

Rocznik Statystyczny

Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY
STATISTICAL OFFICE
IN BYDGOSZCZ

Statistical
Yearbook

2010

Kujawsko-Pomorskie
Voivodship

ZESPÓŁ REDAKCYJNY EDITORIAL BOARD

Przewodniczący *President*
Piotr Stolarczyk

Redaktor główny *Editor in chief*
Wioletta Zwara

Członkowie *Members*
dr Wiesława Gierańczyk, Katarzyna Klamrowska, Justyna Nowakowska,
Barbara Ptaszyńska, Irena Rybaniec, dr Dominik Śliwicki, Anna Wilska

Sekretarz *Secretary*
Małgorzata Rybak

**Opracowanie tablic
i redakcja merytoryczna** *Preparation of tables
and editorial supervision*
Zespół pracowników Urzędu Statystycznego *Team of the Statistical Office*
w Bydgoszczy *in Bydgoszcz*

**Redakcja techniczna, korekta, skład
i grafika komputerowa** *Technical supervision, proof-reading,
typesetting and computer graphics*
— Wydział Opracowań Statystycznych — *Division of Statistical Elaborations*

Projekt okładki *Cover design*
Lidia Motrenko-Makuch

Druk okładki *Printing of cover*
Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie

**Prosimy o podanie źródeł
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

ISSN 1640-0089

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy ul. Konarskiego 1-3, 85-066 Bydgoszcz,
tel. 52 3669-390, fax 52 3669-356; internet – <http://www.stat.gov.pl/bydgosz>
e-mail: SekretariatUSBDG@stat.gov.pl

Przedmowa

Z przyjemnością przekazuję Państwu kolejne wydanie „**Rocznika Statystycznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2010**”, opracowanego przez zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy. Prezentowana publikacja dostarcza bardzo szeroki zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan rozwoju gospodarczego województwa kujawsko-pomorskiego w 2009 r. Dla lepszego scharakteryzowania sytuacji w Regionie dane statystyczne zaprezentowano w powiązaniu z latami 2000, 2005 i 2008. W tegorocznej edycji „Rocznika...” po raz pierwszy dane według rodzaju działalności przedstawiono w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007. Czytelników zainteresowanych informacjami o województwie na niższych poziomach podziału terytorialnego zachęcam do skorzystania z rocznika statystycznego pt. „Województwo Kujawsko-Pomorskie 2010 – Podregiony, Powiaty, Gminy”.

Układ oraz zawartość Rocznika nie zmieniły się zasadniczo w porównaniu z wydaniem ubiegłorocznym. Publikację rozpoczynają uwagi ogólne, a następnie tablice przeglądowe prezentujące województwo kujawsko-pomorskie na tle Polski oraz w retrospekcji za lata 2000–2009 a także tablicę z ważniejszymi informacjami o podregionach (NTS3) i powiatach (NTS4). Tablice szczegółowe, podobnie jak w latach poprzednich, zgromadzono w 23 działach tematycznych poprzedzonych uwagami ogólnymi, w których wyjaśnione zostały pojęcia i definicje oraz zawierają istotne informacje dotyczące danego zakresu danych. Rocznik wzbogacono ponadto ilustracją graficzną w formie kolorowych map, wykresów i schematów. Publikacja została opracowana w wersji dwujęzycznej, tj. polsko-angielskiej.

Przekazując Państwu „Rocznik Statystyczny...” wyrażam nadzieję, iż publikacja ta okaże się przydatnym źródłem informacji oraz wzbudzi zainteresowanie zarówno wśród odbiorców indywidualnych, jak i instytucjonalnych.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego

Piotr Stożarczyk

Preface

*I present with pleasure the next edition of “**Statistical Yearbook of the Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2010**” prepared by team of employees of Statistical Office in Bydgoszcz. This publication containing a wide scope of information describing standard of society living and condition of economy development of kujawsko-pomorskie voivodship in 2009. For the better describing situation of Region statistical data are presented in comparison with 2000, 2005 and 2008. For the first time in this year’s edition of “Yearbook...” data by kind of activity are presented in accordance with the Polish Classification of Activities 2007 (NACE). For Readers interested in information about the basic units of territorial division of voivodship I recommend statistical yearbook entitled “Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2010 – Subregions, Powiats, Gminas”.*

The arrangement and the content of the Yearbook remained significantly unchanged in comparison with the last year’s edition. The review tables presenting the Kujawsko-Pomorskie Voivodship against the background of Poland and in the retrospection for years 2000–2009 as well as table containing major data of subregions (NUTS3) and powiats (NUTS4) are followed by general notes. Detailed tables, as in the previous years, gathered in 23 thematic chapters, preceded by general notes explaining used terms, definitions and containing relevant information of subjects matter. Additionally, the Yearbook was supplemented with the graphical illustration in the form of colour maps, charts and diagrams. The publication was prepared in the bilingual version – Polish and English.

In presenting “Statistical Yearbook...”, I hope this publication will be useful source of information as well as will arouse a lot of interest both individual receivers, and institutions.

Director
of the Statistical Office

Piotr Stolarczyk

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic
Spis wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2009 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000–2009).....
III. Wybrane dane o podregionach (NTS 3) i powiatach (NTS 4).....

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność. Wyznania religijne
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna
XII. Kultura. Turystyka
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

Preface	Str. 3–4
List of tables	Page 6–18
List of graphs	19
Symbols. Abbreviations	20–21
General notes	22–29

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2009</i>	30–35
<i>Major data on the voivodship (2000–2009)</i>	36–53
<i>Selected data by subregions (NTS 3) and powiats (NTS 4)</i>	54–63

CHAPTERS

<i>Geography</i>	64–67
<i>Environmental protection</i>	68–90
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	91–95
<i>Public safety. Justice</i>	96–102
<i>Population. Religious denominations</i>	103–124
<i>Labour market</i>	125–163
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	164–172
<i>Household budgets</i>	173–179
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	180–193
<i>Education</i>	194–219
<i>Health care and social welfare</i>	220–233
<i>Culture. Tourism</i>	234–243
<i>Science and technology. Information society</i>	244–253
<i>Prices</i>	254–257
<i>Agriculture and forestry</i>	258–284
<i>Industry and construction</i>	285–298
<i>Transport and communications</i>	299–305
<i>Trade and catering</i>	306–311
<i>Finances of enterprises</i>	312–326
<i>Public finance</i>	327–333
<i>Investments. Fixed assets</i>	334–345
<i>Regional accounts</i>	346–350
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	351–358

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA		
CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne województwa	<i>Geographic location of the voivodship</i>	1 64
Powierzchnia i granice	<i>Area and borders</i>	2 64
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3 65
Większe jeziora	<i>Larger lakes</i>	4 65
Większe rzeki	<i>Principal rivers</i>	5 66
Dane stacji meteorologicznej w Toruniu	<i>Data of meteorological station in Toruń</i>	6 66
Srednie miesięczne temperatury powietrza oraz sumy opadów atmosferycznych zanoto- wane na stacji meteorologicznej w Toruniu	<i>Average monthly air temperatures and total atmospheric precipitation recorded in meteorological station in Toruń</i>	7 67
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA		
CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 68
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa	<i>Geodesic status and use of voivodship land</i>	1 (8) 75
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non- -forest purposes</i>	2 (9) 76
Grunty zdewastowane i zdegradowane wyma- gające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane	<i>Devastated and degraded land requiring recla- mation and management as well as reclaimed and managed land</i>	3 (10) 76
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population</i>	4 (11) 77
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodo- wej i ludności	<i>Water consumption for needs of the national economy and population</i>	5 (12) 77
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agri- culture and forestry as well as water for filling up fish ponds</i>	6 (13) 78
Ocena stanu ekologicznego jezior kontrolowa- nych w 2009 r.	<i>Ecological assessment of controlled lakes in 2009</i>	7 (14) 78
Jakość wody dostarczanej ludności do spożycia w 2009 r. z wodociągów	<i>Quality of water supplied to the population in 2009 for consumption from waterworks</i>	8 (15) 79
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi	<i>Industrial and municipal waste water dis- charged into waters or into the ground</i>	9 (16) 79
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków	<i>Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed</i>	10 (17) 80
Oczyszczalnie ścieków	<i>Waste water treatment plants</i>	11 (18) 80
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczysz- czeń powietrza	<i>Emission and reduction of industrial air pollutants</i>	12 (19) 81
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczysz- czeń powietrza według sekcji i działów w 2009 r.	<i>Emission and reduction of industrial air pollu- tants by sections and divisions in 2009</i>	13 (20) 82
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powie- trza w zakładach szczególnie uciążliwych	<i>Air pollution reduction systems in plants especially noxious</i>	14 (21) 83
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania	<i>Generated and accumulated waste and their storage yards areas</i>	15 (22) 84
Odpady według rodzajów w 2009 r.	<i>Waste by type in 2009</i>	16 (23) 85

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)		
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value</i>	17 (24)	85
Parki krajobrazowe	<i>Scenic parks</i>	18 (25)	86
Rezerwy przyrody	<i>Nature reserves</i>	19 (26)	86
Pomniki przyrody	<i>Nature monuments</i>	20 (27)	87
Wymiar i wpływ z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne	<i>Rates and receipts from fees and fines to the ecological funds</i>	21 (28)	87
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	<i>Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds</i>	22 (29)	88
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarcze wodnej	<i>Outlays on fixed fixed assets in environmental protection and water management</i>	23 (30)	88
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management</i>	24 (31)	89
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	91
Jednostki administracyjne województwa	<i>Administrative units of voivodship</i>	1 (32)	93
Gminy w 2009 r.	<i>Gminas in 2009</i>	2 (33)	93
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2009 r.	<i>Powiats and cities with powiats status in 2009</i>	3 (34)	94
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2009 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2009</i>	4 (35)	94
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration</i>	5 (36)	95
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	96
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings</i>	1 (37)	98
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes</i>	2 (38)	100
Wpływ spraw do sądów powszechnych	<i>Incoming cases in the common courts</i>	3 (39)	100
Sprawy rodzinne	<i>Family cases</i>	4 (40)	101
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego	<i>Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment</i>	5 (41)	101
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej	<i>Registered activity of the State Fire Department</i>	6 (42)	102
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	103
Ludność	<i>Population</i>	1 (43)	106
Ludność według płci i wieku	<i>Population by sex and age</i>	2 (44)	106
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	<i>Working and non-working age population</i>	3 (45)	107

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE (dok.)	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS (cont.)		
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym do 2035 r.	<i>Working and non-working age population projection until 2035</i>	4 (46)	108
Miasta i ludność w miastach	<i>Towns and urban population</i>	5 (47)	109
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską	<i>Gminas and rural population</i>	6 (48)	109
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	7 (49)	110
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	<i>Marriages contracted and dissolved</i>	8 (50)	111
Małżeństwa zawarte w 2009 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2009</i>	9 (51)	111
Małżeństwa zawarte w 2009 r. według po- przedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages by previous marital status of bride- grooms and brides contracted in 2009</i>	10 (52)	112
Małżeństwa wyznaniowe zawarte w 2009 r.	<i>Church or religious marriages in 2009</i>	11 (53)	113
Rozwody w 2009 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2009</i>	12 (54)	113
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage</i>	13 (55)	114
Urodzenia	<i>Births</i>	14 (56)	114
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	<i>Live births by birth order and age of mother</i>	15 (57)	115
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	<i>Female fertility and reproduction rates of population</i>	16 (58)	116
Zgony według płci i wieku zmarłych w 2009 r.	<i>Deaths by sex and age of deceased in 2009</i>	17 (59)	116
Zgony według przyczyn w 2008 r.	<i>Deaths by causes in 2008</i>	18 (60)	117
Zgony niemowląt według płci i wieku w 2009 r.	<i>Infant deaths by sex and age in 2009</i>	19 (61)	118
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn w 2008 r.	<i>Infant deaths by selected causes in 2008</i>	20 (62)	119
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję	<i>Suicides registered by police</i>	21 (63)	120
Przeciętne dalsze trwanie życia	<i>Life expectancy</i>	22 (64)	120
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	<i>Internal and international migration of popula- tion for permanent residence</i>	23 (65)	121
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction</i>	24 (66)	122
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants</i>	25 (67)	123
Wybrane wyznania religijne w 2009 r.	<i>Selected religious denominations in 2009</i>	26 (68)	124
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	125
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej	<i>Economic activity of the population aged 15 and more</i>	1 (69)	135
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształ- cenia w IV kwartale 2009 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quar- ter 2009</i>	2 (70)	136

Tabl.	Str.
Table	Page

DZIAŁ VI. RYNEK PRACY (dok.)

CHAPTER VI. LABOUR MARKET (cont.)

Pracujący**Employment**

Pracujący	<i>Employed persons</i>	3 (71)	137
Pracujący w 2009 r.	<i>Employed persons in 2009</i>	4 (72)	137
Pracujący według statusu zatrudnienia	<i>Employed persons by employment status</i>	5 (73)	139
Przeciętne zatrudnienie	<i>Average paid employment</i>	6 (74)	140
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	<i>Full- and part-time paid employment</i>	7 (75)	142
Przyjęcia do pracy	<i>Hires</i>	8 (76)	143
Zwolnienia z pracy	<i>Terminations</i>	9 (77)	144
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę	<i>School leavers starting work for the first time</i>	10 (78)	146
Wolne miejsca pracy	<i>Job vacancies</i>	11 (79)	148

Bezrobocie**Unemployment**

Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers</i>	12 (80)	150
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls</i>	13 (81)	150
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority</i>	14 (82)	151
Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	<i>Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market</i>	15 (83)	152
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy	<i>Registered unemployment persons benefitting from labour market programme as well as job offers</i>	16 (84)	153
Wydatki Funduszu Pracy	<i>Expenditures of Labour Fund</i>	17 (85)	153

Warunki pracy**Work conditions**

Poszkodowani w wypadkach przy pracy	<i>Persons injured in accidents at work</i>	18 (86)	154
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy	<i>Events and causes of accidents at work</i>	19 (87)	156
Przyczyny wypadków przy pracy według wydarzeń powodujących uraz u osoby poszkodowanej w 2009 r.	<i>Causes of occupational accidents by contact mode of injury in 2009</i>	20 (88)	158
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	<i>Persons working in hazardous conditions</i>	21 (89)	159
Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według wydarzeń powodujących urazy powypadkowe	<i>Occupational accidents in individual agriculture by causing occurrence of the accidents</i>	22 (90)	160
Choroby zawodowe	<i>Occupational diseases</i>	23 (91)	161
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions</i>	24 (92)	162
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits</i>	25 (93)	163

DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH		CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne	General notes	x	164
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Wynagrodzenia brutto	Gross wages and salaries	1 (94)	167
Wynagrodzenia brutto według sekcji	Gross wages and salaries by sections	2 (95)	168
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	Average monthly gross wages and salaries	3 (96)	170
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji	Average monthly gross wages and salaries by sections	4 (97)	171
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści	Retirees and pensioners	5 (98)	172
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto	Gross retirement pay and pension benefits	6 (99)	172
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	173
Gospodarstwa domowe	Households	1 (100)	177
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem	At-risk of poverty rate	2 (101)	177
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly available income per capita of households	3 (102)	177
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly expenditures per capita of households	4 (103)	178
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly consumption of selected foodstuffs per capita of households	5 (104)	178
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania	Households furnished with selected durable goods	6 (105)	179
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	General notes	x	180
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja	Water-line and sewerage systems	1 (106)	186
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	Consumers and consumption of electricity in households	2 (107)	187
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households	3 (108)	187

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)	
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	Population using water-line, sewerage and gas-line systems	4 (109) 188
Ogrzewnictwo w 2009 r.	House-heating in 2009	5 (110) 188
Komunikacja miejska	Urban transport	6 (111) 188
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe	Municipal waste and liquid waste	7 (112) 189
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej	Generally accessible and estate urban area green belts	8 (113) 189
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe	Dwelling stocks	9 (114) 190
Mieszkania według stosunków własnościowych	Dwellings by type of ownership	10 (115) 190
Mieszkania wyposażone w instalacje	Dwellings fitted with installations	11 (116) 191
Mieszkania oddane do użytkowania	Dwellings completed	12 (117) 191
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb	Dwellings completed by number of rooms	13 (118) 193
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	General notes	x 194
Edukacja według szczebli kształcenia	Education by level	1 (119) 199
Szkoły według organów prowadzących	Schools by school governing authority	2 (120) 201
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post- -secondary schools	3 (121) 203
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorośli w roku szkolnym 2009/10	Pupils and students studying foreign languages in schools for adults in the 2009/10 school year	4 (122) 204
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Education for people with special educational needs	5 (123) 205
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze i mło- dzieżowe ośrodki wychowawcze	Special educational centres, rehabilitation- -education centres and youth education centres.....	6 (124) 205
Internaty (bursy) szkół ogólnokształcących i zawodowych	Boarding-schools (dormitories) of general and vocational schools	7 (125) 206
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży	Level art schools for children and youth	8 (126) 206
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools	9 (127) 207
Wychowanie pozaszkolne w 2009 r.	Extracurricular education in 2009	10 (128) 207
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	Primary schools for children and youth	11 (129) 208
Gimnazja dla dzieci i młodzieży	Lower secondary schools for children and youth	12 (130) 209

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.)	CHAPTER X. EDUCATION (cont.)		
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży	Basic vocational schools for youth	13 (131)	210
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży według grup kierunków kształcenia	Students and graduates of basic vocational schools for youth by fields of education	14 (132)	210
Licea ogólnokształcące dla młodzieży	General secondary schools for youth	15 (133)	211
Licea profilowane dla młodzieży	Specialized secondary schools for youth	16 (134)	211
Uczniowie i absolwenci liceów profilowanych dla młodzieży według profili kształcenia	Students and graduates specialized secondary schools for youth by educational profile	17 (135)	211
Technika dla młodzieży	Technical secondary for youth	18 (136)	212
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży według grup kierunków kształcenia	Students and graduates of technical secondary schools for youth by fields of education	19 (137)	212
Szkoły policealne według form kształcenia	Post-secondary schools by type of education	20 (138)	213
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych według grup kierunków kształcenia	Students and graduates of post-secondary schools by fields of education	21 (139)	213
Szkoły wyższe	Higher education institutions	22 (140)	214
Studenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół	Students of higher education institutions by study systems and type of schools	23 (141)	214
Absolwenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół	Graduates of higher education institutions by study systems and type of schools	24 (142)	215
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według systemów studiów i typów szkół	Foreigners — students and graduates by study systems and type of schools	25 (143)	216
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia	Students of higher education institutions receiving scholarships	26 (144)	217
Domy i stołówki studenckie	Student dormitories and canteens	27 (145)	217
Szkoły dla dorosłych	Schools for adults	28 (146)	218
Wychowanie przedszkolne	Pre-primary education	29 (147)	219
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	General notes	x	220
Pracownicy medyczni	Medical personnel	1 (148)	226
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	Out-patient health care	2 (149)	226
Stacjonarna opieka zdrowotna	In-patient health care	3 (150)	227
Szpitala ogólne	General hospitals	4 (151)	228
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	Public pharmacies and pharmaceutical outlets	5 (152)	229
Krwiodawstwo	Blood donation	6 (153)	229
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	Incidence of infectious diseases and poisoning	7 (154)	229
Żłobki	Nurseries	8 (155)	230
Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży	Round-the-clock care and education centres for children and youth	9 (156)	231
Rodziny zastępcze	Foster families	10 (157)	231
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej	Social welfare stationary facilities	11 (158)	232
Świadczenia pomocy społecznej	Social assistance benefits	12 (159)	233

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM		
Uwagi ogólne	General notes	x	234
Kultura	Culture		
Biblioteki publiczne	Public libraries	1 (160)	236
Muzea	Museums	2 (161)	236
Galerie sztuki	Art galleries	3 (162)	237
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe	Theatres, music institutions, entertainment enterprises	4 (163)	237
Kina stałe	Fixed cinemas	5 (164)	238
Abonenci radiowi i telewizyjni	Radio and television subscribers	6 (165)	238
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice	Cultural centres and establishments, clubs, community centres	7 (166)	239
Turystyka	Tourism		
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania	Collective tourist accommodation establishments	8 (167)	240
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania	Foreign tourists accommodated in collective tourists accommodation establishments	9 (168)	242
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania	Catering establishments in collective tourist accommodation establishments	10 (169)	243
Zaplecze konferencyjne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.	Conference facilities in collective tourist accommodation establishments in 2009	11 (170)	243
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
Uwagi ogólne	General notes	x	244
Zatrudnienie i nakłady na działalność badawczą i rozwojową	Employment and gross domestic expenditures on research and development	1 (171)	247
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	Degree of consumption of research equipment in research and development activity	2 (172)	248
Struktura nakładów na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania	Structure of gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds	3 (173)	248
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania	Expenditures on innovation activity in industry by source of funds	4 (174)	248
Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych w przemyśle według rodzajów działalności innowacyjnej	Expenditures on innovation activities for product and process innovations in industry by type of innovation activity	5 (175)	249
Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle	Means for automating production processes in industry	6 (176)	250
Przychody ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przemyśle w 2009 r.	Revenues from sale of new or significantly improved products in industry in 2009	7 (177)	252
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe	Domestic inventions and utility models	8 (178)	253
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w 2009 r.	Enterprises using Internet in 2009	9 (179)	253
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informatyczne w 2009 r.	Enterprises using selected ICT systems in 2009	10 (180)	253

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	254
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	1 (181)	255
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług	<i>Retail prices of selected goods and services</i>	2 (182)	255
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	<i>Average procurement prices of major agricultural products</i>	3 (183)	257
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	<i>Average marketplace prices received by farmers</i>	4 (184)	257
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	258
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	<i>Trends and major economic and production results in agriculture</i>	1 (185)	263
Użytkowanie gruntów według sektorów własności	<i>Land use by ownership sectors</i>	2 (186)	265
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej	<i>Indices of gross, final and market agricultural output</i>	3 (187)	267
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej	<i>Structure of gross and market agricultural output</i>	4 (188)	267
Powierzchnia zasiewów	<i>Sown area</i>	5 (189)	269
Zbiory i plony wybranych ziemniaków	<i>Selected crop production and yields</i>	6 (190)	270
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	<i>Area, production and yields of ground vegetables</i>	7 (191)	271
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	<i>Area, production and yields of tree fruit</i>	8 (192)	272
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	<i>Area, production and yields of berry fruit</i>	9 (193)	273
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	<i>Cattle, pigs, sheep and horses</i>	10 (194)	274
Drób	<i>Poultry</i>	11 (195)	276
Produkcja żywca rzeźnego	<i>Production of animals for slaughter</i>	12 (196)	276
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	<i>Production of meat, fats and pluck</i>	13 (197)	277
Produkcja mleka krowiego i jaj	<i>Production of cows' milk and eggs</i>	14 (198)	277
Melioracje użytków rolnych	<i>Drainage of agricultural land</i>	15 (199)	278
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers</i>	16 (200)	278
Wartość skupu produktów rolnych	<i>Value of agricultural products procurement</i>	17 (201)	279
Skup ważniejszych produktów rolnych	<i>Procurement of major agricultural products</i>	18 (202)	279
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych	<i>Value of major agricultural products procurement</i>	19 (203)	281
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych	<i>Forest land</i>	20 (204)	282
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work</i>	21 (205)	283

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO (dok.)	CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY (cont)		
Pozyskanie drewna	<i>Removals</i>	22 (206)	284
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrze- wień	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals</i>	23 (207)	284
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	285
Przemysł	Industry		
Podstawowe dane o przemyśle	<i>Basic data on industry</i>	1 (208)	288
Produkcja sprzedana przemysłu	<i>Sold production of industry</i>	2 (209)	288
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry</i>	3 (210)	291
Produkcja wybranych wyrobów	<i>Production of selected products</i>	4 (211)	291
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in industry</i>	5 (212)	293
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa według grup	<i>Construction and assembly production by groups</i>	6 (213)	294
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych	<i>Construction and assembly production by type of constructions</i>	7 (214)	294
Budynki oddane do użytkowania	<i>Buildings completed</i>	8 (215)	296
Budynki oddane do użytkowania według rodza- jów budynków	<i>Buildings completed by type of buildings</i>	9 (216)	297
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction</i>	10 (217)	298
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	299
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane	<i>Railway lines operated</i>	1 (218)	302
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	<i>Hard surface public roads</i>	2 (219)	302
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowa- ne	<i>Registered road vehicles and tractors</i>	3 (220)	303
Linie regularnej komunikacji autobusowej	<i>Regular bus transport lines</i>	4 (221)	303
Transport samochodowy zarobkowy	<i>Hire or reward road transport</i>	5 (222)	304
Wypadki drogowe	<i>Road traffic accidents</i>	6 (223)	304

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS		
Łączność	Communications		
Podstawowe usługi pocztowe	Basic postal services	7 (224)	305
Konsumenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	Telephone consumers and telephone sets	8 (225)	305
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	General notes	x	306
Sprzedaż detaliczna towarów	Retail sales	1 (226)	309
Struktura sprzedaży detalicznej towarów	Structure of retail sales	2 (227)	309
Struktura sprzedaży hurtowej towarów w przedsiębiorstwach handlowych	Structure of wholesale sales in trade enterprises	3 (228)	309
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw	Shops by organizational forms and petrol stations	4 (229)	310
Gastronomia	Catering	5 (230)	310
Magazyny handlowe	Trade warehouses	6 (231)	311
Targowiska	Marketplaces	7 (232)	311
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	General notes	x	312
Bilans finansowy przedsiębiorstw w 2009 r.	Financial balance of enterprises in 2009	1 (233)	317
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności	Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors	2 (234)	318
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji	Revenues, costs and financial results of enterprises by sections	3 (235)	319
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych	Enterprises by obtained financial results	4 (236)	320
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	Economic relations in enterprises	5 (237)	321
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	Current assets of enterprises	6 (238)	322
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	Share equity (funds) of enterprises	7 (239)	324
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw	Initial capital (joint stock) of enterprises	8 (240)	325
Zobowiązania przedsiębiorstw	Liabilities of enterprises	9 (241)	326
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	General notes	x	327
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	Revenue of local self-government entities budgets by type	1 (242)	329
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r.	Revenue of local self-government entities budgets by divisions in 2009	2 (243)	331

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE (dok.)	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE (cont.)		
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type</i>	3 (244)	332
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by divisions in 2009</i>	4 (245)	333
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	334
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	1 (246)	338
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności	<i>Investment outlays in enterprises by ownership sectors</i>	2 (247)	339
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup w 2009 r.	<i>Investment outlays in enterprises by groups in 2009.....</i>	3 (248)	340
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych w 2009 r.	<i>Investment outlays in budgetary state and local self-government units and entities in 2009</i>	4 (249)	341
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych według sektorów własności	<i>Gross value of fixed assets by ownership sector</i>	5 (250)	342
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach według sektorów własności	<i>Gross value of fixed assets in enterprises by ownership sector</i>	6 (251)	343
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych w 2009 r.	<i>Gross value of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities in 2009</i>	7 (252)	344
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych w 2009 r.	<i>Degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities in 2009</i>	8 (253)	345
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	346
Produkt krajowy brutto	<i>Gross domestic product</i>	1 (254)	349
Wartość dodana brutto na 1 pracującego	<i>Gross value added per 1 employed persons</i>	2 (255)	350
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów	<i>Basic elements of production account and generation of income account</i>	3 (256)	350
Dochody w sektorze gospodarstw domowych	<i>Income in the households sector</i>	4 (257)	350

DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	General notes	x	351
Prywatyzacja	Privatization		
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawno-organizacyjnego w 2009 r.	State owned enterprises by legal and organiza- tional status in 2009	1 (258)	353
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009	2 (259)	353
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią oraz zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	State owned enterprises privatized by the direct method as well as liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009	3 (260)	353
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przed- siębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009	4 (261)	354
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzo- wanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	Companies established on the basis of the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009	5 (262)	354
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy		
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowa- ne w rejestrze REGON	Entities of the national economy registered in the REGON register	6 (263)	354
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowa- ne w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji	Entities of the national economy registered in the REGON register by legal status and sections	7 (264)	355
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji	Commercial companies by legal status and sections	8 (265)	357

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

	Str. Page
Ludność w 2009 r.	Population in 2009 30
Udział województw w ogólnej liczbie ludności kraju w 2009 r.	Share of voivodships in total country population in 2009 30
Produkt krajowy brutto według województw w 2008 r.	Gross domestic product by voivodships in 2008 31
Udział województw w tworzeniu produktu krajowego brutto w 2008 r.	Share of voivodships in generation of gross domestic product in 2008 31
Podział administracyjny województwa	Administrative division of voivodship 90
Wybrane dane o powiatach w 2009 r.	Selected data on powiats in 2009 91
Ludność według płci i wieku w 2009 r.	Population by sex and age in 2009 106
Struktura ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Structure of working and non-working age population 107
Ruch naturalny ludności	Vital statistics 107
Bezrobocie rejestrowane	Registered unemployment 150
Przyjęcia i zwolnienia pracowników według wybranych sekcji PKD w 2009 r.	Hires and terminations of employed persons by selected NACE sections in 2009 150
Budżety gospodarstw domowych	Household budgets 151
Struktura dochodów i wydatków gospodarstw domowych w 2009 r.	Structure of incomes and expenditures in households in 2009 151
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania	Structure of completed dwellings 194
Zużycie wody i energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	Consumption of water and electricity in households per capita 194
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2009/10	Education by educational level in the 2009/10 school year 195
Użytkowanie gruntów w 2009 r.	Land use in 2009 264
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2008 r.	Structure of market agricultural output in 2008 264
Struktura zasiewów w 2009 r.	Sown structure in 2009 265
Produkcja ważniejszych produktów rolnych	Production of major agricultural products 265
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania	Institutional sectors and their relationships 352
Schemat procesu prywatyzacji	Plan of the privatization process 353

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

- Kreska (–) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;
- (0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
- Kropka (•) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 27.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 27.
- Znak # – oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
- „W tym”
“Of which” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
indicates that not all elements of the sum are given.
- Comma (,) – used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY

ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	m	= metr <i>metre</i>
zł zł	= złoty = <i>zloty</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
egz.	= egzemplarz	ha	= hektar <i>hectare</i>
kpl.	= komplet	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>

ml	= mililitr <i>millilitre</i>	cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy = <i>continued</i>
l	= litr <i>litre</i>	dok. <i>cont.</i>	= dokończenie = <i>continued</i>
hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>	Lp. <i>No.</i>	= liczba porządkowa = <i>number</i>
m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>	nr (Nr) <i>No.</i>	= numer = <i>number</i>
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	poz.	= pozycja
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	= punkt
g	= gram <i>gram</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	ust.	= ustęp
dt	= decytona <i>deciton</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
t	= tona <i>tonne</i>	i in.	= i inni
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
TJ	= teradzul = <i>terajoule</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
s	= sekunda <i>second</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
h	= godzina <i>hour</i>	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
d 24h	= doba = <i>24 hours</i>	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
r.	= rok	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/r t/y	= ton rocznie = <i>tonnes per year</i>	PKD NACE	= Polska Klasyfikacja Działalności = „ <i>Nomenclature des Activites Communae Europeenne</i> ”
art.	= artykuł = <i>article</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
str.	= strona	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
Kk	= Kodeks karny	EKG ECE	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Comission for Europe</i>
		ONZ UN	= Organizacja Narodów Zjednoczonych = <i>United Nations</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz.U. Nr 251, poz. 1885 z późniejszymi zmianami), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004, wprowadza zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. W efekcie w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, wobec 17 sekcji i 62 działów w PKD 2004. Zmiany te powodują również w niektórych przypadkach brak porównywalności danych przy niezmiennych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Od 2003 r. przedszkola i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych zaliczone są do sekcji „Edukacja” (do 2002 r. zaliczone były do sekcji „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”).

Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej dla krajów członkowskich UE dane z rachunków regionalnych według rodzajów działalności prezentowane są w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2004 (NACE Rev. 1.1). Dane w nowym układzie klasyfikacyjnym (PKD 2007 NACE Rev. 2) będą publikowane od października 2011 r.

Dane zostały zaprezentowane według następujących grup rodzajów działalności obejmujących kilka sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004):

— rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo
– sekcje: „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, „Rybactwo”,

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007** compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in European Community – NACE Rev.2 PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004.

PKD 2007/NACE Rev.2 differs from the previously used PKD 2004/Rev.1.1 classification in the introduction of changes in its scope, i.e. new groupings of activity types (presentation of new types, division or aggregation of the previous ones) as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. As a result there are, among others, 21 sections and 88 divisions in PKD 2007/NACE Rev.2 compared with 17 sections and 62 divisions in PKD 2004/NACE Rev.1.1. In some cases these changes result in a lack of comparability of data if the names of classification levels remain unchanged.

The item **“Industry”** was introduced as an additional grouping, including sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Since 2003 nursery schools and pre-primary sections in primary schools have been included in the section „Education“ (until 2002 they were included in the chapter „Health and social work“).

In accordance with recommendations of the European Commission for Member States of the EU, regional accounts data by kind of activity are presented applying the Polish Classification of Activities 2004 (NACE Rev. 1.1). Data according to the new classification (PKD 2007 – NACE Rev. 2) will be published from October 2011.

Data are presented according to the following kind-of-activity groups, covering a few sections of the Polish Classification of Activities (PKD 2004):

— agriculture, hunting and forestry; fishing
– sections: “Agriculture, hunting and forestry”, “Fishing”,

- przemysł – sekcje: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”,
 - budownictwo – sekcja „Budownictwo”,
 - handel i naprawy; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność – sekcje: „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”, „Hotele i restauracje”, „Transport, gospodarka magazynowa i łączność”,
 - pośrednictwo finansowe; obsługa nieruchomości i firm – sekcje: „Pośrednictwo finansowe”, „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”,
 - pozostała działalność usługowa – sekcje: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne”, „Edukacja”, „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, „Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała”, „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników”.
- 2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;
- 3) według **sektorów własności**:
- sektor publiczny — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
 - sektor prywatny — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.
- „Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki;
- 4) według **sektorów działalności**:
- sektor rolniczy — obejmuje sekcje: „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo”;
 - sektor przemysłowy — obejmuje: „Przemysł” i „Budownictwo”;
 - sektor usług — obejmuje: „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe
- *industry – sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas and water supply",*
 - *construction – section "Construction",*
 - *trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication – sections: "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods", "Hotels and restaurants", "Transport, storage and communication",*
 - *financial intermediation; real estate, renting and business activities – sections: "Financial intermediation", "Real estate, renting and business activities",*
 - *other service activities – sections: "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Health and social work", "Other community, social and personal service activities", "Private household with employed persons".*
- 2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;
- 3) according to **ownership sectors**:
- *public sector — grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of public sector entity,*
 - *private sector — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of private sector entity and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.*
- “Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.
- 4) according to **activity sectors**:
- *agriculture sector — covering sections: "Agriculture, forestry, hunting and fishing";*
 - *industry sector — covering: "Industry" and "Construction";*
 - *services sector — covering: "Wholesale and retails trade; repair of motor vehicles and motorcycles", "Transport and storage", "Accommodation and food service activities", "Information and communication", "Financial and insurance activities", "Real estate activities", "Professional, scientific and technical activities", "Administrative and support service activities", "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Human health and social work activities", "Arts, entertainment and recreation", "Other service activities", "Activities of*

zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa”, „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”, „Organizacje i zespoły eksterytorialne”.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, obejmujących podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

Informacje w rejestrze REGON tworzone są na podstawie danych zgłaszanych bezpośrednio przez podmioty, na których ciąży obowiązek rejestracji oraz dokonywania zmian cech objętych wpisem. Dane te nie podlegają dodatkowej weryfikacji.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD — należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń oraz wolnych miejsc pracy; klasyfikacja wprowadzona została z dniem 1 I 2005 r. rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644 z późniejszymi zmianami), w miejsce obowiązującej do 31 XII 2004 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU)**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU, opracowana na podstawie międzynarodowo-

households as employers; undifferentiated goods- and services- producing activities of households for own use”, „Activities of extra-territorial organizations and bodies”.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, including entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity, registered in National Official Business Register REGON.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

Information in REGON register is produced on the basis of data submitted directly by entities, which are obliged to register and report on changes in features required for registration. The data are not further verified.

7. Other than NACE, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities paid employees and their wages and salaries as well as job vacancies are grouped; the classification was introduced on 1 I 2005 by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644 with later amendments), replacing the classification valid until 31 XII 2004;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services (PKWiU)**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293 with later amendments) in place of classification used until 31 XII 2008;

wych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293 z późniejszymi zmianami) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;

- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP/HBS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316 z późniejszymi zmianami);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317 z późniejszymi zmianami).

8. Dane prezentowane dla podregionów i powiatów odpowiadają poziomowi 3 i 4 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 685 z późniejszymi zmianami).

Podregiony (poziom 3 – 66 jednostek) – grupują jednostki szczebla powiatowego.

Informacje o województwie oraz w podziale na miasta i wieś podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” — pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w cenach bieżących odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto kategorię cen bazowej.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy przetrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316 with later amendments);
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317 with later amendments).

8. Data presented for subregions and powiats correspond to levels 3 and 4 of the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in countries of the European Union. NTS in force since 1 I 2008 was introduced by the decree by Council of Ministers of 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573) replacing the NTS in force until 31 XII 2007, pursuant to the decree by the Council of Ministers of 13 VII 2000 (Journal of Laws No. 58, item 685), with later amendments).

Subregions (level 3 – 66 units) – group powiat-level entities.

Information on voivodship as well as by urban and rural area is presented according to administrative division in a given period. The term urban area is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a rural area is understood as the remaining territory of the voivodship.

9. Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the basic price category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax — VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including

Podatki od produktów obejmują: podatek z towarów i usług (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób).

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej — ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu — ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2006 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tabelach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. liczba lekarzy) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) — według stanu w dniu 30 VI.

Dane za lata 2000 i 2001 obliczono przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers).

10. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output — current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry — 2005 constant prices (2005 average current prices) since 2006.*

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., the number of doctors), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) — as of 30 VI.

Data for 2000 and 2001 are calculated assuming the revised number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych <i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych <i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone <i>Congenital anomalies</i>	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane <i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2007 (PKD 2007)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY
— NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę x	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>electricity, gaz, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja x	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retails trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2007 (PKD 2007) (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY
— NACE Rev. 2 (cont.)

sekcje (dok.)
sections (cont.)

Obsługa rynku nieruchomości x	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca x	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>

działy
divisions

produkcja skór i wyrobów skórzanych x	produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>manufacture of leather and related products</i>
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>manufacture of pharmaceutical products</i>	produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
produkcja wyrobów z metali <i>manufacture of metal products</i>	produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
produkcja maszyn i urządzeń x	produkcja maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowana <i>manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep x	produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
gospodarka odpadami; odzysk surowców x	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
budowa budynków x	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>construction of buildings</i>
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej x	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>civil engineering</i>

* * *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R.

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
 AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	17972	5,7	Area in km ²
Powiaty	314	19	6,1	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	4	6,2	Cities with powiat status
Gminy	2478	144	5,8	Gminas
Miasta	897	52	5,8	Towns
Miejscowości wiejskie	54033	3627	6,7	Rural localities
Sołectwa	40464	2255	5,6	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
 ENVIRONMENTAL PROTECTION

Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania (stan w dniu 31 XII) w ha	62077	4436	7,1	Devastated and degraded land requiring reclamation and management (as of 31 XII) in ha
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:
pyłowych	61,7	4,5	7,4	particulates
gazowych	203125,6	6766,9	3,3	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3153	143	4,5	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2277	109	4,8	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	813	31	3,8	with increased biogene removal (disposal)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	111060,2	2063,4	1,9	Waste (excluding municipal waste) generated (during the year) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^b w tys. t	9264,6	484,4	5,2	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^b in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				for environmental protection:
w milionach złotych	10671,9	525,8	4,9	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	4,9	4,7	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				for water management:
w milionach złotych	2823,2	166,1	5,9	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,3	1,5	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
 PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1129577	58572	5,2	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	296,1	283,1	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ..	67,1	66,9	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej; bez oczyszczalni przydomowych. ^b Bez wyselekcjonowanych; dane szacunkowe.

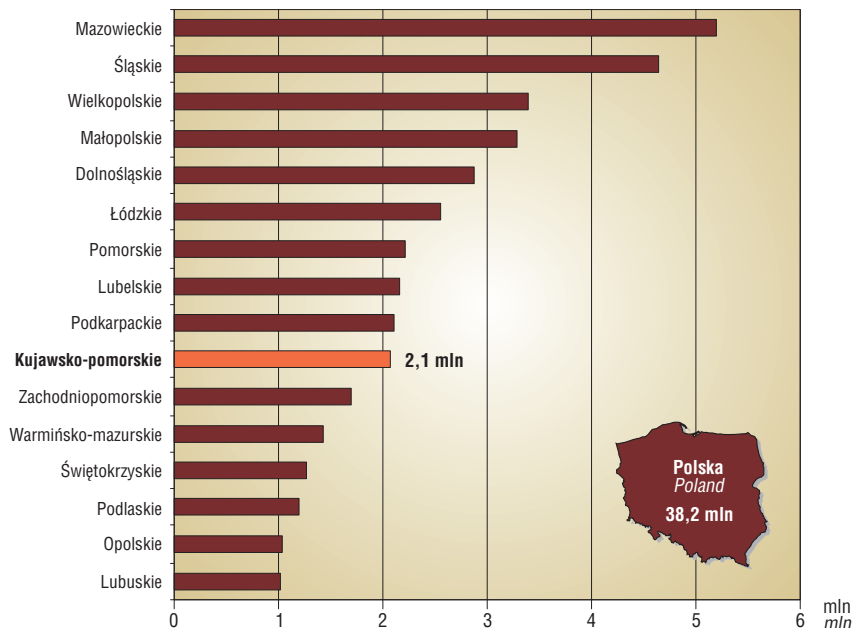
^a Working on sewerage system; without household wastewater. ^b Without selected; estimated data.

LUDNOŚĆ W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION IN 2009

As of 31 XII

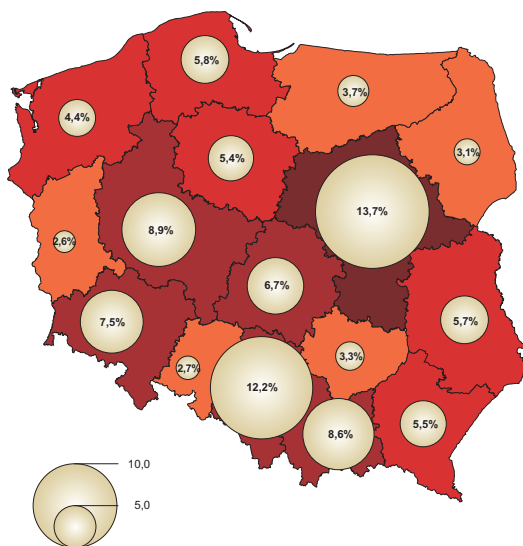
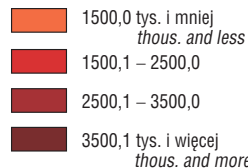

UDZIAŁ WOJEWÓDZTW W OGÓLNEJ LICZBIE LUDNOŚCI KRAJU W 2009 R.

SHARE OF VOIVODSHIPS IN TOTAL COUNTRY POPULATION IN 2009

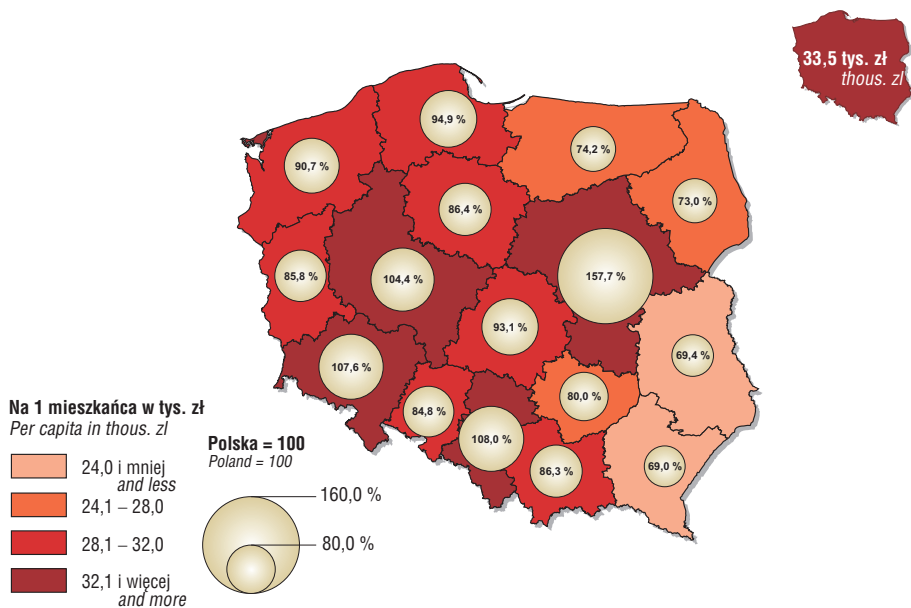
Liczba ludności w tys.

Number of population in thous.

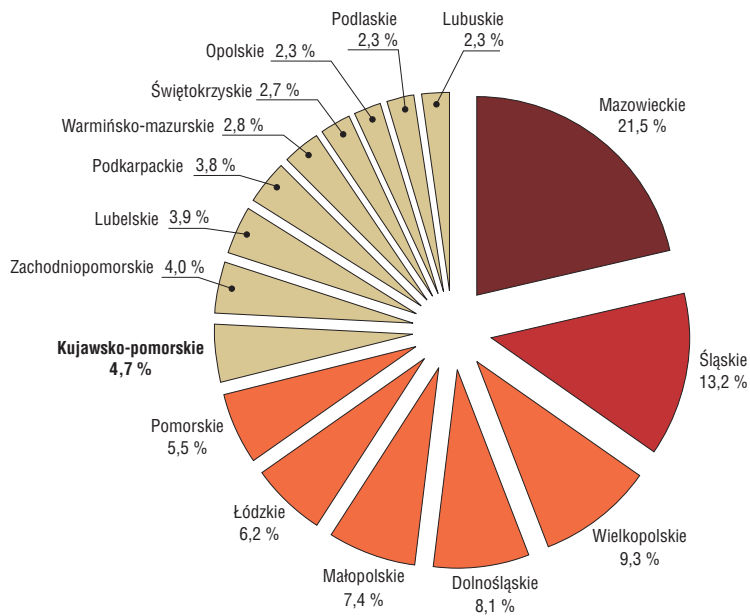
PRODUKT KRAJOWY BRUTTO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.

GROSS DOMESTIC PRODUCT BY VOIVODSHIPS IN 2008

UDZIAŁ WOJEWÓDZTW W TWORZENIU PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO W 2008 R.

SHARE OF VOIVODSHIPS IN GENERATION OF GROSS DOMESTIC PRODUCT IN 2008

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION	
	Poland	Voivodship		
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38167,3	2069,1	5,4	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23278,2	1256,7	5,4	urban areas
wieś	14889,1	812,4	5,5	rural areas
w tym kobiety	19738,6	1071,1	5,4	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	115	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55	55	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,9	1,3	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,0	-0,7	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	13449,1	686,6	5,1	Employed persons ^a (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3101,74	2657,00	85,7	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1892,7	134,1	7,1	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) ^b w %	12,1	16,2	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) ^b in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej (rozdzielczej)	267332,1	21556,7	8,1	water-line (distribution)
kanalizacyjnej ^c	100201,5	6044,5	6,0	sewerage ^c
gazowej (rozdzielczej)	112321,3	2457,8	2,2	gas-line (distribution)
Zasoby mieszkaniowe (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks (as of 31 XII):
mieszkania: w tys.	13302,4	692,7	5,2	dwellings: in thous.
na 1000 ludności	348,5	334,8	x	per 1000 population
izby: w tys.	49322,6	2537,3	5,1	rooms: in thous.
na 1000 ludności	1292,3	1226,3	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tys. m ²	938474,6	46202,7	4,9	usable floor space of dwellings: in thous. m ²
na 1000 ludności w tys. m ²	24588,4	22330,1	x	per 1000 population in thous. m ²
Mieszkania oddane do użytkowania: w tys.	160,0	6,7	4,2	Dwellings completed: in thous.
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,2	3,2	x	dwellings
izby	17,2	14,1	x	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	417,9	326,9	x	usable floor space of dwellings in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy”, ust. 2 na str. 125. ^c Łącznie z kolektorami.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b See general notes to the chapter “Labour market”, item 2 on page 125. ^c Including collectors.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Województwo		SPECIFICATION
	Poland		Voivodship		
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100		

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnegoEDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach w tys.:				<i>Pupils and students in schools in thous.:</i>
podstawowych	2235,0	125,7	5,6	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1322,2	75,9	5,7	<i>lower secondary</i>
zasadnicze szkoły zawodowe ^b	245,2	17,1	7,0	<i>basic vocational^b</i>
licea ogólnokształcące ^c	658,1	31,5	4,8	<i>general^c</i>
licea profilowane	47,3	2,3	4,8	<i>specialized</i>
technika ^c	555,8	32,5	5,8	<i>technical^c</i>
szkoły artystyczne ^d	23,1	1,2	5,1	<i>art schools^d</i>
policealnych	284,8	16,4	5,8	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :				<i>Children attending pre-primary education establishments^e:</i>
w tys.	994,1	48,8	4,9	<i>in thous.</i>
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	673	592	x	<i>per 1000 children aged 3–6</i>

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^{f,g} :				<i>Medical personnel^{f,g}:</i>
lekarze	79015	4113	5,2	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	11855	637	5,4	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^h	185893	9590	5,2	<i>nurses^h</i>
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	16252	663	4,1	<i>Out-patient health care institutions</i>
Szpitala ogólne ^f	754	39	5,2	<i>General hospitals^f</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych ^f w tys.	183,0	9,0	4,9	<i>Beds in general hospital^f in thous.</i>
Apteki ⁱ	10817	505	4,7	<i>Pharmaciesⁱ</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 194; bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^b Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy. ^c Łącznie z uzupełniającymi. ^d Dające uprawnienia zawodowe; łącznie z kształcącymi wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych (w Polsce 9935 uczniów, w Kujawsko-Pomorskim 454 uczniów). ^e W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego. ^f Dane Ministerstwa Zdrowia. ^g Łącznie z odbywającymi staż. ^h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ⁱ Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 194; excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^b Including special job-training schools. ^c Including supplementary. ^d Leading to professional certification; including educating only within the scope of art subjects (in Poland 9935 pupils and students, in Kujawsko-Pomorskie 454 pupils and students). ^e In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary points and pre-primary education groups. ^f Data of the Ministry of Health. ^g Including interns. ^h Including masters of nursing. ⁱ Excluding pharmacies in in-patient health care facilities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Województwo		SPECIFICATION
	Poland		Voivodship		
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100		
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8392	450	5,4		Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	134268,4	7684,2	5,7		Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea (stan w dniu 31 XII)	774	29	3,7		Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	21235,1	850,2	4,0		Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	448	16	3,6		Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys. ...	38975,3	1852,2	4,8		Audience in fixed cinemas in thous.
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII); obiekty	6992	296	4,2		Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII): facilities
miejsca noclegowe w tys.	606,5	26,0	4,3		number of beds in thous.
korzystający z noclegów (w ciągu roku) w tys.	19353,7	766,4	4,0		tourists accommodated (during a year) in thous.
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY					
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	16119,6	1068,0	6,6		Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha
grunty orne	12113,6	942,2	7,8		arable land
sady (łącznie ze szkółkami drzew i krzewów)	331,4	10,6	3,2		orchards (including nurseries)
łąki i pastwiska trwałe	3179,7	105,4	3,3		permanent meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha: zboża ogółem	8582,8	643,0	7,5		Sown area (as of June) in thous. ha: total cereals
ziemniaki	508,0	23,3	4,6		potatoes
warzywa gruntowe	206,5	24,3	11,7		field vegetables
Zbiory w tys. t: zboża ogółem	29826,6	2444,6	8,2		Production in thous. t: total cereals
ziemniaki	9702,8	469,8	4,8		potatoes
warzywa gruntowe	4809,7	528,5	11,0		field vegetables
Plony z 1 ha w dt: zboża ogółem	34,8	38,0	109,2		Yields per 1 ha in dt: total cereals
ziemniaki	191	202	105,8		potatoes
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^b w szt: bydło ^b	35,4	44,4	125,4		Livestock per 100 ha of agricultural land ^b in heads: cattle ^b
trzoda chlewna ^c	88,6	158,6	179,0		pigs ^c
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9088,6	418,7	4,6		Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION					
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): w milionach złotych	896379,8	39369,1	4,4		Sold production of industry (current prices): in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	23494	19030	x		per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^d (ceny bieżące): w milionach złotych	154421,9	6916,5	4,5		Sales of construction and assembly production ^d (current prices): in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4047,4	3343,3	x		per capita in zł

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Stan w czerwcu. ^c Stan w końcu lipca. ^d Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót.

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b As of June. ^c As of the end of July. ^d Realized by construction units — by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Województwo		SPECIFICATION
	Poland		Voivodship		
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100		
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII					
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	268372,2	15140,3	5,6		Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,3	88,5	x		of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt:					Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	16494,7	883,0	5,4		passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	2796,8	140,3	5,0		lorries and road tractors ^b
Placówki pocztowe	8343	467	5,6		Post offices
Telefoniczne łącza główne ^c :					Telephone main line ^c :
w tysiącach	8489,7	396,6	4,7		in thousands
na 1000 ludności	222,4	191,7	x		per 1000 population
w tym standardowe łącza główne	7381,3	350,4	4,7		of which standard main line
HANDEL — stan w dniu 31 XII TRADE — as of 31 XII					
Sklepy	371839	19352	5,2		Shops
Liczba ludności na 1 sklep	103	107	x		Population per shop
Stacje paliw	9738	574	5,9		Petrol stations
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin^d					Budgets of gminas^d
Dochoady:					Revenue:
w milionach złotych	64882,1	3372,4	5,2		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2547,44	2618,18	102,8		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	70002,6	3574,7	5,1		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2748,48	2775,29	101,0		per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu					Budgets of cities with powiat status
Dochoady:					Revenue:
w milionach złotych	50327,5	2643,8	5,3		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3967,84	3386,22	85,3		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	56201,1	2823,3	5,0		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4430,92	3616,19	81,6		per capita in zł
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochoady:					Revenue:
w milionach złotych	20084,5	1014,0	5,0		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	788,57	787,20	99,8		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	21155,8	1082,8	5,1		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	830,63	840,66	101,2		per capita in zł
Budżety województw					Budgets of voivodships
Dochoady:					Revenue:
w milionach złotych	19548,3	952,1	4,9		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	512,36	460,23	89,8		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	20468,7	974,5	4,8		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	536,48	471,07	87,8		per capita in zł

^a Na podstawie centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez MSWiA. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Based on central vehicle register kept by Ministry of Interior and Administration. ^b Including cargo – passenger cars. ^c Data concern operators of the public telecommunication network. ^d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (dok.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE <i>INVESTMENTS. FIXED ASSETS</i>				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych	218580,9	11120,4	5,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5729	5375	93,8	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	2376908,4	102238,0	4,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	62276	49412	79,3	<i>per capita in zł</i>
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ <i>PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY</i>				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5862	327	5,6	<i>State owned enterprises included in the privatization process^a</i>
skomercjalizowane	1738	94	5,4	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią w tym sprywatyzowane	2191 2110	131 127	6,0 6,0	<i>included in direct privatization of which privatized</i>
poddane likwidacji	1933	102	5,3	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	1094	64	5,9	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b zarejestrowane w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII)	3742673	182031	4,9	<i>Entities of the national economy^b recorded in the REGON register (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	120488	5756	4,8	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3622185	176275	4,9	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2008 R. <i>REGIONAL ACCOUNTS IN 2008</i>				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1275432	59773	4,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	33462	28926	86,4	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1116476	52323	4,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	78778	71815	91,2	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	803351	40694	5,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	21076	19693	93,4	<i>per capita in zł</i>

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. ^b Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2009; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

^b Excluding persons tending private farms.

U w a g a:

Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 2000 i 2001 dokonano przy przyjęciu skorygowanej

N o t e:

Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 and 2001 are based on the revised number of population,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
POWIERZ AR						
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	17970	17970	17970	17970	17970
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL						
2	Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania (stan w dniu 31 XII) w ha	4483	4505	4430	4435	4434
3	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem; rybactwem)	32,7	32,5	31,8	30,6	31,0
4	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	50,7	50,8	50,4	49,3	48,7
5	Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ : na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	13,0	12,2	12,0	11,9	11,5
6	do produkcji przemysłowej	4,8	4,5	4,3	3,8	3,8
7	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania ^c	73,6	86,2	90,1	93,1	97,6
8	Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	38,4	51,8	53,0	58,5	60,2
9	Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t: pyłowych	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	4,2	4,3	4,1	4,0	3,6
11	Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: pyłowych	97,2	97,4	97,2	97,8	98,3
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	26,7	23,9	24,0	20,9	17,6
13	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^f wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	172,3	153,0	155,0	127,7 ^g	141,9
14	Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^g na 1 mieszkańca w kg	252,0	267,6	250,0	218,3	216,1
15	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) – w % nakładów ogółem – na: ochronę środowiska	9,9	8,7	5,5	3,7	5,9
16	gospodarkę wodną	1,2	0,9	1,2	1,4	1,8
17	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): w % powierzchni ogólnej	31,1	31,1	31,1	31,1	32,4
18	na 1 mieszkańca w m ²	2702	2700	2700	2701	2812
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC						
19	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych: w liczbach bezwzględnych	70194	79154	78754	82979	81017
20	na 10 tys. ludności	339,2	382,7	380,5	401,2	391,9
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	53,0	59,1	59,5	57,9	58,0

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Odprowadzone do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) określana jako ludność obsługiwana. f Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 8 na str. 72. g Dane szacunkowe;

a From own intakes. b Water withdrawal by intakes before entering the water system. c Discharged into waters (until 2002 – into data; until 2000 defined as served population. f See general notes the chapter "Environmental protection", item 8 on page 72. g Estimated

liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
CHNIA						
EA						
17970	17972	17972	17972	17972	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA						
PROTECTION						
4423	4442	4446	3843	4436	Devastated and degraded land requiring reclamation and management (as of 31 XII) in ha	2
Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:						
30,4	30,3	30,0	29,6	29,7	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry; fishing)	3
48,4	49,0	47,0	47,7	46,5	exploitation of water-line system ^b	4
Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :						
11,7	11,9	11,9	12,4	12,4	for needs of the national economy and population	5
3,8	3,9	3,8	4,2	4,2	for industrial production	6
98,2	100,1 ^d	100,7 ^d	100,4 ^d	101,9 ^d	Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^c	7
63,2	66,3	67,3	69,7	70,3	Population using ^e waste water treatment plants in % of total population	8
Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km ² in t:						
0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	particulates	9
3,5	3,6	3,7	3,3	2,9	gases (excluding carbon dioxide)	10
Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:						
98,6	98,8	99,0	99,0	99,1	particulates	11
26,8	24,3	29,2	37,6	39,6	gases (excluding carbon dioxide)	12
175,3	116,2	143,8	124,5	114,8	Waste (excluding municipal waste) ^f generated (during the year) per 1 km ² in t	13
216,0	233,3	249,5	247,8	253,2	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^g per capita in kg	14
Outlays on fixed assets (current prices) – in % of total outlays – in:						
8,5	5,1	3,7	3,4	4,7	environmental protection	15
1,1	1,9	1,3	1,4	1,5	water management	16
Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):						
32,4	32,4	32,4	32,0	31,3	in % of total area	17
2812	2815	2815	2780	2716	per capita in m ²	18
PUBLICZNE						
SAFETY						
Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:						
73551	67604	61183	58966	58572	in absolute numbers	19
355,7	327,2	296,2	285,4	283,1	per 10 thous. population	20
60,7	63,1	65,4	67,8	66,9	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	21

lub do ziemi. ^d Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 6 na str. 70. ^e Na podstawie szacunków; do 2000 r. do 2001 r. określane jako odpady stałe wywiezione; dane obejmują odpady komunalne zmieszane i wyselekcjonowane.

surface waters) or into the ground. ^d See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 6 on page 70. ^e Estimated data; until 2001 defined as solid waste removed; data include mixed and separately collected municipal waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
						LUD POPU
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2067817	2069747	2069166	2068142	2068258
2	miasta	1290395	1289427	1285383	1280882	1276853
3	wieś	777422	780320	783783	787260	791405
4	w tym kobiety	1068703	1069749	1069577	1068835	1069310
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	107	107	107	107	107
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	115	115	115	115	115
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
7	przedprodukcyjnym	521337	503071	484870	467670	453662
8	produkcyjnym	1260688	1277854	1292652	1306605	1318776
9	poprodukcyjnym	285792	288822	291644	293867	295820
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,76	5,31	5,07	5,05	5,00
11	Rozwody na 1000 ludności	1,19	1,24	1,35	1,30	1,67
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,39	10,15	9,72	9,72	9,69
13	Zgony ^b na 1000 ludności	9,53	9,24	9,19	9,29	9,24
14	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,69	8,28	8,54	7,90	7,37
15	Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,86	0,91	0,53	0,43	0,45
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
16	mężczyźni	69,63	70,10	70,18	70,61	70,58
17	kobiety	77,51	78,02	78,28	78,38	78,66
18	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,52	-0,69	-0,73	-0,66	-0,65
						RYNEK LABOUR
	Pracujący ^c (stan w dniu 31 XII):					
19	ogółem: w tys.	762,7	732,6	$\frac{727,0^d}{648,2}$	641,5	640,0
20	w tym kobiety	355,6	345,5	$\frac{343,4^d}{300,0}$	296,0	293,1
21	na 1000 ludności	368,9	353,9	$\frac{351,4^d}{313,3}$	310,2	309,5
	Z liczby ogółem w %:					
22	sektor rolniczy	x	x	x	x	x
23	sektor przemysłowy	x	x	x	x	x
24	sektor usługowy	x	x	x	x	x
25	pracujący w sektorze prywatnym w tys.	74,1	74,9	$\frac{75,7^d}{72,7}$	73,2	73,7
	Przeciętne zatrudnienie ^e :					
	w przemyśle:					
26	w tysiącach
27	na 1000 ludności	x	x	x	x	x
	w budownictwie:					
28	w tysiącach
29	na 1000 ludności	x	x	x	x	x

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 116. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Według w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w mianowniku (i od 2003 r.) — Narodowego 1996. ^e Bez zatrudnionych za granicą.

^a See general notes the chapter “Population. Religious denominations”, item 1 on page 116. ^b Including infant deaths. ^c By actual agriculture estimated using the results: in the denominator (and since 2003) — of the Population and Housing Census 2002 as well

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ ^a						
LATION ^a						
2068253	2066371	2066136	2067918	2069083	Population (as of 31 XII)	1
1272615	1267250	1262577	1259462	1256730	urban areas	2
795638	799121	803559	808456	812353	rural areas	3
1069577	1069096	1069475	1070633	1071115	of total females	4
107	107	107	107	107	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
115	115	115	115	115	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
Population of age (as of 31 XII):						
441718	431113	421767	413722	406397	pre-working	7
1329325	1331439	1334274	1336920	1338427	working	8
297210	303819	310095	317276	324259	post-working	9
5,63	6,17	6,84	7,11	6,80	Marriages per 1000 population	10
2,06	2,08	1,93	1,75	1,88	Divorces per 1000 population	11
9,88	10,23	10,56	11,25	11,15	Live births per 1000 population	12
9,38	9,49	9,84	9,69	9,86	Deaths ^b per 1000 population	13
6,65	5,68	6,10	5,85	6,37	Infant deaths per 1000 live births	14
0,51	0,74	0,72	1,56	1,29	Natural increase per 1000 population	15
Life expectancy at the moment of birth:						
70,59	70,63	70,39	71,02	71,35	males	16
79,10	79,25	79,14	79,55	79,50	females	17
Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population						
-1,00	-1,73	-1,15	-0,81	-0,68		18
PRACY						
MARKET						
Employed persons ^c (as of 31 XII):						
647,9	667,3	697,5	709,9	686,6	total: in thous.	19
297,2	304,7	316,4	321,7	312,9	of which women	20
313,3	323,0	337,6	343,3	331,8	per 1000 population	21
Of total number in %:						
18,2	17,7	17,0	16,7	17,1	agriculture sector	22
29,3	30,1	30,6	30,7	29,9	industry sector	23
52,5	52,2	52,4	52,6	53,0	services sector	24
74,4	75,1	76,3	77,2	76,6	employed persons in private sector in thous.	25
Average paid employment ^e :						
in industry:						
137,7	138,8	144,6	147,4	137,5	in thousands	26
66,6	67,2	70,0	71,3	66,4	per 1000 population	27
in construction:						
24,4	25,7	29,1	34,3	34,1	in thousands	28
11,8	12,4	14,1	16,6	16,5	per 1000 population	29

faktycznego miejsca pracy i od 2004 r. – faktycznego rodzaju działalności. *d* Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, w liczniku — Powszechnego Spisu Rolnego

workplace and since 2004 – by actual kind of activity. *d* Data are compiled considering employed persons on private farms in as the Agricultural Census 2002, in the numerator — of the Agricultural Census 1996. *e* Excluding persons employed abroad.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
RYNEK LABOUR						
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII):					
1	ogółem: w tys.	181,2	205,2	211,6	212,1	199,6
2	1999 = 100	115,9	131,3	135,4	135,7	127,7
	z liczby ogółem w %:					
3	kobiety	56,5	54,3	52,8	53,2	53,8
4	w wieku 24 lat i mniej	30,4	30,0	28,9	27,4	25,8
5	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	45,7	50,3	51,8	52,6	52,9
6	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	19,2	23,7	$\frac{22,5^a}{24,4}$	24,6	23,6
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.						
7	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	1668,92	1794,92	1844,35	1908,44	1987,62
8	1999 = 100	110,3	118,6	121,9	126,1	131,4
9	w tym: przemysł
10	budownictwo.....
11	Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^b w tys.	476,3	469,4	465,1	464,5	466,1
12	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	366,4	361,5	359,3	360,6	364,3
13	rolników indywidualnych	109,9	107,8	105,8	103,9	101,8
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^b w zł:					
14	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	777,82	860,34	920,57	967,48	1009,41
15	rolników indywidualnych ^c	596,35	671,60	692,58	718,67	738,23
INFRASTRUKTURA MUNICIPAL						
	Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:					
16	wodociągowej (rozdzielczej)	18203,8	18627,3	18951,2	19275,3	19623,0
17	kanalizacyjnej ^d	2830,1	3198,1	3681,5	4107,3	4447,2
18	gazowej ^e	2008,8	2923,5	2938,1	3063,2	3156,6
	Zużycie w gospodarstwach domowych:					
	wody z wodociągów:					
19	w hm ³	76,9	72,9	70,6	70,0	67,6
20	na 1 mieszkańca w m ³	37,2	35,2	34,1	33,8	32,7
	energii elektrycznej w miastach:					
21	w GW·h	757,3	764,0	772,2	794,9	773,7
22	na 1 mieszkańca w kW·h	585,6	592,2	599,3	619,3	605,4
	gazu z sieci:					
23	w hm ³	122,2	131,7	122,4	118,2	128,3
24	na 1 odbiorcę ^f w m ³	372,9	472,6	538,2	422,8	383,2

^a Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu 2002, w liczniku — Powszechnego Spisu Rolnego 1996. ^b Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, umów międzynarodowych. ^c Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń waloryzacji za 2000 r. ^d Łącznie z kolektorami. ^e Od 2001 r. łącznie z siecią przesyłową. ^f W 2001 i 2002 r. bez korzystających z gazomierzy

^a Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in the denominator Agricultural Census 1996. ^b Excluding retirement pay and pension paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior ^c Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits network. ^f In 2001 and 2002 excluding consumers using collective gas-meters.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)						
MARKET (cont.)						
188,0	160,1	123,2	110,3	134,1	Registered unemployed persons (as of 31 XII): total: in thous.	1
120,3	102,4	78,8	70,5	85,8	1999 = 100	2
55,2	58,6	61,7	59,8	53,8	of total number in %: women	3
23,3	21,7	19,7	21,6	22,9	24 years old and less	4
50,8	49,1	45,2	35,2	28,6	persons without work for more than 12 months	5
22,3	19,2	14,9	13,3	16,2	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %	6

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
SOCIAL SECURITY BENEFITS

2046,09	2147,05	2297,36	2527,93	2657,00	Average monthly gross wages and salaries in zł	7
135,2	141,9	151,9	167,1	175,6	1999 = 100	8
2030,57	2136,82	2274,67	2529,54	2630,41	of which: industry	9
1733,84	1838,29	2019,92	2261,18	2298,52	construction	10
464,5	464,4	467,1	471,4	474,1	Average number of retirees and pensioners ^b in thous.	11
366,1	369,0	374,8	381,7	387,3	from non-agricultural system of social insurance	12
98,5	95,4	92,3	89,7	86,9	farmers	13
1036,09	1115,52	1149,10	1260,89	1369,48	Average monthly gross retirement pay and pension ^b in zł:	14
749,31	792,86	805,18	850,65	903,64	from non-agricultural social security system	14
					farmers ^c	15

KOMUNALNA
INFRASTRUCTURE

19903,1	20396,5	20802,5	21254,1	21556,7	Network (as of 31 XII) in km:	
4782,4	5095,0	5351,7	5666,8	6044,5	water-line (excluding main)	16
3176,0	3275,7	3386,1	3507,6	3634,6	sewerage ^d	17
					gas-line ^e	18
					Consumption in households:	
68,7	68,8	67,9	69,3	68,2	water from water-line systems:	
33,2	33,3	32,9	33,5	33,0	in hm ³	19
					per capita in m ³	20
809,5	834,1	843,7	854,0	861,1	electricity in urban areas:	
635,1	657,1	667,1	677,5	684,5	in GW-h	21
					per capita in kW-h	22
131,3	129,3	124,8	122,6	127,3	gas from gas-line system:	
391,4	393,1	367,8	358,6	370,2	in hm ³	23
					per consumer ^f in m ³	24

wyników: w mianowniku (i od 2003 r.) — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; w 2001 r. łącznie z jednorazowym wyrównaniem zbiorczych.

(and since 2003) — of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, in the numerator — of the and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pension execute under international agreements, from the Pension Fund; in 2001 including a one-off valorization payment for 2000. ^d Including collectors. ^e Since 2001 including transmission

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
MIESZ DWE						
	Zasoby mieszkaniowe ^a (stan w dniu 31 XII):					
	mieszkania:					
1	w tysiącach	632,5	637,5	656,3	662,9	666,8
2	na 1000 ludności	305,9	308,0	317,2	320,5	322,4
3	izby na 1000 ludności	1068,0	1076,1	1147,2	1163,3	1171,6
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
4	na 1000 ludności	18140,0	18315,7	20524,8	20893,7	21084,3
5	przeciętna 1 mieszkania	59,3	59,5	64,7	65,2	65,4
	Mieszkania oddane do użytkowania:					
	mieszkania:					
6	w tysiącach	3,8	5,3	4,2	6,8	4,6
7	na 1000 ludności	1,8	2,6	2,1	3,3	2,2
8	izby na 1000 ludności	7,1	9,5	8,8	15,5	10,1
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
9	na 1000 ludności	151,6	200,2	198,0	363,3	231,1
10	przeciętna 1 mieszkania	82,9	78,5	96,5	110,9	103,8
EDUKACJA ^b EDUCA						
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
11	podstawowych ^d	181,4	176,2	170,4	163,8	156,4
12	gimnazjach	66,5	97,3	95,8	94,9	93,5
13	zasadniczych zawodowych ^e	39,0	25,1	18,9	14,4	16,5
14	liceach ogólnokształcących ^f	48,1	37,3	38,9	39,2	39,4
15	liceach profilowanych	x	x	3,7	6,9	9,3
16	technikach ^f	46,9	38,2	36,7	35,4	31,7
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	x	x	x	1,1	1,1
18	policealnych	11,3	12,4	13,7	16,1	18,2
	Absolwenci szkół ^c w tys.:					
19	podstawowych	31,3	30,5	30,6	29,8	28,1
20	gimnazjów	x	31,7	30,8	30,2	29,6
21	zasadniczych zawodowych ^e	12,3	11,4	10,4	3,1	5,6
22	liceów ogólnokształcących ^h	10,3	11,1	12,0	12,3	12,6
23	liceów profilowanych	x	x	x	x	2,9
24	techników ^h	9,1	9,8	8,6	10,6	7,4
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	x	x	x	x	0,2
26	policealnych	4,3	4,7	5,4	5,8	6,5
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{hi} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15,3	15,6	15,0	12,5	13,9

^a Na podstawie bilansów; dane od 2002 r. dotyczą zasobów mieszkaniowych zamieszkanymi i niezamieszkanymi (do 2001 r. – tylko szkół policealnych. ^d Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach. liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^g Od roku szkolnego 2007/08 szkoły ogólnokształcące artystyczne dające uprawnienia zawodowe. 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi i szkołami przysposabiającymi do pracy.

^a Based on balances; since 2002 data concern inhabited and uninhabited dwelling stocks (until 2001 – only inhabited dwelling stocks). ^d Excluding children aged 6 attending pre-primary sections of primary schools and nursery schools. ^{e, f} Since 2004/05 school year including: schools year art general secondary schools leading to professional certification. ^h Since 2005/06 school year including supplementary schools as well as special job-training schools.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
KANIA						
LLINGS						
					<i>Dwellings stocks^a (as of 31 XII):</i>	
					<i>dwellings:</i>	
670,2	674,5	678,6	686,1	692,7	<i>in thousands</i>	1
324,0	326,4	328,4	331,8	334,8	<i>per 1000 population</i>	2
1179,1	1189,2	1198,0	1213,0	1226,3	<i>rooms per 1000 population</i>	3
					<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>	
21256,2	21476,5	21672,6	22019,4	22330,1	<i>per 1000 population</i>	4
65,6	65,8	66,0	66,4	66,7	<i>average per dwelling</i>	5
					<i>Dwellings completed:</i>	
					<i>dwellings:</i>	
4,5	5,0	5,6	7,6	6,7	<i>in thousands</i>	6
2,2	2,4	2,7	3,7	3,2	<i>per 1000 population</i>	7
10,0	10,4	12,2	16,2	14,1	<i>rooms per 1000 population</i>	8
					<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>	
229,3	232,6	280,0	369,1	326,9	<i>per 1000 population</i>	9
105,7	96,0	103,8	99,8	100,8	<i>average per dwelling</i>	10

I WYCHOWANIE
TION^b

					<i>Pupils and students in schools^c (as of beginning of the school year)</i>	
					<i>in thous.:</i>	
149,4	142,2	134,6	130,3	125,7	<i>primary^d</i>	11
90,9	87,4	83,4	79,5	75,9	<i>lower secondary</i>	12
16,3	16,4	16,9	17,2	17,1	<i>basic vocational^e</i>	13
38,2	37,8	36,0	34,0	31,5	<i>general secondary^f</i>	14
8,0	6,5	4,6	3,4	2,3	<i>specialized secondary</i>	15
31,4	31,3	32,0	32,1	32,5	<i>technical secondary^f</i>	16
1,0	1,1	0,7	0,7	0,7	<i>general art^g</i>	17
19,4	20,3	18,6	18,7	16,4	<i>post-secondary</i>	18
					<i>Graduates in schools^c in thous.:</i>	
27,4	27,8	24,3	23,5	.	<i>primary</i>	19
29,7	28,5	26,6	25,7	.	<i>lower secondary</i>	20
5,1	4,9	4,8	5,4	.	<i>basic vocational^e</i>	21
12,3	12,1	11,6	11,7	.	<i>general secondary^h</i>	22
2,8	2,2	1,7	1,4	.	<i>specialized secondary</i>	23
6,9	6,1	6,4	6,5	.	<i>technical secondary^h</i>	24
0,1	0,1	0,1	0,1	.	<i>general art^g</i>	25
6,9	5,2	4,8	4,4	.	<i>post-secondary</i>	26
					<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^{hi} (excluding schools or adults) per 1000 population</i>	27
13,2	12,3	11,8	12,2	.		

zamieszkanym). *b* Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 194. *c* Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem *e, f* Od roku szkolnego 2004/05 łącznie: *e* — ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy; *f* — z uzupełniającymi odpowiednio: *h* Od roku szkolnego 2005/06 łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. *i* Od roku szkolnego

b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 194. *c* Excluding schools for adults, excluding post-secondary schools. *e, f* — special job-training schools; *f* — respectively supplementary schools: general secondary and technical secondary. *g* Until 2007/08 general schools respectively: general secondary and technical secondary. *i* Since 2004/05 school year including specialized secondary

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
EDUKACJA ^a						
EDUCA						
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	69,4	75,2	79,2	83,4	86,7
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	14,7	16,6	17,8	18,2	19,1
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	17,8	19,8	21,0	24,3	22,9
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	4,8	5,0	6,0	6,4	6,4
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):						
5	miejsca w przedszkolach w tys.	34,0	32,4	31,9	31,8	31,3
dzieci w tys.:						
6	w przedszkolach	35,3	32,7	31,8	31,4	30,4
7	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	10,9	10,6	10,9	10,3	10,8
8	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	353	347	346	355	353
OCHRONA ZDROWIA						
HEALTH CARE						
Pracownicy medycyny ^{de} (stan w dniu 31 XII):						
9	lekarze	3676	3791	3819	3945	3797
10	lekarze dentyści	574	468	426	740	397
11	pielęgniarki ^f	9514	9570	9633	9623	9292
12	Łóżka w szpitalach ogólnych (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	45,2	44,9	44,9	44,7	44,0 ^d
13	Leczeni w szpitalach ogólnych ^h na 10 tys. ludności	1549	1679	1827	1794	1618 ^d
14	Zakłady opieki zdrowotnej ambulatoryjnej (stan w dniu 31 XII)	454	471	479	543	529
15	Apteki ⁱ (stan w dniu 31 XII)	464	489	510	524	524
16	Liczba ludności na 1 aptekę ^j	4457	4233	4057	3947	3947
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:						
17	lekarskie	5,7	5,9	6,2	6,3	6,4
18	dentystyczne	0,6	0,6	0,4	0,7	0,7
19	Dzieci w żłobkach ^k (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do 3 lat	15,3	13,9	13,1	12,6	13,2
KULTURA.						
CULTURE.						
20	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	481	478	477	475	472
21	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3719	3705	3716	3712	3726
22	Czytelnicy bibliotek publicznych ^l na 1000 ludności	176	180	182	184	181
Wypożyczenia księgozbioru ^m z bibliotek publicznych w wol.:						
23	na 1000 ludności	3523	3506	3549	3574	3567
24	na 1 czytelnika	20,0	19,5	19,5	19,4	19,7
25	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
26	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ⁿ na 1000 ludności	364	320	325	316	315
27	Muzea (stan w dniu 31 XII)	23	25	25	26	25
28	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	439	376	391	403	330
29	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	28	29	30	25	21
30	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,3	4,3	5,5	4,6	4,0
31	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	361	467	498	519	635
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:						
32	radiowi	259	258	258	255	258
33	telewizyjni	254	252	252	249	250

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1, 2 i 3 na str. 194. ^b Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi ^c Z poprzedniego roku szkolnego, a w roku szkolnym 2000/01 – z roku kalendarzowego. ^d Dane Ministerstwa Zdrowia. ^e Od 2001 r. realizują świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; łącznie z odbywającymi staż. ^f Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^g Zakładach opieki zdrowotnej. ^h Łącznie z oddziałami żłobkowymi. ⁱ Łącznie z punktami bibliotecznymi. ^j Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1, 2 and 3 on page 194. ^b Including sections, branch departments and consultative foreigners. ^c From the previous school year, and in 2000/01 schools year – the calendar year. ^d Data of the Ministry of Health. ^e Since funded medical services; including interns. ^f Including masters of nursing. ^g Including incubators as well as places for newborns. ^h library service points. ^m Excluding interlibrary lending. ⁿ Data concern activity performed in voivodship area; including outdoor events.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.)						
<i>TION^a (cont.)</i>						
88,9	86,5	85,5	84,2	85,1	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
19,5	19,7	19,9	21,2	.	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
21,2	19,5	18,4	19,6	19,6	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
6,7	4,0	4,2	4,1	.	Graduates of schools for adults in thous.	4
31,1	31,9	32,3	33,4	35,9	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.	5
30,6	31,4	32,8	34,0	35,9	children in thous.: in nursery schools	6
10,8	10,5	9,9	10,4	12,2	in pre-primary sections in primary schools	7
363	382	404	420	439	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6	8

I OPIEKA SPOŁECZNA
SOCIAL WELFARE

3617	3810	3891	3748	4113	Medical personnel ^{de} (as of 31 XII): doctors	9
595	598	615	601	637	dentists	10
9274	9173	9322	9338	9590	nurses ^f	11
43,6 ^d	42,4 ^d	42,3 ^d	44,9 ^{de}	43,7 ^{de}	Beds in general hospitals (as of 31 XII) per 10 thous. population	12
1610 ^d	1638 ^d	1650 ^d	1680 ^d	1680 ^d	In-patients in general hospitals ^h per 10 thous. population	13
560	590	609	612	663	Health care institutions out patient care (as of 31 XII)	14
541	539	528	522	505	Pharmacies ⁱ (as of 31 XII)	15
3823	3834	3913	3962	4097	Population per 1 pharmacy ^j Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	16
6,9	7,0	7,0	7,1	7,0	doctors	17
0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	dentists	18
14,1	16,1	18,2	18,8	19,3	Children in nurseries ^k (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3	19

TURYSTYKA
TOURISM

464	461	460	452	450	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	20
3747	3754	3761	3744	3714	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	21
175	166	155	150	147	Public library borrowers ^l per 1000 population	22
3325	3110	2891	2774	2767	Public library loans ^{lm} in vol.:	23
19,0	18,7	18,6	18,5	18,8	per 1000 population	24
2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	per borrower	25
287	295	298	341	307	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	26
26	26	26	27	29	Audience in theatres and music institutions ⁿ per 1000 population	27
332	327	395	386	411	Museums (as of 31 XII)	28
20	20	20	19	16	Museum and exhibition visitors per 1000 population	29
4,7	4,7	5,1	5,9	5,5	Fixed cinemas (as of 31 XII)	30
486	675	763	805	895	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	31
256	228	220	208	201	Audience in fixed cinemas per 1000 population	32
247	221	213	202	195	Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population: radio	33
					television	

i punktami konsultacyjnymi; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji, bez cudzoziemców. łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarskimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich i pielęgniarskich, które g łącznie z inkubatorami i miejscami dla noworodków. h Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. i Bez aptek w stacjonarnych n Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

units; excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration, excluding 2001 including individual medical practices and nurses registered at Chamber of Physicians and chambers of nurses, providing publicly h Excluding inter-ward patient transfers. i Excluding pharmacies in in-patient health care facilities. k Including nursery wards. l Including

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
KULTURA. CULTURE.						
1	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	386	364	333	340	352
2	w tym hotele	49	53	54	60	69
3	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	142,5	132,8	119,5	123,3	124,4
4	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	276,7	262,6	256,5	271,4	303,5
ROLNICTWO AGRICULTURE						
5	Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	1126,1	1124,8	1090,4 ^b	1043,7	1035,6
w tym grunty orne:						
6	w tysiącach hektarów	986,9	985,2	961,2 ^b	928,6	920,7
7	w % powierzchni ogólnej	54,9	54,8	53,5	51,7	51,2
8	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	962,3	962,6	914,0 ^b	908,7	910,2
w tym w %:						
9	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	71,1	71,1	72,4	70,9	66,5
10	w tym: pszenica	22,5	23,8	23,2	22,7	20,0
11	żyto	14,8	11,9	11,0	9,7	9,8
12	ziemniaki	5,5	4,7	4,2	3,8	3,7
13	buraki cukrowe	6,0	5,6	5,9	5,5	5,4
Zbiory w tys. t:						
14	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1695,2	2291,1	2304,6	1871,6	2282,3
15	w tym: pszenica	673,1	875,6	888,1	718,5	827,8
16	żyto	270,7	302,8	262,3	188,5	267,0
17	ziemniaki	1065,4	787,2	790,2	683,0	744,9
18	buraki cukrowe	2368,6	2040,0	2458,4	2206,8	2312,3
Plony z 1 ha w dt:						
19	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	24,8	33,5	34,8	29,1	37,7
20	w tym: pszenica	31,1	38,3	41,9	34,8	45,4
21	żyto	19,0	26,4	26,1	21,5	30,0
22	ziemniaki	202	176	204	198	223
23	buraki cukrowe	411	379	455	444	469
Zwierzęta gospodarskie:						
bydło (stan w czerwcu):						
24	w tysiącach sztuk	423,4	409,5	415,4 ^b	399,8	408,8
25	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	37,3	36,3	37,6 ^b	37,6	38,9
trzoda chlewna (stan w końcu lipca):						
26	w tysiącach sztuk	2037,6	2114,0	2224,2 ^b	2262,5	2071,1
27	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	179,6	187,3	201,2 ^b	212,8	197,0
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^c :						
28	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d w kg	267,9	269,5	296,0	305,8	305,6
29	mleka krowiego w l	594,2	604,5	613,4	651,3	641,5
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^c :						
30	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	535	618	619	600	554
31	ziemniaki w kg	129	96	157	185	170
32	buraki cukrowe w kg	2088	1775	2223	2076	2030
33	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^e w kg	162	166	196	223	230
34	mleko krowie w l	430	430	470	487	522

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego gospodarstw rolnych, stan w czerwcu. ^d Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna;

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b Data of the Agricultural Census as of 20 V. ^c Calculations are based on rabbit and venison; in post-slaughter warm weight. ^e Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)						
TOURISM (cont.)						
338	317	307	306	296	Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)	1
73	78	79	84	89	of which hotels	2
127,3	123,3	119,3	119,7	125,8	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	3
320,5	338,9	366,1	376,7	370,4	Tourists accommodated per 1000 population	4
I LEŚNICTWO						
AND FORESTRY						
1026,1	1022,3	1036,6	1087,5	1068,0	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha	5
					of which arable land:	
910,5	912,2	905,4	965,2	942,2	in thousands hectares	6
50,7	50,8	50,4	53,7	52,4	in % of total area	7
909,5	911,6	914,6	975,1	951,1	Sown area (as of June) in thous. ha	8
					of which in %:	
67,4	66,4	65,5	65,6	64,8	basic cereals (including cereal mixed)	9
19,8	17,9	18,1	19,7	20,7	of which: wheat	10
8,8	7,4	7,6	7,9	8,0	rye	11
3,0	3,0	2,7	2,7	2,4	potatoes	12
5,4	4,6	4,5	3,2	3,7	sugar beets	13
					Crop production in thous. t:	
1941,8	1806,9	2124,2	2040,3	2282,1	basic cereals (including cereal mixed)	14
714,7	605,0	710,4	797,5	876,8	of which: wheat	15
190,3	157,9	177,6	180,8	208,2	rye	16
465,6	431,1	560,6	488,8	469,8	potatoes	17
1820,2	1948,3	2300,1	1611,2	1997,2	sugar beets	18
					Yields per 1 ha in dt:	
31,7	29,9	35,5	31,9	37,1	basic cereals (including cereal mixed)	19
39,7	37,1	43,0	41,6	44,6	of which: wheat	20
23,6	23,4	25,5	23,5	27,2	rye	21
170	159	226	183	202	potatoes	22
373	469	556	522	566	sugar beets	23
					Livestock:	
					cattle (as of June):	
408,6	427,8	437,3	444,9	482,6	in thousands heads	24
39,1	41,0	41,4	40,2	44,4	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	25
					pigs (end of July):	
2151,2	2302,9	2132,7	1810,1	1724,6	in thousands heads	26
205,7	220,8	202,1	163,4	158,6	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	27
					Production per 1 ha of agricultural land ^d :	
302,2	322,0	317,0	275,6	276,2	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^d in kg	28
716,9	698,3	705,9	730,0	815,4	cows' milk in l	29
					Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^c :	
728	624	466	410	740	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	30
108	104	140	122	115	potatoes in kg	31
1740	1868	2179	1486	1837	sugar beets in kg	32
234	251	247	220	221	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^e in kg	33
585	586	581	590	604	cows' milk in l	34

według stanu w dniu 20 V. c Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących w wadze poubojowej ciepłej. e Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land, as of June. d Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
ROLNICTWO						
AGRICULTURAL						
	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{ab} w kg:					
1	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	109,1	128,0	132,1	134,3	132,5
2	wapniowych	94,9	112,9	116,2	97,3	78,9
3	3 Ciągniki rolnicze (stan w dniu 31 XII) ^c na 100 ha użytków rolnych ^d w szt	7,4	7,4	7,6 ^d	7,9	8,0
4	4 Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	413,2	416,5	423,9	424,6	425,1
	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					
5	w tysiącach hektarów	403,2	406,4	413,8	414,6	415,1
6	na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
7	7 Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	22,4	22,6	23,0	23,1	23,1
8	8 Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	295,6	319,8	316,2	325,3	335,6
PRZEMYSŁ						
INDUSTRY						
	Produkcja sprzedana przemysłu:					
9	w milionach złotych (ceny bieżące)	x
10	rok poprzedni = 100 (ceny stałe z 2005 r.)	x	x	x	x	x
11	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	x	x	x	x	x
12	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	x	x	x	x	x
	Sprzedż produkcji budowlano-montażowej ^f (ceny bieżące):					
13	w milionach złotych
14	na 1 mieszkańca w zł	x	x	x	x	x
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ						
TRANSPORT. COMMUNICATIONS						
	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe:					
15	w kilometrach	1412	1246	1276	1246	1271
16	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,9	6,9	7,1	6,9	7,1
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					
17	w kilometrach	13767	14240	13996	13601	13775
18	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	76,6	79,2	77,9	75,7	76,7
	Samochody osobowe zarejestrowane ^g :					
19	w tysiącach sztuk	529,2	526,6	581,5	592,8	629,2
20	na 1000 ludności	255,9	254,4	281,0	286,6	304,2
	Placówki pocztowe ^h :					
21	w liczbach bezwzględnych	471	482	468	463	464
22	na 10 tys. ludności	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2
	Telefoniczne łącza główne ⁱ :					
23	w tysiącach	593,2	638,9	617,6	628,2	643,3
24	na 1000 ludności	286,9	308,7	298,5	303,7	311,1
HAN						
TRA						
	Sprzedż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
25	w milionach złotych	15520,4	16765,9	15810,6	16157,4	15756,0
26	na 1 mieszkańca w zł	7501	8107	7639	7811	7621
27	27 Sklepy ^k (stan w dniu 31 XII) w tys.	26,0	26,6	26,4	22,3	20,5
28	28 Liczba ludności ^k (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	80	78	78	93	101

^a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych; w dniu 20 V. ^e Dane na podstawie badania struktury gospodarstw rolnych w czerwcu. ^f Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według prowadzonej; do 2001 r. — przez wojewodów; a w latach 2002 i 2003 — przez burmistrzów i starostów; w latach 2004–2008 na podstawie pojazdów nie wprowadzonych do tego systemu do momentu przekazania danych do GUS); od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^k Od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metody badania.

^a Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land; as of June. ^b In farming in June 2007. ^f Realized by construction units — by place of performing works; data concern economic entities employing more than 9 2004–2008 based on powiat starosts data from system "Pojazdy" (for 2004 including approximately 8 % estimation concerning the total vehicle register kept by Ministry of Interior and Administration. ^h Until 2001 post offices and telecommunication service offices. due to change in the method survey.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	------	---------------	-----

I LEŚNICTWO (dok.)
AND FORESTRY (cont.)

					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{ab} in kg:	
132,3	182,3	168,3	189,8	175,5	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	1
89,3	66,1	42,3	35,9	38,9	lime fertilizers	2
8,2 ^c	.	8,5 ^c	8,6	8,8	Agricultural tractors (as of 31 XII) ^c per 100 ha of agricultural land ^d in units	3
425,7	426,5	427,6	427,9	428,6	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	4
					Forest areas (as of 31 XII):	
415,7	416,6	417,7	418,0	418,7	in thousands hectare	5
0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	per capita in ha	6
23,1	23,2	23,2	23,3	23,3	Forest cover (as of 31 XII) in %	7
342,5	350,9	379,2	377,7	381,0	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	8

I BUDOWNICTWO
AND CONSTRUCTION

					Sold production of industry:	
30859,4	33180,1	38339,3	40183,9	39369,1	in million zlotys (current prices)	9
x	108,8	115,3	101,4	93,2	previous year = 100 (current prices from 2005)	10
224111	239046	265205	272613	286364	per employee in zl (current prices)	11
14924	16057	18561	19446	19030	per capita in zl (current prices)	12
					Sales of construction and assembly production ^f (current prices):	
1945,0	2378,9	3206,9	3530,1	4272,1	in million zlotys	13
941	1151	1553	1708	2065	per capita in zl	14

– stan w dniu 31 XII

– as of 31 XII

					Railway lines operated – standard gauge:	
1272	1272	1243	1302	1301	in kilometres	15
7,1	7,1	6,9	7,2	7,2	per 100 km ² of total area in km	16
					Hard surface public roads (urban and non-urban):	
14109	14174	14394	14609	15140	in kilometres	17
78,5	78,9	80,1	81,3	84,2	per 100 km ² of total area in km	18
					Registered passenger cars ^g :	
595,9	661,7	733,8	848,7	883,0	in thousand units	19
288,2	319,7	355,2	410,4	426,8	per 1000 population	20
					Post offices ^h :	
463	468	471	476	467	in absolute numbers	21
2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	per 10 thous. population	22
					Telephone main line ⁱ :	
587,1	556,2	497,6	439,0	396,6	in thousands	23
283,8	269,2	240,8	212,3	191,7	per 1000 population	24

DEL

DE

					Retail sales (current prices):	
15661,2	16565,8	20636,9	20498,8	20539,3	in million zlotys	25
7574	8017	9991	9920	9928	per capita in zl	26
20,1	20,5	22,3	20,9	19,4	Shops ^k (as of 31 XII) in thous.	27
103	101	93	99	107	Population ^k (as of 31 XII) per shop	28

stan w czerwcu. *b* W roku gospodarczym. *c* Od 2005 r. stan w czerwcu. *d* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *e* Według ewidencji danych starostw powiatowych ujętych w systemie „Pojazd” (w 2004 r. łącznie z około 8 % szacunkiem dotyczącym ogólnej liczby prowadzonej przez MSWiA. *h* Do 2001 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. *i* Dane dotyczą operatorów

year. *c* Since 2005 as of June. *d* Data of the Agricultural Census as of 20 V. *e* Data on the basis of structure of agricultural farms research persons. *g* According to register maintained: until 2001 — by voivodes; in years 2002 and 2003 — by mayors and starosts, in years number of vehicles not entered into this system till the moment of data transmission to the CSO; since 2009 according to central *i* Data concern operator of the public telecommunication network. *k* Since 2003 data not comparable with data for previous years

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
FINANSE PUBLIC						
	Budżety gmin ^a					
	Dochody:					
1	w milionach złotych	1479,1	1609,7	1751,7	1811,5	2026,1
2	na 1 mieszkańca w zł	1176,3	1277,4	1386,8	1431,0	1595,6
	Wydatki:					
3	w milionach złotych	1553,5	1657,5	1759,0	1837,0	2027,7
4	na 1 mieszkańca w zł	1235,5	1315,3	1392,6	1451,2	1596,9
	Budżety miast na prawach powiatu					
	Dochody:					
5	w milionach złotych	1418,8	1576,8	1565,3	1486,9	1711,8
6	na 1 mieszkańca w zł	1747,8	1951,5	1940,8	1852,7	2145,8
	Wydatki:					
7	w milionach złotych	1571,2	1745,4	1653,2	1525,2	1714,4
8	na 1 mieszkańca w zł	1935,7	2160,1	2049,7	1900,4	2149,0
	Budżety powiatów					
	Dochody:					
9	w milionach złotych	582,2	658,1	595,5	540,3	609,9
10	na 1 mieszkańca w zł	463,0	522,3	471,5	426,8	480,3
	Wydatki:					
11	w milionach złotych	580,6	664,9	605,8	552,6	595,9
12	na 1 mieszkańca w zł	461,7	527,7	479,6	436,5	469,3
	Budżet województwa					
	Dochody:					
13	w milionach złotych	180,7	246,8	237,5	245,1	330,9
14	na 1 mieszkańca w zł	87,4	119,4	114,7	118,5	160,1
	Wydatki:					
15	w milionach złotych	192,6	252,2	244,0	248,8	285,7
16	na 1 mieszkańca w zł	93,1	121,9	117,9	120,3	138,2
INWESTYCJE ^b INVESTMENTS ^b						
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
17	w milionach złotych	4800,8	4746,8	4789,5	4431,8	4660,3
18	na 1 mieszkańca w zł	2320	2295	2314	2143	2254
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
19	w milionach złotych	62479,5	66547,3	71065,8	74545,3	76545,6
20	na 1 mieszkańca w zł	30215	32152	34345	36045	37010

^a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi

^a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Since 2002 data are not comparable with

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE						
FINANCE						
					<i>Budgets of gminas^a</i>	
					<i>Revenue:</i>	
2346,6	2636,1	2846,6	3191,1	3372,4	<i>in million zlotys</i>	1
1843,9	2067,2	2226,7	2487,7	2618,2	<i>per capita in zl</i>	2
					<i>Expenditure:</i>	
2327,5	2759,3	2814,4	3198,6	3574,7	<i>in million zlotys</i>	3
1828,9	2163,8	2201,4	2493,6	2775,3	<i>per capita in zl</i>	4
					<i>Budgets of cities with powiat status</i>	
					<i>Revenue:</i>	
1915,6	2140,3	2513,2	2715,9	2643,8	<i>in million zlotys</i>	5
2409,3	2705,0	3193,0	3465,5	3386,2	<i>per capita in zl</i>	6
					<i>Expenditure:</i>	
1972,8	2315,4	2538,4	2860,1	2823,3	<i>in million zlotys</i>	7
2481,3	2926,3	3225,0	3649,4	3616,2	<i>per capita in zl</i>	8
					<i>Budgets of powiats</i>	
					<i>Revenue:</i>	
682,6	726,5	774,6	866,8	1014,0	<i>in million zlotys</i>	9
536,4	569,8	605,9	675,7	787,2	<i>per capita in zl</i>	10
					<i>Expenditure:</i>	
676,7	767,4	757,6	863,7	1082,8	<i>in million zlotys</i>	11
531,7	601,8	592,6	673,3	840,7	<i>per capita in zl</i>	12
					<i>Budget of voivodship</i>	
					<i>Revenue:</i>	
324,5	428,5	531,5	625,7	952,1	<i>in million zlotys</i>	13
156,9	207,4	257,3	302,8	460,2	<i>per capita in zl</i>	14
					<i>Expenditure:</i>	
370,2	534,3	594,1	640,7	974,5	<i>in million zlotys</i>	15
179,1	258,6	287,6	310,1	471,1	<i>per capita in zl</i>	16
ŚRODKI TRWAŁE						
FIXED ASSETS						
					<i>Investment outlays (current prices):</i>	
5420,8	6160,1	8106,7	9954,0	11120,4	<i>in million zlotys</i>	17
2622	2981	3925	4817	5375	<i>per capita in zl</i>	18
					<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
77411,9	81223,7	86709,0	93852,8	102238,0	<i>in million zlotys</i>	19
37429	39307	41967	45385	49412	<i>per capita in zl</i>	20

za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 1 str. 334.

data for previous years; see general notes to the chapter "Investments. Fixed assets", item 1 on page 334.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a						
1	Ogółem: w tysiącach	168,7	175,9	184,6	191,0	185,2
2	na 10 tys. ludności	816	850	892	924	895
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:						
3	w tysiącach	31,5	32,8	34,3	35,5	36,4
4	1999 = 100	110,0	114,6	119,5	123,8	127,1
w tym:						
5	przedsiębiorstwa państwowe	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
6	spółdzielnie	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0
7	spółki handlowe	6,5	7,3	8,2	8,6	8,9
8	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,2	1,2	1,2	1,3	1,4
9	spółki cywilne	13,9	13,3	12,8	12,7	12,7
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:						
10	w tysiącach	137,2	143,0	150,3	155,5	148,7
11	1999 = 100	106,0	110,6	116,2	120,3	115,0
12	na 10 tys. ludności	663	691	726	752	719
RACHUNKI REGIONAL						
Produkt krajowy brutto:						
13	w milionach złotych (ceny bieżące)	36837	38620	39902	40916	44710
14	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	17803	18673	19280	19781	21625
15	rok poprzedni = 100 (ceny stałe)	106,9
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):						
16	w milionach złotych	32772	34443	35287	36122	39735
17	na 1 mieszkańca w zł	15838	16654	17050	17463	19219
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych ^c :						
18	w milionach złotych	26470	28965	29785	30015	32469
19	na 1 mieszkańca w zł	12793	14005	14391	14511	15704
20	Dynamika realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca ^c (rok poprzedni=100).....	.	103,8	101,1	100,3	104,5

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie. ^b Dane za 2007 r. zostały zweryfikowane w wyniku zostały zmienione w wyniku weryfikacji danych w rachunkach narodowych m.in. aktualizacji składek na ubezpieczenia społeczne

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b Data for 2007 r. were verified as a result of updating price indices data verification in the national accounts among others data on social contributions as well as other current transfers updating.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII IN THE REGON REGISTER – as of 31 XII						
187,2	186,9	188,5	192,2	182,0	Total: in thousands	1
905	905	912	929	880	per 10000 population	2
Legal persons and organizational entities without legal personality						
37,6	39,2	40,3	40,7	41,5	in thousands	3
131,3	136,7	140,5	142,0	144,1	1999 = 100	4
of which:						
0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	state owned enterprises	5
1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	co-operatives	6
9,3	9,7	10,2	10,4	10,8	commercial companies	7
1,4	1,5	1,6	1,6	1,6	of which with foreign capital participation	8
12,7	12,7	12,9	12,7	12,6	civil law partner ships	9
Natural persons conducting economic activity						
149,6	147,8	148,2	151,5	140,6	In thousands	10
115,7	114,2	114,6	117,1	108,7	1999 = 100	11
723	715	718	733	679	per 1000 population	12

REGIONALNE
ACCOUNTS

Gross domestic product:						
46469	50217	55358	59773	.	in million zlotys (current prices)	13
22474	24301	26801	28926	.	per capita in zl (current prices)	14
102,4	107,1	106,2 ^b	104,5	.	previous year = 100 (constant prices)	15
Gross value added (current prices):						
40942	44113	48429	52323	.	in million zlotys	16
19800	21347	23446	25321	.	per capita in zl	17
Gross nominal disposable income in the households sector ^c :						
33361	35153	37604	40694	.	in million zlotys	18
16134	17012	18205	19693	.	per capita in zl	19
Indices of gross real disposable income in the households sector ^c						
100,7	104,5	104,6	103,6	.	(previous year=100)	20

aktualizacji wskaźników cen na poziomie województw zastosowanych w przeliczeniach na ceny stałe ^c Dane za lata 2001–2007 oraz różnych transferów bieżących.

at voivodships' level, applied in the calculations at constant prices. ^c Data for 2001–2007 has been changed as a result of

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) I POWIATACH (NTS 4)

SELECTED DATA BY SUBREGIONS (NTS 3) AND POWIATAS (NTS 4)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierz- chnia ^a w km ² Area ^a in km ²	Ludność ^b Population ^b					
			w tys. in thous			w miastach w % ogółu ludności in urban areas in % of total population		
			2000	2005	2009	2000	2005	2009
1	WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	17972	2067,8	2068,3	2069,1	62,4	61,5	60,7
2	Podregion bydgosko- -toruński Subregion	2917	753,7	757,7	761,6	83,1	81,2	79,4
	Powiaty: Powiats:							
3	bydgoski	1395	86,4	94,8	103,0	29,3	27,2	25,5
4	toruński	1230	81,4	88,8	95,2	18,8	17,2	16,0
	Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:							
5	Bydgoszcz	176	375,7	366,1	357,7	100,0	100,0	100,0
6	Toruń	116	210,2	208,0	205,7	100,0	100,0	100,0
7	Podregion grudziądzki Subregion	6808	529,5	529,8	531,2	47,9	47,6	47,3
	Powiaty: Powiats:							
8	brodnicki	1040	74,7	75,1	75,6	43,2	43,5	43,4
9	chełmiński	527	51,2	51,5	51,5	40,3	39,7	39,3
10	golubsko-dobrzyński	613	44,8	45,1	45,3	38,1	37,9	37,7
11	grudziądzki	728	38,5	38,4	38,7	13,7	13,6	13,4
12	sępoleński	791	40,7	40,9	41,0	42,5	42,3	42,2
13	świecki	1474	96,9	97,0	97,6	33,5	32,9	32,5
14	tucholski	1075	47,0	47,2	47,6	29,9	29,6	29,3
15	wąbrzeski	502	34,8	35,0	34,8	39,4	39,6	39,9
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:							
16	Grudziądz	58	100,9	99,6	99,1	100,0	100,0	100,0
17	Podregion włocławski Subregion	8247	784,6	780,8	776,3	52,3	51,9	51,6
	Powiaty: Powiats:							
18	aleksandrowski	475	55,3	55,2	55,3	46,1	45,8	45,4
19	inowrocławski	1225	166,4	165,5	164,1	66,0	65,7	65,5
20	lipnowski	1016	66,7	66,3	66,1	31,5	31,0	31,1
21	mogileński	675	47,4	47,0	46,9	40,1	39,3	38,9
22	nakielski	1120	83,6	84,8	85,4	45,2	44,4	44,0
23	radziejowski	607	43,1	42,4	41,8	24,2	24,2	24,3
24	rypiński	586	44,7	44,4	43,9	36,9	37,4	37,7
25	włocławski	1474	85,8	85,5	85,4	20,4	20,2	20,1
26	żniński	985	69,8	69,8	70,0	44,2	43,7	43,3
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:							
27	Włocławek	84	121,8	119,9	117,4	100,0	100,0	100,0

^a Stan w dniu 1 stycznia 2010. ^b Stan w dniu 31 XII.^a As of 1 January 2010. ^b As of 31 XII.

Przyrost naturalny na 1000 ludności <i>Natural increase per 1000 population</i>			Zgony <i>Deaths</i>						Lp. No.
			na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>			w tym niemowląt na 1000 urodzeń żywych <i>of which infants per 1000 live births</i>			
2000	2005	2009	2000	2005	2009	2000	2005	2009	
0,86	0,51	1,29	9,53	9,38	9,86	8,69	6,65	6,37	1
0,35	0,50	1,08	8,97	8,94	9,53	7,20	5,52	8,39	2
2,21	2,98	3,68	8,58	8,15	7,81	12,93	7,68	5,10	3
3,43	4,00	3,39	9,19	7,90	8,33	4,89	2,88	5,44	4
-1,16	-0,97	-0,55	9,42	9,49	10,53	7,51	5,49	11,85	5
1,10	0,47	1,55	8,24	8,76	9,21	5,18	5,84	6,01	6
1,74	1,25	2,45	9,65	9,39	9,66	10,19	8,45	4,64	7
1,72	1,16	3,61	10,29	9,72	9,97	12,14	8,51	1,93	8
1,98	1,63	2,34	10,22	9,63	10,02	11,13	3,44	7,82	9
2,84	2,02	2,11	8,84	8,89	9,77	13,18	6,04	x	10
3,36	2,70	2,52	9,42	9,48	8,90	7,97	6,28	8,83	11
2,68	2,68	4,04	9,45	8,66	9,36	9,96	12,77	7,18	12
2,36	2,22	2,27	9,00	8,96	9,52	5,40	8,23	2,59	13
2,30	2,44	3,97	9,43	8,92	8,67	12,73	9,33	4,98	14
0,68	-0,62	2,44	10,21	10,16	9,68	12,99	23,67	4,68	15
-0,37	-1,26	0,50	9,96	9,91	10,23	10,31	5,80	6,63	16
0,74	0,01	0,70	9,96	9,79	10,30	8,84	6,35	5,81	17
-0,18	-2,14	0,04	11,07	11,84	11,27	14,88	5,58	3,18	18
-0,05	-0,86	0,59	9,88	9,72	10,05	7,28	4,74	4,56	19
3,03	1,03	2,21	10,26	10,01	10,63	10,01	6,74	8,14	20
0,17	0,55	0,45	10,76	9,56	9,73	13,41	2,09	2,09	21
2,14	2,58	4,17	9,01	8,58	8,50	11,71	8,41	4,60	22
0,39	-0,49	-0,66	10,85	10,01	11,14	2,03	2,44	2,26	23
1,86	1,15	0,34	10,33	10,19	11,23	12,59	3,91	13,54	24
-0,13	-0,88	-1,10	11,16	10,93	11,29	9,38	9,21	4,55	25
2,21	1,59	1,67	9,01	8,99	9,93	3,79	5,37	11,00	26
-0,26	-0,93	-0,72	9,00	9,16	10,37	6,54	10,06	5,27	27

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH I POWIATACH (cd.)

SELECTED DATA BY SUBREGIONS AND POWIATS (cont.)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności <i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>			Przestępstwa stwierdzone ^a na 10 tys. ludności <i>Ascertained crimes^a per 10 thous. population</i>		
		2000	2005	2009	2000	2005	2009
1	WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	-0,52	-1,00	-0,68	339,2	355,7	283,1
2	Podregion bydgosko- -toruński	1,12	0,95	0,80	472,9	430,1	335,4
	Subregion						
	Powiaty: Powiats:						
3	bydgoski	9,43	18,68	15,11	261,1	314,4	229,9
4	toruński	9,09	16,09	13,25	246,0	269,9	244,2
	Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:						
5	Bydgoszcz	-1,16	-4,55	-4,49	518,6	451,5	352,0
6	Toruń	-1,37	-3,88	-2,98	570,9	512,0	400,8
7	Podregion grudziądzki Subregion	-1,77	-2,44	-1,33	224,1	260,6	232,6
	Powiaty: Powiats:						
8	brodnicki	-1,71	-1,80	-1,29	240,6	226,4	183,0
9	chełmiński	-2,08	-2,67	-2,01	197,3	279,6	233,8
10	golubsko-dobrzyński	-3,30	-2,79	-1,36	176,5	212,8	234,4
11	grudziądzki	-4,20	-0,43	-0,91	254,6 ^c	151,4	127,3
12	sępoleński	-1,86	-2,46	-2,45	241,5	264,2	208,8
13	świecki	-1,40	-3,20	0,07	212,5	243,6	237,9
14	tucholski	-0,87	-1,17	-1,07	187,0	338,4	211,8
15	wąbrzeski	-0,93	-3,64	-1,39	225,6	224,7	229,0
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
16	Grudziądz	-1,03	-2,88	-2,20	x	331,3	326,2
17	Podregion włocławski Subregion	-1,21	-1,89	-1,64	288,1	348,1	266,5
	Powiaty: Powiats:						
18	aleksandrowski	1,87	-0,70	0,83	283,6	391,0	376,2
19	inowrocławski	-1,12	-2,49	-1,62	355,6	413,2	259,1
20	lipnowski	-3,72	-2,05	-2,00	225,1	270,4	213,1
21	mogileński	-0,96	-1,04	-2,27	208,1	270,8	229,9
22	nakielski	-0,17	0,50	-1,56	288,9	265,1	259,7
23	radziejowski	-2,87	-0,84	-2,36	164,4	247,8	201,8
24	rypiński	-1,36	-4,13	-3,42	156,4	245,9	249,8
25	włocławski	-0,79	-0,07	0,01	350,9 ^c	180,9	166,3
26	żniński	-2,12	-2,03	-0,43	217,2	235,0	219,7
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
27	Włocławek	-1,25	-4,31	-3,44	x	557,6	404,3

^a W zakończonych postępowaniach przygotowawczych. ^b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez na prawach powiatu.

^a In completed preparatory proceedings. ^b As of 31 XII; by actual workplace and of activity; excluding economic employing up to 9 persons

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % <i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>			Pracujący ^b <i>Employed^b</i>						Lp. No.
			ogółem w tys. <i>total in thous.</i>		w % ogółem <i>on % of total</i>				
					sektor rolniczy <i>agriculture sector</i>		sektor przemysłowy <i>industry sektor</i>		
2000	2005	2009	2005	2009	2005	2009	2005	2009	
53,0	60,7	66,9	512,9	546,7	22,8	21,3	31,1	30,9	1
46,1	54,8	60,5	209,0	227,0	6,7	6,0	34,9	33,6	2
50,4	59,7	62,5	20,2	24,1	27,3	23,0	40,6	40,0	3
56,3	67,6	70,8	15,8	21,8	45,9	32,5	24,5	39,6	4
43,5	55,9	57,7	109,0	115,7	0,6	0,5	34,2	32,9	5
47,9	48,9	61,2	64,0	65,4	0,8	0,8	36,8	30,4	6
63,8	66,7	72,5	122,1	128,9	34,2	32,3	30,3	31,0	7
72,6	65,3	77,3	19,4	21,0	37,1	34,2	35,3	35,7	8
72,0	61,0	74,1	12,2	11,3	35,8	38,5	36,2	28,5	9
73,6	77,9	86,5	10,3	11,1	53,4	49,9	18,1	19,1	10
42,2	56,3	67,4	8,7	9,4	66,2	61,5	14,4	18,3	11
73,2	79,7	79,5	8,5	8,8	42,6	40,7	25,0	23,9	12
65,4	69,6	79,1	24,1	25,2	28,3	26,8	37,0	37,0	13
71,0	79,4	80,3	10,1	11,4	41,4	36,9	25,6	28,3	14
66,9	77,4	78,4	8,2	9,1	47,1	42,0	24,8	29,3	15
49,6	53,5	55,7	20,6	21,6	2,2	2,2	34,1	37,2	16
58,1	64,8	71,4	181,8	190,8	33,8	32,0	27,2	27,7	17
59,8	61,0	70,0	12,6	13,9	41,4	37,0	14,9	18,9	18
51,2	58,6	66,8	39,6	41,4	22,6	21,8	36,4	36,3	19
61,9	74,5	80,9	14,8	15,6	55,2	52,6	13,5	15,1	20
65,8	76,6	89,1	10,7	11,4	39,3	37,4	27,0	25,4	21
68,6	72,9	72,8	16,1	16,5	30,5	29,3	24,3	23,1	22
72,8	84,6	83,0	10,7	11,4	63,8	59,7	9,5	10,5	23
80,3	81,5	87,1	11,4	11,7	46,8	45,2	24,4	24,0	24
65,1	74,5	69,8	18,5	20,0	64,1	59,3	14,8	17,3	25
73,1	72,8	81,3	14,5	14,8	38,5	36,6	22,4	22,4	26
47,9	53,8	60,2	32,9	34,1	1,2	0,9	44,4	44,9	27

podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. c Łącznie z miastem

as well as persons employed on private farms in agriculture. c Including city with powiat status.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH I POWIATACH (cd.)

SELECTED DATA BY SUBREGIONS AND POWIATS (cont.)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pracujący ^{ab} (dok.) Employed ^{ab} (cont.)		Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł Average monthly gross wages and salaries ^c in zł		Bezrobotni zarejestrowani ^a Registered unemployed persons ^a		
		w % ogółem on % of total				ogółem w tys. total in thous.		
		sektor usługowy services sector						
		2005	2009	2005	2009	2000	2005	2009
1	WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	46,1	47,8	2153,46	2810,97	181,2	188,0	134,1
2	Podregion bydgosko- toruński Subregion	58,4	60,4	2308,20	3015,55	41,7	43,4	30,3
	Powiaty: Powiats:							
3	bydgoski	32,1	37,0	1930,38	2611,54	6,1	6,6	4,4
4	toruński	29,6	27,9	1864,47	2399,99	6,6	8,3	5,9
	Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:							
5	Bydgoszcz	65,2	66,6	2343,98	3074,32	17,5	17,4	12,4
6	Toruń	62,4	68,8	2384,02	3175,43	11,5	11,1	7,6
7	Podregion grudziądzki Subregion	35,5	36,7	1955,63	2577,05	55,6	57,1	39,5
	Powiaty: Powiats:							
8	brodnicki	27,6	30,1	1939,95	2454,56	7,5	7,5	4,7
9	chełmiński	28,0	33,0	1779,56	2452,10	5,2	5,7	3,7
10	golubsko-dobrzyński	28,5	31,0	1892,63	2492,92	4,3	4,8	3,3
11	grudziądzki	19,4	20,2	1951,27	2483,55	4,8	5,1	3,6
12	sępoleński	32,4	35,4	1811,71	2537,61	4,6	4,5	3,5
13	świecki	34,7	36,2	2208,99	2813,48	9,7	9,3	6,8
14	tucholski	33,0	34,8	1855,47	2446,84	4,9	5,0	3,1
15	wąbrzeski	28,1	28,7	1980,24	2582,75	4,2	4,1	2,6
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:							
16	Grudziądz	63,7	60,6	1889,84	2553,10	10,4	11,1	8,2
17	Podregion włocławski Subregion	39,0	40,3	2016,04	2634,08	83,9	87,5	64,3
	Powiaty: Powiats:							
18	aleksandrowski	43,7	44,1	1813,70	2362,55	6,6	6,0	3,7
19	inowrocławski	41,0	41,9	2039,85	2688,19	17,0	20,0	14,1
20	lipnowski	31,3	32,3	1921,54	2436,37	7,1	7,6	6,6
21	mogileński	33,7	37,2	1863,38	2550,92	4,5	5,1	3,8
22	nakielski	45,2	47,6	1932,12	2539,05	9,6	9,6	6,3
23	radziejowski	26,7	29,8	1902,61	2421,58	4,7	4,2	3,7
24	rypiński	28,8	30,8	1865,83	2482,02	5,2	5,6	3,7
25	włocławski	21,1	23,4	1717,01	2379,63	9,0	9,3	7,7
26	żniński	39,1	41,0	1779,84	2413,71	7,9	8,4	5,6
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:							
27	Włocławek	54,4	54,2	2279,95	2931,23	12,3	11,7	9,1

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

^a As of 31 XII. ^b By actual workplace and type of activity; excluding economic entities employing up to 9 persons; with persons employed on private organizations.

Bezrobotni zarejestrowani ^a Registered unemployed persons ^a						Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %			Lp. No.
z liczby ogółem – w % of total numer – in %						Registered unemployment rate ^a in %			
pozostający bez pracy dłużej niż rok without work for more than 12 months			w wieku 24 lata i mniej 24 age and less						
2000	2005	2009	2000	2005	2009	2000	2005	2009	
45,7	50,8	28,6	30,5	23,3	22,9	19,2	22,3	16,2	1
38,0	45,1	17,4	30,3	20,7	22,2	x	13,8	9,4	2
43,0	53,1	19,2	31,9	24,1	24,5	17,2	19,9	11,9	3
42,3	42,4	18,5	33,0	25,1	24,3	21,2	28,9	17,6	4
35,1	45,2	15,6	28,4	18,4	18,7	9,9	10,8	7,6	5
37,2	42,1	18,4	30,6	19,1	24,9	11,7	12,0	8,5	6
39,9	50,7	28,3	31,0	25,2	25,4	x	27,4	19,8	7
48,2	50,0	18,8	34,5	27,4	29,8	21,4	24,1	15,5	8
47,1	50,4	32,2	32,6	26,5	22,5	22,6	28,5	21,0	9
47,6	51,8	28,1	33,9	29,6	31,4	21,1	27,4	19,6	10
51,0	53,1	26,4	30,4	26,8	25,5	27,5	32,6	24,0	11
48,3	50,7	26,3	29,9	24,8	24,3	25,1	29,9	23,6	12
52,1	55,9	33,1	31,3	25,0	27,3	22,3	23,9	17,9	13
46,9	51,8	22,9	32,5	27,1	30,4	23,5	28,3	18,0	14
49,1	49,3	30,2	29,8	24,0	23,7	26,4	29,6	19,6	15
46,6	45,3	31,2	26,9	20,3	19,4	25,3	29,0	22,4	16
47,5	53,7	34,0	30,2	23,4	21,6	x	27,4	21,0	17
48,1	52,6	25,4	30,5	23,1	19,1	25,2	26,6	17,1	18
46,1	56,6	37,9	32,0	25,4	23,1	22,7	28,8	21,2	19
47,4	53,1	35,9	33,2	25,1	25,8	22,4	29,0	25,4	20
48,6	54,4	38,1	31,2	25,1	24,6	21,1	27,6	20,9	21
50,5	53,4	22,4	28,6	24,1	24,2	28,5	31,5	22,3	22
53,2	57,6	41,8	33,7	24,6	25,4	20,4	24,1	21,0	23
55,2	54,6	20,7	30,7	27,3	29,5	23,3	28,1	20,3	24
51,2	55,6	36,5	30,5	22,0	18,3	22,4	28,6	23,8	25
46,5	53,2	32,4	29,7	22,9	21,0	25,6	31,4	22,4	26
38,8	46,8	37,0	25,1	17,0	12,8	20,1	20,9	17,3	27

z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. c Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych farms in agriculture. c Excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed abroad, foundations associations and other

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH I POWIATACH (cd.)

SELECTED DATA BY SUBREGIONS AND POWIATS (cont.)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zasoby mieszkaniowe ^{ab} na 1000 ludności <i>Dwellings stocks^{ab} per 1000 population</i>			Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności <i>Dwellings completed per 10 thous. population</i>		
		2000	2005	2009	2000	2005	2009
1	WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	305,9	324,0	334,8	18,3	21,7	32,4
2	Podregion bydgosko- -toruński Subregion	322,6	349,9	365,0	22,2	30,8	44,0
	Powiaty: Powiats:						
3	bydgoski	266,9	293,0	298,0	30,7	59,4	86,3
4	toruński	254,3	274,2	273,7	24,2	55,6	63,5
	Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:						
5	Bydgoszcz	342,3	371,2	389,9	17,9	13,7	27,6
6	Toruń	336,9	370,6	397,5	25,8	37,5	42,6
7	Podregion grudziądzki Subregion	292,9	306,8	314,6	17,0	17,3	25,8
	Powiaty: Powiats:						
8	brodnicki	286,3	301,9	314,8	22,4	29,6	40,9
9	chełmiński	284,1	299,3	304,8	31,9	10,7	14,0
10	golubsko-dobrzyński	286,3	290,0	297,7	3,3	21,5	30,5
11	grudziądzki	274,0	288,9	296,5	7,5	20,3	21,9
12	sępoleński	272,4	281,7	285,1	3,0	7,6	7,5
13	świecki	286,3	300,9	307,1	15,2	18,6	41,2
14	tucholski	266,1	284,6	289,4	17,6	21,6	22,2
15	wąbrzeski	304,4	309,1	319,3	38,0	7,4	5,8
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
16	Grudziądz	335,5	354,8	364,2	14,8	12,6	20,9
17	Podregion włocławski Subregion	298,6	310,6	319,0	15,3	15,9	25,7
	Powiaty: Powiats:						
18	aleksandrowski	300,8	329,2	336,4	13,0	22,1	35,0
19	inowrocławski	308,5	323,8	332,7	21,3	15,8	26,1
20	lipnowski	273,8	283,8	289,7	4,3	21,8	17,4
21	mogileński	286,2	292,9	297,2	13,5	7,5	13,0
22	nakielski	274,0	286,9	291,4	14,2	13,9	27,5
23	radziejowski	289,8	288,0	295,1	0,9	9,0	7,2
24	rypiński	284,0	289,8	301,7	12,8	19,4	34,7
25	włocławski	288,1	292,2	299,7	8,9	18,1	24,1
26	żniński	283,8	290,1	295,8	7,6	10,5	17,7
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
27	Włocławek	343,3	363,1	379,8	30,9	17,2	38,0

a Stan w dniu 31 XII. c Na podstawie bilansów; dane od 2002 r., dotyczą zasobów mieszkaniowych zamieszkanymi i niezamieszkanymi (do a As of 31 XII. b Based on balances; since 2002 data concern inhabited and uninhabited dwelling stocks (until 2001 – only inhabited dwelling

Powierzchnia lasów ^a w 2009 r. w ha <i>Forest areas^a in 2009 in ha</i>		Produkcja sprzedana przemysłu ^c (ceny bieżące) <i>Sold production of industry^c (current prices)</i>				Lp. No.
ogółem <i>total</i>	w tym lasy publiczne w % ogółem <i>of which public forests in % of total</i>	w mln <i>in mln</i>		na 1 mieszkańca w zł <i>per capital in zł</i>		
		2005	2009	2005	2009	
418731	88,9	28177,0	36652,6	13627	17717	1
106150	94,0	12187,6	16539,8	16101	21742	2
56821	95,2	1002,9	1465,4	10699	14301	3
41774	92,2	330,3	4228,1	3761	44839	4
4786	97,1	6434,4	6556,2	17515	18312	5
2769	90,7	4420,0	4290,1	21250	20832	6
177555	88,7	6652,3	8134,0	12555	15316	7
22208	87,2	1247,7	1596,3	16637	21123	8
3577	80,0	614,2	385,1	11924	7472	9
12158	86,4	374,2	536,9	8295	11870	10
10480	86,6	251,5	360,1	6544	9281	11
19371	90,8	170,8	199,3	4183	4851	12
52298	92,8	2841,4	3411,4	29254	34988	13
52183	87,0	216,2	281,8	4581	5914	14
4113	75,0	250,7	482,3	7157	13891	15
1167	90,2	685,6	880,8	6881	8897	16
135026	85,1	9337,1	11978,8	11957	15417	17
3433	72,1	366,6	560,6	6642	10125	18
12492	91,4	2923,6	4283,9	17615	26103	19
22608	71,8	211,6	299,5	3199	4527	20
10872	92,7	351,2	358,0	7476	7641	21
25778	90,5	307,4	310,9	3634	3643	22
2872	74,3	#	319,8	#	7639	23
11377	73,3	#	529,2	#	12014	24
26920	88,0	357,1	635,4	4176	7437	25
16616	91,6	360,6	365,1	5170	5215	26
2058	96,7	3768,5	4316,4	31382	36646	27

2001 r. – tylko zamieszkałych). ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
stocks). ^c Data concern economic entities employing more than 9 persons.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH I POWIATACH (dok.)

SELECTED DATA BY SUBREGIONS AND POWIATS (cont.)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^{ab} (ceny bieżące) <i>Investment outlays in enterprises^{ab}</i> (current prices)					
		w mln zł <i>in mln zł</i>			na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>		
		2000	2005	2009 ^f	2000	2005	2009 ^f
1	WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	3284,6	3480,5	6466,2	1587	1683	3126
2	Podregion bydgosko- -toruński	1813,2	1610,9	2282,0	2399	1561	3000
	Subregion						
	Powiaty:						
	<i>Powiats:</i>						
3	bydgoski	64,4	90,8	227,9	748	969	2224
4	toruński	53,4	56,2	230,4	662	640	2444
	Miasta na prawach powiatu:						
	<i>Cities with powiat status:</i>						
5	Bydgoszcz	1198,1	769,4	1237,0	3178	2095	3456
6	Toruń	497,3	694,5	586,7	2346	3339	2848
7	Podregion grudziądzki	476,1	516,2	1365,0	900	974	2570
	Subregion						
	Powiaty:						
	<i>Powiats:</i>						
8	brodnicki	59,3	94,8	99,7	797	1264	1319
9	chełmiński	39,8	18,7	25,2	778	363	491
10	golubsko-dobrzyński	8,8	14,0	119,2	197	309	2633
11	grudziądzki	69,0	15,3	103,7	1791	399	2668
12	sępoleński	15,1	20,8	27,1	372	510	658
13	świecki	151,3	190,6	835,5	1566	1962	8568
14	tucholski	14,2	24,1	20,6	301	510	433
15	wąbrzeski	50,6	30,6	51,7	1456	873	1496
	Miasto na prawach powiatu:						
	<i>City with powiat status:</i>						
16	Grudziądz	68,0	107,3	82,3	673	1077	830
17	Podregion włocławski	995,3	1353,4	2819,2	1269	1733	3628
	Subregion						
	Powiaty:						
	<i>Powiats:</i>						
18	aleksandrowski	28,9	42,7	52,3	523	775	946
19	inowrocławski	237,5	299,6	421,5	1426	1805	2565
20	lipnowski	12,9	11,7	26,1	193	177	394
21	mogileński	43,7	61,5	65,5	922	1309	1400
22	nakielski	33,6	55,1	62,2	402	651	730
23	radziejowski	10,6	21,2	43,9	247	502	1048
24	rypiński	16,8	41,7	67,5	375	939	1531
25	włocławski	31,6	50,6	108,3	368	591	1267
26	żniński	102,3	70,4	157,9	1467	1009	2259
	Miasto na prawach powiatu:						
	<i>City with powiat status:</i>						
27	Włocławek	477,4	698,9	1814,0	3920	5821	15402

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Według lokalizacji inwestycji. c Stan w dniu 31 XII.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b According to investment location. c As of 31 XII. d According to local unit.

Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach ^{acd} (bieżące ceny ewidencyjne) <i>Gross value of fixed assets in enterprises^{acd} (current book-keeping prices)</i>						Podmioty gospodarki narodowej ^{ce} zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności <i>Entities of the national economy^{ce} registered in the REGON register per 10 thous. population</i>			Lp. No.
w mln zł <i>in mln zł</i>			na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>			2000	2005	2009	
2000	2005	2009	2000	2005	2009				2000
30422,9	38472,6	51204,9	14713	18602	24748	815,7	905,3	879,8	1
15127,5	19702,7	25994,9	20072	26321	34134	1036,6	1138,1	1085,7	2
619,9	1067,0	1672,9	7175	11251	16242	762,2	873,3	945,2	3
374,4	554,1	2103,5	4600	6242	22100	691,2	676,9	765,0	4
8705,4	12136,7	14723,1	23173	33154	41166	1146,6	1276,1	1196,4	5
5427,8	5944,9	7495,4	25823	28580	36434	1086,4	1213,0	1112,1	6
5238,6	6664,5	10133,0	9894	12489	19076	636,6	711,8	716,2	7
523,3	1119,8	1341,0	7006	14922	17742	572,3	701,1	669,1	8
290,0	354,6	406,4	5660	6884	7897	635,2	591,1	652,6	9
184,4	274,3	491,5	4115	6076	10847	591,7	692,2	702,3	10
190,5	235,8	395,3	4949	6137	10220	416,4	538,5	625,2	11
170,8	182,6	308,0	4197	4464	7506	571,3	697,4	704,1	12
2071,1	2237,9	4145,9	21384	23075	42459	588,2	713,2	701,8	13
196,6	225,8	336,6	4181	4781	7067	619,0	687,0	697,6	14
315,3	431,7	459,7	9060	12350	13221	668,6	630,8	608,2	15
1296,6	1602,0	2248,6	12853	16088	22697	858,7	902,5	893,3	16
10056,8	12105,4	15077,0	12 817	15370	19421	724,4	810,6	789,6	17
306,5	447,5	686,5	5541	8109	12405	792,9	910,1	843,2	18
3062,1	3761,2	3892,8	18397	22722	23723	689,5	768,6	832,1	19
123,5	160,7	239,6	1851	2425	3622	598,2	695,6	684,2	20
364,6	438,5	608,7	7688	9327	12986	668,6	673,7	739,2	21
651,8	722,8	956,2	7795	8525	11197	682,0	771,9	717,1	22
322,9	395,5	556,7	7500	9329	13318	646,5	723,9	693,7	23
434,1	508,5	694,8	9714	11454	15822	662,3	788,1	753,7	24
194,8	286,0	508,2	2270	3346	5953	533,5	608,7	618,4	25
827,4	1254,1	1479,7	11861	17965	21143	646,7	722,8	741,4	26
3769,1	4130,6	5453,8	30937	34439	46452	1090,0	1201,0	1038,0	27

d Według siedziby jednostki lokalnej. e Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie. f Bez doszacowań.

e Excluding persons tending private farms in agriculture. f Excluding complementary estimation.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				Furthest extended points of the voivodship border:
na północ (szerokość geograficzna północna)	Śliwice	53°46'51"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Chodecz	52°19'51"	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
za zachód (długość geograficzna wschodnia)	Więcbork	17°14'50"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Górzno	19°45'43"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				Extent:
z południa na północ	x	1°27'00"	161,7	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°30'48"	167,5	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.
Source: data of the Marshal's Office in Toruń.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	17972	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1002	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
pomorskim	239	23,9	pomorskie
warmińsko-mazurskim	128	12,8	warmińsko-mazurskie
mazowieckim	205	20,5	mazowieckie
łódzkim	31	3,0	łódzkie
wielkopolskim	399	39,8	wielkopolskie

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.
Source: data of the Marshal's Office in Toruń.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — Czarne Góry	Kamień Krajeński	189	<i>Highest point</i> — Czarne Góry
Najniżej położony punkt — średni poziom Wisły w Nowem	Nowe	13	<i>Lowest point</i> — average level of Wisła in Nowe
Najwyżej położona miejscowość — Dąbrówka	Kamień Krajeński	188	<i>Highest located town</i> — Dąbrówka
Najniżej położona miejscowość — Rozgarty	Grudziądz	26	<i>Lowest located town</i> — Rozgarty

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.

Source: data of the Marshal's Office in Toruń.

TABL. 4. WIĘKSZE JEZIORA
LARGER LAKES

JEZIORA <i>LAKES</i>	Położenie <i>Placement</i>		Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>	Głębokość maksymalna w m <i>Maximum depth in m</i>	Objętość w tys. m ³ <i>Capacity in thous. m³</i>
	dorzecze <i>drainage basin</i>	gmina <i>gmina</i>			
Gopło	Noteć	Kruszwica, Jeziora Wielkie, Piotrków Kujawski	2154,5	16,6	78497,0
Gluszyńskie	Zgłowiączka	Bytoń, Topólka, Piotrków Kujawski	608,5	36,5	56002,9
Żnińskie Duże	Gąsawka	Żnin	431,6	11,1	29492,6
Ostrowskie	Kanał Ostrowo-Gopło	Jeziora Wielkie, Strzelno	314,5	35,1	31242,9
Rakutowskie Wielkie	Zgłowiączka	Kowal	300,5	2,8	3228,5
Wiecanowskie	Panna	Mogilno	300,0	7,6	9475,8
Rogowskie	Welna	Rogowo	285,3	14,3	12399,0
Chelmszyńskie	Fryba	Chelmża	271,1	27,1	16451,9
Radodzierz	Mątawa	Warlubie, Nowe	246,4	9,5	12330,4
Wolicie	Noteć	Barcin	243,5	15,4	11888,9
Bachotek	Drwęca	Brodnica	211,0	24,3	15394,0

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Source: data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection in Bydgoszcz.

TABL. 5. WIĘKSZE RZEKI
PRINCIPAL RIVERS

RZEKI RIVERS	Długość w km Length in km		Recypient ^a Recipient ^a
	ogółem total	w tym w województwie of which in voivodship	
Wisła	1047	205	M. Bałtyckie
Noteć	389	127	Warta
Brda	238	111	Wisła
Drwęca	207	117	Wisła
Wda	198	62	Wisła
Osa	96	50	Wisła
Zgłowiączka	79	79	Wisła
Orla	68	58	Łobżonka
Kamionka	66	60	Wisła
Mątawa	62	62	Wisła
Gąsawka	57	57	Noteć
Rokitka	50	45	Noteć

^a Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ.

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

^a River or reservoir into which the water flows.

Source: data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection in Bydgoszcz.

TABL. 6. DANE STACJI METEOROLOGICZNEJ W TORUNIU
DATA OF METEOROLOGICAL STATION IN TORUŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1971- -2008	1971- -2000	1991- -2000	2001- -2005	2000	2005	2008	2009
Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above sea level in m	69							
Średnie ^a temperatury powietrza w°C Average ^a air temperatures in°C	8,4	8,1	8,5	8,7	9,8	8,6	9,5	8,6
Skrajne temperatury powietrza w°C: Extreme air temperatures in°C:								
maksimum maximum	37,9	37,9	37,9	33,6	35,5	32,7	31,3	31,7
minimum minimum	-32,0	-31,1	-24,1	-23,0	-17,2	-15,9	-11,4	-22,9
amplitudy temperatur skrajnych amplitude of extreme temperatures	69,9	69,0	62,0	56,6	52,7	48,6	42,7	54,6
Średnie ^a roczne sumy opadów w mm Average ^a annual precipitation in mm	535	528	526	558	627	459	512	527
Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	2,8	2,8	2,8	2,6	2,4	2,8	2,8	2,6
Usłonecznienie w h Insolation in h	1485	1442	1636	1565	1639	1917	1770	1786
Średnie zachmurzenie w oktantach ^b Average cloudiness in octants ^b	5,2	5,3	5,2	5,1	5,1	4,9	5,2	5,2

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. ^b Stopień zachmurzenia nieba: od 0 (niebo bez chmur) do 8 (całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods. ^b Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

**TABL. 7. ŚREDNIE MIESIĘCZNE TEMPERATURY POWIETRZA ORAZ SUMY OPADÓW
 ATMOSFERYCZNYCH ZANOTOWANE NA STACJI METEOROLOGICZNEJ W TORUNIU**
**AVERAGE MONTHLY AIR TEMPERATURES AND TOTAL ATMOSPHERIC PRECIPITA-
 TION RECORDED IN METEOROLOGICAL STATION IN TORUŃ**

MIESIĄCE MONTHS	Średnie miesięczne temperatury powietrza w °C <i>Average monthly air temperatures in °C</i>				Miesięczne sumy opadów atmosferycznych w mm <i>Total monthly atmospheric precipitation in mm</i>			
	1971– –2000	1991– –2000	2001– –2005	2009	1971– –2000	1991– –2000	2001– –2005	2009
I	-1,6	-0,8	-1,1	-3,0	26	25	30	16
II	-0,8	0,1	-0,2	-0,4	23	26	32	22
III	2,7	2,9	2,7	3,0	28	34	34	45
IV	7,6	8,7	8,2	10,5	29	35	38	1
V	13,3	13,4	14,3	12,9	48	47	54	80
VI	16,3	16,6	16,4	15,3	72	51	44	66
VII	18,0	18,7	19,5	18,9	80	72	116	115
VIII	17,8	18,5	19,1	18,9	61	68	47	28
IX	13,1	13,5	13,9	14,7	51	65	46	31
X	8,3	8,4	8,6	6,6	37	29	45	47
XI	3,1	2,7	3,9	5,9	35	33	30	42
XII	0,0	-0,4	-0,9	-1,0	38	40	42	36

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o stanie i zmianach w **ewidencyjnym przeznaczeniu gruntów** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych wprowadzonych do ewidencji gruntów rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I–III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV–VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V–VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. W 2009 r. przepisy ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne — RZ; pastwiska — PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntem zdegradowanym lub zdewastowanemu wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Grunty zrekultywowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the status and changes in **registered land designation** is classified according to ownership and register groups of land included in the register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction, dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees collected, based on to the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2004 No. 121, item 1266). The Law which protects all agricultural land included in quality classes I–III, as well as agricultural land included in quality classes IV–VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V–VI quality classes, originating from mineral-derived soils. In 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban area.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ — for arable land and PsZ — for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Reclaimed land is subject to development i.e. agricultural, forest or other type of utilization.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem oraz rybactwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górnictwych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o stanie czystości jezior podano na podstawie wyników badań monitoringowych. Badania jezior wykonywane są dwukrotnie w ciągu roku: w czasie cyrkulacji wiosennej i podczas stagnacji letniej. Corocznie badana jest inna zbiorowość jezior. W 2009 r. podstawę określenia klas czystości wód w jeziorach (pięć klas czystości wód) stanowiło rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 II 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. Nr 32, poz. 284), mimo że straciło moc prawną.

5. Informacje o ocenie sanitarnej wodociągów oraz jakości wody pobieranej z tych urządzeń opracowane są w ujęciu zgodnym z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. (Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417). Ponadto warunki zaopatrzenia w wodę i jakość wody określa ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858).

Kontrola wodociągów przeprowadzana jest w reprezentatywnych punktach charakterystycznych dla danego wodociągu, uzgodnionych między odpowiednią powiatową stacją sanitarno-epidemiologiczną a zarządcą wodociągu. Wodociągi pogrupowano według ich wydajności dobowej. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń – dostarczających wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym i dostarczających wodę nie spełniającą wymagań sanitarnych.

6. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. — do wód po-

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)” — organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and building constructions, which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation water-line system” — all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).

4. Information on the condition of lakes has been prepared on the basis of monitoring research. The research is carried out twice a year: During spring circulation and during summer stagnation periods. The basis for determining quality classes of water in lakes in 2009 (five water quality classes) was constituted by the decree of the Minister of Environment dated 11 II 2004 on classification used in presentation of the state of surface and underground water, method of conducting monitoring and method of interpretation and presentation of the state of the waters (Journal of Laws No 32, item 284), although it became null and void

5. Information on sanitary assessment of water supply systems and quality of water taken from these facilities has been elaborated in a way which prevents comparison with previous years and complies with the Ordinance of the Minister of Health of March.29.2007 on quality required of drinking water (O.J. No. 61, item 417). Furthermore, the requirements of water supply and water quality are set forth in the act of 7 June 2001 on mass water supply and mass sewage discharge (consolidated text: O.J. of 2006 No. 123, item 858).

Supervision of water supply systems is carried out in representative points characteristic for particular water supply, arranged with the proper Sanitary and Epidemiological Service and the Administrator of water supply system. Water supply systems are classified according to their 24 hour efficiency. There are two categories of devices supplying with water according to the physical-chemical analysis: supplying with water which meets the sanitary requirements and supplying with water which does not meet the sanitary requirements.

6. Data regarding waste water concern waste water discharged into waters (until 2002 — surface water) or into the ground by entities de-

wierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze nie wymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód wydzielonym dla nich systemem kanalizacji i nie następuje mieszanie ich z innymi ściekami wymagającymi oczyszczania,
- ładunki zanieczyszczeń w wodach chłodniczych (po procesie produkcyjnym) nie są większe od ładunków zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura określona w pozwoleniu wodnoprawnym dla wód chłodniczych odprowadzanych do:
 - jezior oraz ich dopływów nie przekracza +26°C albo naturalnej temperatury wody w przypadku gdy jest ona wyższa niż +26°C,
 - pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza +35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sił, piaskowników, odłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizację metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowa-

*scribed in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment of waste water treatment plants** concerns the same entities.*

***Waste water requiring treatment** is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including polluted cooling water and water from mine drainage and constructions), other entities as well as households.*

***Cooling water** comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.*

Cooling water, including water coming from cooling cycles, not requiring treatment, has to meet the following conditions:

- *it is drained off to surface waters via a separate drainage system and are not mixed with other waste water which requires treatment,*
- *quantity of pollutants in cooling water (after the production process) is not greater than the amount of pollutants in water collected for cooling purposes,*
- *the temperature specified in legal water permit for cooling water drained off to:*
 - *lakes and their tributaries does not exceed +26 degrees centigrade or the natural temperature of water in case it is higher than +26 degrees centigrade;*
 - *other waters, except territorial sea, does not exceed +35 degrees centigrade.*

*Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.*

***Mechanical treatment of waste water** is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e. solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.*

***Chemical treatment of waste water** consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.*

***Biological treatment of waste water** occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.*

***Increased biogen removal from sewage** occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.*

***Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment**, of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).*

*Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to*

dzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni, jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Uwaga. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

Uwaga. Większa ilość ścieków miejskich i wiejskich oczyszczanych od odprowadzonych siecią kanalizacyjną może występować w następujących przypadkach:

- oczyszczalnia otrzymuje ścieki oddzielnym kolektorem z zakładu lub do kolektora zakładowego odprowadzone są ścieki socjalno-bytowe z miast/wsi,
- kolektor zakładowy pełni rolę sieci kanalizacyjnej, lecz nie został przejęty przez jednostki prowadzące działalność wodociągowo-kanalizacyjną,
- ścieki są dowożone do oczyszczalni,
- stosowania metody określania ścieków komunalnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną opartej głównie na odczytach wodomierzy, przyjmując ilość ścieków równą ilości dostarczonej wody i informacjach o ryczałtowych ilościach odprowadzonych ścieków.

7. Informacje o źródłach i wielkości **emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza** oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarstwo korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększona jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotwórczych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu,

treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

Note. Since 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data concerning the population using waste treatment plants is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population serviced by waste water treatment plants working on sewerage system.

Note. An amount of treated city and village sewage greater than sewage discharged with the sewage system may occur in the following cases:

- *the sewage treatment plant receives sewage with a separate interceptor from a plant, or into the plant interceptor the domestic sewage from cities/villages is discharged;*
- *the plant interceptor fulfils the role of a sewage system, but it has not been taken over by entities doing water supply and sewage activity;*
- *the sewage is delivered to the sewage treatment plant;*
- *use of a method for specifying municipal sewage discharged with a sewage system, based mainly upon readings of water meters, taking the amount of sewage equal to amount of supplied water and information on flat amounts of the discharged sewage.*

7. Information regarding the sources and amounts of **industrial atmospheric pollutant emissions** as well as the **equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization** concerns organizational entities established by the Minister of the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emissions** concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants.

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (through emitters — chimneys, exhausts etc.) and disorganized emis-

węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (za pośrednictwem emitorów — kominów, wyrzutni wentylacyjnych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przetłokowania substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.) z sektora energetyczno-przemysłowego.

Ze względu na to, że wielkość emisji dwutlenku węgla charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

8. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007, Nr 39, poz. 251), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach w 2000 r. opracowane zostały w oparciu o ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o odpadach (Dz. U. 1997, Nr 96, poz. 592 z późn. zmianami) oraz zgodnie z Klasyfikacją odpadów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 grudnia 1997 r. (Dz. U. 1997, Nr 162, poz. 1135). Dane o odpadach za lata 2002-2009 opracowano w oparciu o ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007, Nr 39, poz. 251 z późn. zmianami), która weszła w życie w dniu 1 października 2001 r. oraz o Katalog odpadów, wprowadzony w życie dnia 1 stycznia 2002 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 2001, Nr 112, poz. 1206).

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Magazyinowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

(from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.) from energy and industrial sector.

Due to the high absolute values which characterise the emission of carbon dioxide the indicator of reduction of gas pollutants was calculated and presented with exclusion of carbon dioxide emission.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

8. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 IV 2001 on Waste (consolidated text, Journal of Laws No. 39, item 251) with later amendments, which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information on waste for 2000 has been elaborated on the basis of the Act of 27 June 1997 on waste (O. J. No. 96, item 592, as amended) and pursuant to Waste Classification introduced by the virtue of the Regulation of the Minister of Environment Protection, Natural Resources and Forestry of 24 December 1997 (O. J. No. 162 item 1135). Data on waste in 2002-2009 have been elaborated on the basis of the Act of 27 April 2001 on waste (consolidated text, O. J. 2007, No. 39 item 251), which entered into force on 1 October 2001 as well as Waste Classification introduced on 1 January 2002 by the virtue of the Regulation of the Minister of Environment (O. J. 2001, No. 112 item 1206).

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. Storing waste is also a method of rendering waste harmless.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery to treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Dane o odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych) dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekułtywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

9. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Uznanie obszaru za rezerwat następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o różnicowanych ekosystemach wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

Ustanowienie stanowiska dokumentacyjnego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biolo-

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

9. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Nature 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature, plant, animal and fungi species protection.

A **natural reserve** is an area in which natural or insignificantly altered ecosystems are maintained, including natural habitats, as well as defined species of flora and fauna and elements of inanimate nature, having significant scientific, natural, cultural or scenic value. An area is recognized as a reserve by the virtue of a local ordinance in the form of the Regional Director for Environmental.

Landscape park is the area protected due to environmental, historical and cultural values. The purpose of establishing a scenic park is preservation, popularisation and dissemination of such the values in the conditions of sustainable development. Creation of a landscaped park, or increase its area by way of a resolution of the voivodship parliament.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are sites where geological formations, fossil accumulations or mineral objects occur as well as exploited and discarded opencast and underground workings which are not visible on the surface or can be rendered accessible and are important for scientific and educational reasons. Documentation sites include also sites of fossil plants or animals.

A documentation site is specified by the virtue of an ordinance of a commune council.

Ecological areas comprise the remains of ecosystems which are worthy of protection and having a significance in maintaining unique gene pools and environment types, such as: natural water basins, field and forest ponds, tree and bush clusters, swamps, peat-bogs, dunes, areas of unused flora, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel-banks and localities of rare or protected species of plants and animals, including places of their seasonal stay or breeding.

gicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzeczka, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybow, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Lasy ochronne są to obszary leśne, których głównym zadaniem jest zachowanie na danym terenie i w jego otoczeniu niezmiennych stosunków glebowych, klimatycznych, wodnych, a także estetyczno-krajobrazowych.

10. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi); kar za przekroczenia dopuszczalnych norm ekologicznych; spłat pożyczek udzielonych inwestorom oraz opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej.

11. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

12. Podział nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

Landscape-nature complexes are fragments of animate and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

Protective forests are forest areas, the main purpose of which is maintaining the soil, climatic, water as well as aesthetic and landscape values in a given area and its surroundings.

10. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from income originating from the: payments for use of the natural environment, i.e.: payments collected for releasing air pollutants, landfilling waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into water or the ground; fines for transgression of acceptable ecological standards; repayments of loans granted for investors; payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration.

11. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

12. The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management is made on the basis of the actual location of the investment.

TABLE 1 (8). **STAN GEODEZYJNY^a I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
 Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS^a AND USE OF VOIVODSHIP LAND
 As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009		2010			SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>	na 1 miesz- kańca ^b w ha <i>per capita^b in ha</i>	w ha <i>in ha</i>	na 1 miesz- kańca ^b w ha <i>per capita^b in ha</i>	przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do roku 2009 <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2009</i>	
Powierzchnia ogólna^c	1797169	0,87	1797134	0,87	- 35	Total area^c
Użytki rolne	1181581	0,57	1178568	0,57	- 3013	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	997366	0,48	995940	0,48	- 1426	<i>arable land</i>
sady	16226	0,01	15848	0,01	- 378	<i>orchards</i>
łąki trwałe	85172	0,04	84919	0,04	- 253	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	48350	0,02	48024	0,02	- 326	<i>permanent pastures land:</i>
grunty:						
rolne zabudowane	23454	0,01	23591	0,01	+ 137	<i>agricultural built-up under ponds</i>
pod stawami	1802	0,00	1972	0,00	+ 170	<i>under ditches</i>
pod rowami	9211	0,00	8274	0,00	- 937	
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione	435319	0,21	436356	0,21	+ 1037	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
lasy	425207	0,21	426170	0,21	+ 963	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i zakrzewione	10112	0,00	10186	0,00	+ 74	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami	46910	0,02	47739	0,02	+ 829	<i>Lands under waters</i>
powierzchniowymi płynącymi	41519	0,02	43080	0,02	+ 1561	<i>surface flowing</i>
powierzchniowymi stojącymi	5391	0,00	4659	0,00	- 732	<i>surface standing</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane	80815	0,04	81969	0,04	+ 1154	<i>Built-up and urbanized areas</i>
tereny mieszkaniowe	15329	0,01	15862	0,01	+ 533	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe	5783	0,00	5979	0,00	+ 196	<i>industrial areas</i>
tereny inne zabudowane	5540	0,00	5803	0,00	+ 263	<i>other built-up areas</i>
tereny zurbanizowane niezabudowane	2504	0,00	2508	0,00	+ 4	<i>urbanized non-built-up areas</i>
tereny rekreacji i wypoczynku	3210	0,00	3264	0,00	+ 54	<i>recreational and rest areas</i>
tereny komunikacyjne	47980	0,02	48109	0,02	+ 129	<i>transport areas</i>
drogi	41220	0,02	41363	0,02	+ 143	<i>roads</i>
kolejowe	6328	0,00	6321	0,00	- 7	<i>railway</i>
inne	432	0,00	425	0,00	- 7	<i>other</i>
użytki kopalne	469	0,00	444	0,00	- 25	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	4972	0,00	4972	0,00	x	<i>Ecological areas</i>
Nieuzytki	42373	0,02	42284	0,02	- 89	<i>Wasteland</i>
Tereny różne	5199	0,00	5246	0,00	+ 47	<i>Miscellaneous land</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 na str. 68. ^b Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2008 i 2009. ^c Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a See general notes to the chapter, item 1 on page 68. ^b Population as of 31 XII, respectively for 2008 and 2009. ^c Land area (including inland waters).

Source: data of the Central Geodesy and Cartography Office.

TABLE 2 (9). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST^a PURPOSES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	179	62	140	95	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Grunty rolne	33	48	71	60	Agricultural land
W tym użytki rolne	32	48	71	60	Of which agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
I-III	23	41	64	57	I-III
IV ^b	–	4	2	1	IV ^b
V i VI oraz VI RZ i PsZ	9	3	5	2	V and VI as well as VI RZ and PsZ
Grunty leśne	146	14	69	35	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	15	20	40	36	Residential areas
Na tereny przemysłowe	11	11	79	41	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	138	13	–	1	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	2	9	7	2	Minerals
Na inne cele	13	9	13	14	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. ^b Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego.

Źródło: w zakresie gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land. ^b Agricultural land of mineral and organic origin.

Source: in regard to agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land — data of the Ministry of Environment.

TABLE 3 (10). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	4483	4423	3843	4436	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	4468	4408	3796	4390	devastated
zdegradowane	15	15	47	46	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	53	12	9	4	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	47	–	6	3	agricultural
leśne	4	6	3	1	forest
zagospodarowane	15	6	6	3	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABLE 4 (11). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	258,4	240,9	247,3	246,7	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem) — z ujęć wła- snych	84,5	73,1	73,1	73,3	29,7	Production (excluding agricul- ture, hunting and forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	70,8	63,8	65,0	65,4	26,5	surface
podziemne	12,2	9,0	8,0	7,8	3,2	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśni- ctwie oraz napełniania i uzu- pełniania stawów rybnych	43,0	51,2	56,2	58,7	23,8	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	131,0	116,6	118,0	114,6	46,5	Exploitation water-line system ^a
wody: powierzchniowe	32,1	18,7	22,3	20,9	8,5	waters: surface
podziemne	98,9	97,9	95,7	93,7	38,0	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawn by intakes before entering the water system.

TABLE 5 (12). **ZUŻYCIENIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	233,6	210,0	223,1	223,5	100,0	TOTAL
Przemysł	86,6	67,5	76,0	76,0	34,0	Industry
w tym na cele produkcyjne	78,2	62,7	72,2	72,6	32,5	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	43,0	51,2	56,2	58,7	26,3	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	104,0	91,3	90,8	88,8	39,7	Exploitation water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. ^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (13). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENIA W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	2857	2241	2777	2767	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	858	979	962	962	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	43083	51167	56207	58718	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	10250	9317	13286	15343	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	3,6	4,2	4,8	5,5	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	32833	41850	42921	43375	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	38,3	42,7	44,6	45,1	per 1 ha

a Obiekty o powierzchni co najmniej 20 ha. b Obiekty o powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including water withdrawal for waste waters irrigation.

TABL. 7 (14). **OCENA STANU EKOLOGICZNEGO JEZIOR KONTROLOWANYCH W 2009 R.**
ECOLOGICAL ASSESSMENT OF CONTROLLED LAKES IN 2009

JEZIORA LAKES	Powierzchnia w ha Area in ha	Głębokość maksymalna w m Maximum depth in m	Zlewnia Recipient	Stan ekologiczny Ecological assessment	Objętość w tys. m ³ Capacity in thous. m ³
Borzymowskie	175,0	10,5	Wisła	umiarkowany	7358,6
Chełmżyńskie	271,1	27,1	Wisła	słaby	16451,9
Stelchno	154,5	10,3	Wisła	bardzo dobry	7968,7
Borówno	43,8	14,1	Wisła	bardzo dobry	3305,6
Cekcyńskie	121,0	27,9	Wisła	umiarkowany	11948,7
Chomiąskie	102,2	34,3	Odra	umiarkowany	9960,8
Długie	108,6	18,0	Wisła	dobry	6966,1
Głuszyńskie	608,5	36,5	Wisła	umiarkowany	56002,9
Melno	155,2	10,5	Wisła	umiarkowany	6745,7
Nogat	117,7	23,0	Wisła	słaby	8578,1
Okragłe (Ślepe)	107,3	8,2	Wisła	umiarkowany	2216,5
Ostrowickie	46,3	12,7	Wisła	słaby	2676,8
Rudnickie Wielkie	161,2	11,3	Wisła	słaby	7026,6
Runowskie Duże	53,9	4,3	Odra	umiarkowany	1274,0
Sępoleńskie	156,3	10,9	Wisła	słaby	7501,6
Skrwilno	70,8	1,4	Wisła	zły	566,4
Stupowskie	119,9	34,4	Wisła	umiarkowany	9740,6
Strażym	73,6	9,0	Wisła	dobry	2565,5
Witosławskie	148,1	19,2	Odra	umiarkowany	10356,0
Zamkowe (Wąbrzeskie)	69,6	18,0	Wisła	umiarkowany	4132,8
Zbiczno	129,1	41,6	Wisła	dobry	15054,9

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Source: data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection in Bydgoszcz.

TABL. 8 (15). **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA W 2009 R. Z WODOCIĄGÓW**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION IN 2009 FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS

WYSZCZEGÓLNIENIE	% ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów o wydajności w m ³ /d % of population supplied with water from water-line systems with capacity in m ³ /24h		SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>meeting sanitary requirements</i>	niedopowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>non-meeting sanitary requirements</i>	
Wodociągi o wydajności w m ³ /d:			<i>Waterworks with a capacity of m³/24h:</i>
poniżej 100	87,0	13,0	<i>below 100</i>
100—1000	57,7	42,3	<i>100—1000</i>
1001—10000	89,5	10,5	<i>1001—10000</i>
powyżej 10001	100,0	x	<i>over 10001</i>

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 9 (16). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	143,8	116,3	114,8	114,4	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	64,9	49,8	49,5	49,9	43,6	<i>discharged directly by plants^a</i>
w tym wody chłodnicze (umownie czyste)	6,2	4,0	3,9	4,4	3,8	<i>of which cooling water (assumed pure)</i>
odprowadzone siecią kanalizacyjną	78,9	66,5	65,4	64,5	56,4	<i>discharged through sewerage system</i>
W tym ścieki wymagające oczyszczania	137,6	112,2	111,0 ^b	110,0 ^b	96,1	<i>Of which waste water requiring treatment</i>
oczyszczane	101,3	110,2	111,5 ^b	112,0 ^b	97,9	<i>treated</i>
mechanicznie	22,8	20,4	19,5	17,3	15,1	<i>mechanically</i>
chemicznie ^c	5,4	1,2	1,0	0,9	0,8	<i>chemically^c</i>
biologicznie	49,8	35,2	38,8	41,1	35,9	<i>biologically</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	23,3	53,3	52,2	52,8	46,2	<i>with increased biogene removal (disposal)</i>
nieoczyszczane ^b	36,4	2,1	.	.	x	<i>untreated^b</i>
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	8,6	3,6	.	.	x	<i>discharged directly by plants</i>
odprowadzone siecią kanalizacyjną	27,8	—	.	.	x	<i>discharged through sewerage system</i>

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 6 str. 69. ^c Od 2008 r. dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions, and waste water. ^b See general notes to the chapter, item 6 on page 69. ^c Since 2008 refers only to industrial waste water.

TABL. 10 (17). **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

JEDNOSTKI	2000	2005	2008	2009	ENTITIES
OGÓŁEM	159	123	97	93	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wyposażone w oczyszczalnie ścieków	88	63	53	51	<i>Discharging waste water directly into waters or into the ground possessing waste water treatment plants</i>
o wystarczającej przepustowości	77	52	39	40	<i>with sufficient capacity</i>
o niewystarczającej przepustowości	70	43	35	36	<i>with insufficient capacity</i>
bez oczyszczalni ścieków	11	11	14	11	<i>not possessing waste water treatment plants</i>
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni)	71	60	44	42	<i>Discharging waste water into sewerage system (not possessing treatment plants)</i>

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 11 (18). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

WASTE WATER TREATMENT PLANTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych:						Industrial waste water treatment plants:
Liczba						Number
2000	96	38	7	51	–	
2005	61	21	5	34	1	
2008	55	20	4	30	1	
2009	55	20	4	30	1	
Przepustowość w m ³ /d						Capacity in m³/24h
2000	474906	296292	55483	123131	x	
2005	433833	281106	33728	112499	6500	
2008	401301	260227	26320	108254	6500	
2009	403349	259712	28020	109117	6500	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a:						Municipal^a waste water treatment plants:
Liczba						Number
2000	103	2	2	84	15	
2005	128	1	–	93	34	
2008	146	1	–	111	34	
2009	143	3	–	109	31	
Przepustowość w m ³ /d						Capacity in m³/24h
2000	323469	1800	424	171172 ^b	150073	
2005	436840	120	x	96689 ^b	340031	
2008	449040	120	x	111834 ^b	337086	
2009	484684	395	x	159976 ^b	324313	
Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem						Population using^c waste water treatment plants in % of total population
2000	38,4	0,6	0,1	22,4	15,3	
2005	63,2	0,0	x	19,7	43,5	
2008	69,7	0,5	x	22,8	46,4	
2009	70,3	0,8	x	23,0	46,5	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych, patrz uwagi ogólne do działu ust. 6 na str. 70. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Na podstawie szacunków; w 2000 r. określana jako ludność obsługiwana.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system; since 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes to the chapter item 6 on page 70. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Estimated data; in 2000 defined as served population.

TABL. 12 (19). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza^a (stan w dniu 31 XII)	95	91	85	80	Plants generating substantial air pollution^a (as of 31 XII)
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	85	70	63	60	<i>particulates</i>
gazowych	14	15	13	13	<i>gases</i>
nieposiadające wyników pomiarów:					<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	21	20	22	23	<i>particulates</i>
gazów	17	15	20	20	<i>gases</i>
emisji	73	63	69	63	<i>emission</i>
Emisja zanieczyszczeń:					Emission of pollutants:
w tys. t:					<i>in thous. t:</i>
pyłowych	14,2	7,1	5,2	4,5	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	11,3	5,5	3,5	3,1	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	75,2	63,5	59,1	51,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	35,4	29,5	24,2	22,0	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	20,3	17,8	15,7	13,1	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	16,4	14,1	12,8	12,1	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 km ² powierzchni ogólnej w t/r:					<i>per 1 km² of total area in t/y:</i>
pyłowych	0,8	0,4	0,3	0,3	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	4,2	3,5	3,3	2,9	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tys. t:					<i>in thous. t:</i>
pyłowe	486,4	497,4	518,1	475,0	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	27,4	23,2	35,7	33,8	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	97,2	98,6	99,0	99,1	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	26,7	26,8	37,6	39,6	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 14 (21). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofil- ters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others	
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2000	378	59	175	28	162	21
TOTAL	2005	326	41	225	25	107	18
	2008	289	45	266	25	118	27
	2009	291	52	292	26	122	29
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	40	4	19	2	48	.
low	2005	3	1	10	—	35	.
	2008	3	3	12	—	47	.
	2009	4	3	12	—	47	.
średnia	2000	103	37	66	7	69	.
moderate	2005	77	26	95	13	22	.
	2008	73	25	117	8	20	.
	2009	71	29	127	8	20	.
wysoka	2000	235	18	90	19	45	.
high	2005	246	14	120	12	50	.
	2008	213	17	137	17	51	.
	2009	216	20	153	18	55	.
PRZEPLYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2000	6749	3033	2094	4971	2669	1056
TOTAL	2005	5520	2339	2796	5263	2121	217
	2008	4735	1858	2958	5106	2150	647
	2009	4052	1810	3129	5161	2142	596
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	568	336	119	208	483	x
low	2005	30	17	72	x	476	x
	2008	30	34	60	x	520	x
	2009	109	34	60	x	520	x
średnia	2000	1374	1682	549	808	473	x
moderate	2005	1332	1363	1310	1753	205	x
	2008	1163	1064	1508	1164	207	x
	2009	1184	982	1589	1164	207	x
wysoka	2000	4807	1015	1426	3955	1713	x
high	2005	4158	959	1414	3510	1440	x
	2008	3542	760	1390	3942	1423	x
	2009	2759	794	1480	3997	1415	x

TABL. 15 (22). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	63	74	68	66	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	3096,9	3150,6	2237,7	2063,4	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi ^b	2406,9	2170,8	1950,8	1785,3	recovered ^b
unieszkodliwione	371,3	470,5	244,3	212,6	treated
w tym składowane ^c	337,4	407,5	172,6	143,8	of which landfilled ^c
magazynowane czasowo	509,3	42,6	65,5	temporarily stored
W % wytworzonych:					In % generated:
poddane odzyskowi ^b	77,7	68,9	87,2	86,5	recovered ^b
unieszkodliwione	12,0	14,9	10,9	10,3	treated
w tym składowane ^c	10,9	12,9	7,7	7,0	of which landfilled ^c
magazynowane czasowo	x	16,2	1,9	3,2	temporarily stored
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^d ; stan w końcu roku) w tys. t	31653,5	23248,3	18933,3	18991,8	Waste landfilled up to now (accumu- lated ^d ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi ^b z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t ...	191,1	126,2	447,7	204,5	Waste recovered ^b from accumu- lated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
nie zrehabilitowane (stan w końcu roku)	432,0	315,8	259,7	258,4	non-reclaimed (end of year)
zrehabilitowane (w ciągu roku)	14,5	3,0	12,6	0,4	reclaimed (during the year)

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 8 na str. 72. ^b W 2000 r. — wykorzystane. ^c Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. ^d Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter, item 8 on page 72. ^b In 2000 — utilized. ^c On own plant grounds and other land. ^d On own plant grounds.

TABL. 16 (23). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2009 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone <i>Waste generated</i>		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste landfilled up to now (accumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym poddane odzyskowi <i>of which recovered</i>		
w tys. t <i>in thous. t</i>				
OGÓŁEM	2063,4	1785,3	18991,8	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	205,7	175,7	3830,5	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Popioły lotne z węgla	181,0	181,0	2110,8	<i>Coal fly ash</i>
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	76,8	75,8	4,4	<i>Slag, furnace ash and particulates from boilers</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 8 na str. 72. ^b Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter, item 8 on page 72. ^b On own plant grounds.

TABL. 17 (24). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**
 Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION	
	w ha <i>in ha</i>				w % powierzchni ogólnej województwa <i>in % of total area of the voivodship</i>		na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>
OGÓŁEM^a	558787,4	581507,4	574957,8	561923,9	31,3	2716	TOTAL^a
Rezerwy przyrody ^b	16152,0	17478,1	17788,6	9493,2	0,5	46	<i>Nature reserves^b</i>
Parki krajobrazowe ^{bc}	193409,5	215043,0	215461,9	215461,9	12,0	1041	<i>Scenic parks^{bc}</i>
Obszary chronionego krajobrazu ^c	334573,0	334488,5	333690,4	329310,3	18,3	1592	<i>Areas of protected landscape^c</i>
Stanowiska dokumentacyjne	131,5	93,5	93,5	93,6	0,0	0	<i>Documentation sites</i>
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	7479,3	7479,3	2363,1	2371,6	0,1	11	<i>Natural and scenic complexes</i>
Użytki ekologiczne	7042,1	6925,0	5560,3	5193,3	0,3	25	<i>Ecological areas</i>

^a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. ^b Bez otuliny. ^c Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

^a Including those created on the basis of gmina resolutions. ^b Excluding buffer zones. ^c Excluding nature reserves and other forms of nature protection within those areas.

TABL. 18 (25). **PARKI KRAJOBRAZOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

SCENIC PARKS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha in ha			
OGÓŁEM	2000	209213,2	85944,9	100568,7	11512,0
TOTAL	2005	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
	2008	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
	2009	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
Krajeński		73850,0	19223,0	49373,0	2604,0
Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego		55642,5	9370,9	38370,6	3098,6
Tucholski ^c		25660,0	22240,0	2010,1	617,4
Gostynińsko-Włocławski ^c		22200,0	12310,0	7800,0	875,0
Wdecki		19177,1	13347,0	5212,0	618,0
Górznińsko-Lidzbarski ^c		13901,5	7927,0	4967,0	607,0
Brodnicki ^c		12349,0	7072,1	2880,2	1653,6
Nadgoplański		9982,7	613,4	7019,6	2349,7

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. ^c Area of parks on the area of voivodship.

TABL. 19 (26). **REZERWATY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia Area		SPECIFICATION	
		ogółem total	w tym rezerwatów ściślelych ^a reserves strictly protected ^a		
			w ha in ha		
		OGÓŁEM	2000		76
	2005	93	17478,1	159,5	
	2008	95	17788,6	159,5	
	2009	94	9493,2	109,4	
Faunistyczne	8	3081,5	–	–	Fauna
Krajobrazowe	6	2574,7	–	–	Scenic
Leśne	47	2125,2	56,4	–	Forest
Torfowiskowe	18	1214,0	53,0	–	Peat-bog
Florystyczne	10	117,8	–	–	Flora
Wodne	2	118,5	–	–	Water
Przyrody nieożywionej	1	225,1	–	–	Inanimate nature
Stepowe	1	34,5	–	–	Steppe
Stonorosłowe	1	1,9	–	–	Halophyte

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 20 (27). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1708	2068	2192	2478	T O T A L
Pojedyncze drzewa	891	1213	1328	1888	Individual trees
Grupy drzew	642	670	675	415	Tree clusters
Głazy narzutowe	87	86	87	76	Erratic boulders
Aleje	57	64	67	56	Alleys
Pozostałe	31	35	35	43	Others

TABL. 21 (28). **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono	Wpłynęło	SPECIFICATION
	<i>Administred</i>	<i>Income</i>	
	w tys. zł	in thous. zł	

FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

Opłaty^a	2000	88264,6	92883,2	Payments^a
	2005	.	102802,2	
	2008	.	96084,8	
	2009	.	101121,6	
w tym za:				of which for:
Gospodarkę ściekową i ochronę wód		.	36888,2	Waste water management and protection of waters
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	31785,4	Protection of ambient air and climate
Gospodarkę odpadami	28268,3	Waste management
	2000	8493,5	1726,6	
	2005	2194,2	764,0	
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	2008	1051,3	600,3	Fines for not meeting environmental protection norms
	2009	855,6	389,7	
w tym za przekroczenie:				of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi		116,9	20,9	Norms of discharging waste water into waters and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza		134,9	146,4	Permissible emissions of air pollutants

FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH
AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND

	2000	4714,9	4814,7	
O G Ó Ł E M — opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze	2005	3644,4	3838,6	T O T A L — payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes
	2008	6909,1	8468,2	
	2009	5986,5	5766,6	
w tym:				of which:
Roczne		4486,9	4201,9	Annual
Jednorazowe należności		1499,6	1370,6	One-time payments

^a Bez opłat za wydobywanie kopalin.

Ź r ó ł o: w zakresie wymierzonych kar — dane Inspekcji Ochrony Środowiska, w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej — dane Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Excluding fees for mining.

S o u r c e: in regard to inflicted fines — data of the Inspectorate of Environmental Protection, in regard to the funds for environmental protection and water management — data of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, in regard to the Agricultural Land Protection Fund — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 22 (29). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł		w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	98278,2	118263,9	138331,6	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	15379,7	34168,7	26258,6	19,0	Protection of ambient air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	55423,8	66939,9	86584,6	62,6	Waste water management and protection of waters
Gospodarka odpadami	13014,9	5632,3	12316,7	8,9	Waste management
Pozostałe	14459,8	11523,1	13171,7	9,5	Others

Źródło: dane Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 23 (30). **NAKLADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	395116,6	461993,0	336923,2	525815,3	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	74601,1	25753,7	36193,9	43969,1	Protection of air and climate
w tym wydatki na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	37348,0	10504,9	12412,9	3503,8	of which expenditures on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	265867,2	196868,0	270640,8	385036,6	Waste water management and protection of waters
w tym wydatki na:					of which expenditures on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	158181,4	48612,9	31130,8	130674,8	municipal waste water treatment sewerage system for the transport of waste water and waste water basins
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	96094,3	135033,4	225764,6	211076,1	
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych ...	51158,6	227132,5	17256,5	80968,9	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym wydatki na:					of which expenditures on:
zapobieganie zanieczyszczeniom ^b	131,5	180842,1	–	37,9	pollutants prevention ^b
zbieranie odpadów i ich transport w tym selektywne zbieranie odpadów	2366,5	5001,3	10754,6	6726,5	waste collection and transport of which selective waste collection
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	1181,0	3770,9	2783,7	860,4	treatment and disposal of waste other than hazardous waste
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	28019,1	5175,9	544,9	58580,7	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
	323,4	3916,4	83,0	252,6	

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Poprzez modyfikację procesów technologicznych.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Through technological processes modification.

TABLE 23 (30). **NAKLADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (dok.)**
OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Zmniejszanie hałasu i wibracji	260,1	1103,0	4080,4	641,8	Noise and vibration reduction
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska	2904,3	11135,8	8737,2	15198,9	Other activities related to environmental protection
w tym wydatki na:					of which expenditures on:
przedsięwzięcia energooszczędne dotyczące centralnego ogrzewania i ciepłej wody oraz docieplenia budynków	2649,2	4590,0	8665,9	15198,9	energy-saving investment concerning central heating, hot water and insulation of buildings
Gospodarka wodna	46249,4	59604,8	142775,2	166128,3	Water management
wydatki na:					expenditures on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	26880,9	30305,4	126937,8	134596,2	Water intakes and systems
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	7029,3	25942,7	11729,9	26780,1	Construction and modernization of water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	5103,4	–	–	706,4	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków górskich	1921,3	2108,4	4107,5	4010,6	Regulation and management of rivers and mountain streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych	5314,6	1248,3	–	35,0	Flood embankments and pump stations behind embankments

^a Według lokalizacji inwestycji; wydatki te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABLE 24 (31). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r.:					Ability of completed systems to reduce pollutants in t/r:
pyłowych	1364	18905	51283	137	particulates
gazowych	343	–	740715	441	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewerage system in km for the transport of:
ścieki	303,6	274,8	353,6	469,4	waste water
wody opadowe	24,2	20,2	27,5	109,3	waste water basins

TABL. 24 (31). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)					
<i>ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)</i>					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Waste water management and protection of waters (cont.)
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Waste water treatment plants:</i>
obiekty	12	6	3	4	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne	8	5	1	1	<i>of which municipal</i>
mechaniczne	4	3	–	1	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	4	2	1	3	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	4	1	2	–	<i>with increased biogene removal (disposal)^a</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	93590	6247	97	4412	<i>capacity of treatment plants in m³/24h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	92649	6175	9	1532	<i>of which municipal</i>
mechanicznych	433	635	x	660	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	2044	5540	9	3752	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	91113	72	88	x	<i>with increased biogene removal (disposal)^a</i>
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przedomowe):					<i>Farmstead treatment facilities (homestead):</i>
obiekty	13	423	643	851	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	19	358	738	1396	<i>capacity in m³/24h</i>
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					<i>Industrial waste pre-treatment plants:</i>
obiekty	6	–	2	2	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	1755	x	500	300	<i>capacity in m³/24h</i>
Gospodarka odpadami					Wastes management
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfills of municipal waste:</i>
obiekty	4	–	–	2	<i>facilities</i>
powierzchnia w ha	8,8	2,5	–	6,9	<i>area in ha</i>
wydajność w t/r	147626	2615	x	71115	<i>capacity in t/y</i>
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	3890	7016	x	x	<i>Capacity of waste utilization systems^b in t/y</i>
GOSPODARKA WODNA					
<i>WATER MANAGEMENT</i>					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	7663	2511	4076	15884	<i>Capacity of water intakes^c in m³/24h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d	40822	3253	3034	2127	<i>Water treatment in m³/24h</i>
Sieć wodociągowa w km	494,7	400,8	512,2	320,5	<i>Water-line system in km</i>

^a W tym chemiczne. ^b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

^a Of which chemical. ^b Excluding municipal waste. ^c Excluding water intakes in the power industry.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 31 XII 2009 r.

ADMINISTRATIVE DIVISION OF VOIVODSHIP

As of 31 XII 2009

POLSKA
POLAND

Granica województwa		Border of voivodship
Granica powiatu		Border of powiat
Granica gminy		Border of gmina
Gmina miejska		Urban gmina

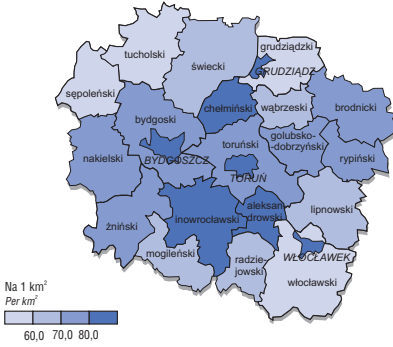
Miasto na prawach powiatu **BYDGOSZCZ** City with powiat status

Powiat	TUCHOŁSKI	Powiat
Gmina	Unisław	Gmina

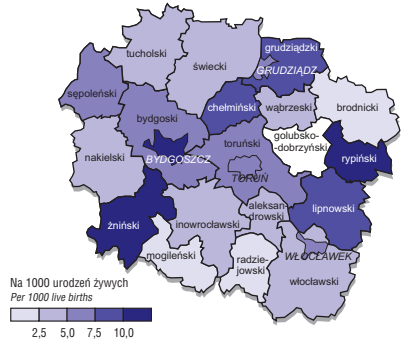

WYBRANE DANE O POWIATACH W 2009 R
SELECTED DATA ON POWIATS IN 2009

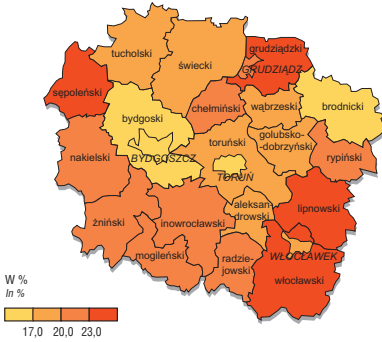
LUDNOŚĆ
POPULATION

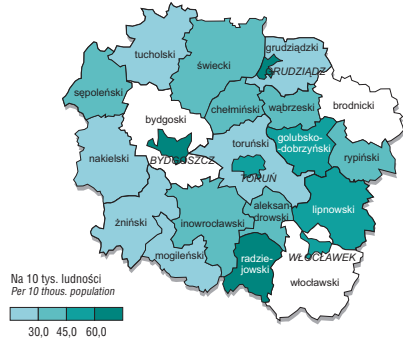
ZGONY NIEMOWŁĄT
INFANT DEATHS

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO
REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE

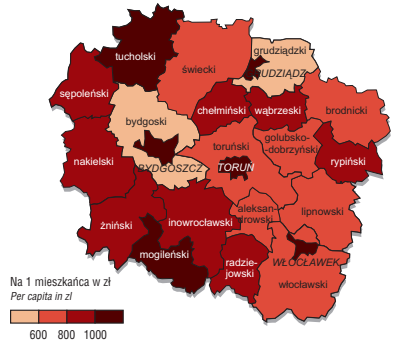
ŁÓŻKA W SZPITALACH OGÓLNYCH
BEDS IN GENERAL HOSPITALS

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

DOCHODY BUDŻETÓW POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU
REVENUE OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BUDGETS

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2009, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 12 XI 2006 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) z późniejszymi zmianami.

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządzie terytorialnym oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

- a) naczelné i centralne organy administracji:
 - instytucje naczelné i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
 - terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospo-

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2009, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 12 XI 2006 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the classification of occupations and specialties for needs of labour market introduced by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644) with later amendments.

4. Presented information regard **public administration** concern employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) **State administration** comprises:

- a) principle and central organs of administration:
 - principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
 - foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,
 - territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional chambers of audit, Trade Inspec-

- darstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);
- b) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urzędzeń wodnych oraz kuratoriami oświaty).
- c) agencje państwowe (np. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencja Rezerw Materiałowych, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi (np. Centralna Komisja Egzaminacyjna, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej).

2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
– urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych, zarządy dróg),
– urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej, zarządy dróg);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędzeń wodnych, zarządy dróg).

3) **Samorządowe kolegia odwoławcze.**

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.

- torate, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);*
- b) territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as school superintendent's offices).*
- c) state agencies (e.g., the Agency for Restructuring and Modernisation or Agriculture, Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development) and auxiliary units of state administration with regional units (e.g. Central Examination Board, National Water Management Authority).*

2) **Local self-government administration** comprises:

- a) *gminas and cities with powiat status, i.e.:*
– *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities, public road boards),*
– *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres, public road boards);*
- b) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour office, veterinary inspectorates, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards, public road boards).*

3) **Self-government appeal councils.**

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1 (32). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powiaty	19	19	19	19	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	144	144	144	144	<i>Gminas</i>
miejskie	17	17	17	17	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	35	35	35	35	<i>urban-rural</i>
wiejskie	92	92	92	92	<i>rural</i>
Miasta	52	52	52	52	<i>Towns</i>

TABL. 2 (33). **GMINY W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2009

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a <i>Area^a</i>								300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej <i>below</i> 5,0 km ²	5,0– –19,9	20,0– –49,9	50,0– –99,9	100,0– –149,9	150,0– –199,9	200,0– –249,9	250,0– –299,9	
OGÓŁEM	144^b	1	10	3	38	50	26	9	5	2
TOTAL										
Poniżej 2500	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–
<i>Below</i>										
2500— 4999	41	1	–	1	25	13	–	1	–	–
5000— 7499	34	–	1	–	7	15	7	3	1	–
7500— 9999	26	–	–	–	3	14	8	1	–	–
10000— 14999	21	–	5	–	1	5	7	2	1	–
15000— 19999	7	–	2	–	–	2	1	1	1	–
20000— 39999	9	–	1	1	–	–	2	1	2	2
40000— 99999	2	–	–	1	1	–	–	–	–	–
100000—199999	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–
200000 i więcej	2	–	–	–	–	1	1	–	–	–
<i>and more</i>										

^a Stan w dniu 1 stycznia 2010 r. ^b W tym 4 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.^a As of 1 January 2010. ^b Of which 4 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (34). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2009

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a <i>Area^a</i>				
		poniżej <i>below</i> 99,9 km ²	100,0– –299,9	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM	23	2	2	1	9	9
TOTAL						
Poniżej 50000	8	–	–	–	7	1
<i>Below</i>						
50000— 74999	4	–	–	1	2	1
75000— 99999	6	1	–	–	–	5
100000—149999	2	1	–	–	–	1
150000—199999	1	–	–	–	–	1
200000 i więcej	2	–	2	–	–	–
<i>and more</i>						

^a Stan w dniu 1 stycznia 2010 r.^a As of 1 January 2010.TABL. 4 (35). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2009

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
OGÓŁEM	2155	104	355	33	TOTAL
W tym kobiety	491	22	66	4	<i>Of which women</i>
OGÓŁEM TOTAL					
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
29 lat i mniej	38	8	7	–	29 and less
30—39	277	19	32	3	30—39
40—59	1443	55	250	25	40—59
60 lat i więcej	397	22	66	5	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	625	88	233	28	<i>Tertiary</i>
Policealne	56	2	10	–	<i>Post-secondary</i>
Srednie	800	14	89	4	<i>Secondary</i>
Zasadnicze (zawodowe)	544	–	22	1	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne	3	–	–	–	<i>Lower secondary</i>
Podstawowe	127	–	1	–	<i>Primary</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 4 (35). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2009 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2009 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW
BY OCCUPATIONAL GROUPS

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	111	23	107	19	Public government representatives, senior officials and managers
Specjaliści	419	49	123	7	Professionals
Technicy i inny średni personel	280	3	29	–	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	102	7	25	1	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	120	2	7	2	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	790	–	42	4	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	81	2	6	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	43	–	5	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	23	–	–	–	Elementary occupations
Siły zbrojne	12	–	–	–	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani ^b	174	18	11	–	Others unclassified ^b

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Bezrobotni, niepracujący i nieszukający pracy oraz osoby uczące się.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status. ^b Unemployed, not working and not looking for a job as well as studying persons.

TABL. 5 (36). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**

PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie <i>average employment</i>			przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł <i>average monthly gross wages and salaries^a in zł</i>			
OGÓŁEM	18386	19784	21096	2591,68	3204,42	3363,50	TOTAL
w tym:							<i>of which:</i>
Administracja państwowa	6376	6601	6657	3175,80	3900,90	3958,98	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	11968	13136	14383	2270,35	2844,13	3075,94	Local self-government administration
w tym:							<i>of which:</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	8826	9754	10195	2317,00	2806,56	3031,34	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2588	2568	3006	2035,50	2776,51	2999,58	<i>powiat</i>
województwo	554	814	1182	2624,86	3507,61	3657,40	<i>voivodship</i>

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 165.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 165.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania policji, sądownictwa i straży pożarnej.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych i skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930; jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej systemu Temida.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

6. **Sprawy rodzinne** obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuścili się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the police, the courts of law and fire department.

2. Data concerning ascertained crimes and adults convicted according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, Journal of Laws No. 83, item 930; uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 coming into force on 1 IX 1998 (the Law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by a public prosecutor, moreover every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police statistics of computer system Temida.

4. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. **Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

6. **Family cases** include the following proceedings:

- 1) family and custody law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons between the age of 13-17,
 - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard

c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;

4) w związku z leczeniem narkomanów;

5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst, Dz. U. 2002 Nr 11, poz. 109, z późniejszymi zmianami).

7. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

8. Pożary są to niekontrolowane procesy palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska lub mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

9. Podziału pożarów według wielkości dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 XII 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego – Załącznik nr 3 (Dz. U. Nr 111, poz. 1311).

to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;

4) compulsory treatment of drug addicts;

5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (point 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text, Journal of Laws 2002 No. 11, item 109, with later amendments).

7. Adult convicts are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

8. Fires are out-of-control burning process in places not suitable for this.

Local threats are events different from fires being a result of civilization development and law of nature, creating threat to live, environment and property.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

9. Division of fires by size was completed in accordance with the decree of the Minister of the Interior and Administration, dated 29 XII 1999, on rules of organization of national system of rescue and fire extinguishing – Enclosure No. 3 (Journal of Laws No. 111, item 1311).

TABL. 1 (37). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	70194	73551	58966	58572	TOTAL
miasta	57404	58267	46228	44997	urban areas
wieś	12790	15284	12738	13575	rural areas
Na 10 tys. ludności	339,2	355,7	285,4	283,1	Per 10 thous. population
Z liczby ogółem – przestępstwa:					Of total – type of crime:
o charakterze kryminalnym	60047	51481	37698	36815	criminal
o charakterze gospodarczym	7096	11792	10538	10337	commercial
drogowe	884	8045	8606	8931	road crimes
inne	2167	2233	2124	2489	others
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	1751	1498	1584	1396	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo — art. 148 Kk	47	38	26	32	homicide — Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 Kk	945	688	727	619	damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 Kk	698	675	705	636	participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	1006	8117	8652	8951	Against public safety and safety of transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a Kk ^a	x	7289	7782	8223	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code ^a
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	2219	2202	1803	1655	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	320	245	189	228	Against sexual freedom and morals of which rape — Art. 197 Criminal Code
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk	138	102	67	73	
Przeciwko rodzinie i opiece	2410	1661	1378	1669	Against the family and custody of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 Kk	1104	1170	903	919	
Przeciwko czci i netykalności cielesnej	135	145	193	207	Against good name and personal integrity
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego	347	670	917	1143	Against the activities of state institutions and local self-government of which:
w tym:					
naruszenie netykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 Kk	65	117	146	184	infringings bodily inviolability or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 Kk	73	106	118	99	exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code

^a Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r.

^a Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000.

TABLE 1 (37). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego (dok.)					<i>Against the activities of state institutions and local self-government (cont.)</i>
w tym:					<i>of which:</i>
znieważenie funkcjonariusza publicznego lub ponížanie albo znieważanie lub ponížanie organu konstytucyjnego RP — art. 226 Kk	136	208	271	289	<i>insulting or belittling a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code</i>
przestępstwa korupcyjne — art. 228 – 231 Kk	67	225	362	560	<i>corruption — Art. 228–231 Criminal Code</i>
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	583	1390	1265	1696	<i>Against the judiciary</i>
Przeciwko porządkowi publicznemu	243	291	242	290	<i>Against public order</i>
Przeciwko wiarygodności dokumentów	5249	3809	4565	2962	<i>Against the reliability of documents</i>
Przeciwko mieniu	51384	46340	32554	33400	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy — art. 278 Kk	14991	16035	10426	10479	<i>property theft — Art. 278 Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	3438	2493	926	841	<i>of which automobile theft</i>
krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 Kk	1031	745	267	272	<i>wilful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code</i>
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk	21388	12929	7440	8428	<i>burglary — Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój — art. 280 Kk	1983	1472	922	897	<i>robbery — Art. 280 Criminal Code</i>
kradzież rozbójnicza — art. 281 Kk	67	76	61	45	<i>theft with assault — Art. 281 Criminal Code</i>
wymuszenie rozbójnicze — art. 282 Kk	826	368	423	324	<i>criminal coercion — Art. 282 Criminal Code</i>
oszustwo — art. 286 i 287 Kk	5738	7929	5672	6117	<i>fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu	931	1413	987	1305	<i>Against economic activity</i>
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi	649	421	246	346	<i>Against money and securities trading</i>
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					<i>Crimes by specific laws:</i>
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982 Nr 35, poz. 230) z późniejszymi zmianami	18	115	86	102	<i>on Sobriety and Alcohol Education (Journal of Laws 1982 No. 35, item 230) with later amendments</i>
o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. 1994 Nr 24, poz. 83) z późniejszymi zmianami	172	300	218	125	<i>on Copyright and Related Laws (Journal of Laws 1994 No. 24, item 83) with later amendments</i>
o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 1997 Nr 75, poz. 468) z późniejszymi zmianami	801	3837	3014	2158	<i>on Fighting Drug Addiction (Journal of Laws 1997 No. 75, item 468) with later amendments</i>
Przestępstwa skarbowe — Kodeks karny skarbowy (Dz. U. 1999 Nr 83, poz. 930) z późniejszymi zmianami	329	290	232	160	<i>Treasury crimes — Treasury Penal Code (Journal of Laws 1999 No. 83, item 930) with later amendments</i>
w tym akcyza	185	182	61	42	<i>of which excise</i>

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy.
Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Bydgoszcz.

TABL. 2 (38). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	53,0	60,7	67,8	66,9	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu		82,9	82,1	84,6	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji		99,0	99,1	99,3	<i>Against public safety and safety of transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania		92,6	93,1	94,8	<i>Against freedom, freedom conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczaj- ności		95,5	86,8	92,2	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece		99,8	99,8	99,9	<i>Against the family and custody</i>
Przeciwko czci i netykalności cielesnej		97,9	96,9	93,7	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu		41,9	46,9	46,9	<i>Against property</i>

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Bydgoszcz.

TABL. 3 (39). **WPŁYW SPRAW^a DO SĄDÓW Powszechnych**
INCOMING CASES^a IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE				DISTRICT COURTS
Ogółem sprawy	469656	533481	564726	Total cases
w tym:				<i>of which:</i>
karne i o wykroczenia	107188	113093	119403	<i>criminal and concerning of- fences</i>
w tym o wykroczenia	26832	25662	29618	<i>of which concerning offences</i>
cywilne	248130	310191	328808	<i>civil</i>
w tym wieczysto-księgowe ^b	138595	185848	165584	<i>of which involving real estate registry^b</i>
gospodarcze ^c	23267	14511	17235	<i>commercial law^c</i>
rodzinne	64989	71886	74289	<i>family</i>
z zakresu prawa pracy	9792	4715	5097	<i>labour law</i>
z zakresu ubezpieczeń społecz- nych	2739	1750	2039	<i>related to social security law</i>
SĄDY OKRĘGOWE				REGIONAL COURTS
Ogółem sprawy	50783	43838	45356	Total cases
w tym:				<i>of which:</i>
karne i o wykroczenia	22394	22221	21524	<i>criminal and concerning of- fences</i>
cywilne ^d	15369	12759	12702	<i>civil^d</i>
gospodarcze ^e	2706	1408	1469	<i>commercial law^e</i>
z zakresu prawa pracy	1211	574	656	<i>labour law</i>
z zakresu ubezpieczeń społecz- nych	9029	6719	8889	<i>related to social security law</i>

^a Obejmuje sprawy pierwszej i drugiej instancji; sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód). ^e W tym Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzórów Przemysłowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the first and second instance; penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (among others divorces). ^e Of which the Competition and Consumer Protection Court and Community Trademark and Design Court.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (40). **SPRAWY RODZINNE**
FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	58936	22509	23251	25211	TOTAL
w tym załatwiono spraw:					<i>of which cases settled:</i>
O rozwód	2602	4242	5547	5858	<i>By divorce</i>
O separację	204	903	493	423	<i>By separation</i>
O alimenty	11520	7644	7704	9425	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a :					<i>Concerning juveniles ^a:</i>
w postępowaniu wyjaśniającym					<i>in investigation proceedings</i>
w związku z:					<i>involving:</i>
demoralizacją	986	1496	1881	1777	<i>demoralization</i>
czynami karnalnymi	5537	5222	4526	4585	<i>punishable acts</i>
na posiedzeniu lub rozprawie ^b					<i>at session or hearing ^b involving:</i>
w związku z:					<i>demoralization</i>
demoralizacją	513	810	1077	1011	<i>punishable acts</i>
czynami karnalnymi	2502	2192	2023	2132	

a Dane dotyczą osób. *b* Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons. *b* Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (41). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY Powszechne**
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO
ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
ON THE BASIS OF AN INDICTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	12771	24993	21664	TOTAL
w tym mężczyźni	11859	22898	19867	<i>of which men</i>
w tym:				<i>of which:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	1008	2242	2128	<i>Against life and health</i>
w tym:				<i>of which:</i>
zabójstwo — art. 148 Kk	11	21	22	<i>homicide — Art. 148 Criminal Code</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce				<i>damage to health, participation in violence or assault — Art. 156, 157, 158</i>
lub pobiciu — art. 156, 157, 158				<i>and 159 Criminal Code</i>
i 159 Kk	844	1100	980	
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji		6306	6858	<i>Against safety in transport</i>
w tym prowadzenie pojazdu na drodze				<i>of which operating a motor vehicle</i>
przez osobę w stanie nietrzeźwym				<i>while under the influence of alcohol</i>
lub pod wpływem środka odurzają-		5816	6336	<i>or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code^a</i>
cego — art. 178a Kk ^a				
Przeciwko wolności, wolności sumienia				<i>Against freedom, freedom conscience</i>
i wyznania, wolności seksualnej i oby-	601	752	607	<i>and religion, sexual freedom and morals</i>
czajności	40	65	53	<i>of which rape — Art. 197 Criminal Code</i>
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk	1357	1275	1067	<i>Against the family and custody</i>
Przeciwko rodzinie i opiece				<i>of which cruelty to family member or to</i>
w tym znęcanie się nad członkiem				<i>other dependent or helpless person</i>
rodziny lub inną osobą zależną lub				<i>— Art. 207 Criminal Code</i>
bezradną — art. 207 Kk	590	831	711	
Przeciwko mieniu	6682	10513	7017	<i>Against property</i>
w tym:				<i>of which:</i>
kradzież rzeczy — art. 278 Kk	1273	2655	1905	<i>property theft — Art. 278 Criminal Code</i>
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk	2265	1780	871	<i>burglary — Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój — art. 280 Kk	545	580	386	<i>robbery — Art. 280 Criminal Code</i>

a Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (42). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń	15688	23038	27827	25279	Number of events
Požary	7700	10103	8776	8669	<i>Fires</i>
małe	7040	9408	8343	8175	<i>small</i>
średnie	608	655	392	455	<i>middle</i>
duże	49	38	38	34	<i>big</i>
bardzo duże	3	2	3	5	<i>very big</i>
w tym:					<i>of which:</i>
obiektów użyteczności pu- blicznej	183	139	138	120	<i>general purpose public buildings</i>
obiektów mieszkalnych	1044	1195	1311	1370	<i>residential buildings</i>
obiektów produkcyjnych i magazynowych	196	221	220	215	<i>manufacturing and wareho- use facilities</i>
lasów	645	859	693	521	<i>forests</i>
Miejscowe zagrożenia	7341	12187	18315	15789	<i>Local threats</i>
małe	6275	5609	1783	1287	<i>small</i>
lokalne	972	6461	16419	14413	<i>local</i>
średnie	86	107	108	84	<i>middle</i>
duże	8	10	5	5	<i>big</i>
w tym spowodowane przez:					<i>of which caused by:</i>
katastrofy naturalne	946	1263	2703	3063	<i>natural catastrophes</i>
awarie techniczne ^a	434	794	336	253	<i>technical failures ^a</i>
środki transportu ^b	2379	3332	4054	4133	<i>transport equipment ^b</i>
Wyjazdy do fałszywych alarmów	647	748	736	821	<i>False alarms</i>
złośliwych	167	134	83	87	<i>malicious</i>
w dobrej wierze	424	548	542	624	<i>in good faith</i>
z instalacji wykrywania	56	66	111	110	<i>from detection installation</i>
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych ...	100392	130345	147768	140066	Rescue personnel participa- ting in rescue operations
Požary	61194	70962	60316	60283	<i>Fires</i>
Miejscowe zagrożenia	39198	59383	87452	79783	<i>Local threats</i>
Wypadki z ludźmi	1870	2728	2930	2947	Casualties
ofiary śmiertelne	179	276	236	195	<i>fatalities</i>
w tym ratownicy	–	–	–	–	<i>of which rescue personnel</i>
ranni i poparzeni	1691	2452	2694	2752	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	40	28	27	34	<i>of which rescue personnel</i>
W tym przy pożarach	140	172	164	190	<i>Of which during fires</i>
ofiary śmiertelne	16	24	25	20	<i>fatalities</i>
w tym ratownicy	–	–	–	–	<i>of which rescue personnel</i>
ranni i poparzeni	124	148	139	170	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	24	13	11	17	<i>of which rescue personnel</i>

^a Dotyczy: chemicznych, budowlanych, ekologicznych, infrastruktury komunalnej. ^b Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej, wodnej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

^a Concern: chemical, building, environmental, municipal infrastructure. ^b Transportation accidents: road, rail, air, water.

Source: data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Toruń.

DZIAŁ V

LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji — o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych — o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach;
 - 5) wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 20 V 2002 r.

2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności) za lata 2000 i 2001 opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002; zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.

3. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. męż-

CHAPTER V

POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (to 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
 - 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence;
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of regional courts — regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces;
 - 5) results of the Population and Housing Census as of 20 V 2002.

2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) for 2000 and 2001 was prepared assuming the number of population balanced on the basis of results of the Population and Housing Census 2002; was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002.

3. The **working age population** refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age

czyżni — 45–64 lata, kobiety — 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

4. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa — według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia — według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony — według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby

of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages* — according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- *separations* — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons — residence of husband is used);
- *divorces* — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken);
- *births* — according to the mother's place of permanent residence;
- *deaths* — according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonical laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45–49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of chil-

kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

5. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

6. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

7. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

8. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

dren which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,

- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

5. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

6. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

7. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

8. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).

TABL. 1 (43). LUDNOŚĆ
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
OGÓŁEM	2069161	2067709	2066418	2068809	TOTAL
mężczyźni	999602	998613	996647	997679	males
kobiety	1069559	1069096	1069771	1071130	females
Miasta	1293306	1274670	1260509	1258012	Urban areas
Wieś	775855	793039	805909	810797	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
OGÓŁEM	2067817	2068253	2067918	2069083	TOTAL
mężczyźni	999114	998676	997285	997968	males
kobiety	1068703	1069577	1070633	1071115	females
miasta	1290395	1272615	1259462	1256730	urban areas
wieś	777422	795638	808456	812353	rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn	107	107	107	107	Females per 100 males
Ludność w miastach w % ogółu ludności	62,4	61,5	60,9	60,7	Urban population in % of total population
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej	115	115	115	115	Population per 1 km ² of total area

TABL. 2 (44). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

 Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
 As of 31 XII

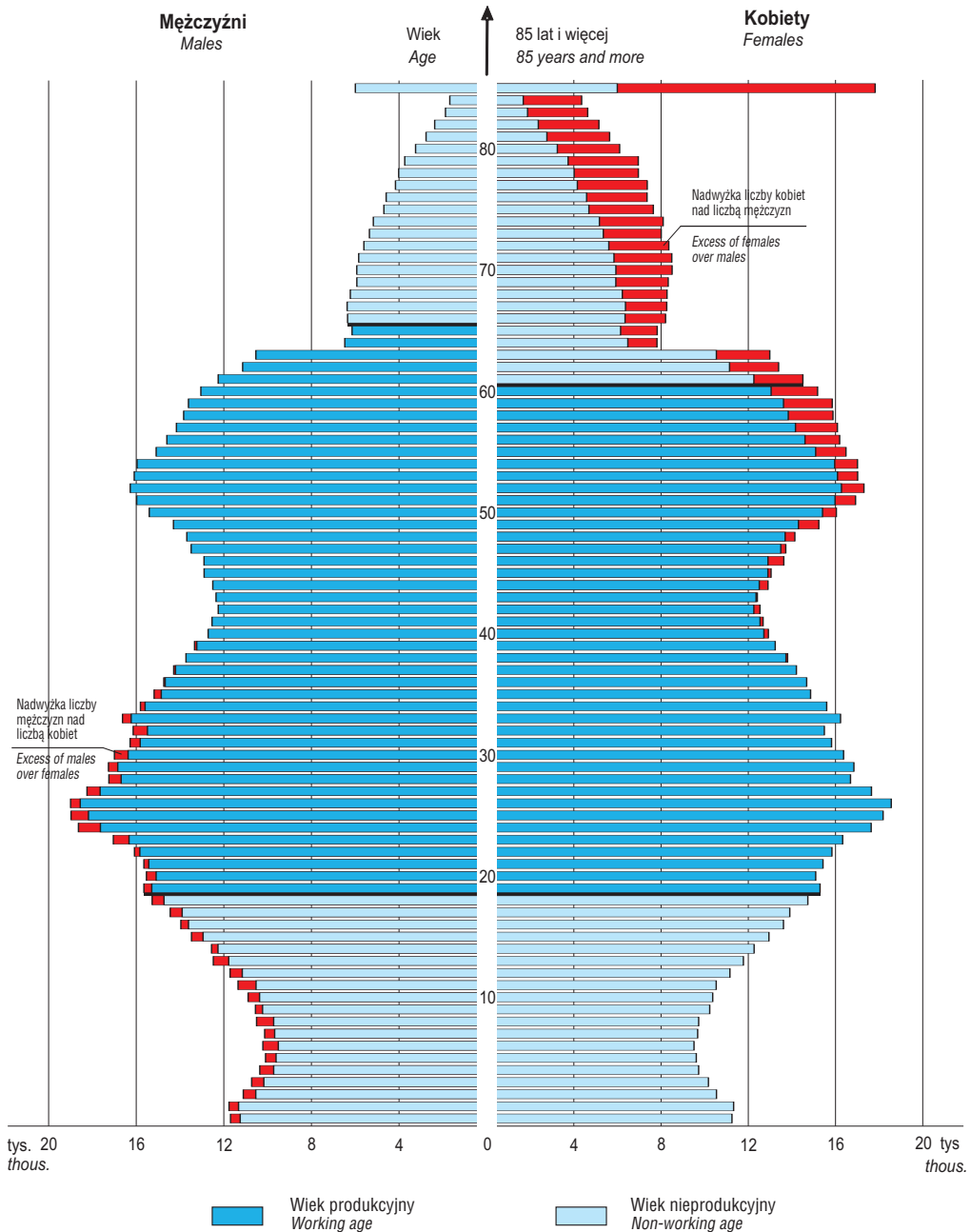
WIEK AGE	2000	2005	2008	2009					
				ogółem <i>grand total</i>	w tym mę- czyźni <i>of which males</i>	miasta <i>urban areas</i>		wieś <i>rural areas</i>	
						razem <i>total</i>	w tym mę- czyźni <i>of which males</i>	razem <i>total</i>	w tym mę- czyźni <i>of which males</i>
OGÓŁEM TOTAL	2067817	2068253	2067918	2069083	997968	1256730	592011	812353	405957
0—2 lata ...	64577	60042	65724	67691	34569	38060	19364	29631	15205
3—6	98714	82502	79497	80424	41399	44705	22952	35719	18447
7—12	178498	148097	131375	126847	65154	68419	35075	58428	30079
13—15	102905	89085	78718	75508	38517	40518	20628	34990	17889
16—18	113809	94122	89366	85932	43684	47696	24140	38236	19544
19—24	204209	217429	200865	194210	98598	113795	57007	80415	41591
25—29	151142	167337	175594	178660	90739	109336	54660	69324	36079
30—34	129649	148783	158567	161356	81850	101099	50734	60257	31116
35—39	136817	128374	137944	142060	71279	86332	42811	55728	28468
40—44	167817	135132	126574	125828	62371	74457	35955	51371	26416
45—49	166121	164556	143215	137049	67286	82243	38918	54806	28368
50—54	145891	160950	165344	164000	79715	103681	48275	60319	31440
55—59	83150	139416	150177	151799	71307	99320	44500	52479	26807
60—64	86212	77527	104764	117333	53460	78187	34376	39146	19084
65—69	81755	78088	74058	71908	31013	48440	20379	23468	10634
70—74	68314	70478	69475	69359	27900	45366	17820	23993	10080
75—79	47446	54538	57579	57479	21193	36684	13401	20795	7792
80 lat i więcej <i>and more</i>	40791	51797	59082	61640	17934	38392	11016	23248	6918

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2009

As of 31 XII

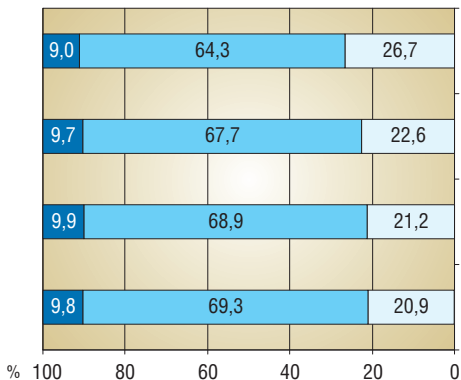
STRUKTURA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

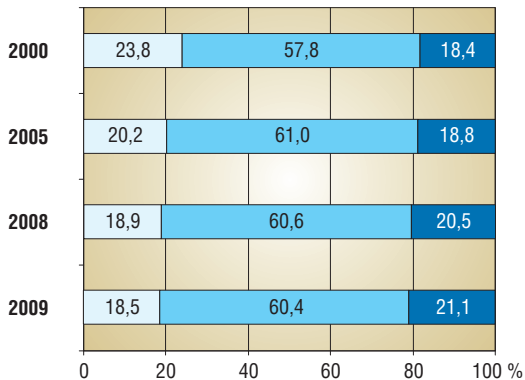
STRUCTURE OF WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 XII

MĘŻCZYŹNI MEN

KOBIETY WOMEN

W wieku:
At age:

przedprodukcyjnym
pre-working

produkcyjnym
working

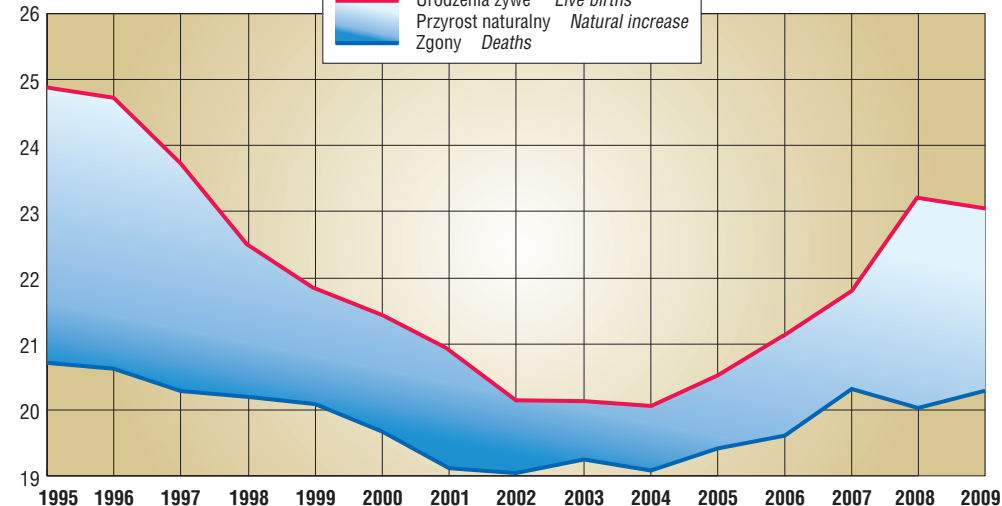
poprodukcyjnym
post-working

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

tys. thous.

Urodzenia żywe Live births
Przyrost naturalny Natural increase
Zgony Deaths

TABL. 3 (45). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2067817	2068253	2067918	2069083	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	521337	441718	413722	406397	Pre-working age
mężczyźni	266560	226039	211748	208049	males
kobiety	254777	215679	201974	198348	females
Miasta	299021	245117	226559	222774	Urban areas
mężczyźni	152836	125457	115788	113751	males
kobiety	146185	119660	110771	109023	females
Wieś	222316	196601	187163	183623	Rural areas
mężczyźni	113724	100582	95960	94298	males
kobiety	108592	96019	91203	89325	females
W wieku produkcyjnym	1260688	1329325	1336920	1338427	Working age
w tym w wieku mobilnym	826800	829185	830502	832119	of which mobile
mężczyźni	642823	676384	687426	691879	males
w tym w wieku mobilnym	414525	417682	418874	420111	of which mobile
kobiety	617865	652941	649494	646548	females
w tym w wieku mobilnym	412275	411503	411628	412008	of which mobile
Miasta	812740	836630	825844	821263	Urban areas
mężczyźni	403511	415397	415271	415644	males
kobiety	409229	421233	410573	405619	females
Wieś	447948	492695	511076	517164	Rural areas
mężczyźni	239312	260987	272155	276235	males
kobiety	208636	231708	238921	240929	females
W wieku poprodukcyjnym	285792	297210	317276	324259	Post-working age
mężczyźni	89731	96253	98111	98040	males
kobiety	196061	200957	219165	226219	females
Miasta	178634	190868	207059	212693	Urban areas
mężczyźni	54322	60090	62341	62616	males
kobiety	124312	130778	144718	150077	females
Wieś	107158	106342	110217	111566	Rural areas
mężczyźni	35409	36163	35770	35424	males
kobiety	71749	70179	74447	76142	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	64	56	55	55	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	55	48	45	44	Males
Kobiety	73	64	65	66	Females

TABL. 4 (46). PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM DO 2035 R.

Stan w dniu 31 XII

*WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION UNTIL 2035**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009 ^a	2010	2015	2020	2025	2030	2035	SPECIFICATION
	w tys. in thous.							
O G Ó Ł E M	2069,1	2063,5	2055,4	2040,7	2013,5	1971,6	1920,5	T O T A L
mężczyźni	998,0	994,4	989,5	982,1	968,9	948,6	924,6	<i>males</i>
kobiety	1071,1	1069,1	1065,9	1058,6	1044,6	1023,0	995,9	<i>females</i>
Miasta	1256,7	1245,4	1217,5	1190,8	1159,1	1119,3	1074,6	Urban areas
mężczyźni	592,0	585,9	571,2	557,8	542,5	523,7	503,1	<i>males</i>
kobiety	664,7	659,5	646,3	633,0	616,6	595,6	571,5	<i>females</i>
Wieś	812,4	818,1	837,9	849,9	854,4	852,3	845,9	Rural areas
mężczyźni	406,0	408,5	418,3	424,3	426,4	424,9	421,5	<i>males</i>
kobiety	406,4	409,6	419,6	425,6	428,0	427,4	424,4	<i>females</i>
W wieku przedprodukcyjnym	406,4	399,5	384,8	384,6	374,3	341,3	306,1	Pre-working age
mężczyźni	208,0	204,8	197,9	197,8	192,6	175,6	157,5	<i>males</i>
kobiety	198,4	194,7	186,9	186,8	181,7	165,7	148,6	<i>females</i>
Miasta	222,8	217,4	207,8	206,6	199,9	181,3	161,6	Urban areas
mężczyźni	113,8	111,3	106,6	106,0	102,6	93,1	82,9	<i>males</i>
kobiety	109,0	106,1	101,2	100,6	97,3	88,2	78,7	<i>females</i>
Wieś	183,6	182,1	177,0	178,0	174,4	160,0	144,5	Rural areas
mężczyźni	94,3	93,6	91,3	91,8	90,0	82,6	74,6	<i>males</i>
kobiety	89,3	88,5	85,7	86,2	84,4	77,4	69,9	<i>females</i>
W wieku produkcyjnym	1338,4	1333,1	1283,2	1212,8	1160,5	1136,9	1105,4	Working age
mężczyźni	691,9	691,7	671,8	638,9	608,3	597,0	587,6	<i>males</i>
kobiety	646,5	641,4	611,3	573,9	552,2	539,9	517,8	<i>females</i>
Miasta	821,2	810,3	752,8	694,0	653,0	630,6	603,9	Urban areas
mężczyźni	415,6	412,0	387,3	359,5	336,3	325,3	315,5	<i>males</i>
kobiety	405,6	398,3	365,5	334,5	316,7	305,3	288,4	<i>females</i>
Wieś	517,1	522,8	530,3	518,8	507,4	506,3	501,5	Rural areas
mężczyźni	276,2	279,7	284,5	279,4	272,1	271,7	272,1	<i>males</i>
kobiety	240,9	243,1	245,8	239,4	235,4	234,6	229,4	<i>females</i>
W wieku poprodukcyjnym	324,3	330,9	387,4	443,3	478,7	493,4	509,0	Post-working age
mężczyźni	98,0	97,9	119,8	145,4	168,0	176,0	179,5	<i>males</i>
kobiety	226,2	233,0	267,6	297,9	310,7	317,4	329,5	<i>females</i>
Miasta	212,7	217,8	256,8	290,2	306,2	307,4	309,1	Urban areas
mężczyźni	62,6	62,7	77,3	92,3	103,7	105,3	104,6	<i>males</i>
kobiety	150,1	155,1	179,5	197,9	202,5	202,1	204,5	<i>females</i>
Wieś	111,5	113,1	130,6	153,1	172,5	186,0	199,9	Rural areas
mężczyźni	35,4	35,2	42,5	53,1	64,3	70,7	74,8	<i>males</i>
kobiety	76,1	77,9	88,1	100,0	108,2	115,3	125,1	<i>females</i>
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	54,6	54,8	60,2	68,3	73,5	73,4	73,7	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	44,2	43,8	47,3	53,7	59,3	58,9	57,4	<i>Males</i>
Kobiety	65,7	66,7	74,4	84,5	89,2	89,5	92,3	<i>Females</i>

^a Dane rzeczywiste.^a Real data.

TABL. 5 (47). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2000	52	1290395	62,4
TOTAL	2005	52	1272615	61,5
	2008	52	1259462	60,9
	2009	52	1256730	60,7
Poniżej 2000		5	8422	0,4
<i>Below</i>				
2000— 4999		15	55194	2,7
5000— 9999		11	81135	3,9
10000— 19999		13	182414	8,8
20000— 49999		3	73584	3,6
50000— 99999		2	175211	8,5
100000—199999		1	117402	5,7
200000 i więcej		2	563368	27,2
<i>and more</i>				

TABL. 6 (48). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2000	127	777422	37,6
TOTAL	2005	127	795638	38,5
	2008	127	808456	39,1
	2009	127	812353	39,3
Poniżej 2000		1	1078	0,1
<i>Below</i>				
2000— 4999		48	198248	9,6
5000— 6999		39	227444	11,0
7000— 9999		24	198372	9,6
10000 i więcej		15	187211	9,0
<i>and more</i>				

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 7 (49). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religi- ous ^a				ogółem total	w tym niemo- włą- t of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM	2000	11933	8189	74	2460	21510	19727	187	1783
TOTAL	2005	11650	8105	853	4274	20456	19410	136	1046
	2008	14693	9939	205	3606	23253	20027	136	3226
	2009	14070	9376	195	3896	23059	20389	147	2670
Miasta	2000	7298	4695	63	2066	11860	12049	105	-189
Urban areas	2005	6918	4514	602	3390	11307	11749	66	-442
	2008	8592	5422	155	2795	12853	12534	64	319
	2009	8399	5216	130	2968	13184	12626	92	558
Wieś	2000	4635	3494	11	394	9650	7678	82	1972
Rural areas	2005	4732	3591	251	884	9149	7661	70	1488
	2008	6101	4517	50	811	10400	7493	72	2907
	2009	5671	4160	65	928	9875	7763	55	2112
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM	2000	7,21 ^b	4,95 ^b	0,4 ^c	1,2	10,39	9,53	8,69 ^d	0,86
TOTAL	2005	6,79 ^b	4,73 ^b	4,1 ^c	2,1	9,88	9,38	6,65 ^d	0,51
	2008	8,46 ^b	5,72 ^b	1,0 ^c	1,7	11,25	9,69	5,85 ^d	1,56
	2009	6,80^b	4,53^b	0,9^c	1,9	11,15	9,86	6,37^d	1,29
Miasta	2000	6,95 ^b	4,47 ^b	0,5 ^c	1,6	9,24	9,39	8,85 ^d	-0,15
Urban areas	2005	6,44 ^b	4,20 ^b	4,7 ^c	2,7	8,92	9,27	5,84 ^d	-0,35
	2008	8,01 ^b	5,05 ^b	1,2 ^c	2,2	10,27	10,02	4,98 ^d	0,25
	2009	6,73^b	4,18^b	1,0^c	2,4	10,56	10,11	6,98^d	0,45
Wieś	2000	7,67 ^b	5,78 ^b	0,1 ^c	0,5	12,26	9,75	8,50 ^d	2,50
Rural areas	2005	7,38 ^b	5,60 ^b	3,1 ^c	1,1	11,40	9,55	7,65 ^d	1,85
	2008	9,19 ^b	6,81 ^b	0,6 ^c	1,0	12,76	9,19	6,92 ^d	3,57
	2009	6,91^b	5,07^b	0,8^c	1,1	12,04	9,47	5,57^d	2,58

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W wieku 15 lat i więcej. ^c Na 10 tys. ludności. ^d Na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b Aged 15 and more. ^c Per 10 thous. population. ^d Per 1000 live births.

TABL. 8 (50). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte <i>Marriages contracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a <i>Difference between contracted and dissolved marriages^a</i>
		ogółem <i>total</i>		przez śmierć <i>by death</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>		
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	
OGÓŁEM 2005	11650	12951	26,8	6386	2291	4274	8,8	-1762
TOTAL 2008	14693	12502	25,8	6583	2313	3606	7,4	1794
2009	14070	12826	26,4	6444	2486	3896	8,0	846
Miasta 2005	6918	8644	28,9	3827	1427	3390	11,3	-2828
<i>Urban areas</i> 2008	8592	8369	28,4	4125	1449	2795	9,5	-766
2009	8399	8455	28,8	3907	1580	2968	10,1	-1146
Wieś 2005	4732	4307	23,4	2559	864	884	4,8	1066
<i>Rural areas</i> 2008	6101	4133	21,7	2458	864	811	4,2	2560
2009	5671	4371	22,7	2537	906	928	4,8	1992

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (51). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2009

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej <i>and more</i>
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	14070	704	5169	5255	1493	545	482	292	130
19 lat i mniej <i>and less</i>	97	64	32	1	—	—	—	—	—
20—24	3116	451	2070	546	46	2	1	—	—
25—29	6237	152	2522	3173	345	36	9	—	—
30—34	2442	26	452	1215	616	111	22	—	—
35—39	896	8	73	226	336	188	62	3	—
40—49	632	2	18	80	135	161	196	36	4
50—59	406	1	2	11	12	38	156	165	21
60 lat i więcej <i>and more</i>	244	—	—	3	3	9	36	88	105
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	8399	289	2652	3392	1015	377	346	228	100
19 lat i mniej <i>and less</i>	45	32	12	1	—	—	—	—	—
20—24	1539	183	1025	301	28	2	—	—	—
25—29	3698	56	1311	2082	227	19	3	—	—
30—34	1591	11	242	810	436	79	13	—	—
35—39	596	4	50	135	231	136	38	2	—
40—49	425	2	11	55	79	108	141	26	3
50—59	310	1	1	6	11	28	119	130	14
60 lat i więcej <i>and more</i>	195	—	—	2	3	5	32	70	83

TABL. 9 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2009 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej <i>and more</i>
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	5671	415	2517	1863	478	168	136	64	30
TOTAL									
19 lat i mniej	52	32	20	—	—	—	—	—	—
<i>and less</i>									
20—24	1577	268	1045	245	18	—	1	—	—
25—29	2539	96	1211	1091	118	17	6	—	—
30—34	851	15	210	405	180	32	9	—	—
35—39	300	4	23	91	105	52	24	1	—
40—49	207	—	7	25	56	53	55	10	1
50—59	96	—	1	5	1	10	37	35	7
60 lat i więcej	49	—	—	1	—	4	4	18	22
<i>and more</i>									

TABL. 10 (52). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU
 CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
**MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES
 CONTRACTED IN 2009**

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwiedzeni <i>divorced</i>
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	14070	12460	276	1334
GRAND TOTAL				
Kawalerowie	12421	11777	73	571
<i>Single</i>				
Wdowcy	234	46	97	91
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	1415	637	106	672
<i>Divorced</i>				
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM	8272	7141	180	951
TOTAL				
Kawalerowie	7014	6623	38	353
<i>Single</i>				
Wdowcy	180	37	69	74
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	1078	481	73	524
<i>Divorced</i>				
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM	5629	5175	93	361
TOTAL				
Kawalerowie	5272	5028	35	209
<i>Single</i>				
Wdowcy	52	8	28	16
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	305	139	30	136
<i>Divorced</i>				

TABLE 11 (53). **MAŁŻEŃSTWA^a WYZNANIOWE ZAWARTE W 2009 R.**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a IN 2009

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM	9376	5216	4160
TOTAL			
Kościół Katolicki	9363	5209	4154
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	5	2	3
Ewangelicko-Augsburski	2	2	—
Kościół Ewangelicko-Reformowany	2	—	2
Kościół Polskokatolicki	1	1	—
Kościół Zielonoświątkowy	3	2	1

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABLE 12 (54). **ROZWOODY W 2009 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
WNIESIENIA POWÓDZTWA**
**DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION
FOR DIVORCE IN 2009**

MĘCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM									
TOTAL									
OGÓŁEM	3896	11	305	707	893	679	853	373	75
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej and less	1	1	—	—	—	—	—	—	—
20—24	123	4	92	25	2	—	—	—	—
25—29	507	4	158	289	53	3	—	—	—
30—34	874	2	49	314	449	53	7	—	—
35—39	771	—	3	62	315	340	48	3	—
40—49	987	—	2	14	68	269	591	43	—
50—59	511	—	1	3	6	13	193	277	18
60 lat i więcej and more	122	—	—	—	—	1	14	50	57
MIASTA									
URBAN AREAS									
RAZEM	2968	9	214	512	704	503	670	298	58
TOTAL									
19 lat i mniej and less	1	1	—	—	—	—	—	—	—
20—24	82	3	63	15	1	—	—	—	—
25—29	366	3	107	214	40	2	—	—	—
30—34	683	2	39	227	370	40	5	—	—
35—39	588	—	3	43	236	263	41	2	—
40—49	744	—	1	11	51	188	460	33	—
50—59	409	—	1	2	6	9	153	225	13
60 lat i więcej and more	95	—	—	—	—	1	11	38	45

TABL. 12 (54). **ROZWOODY W 2009 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
WNIESIENIA POWÓDZTWA (dok.)**
*DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION
FOR DIVORCE IN 2009 (cont.)*

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	928	2	91	195	189	176	183	75	17
TOTAL									
19 lat i mniej and less	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	41	1	29	10	1	—	—	—	—
25—29	141	1	51	75	13	1	—	—	—
30—34	191	—	10	87	79	13	2	—	—
35—39	183	—	—	19	79	77	7	1	—
40—49	243	—	1	3	17	81	131	10	—
50—59	102	—	—	1	—	4	40	52	5
60 lat i więcej and more	27	—	—	—	—	—	3	12	12

TABL. 13 (55). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2460	4274	3606	3896	TOTAL
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	817	1255	1366	1437	Marriages without children
Z dziećmi	1643	3019	2240	2459	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	977	1734	1451	1548	1
2	545	921	603	724	2
3	89	242	144	139	3
4 i więcej	32	122	42	48	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below age 18.

TABL. 14 (56). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	21510	20456	23253	23059	13184	9875	Live births
Małżeńskie	18426	15597	17345	17249	9556	7693	Legitimate
chłopcy	9480	8071	8862	8790	4819	3971	males
dziewczęta	8946	7526	8483	8459	4737	3722	females
Pozamałżeńskie	3084	4859	5908	5810	3628	2182	Illegitimate
chłopcy	1564	2489	2972	2973	1862	1111	males
dziewczęta	1520	2370	2936	2837	1766	1071	females
Urodzenia martwe ...	123	88	96	84	43	41	Live still births

TABLE 15 (57). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>						6 i dalsze 6 and over
		1	2	3	4	5		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM	2000	21019	10310	6344	2446	963	457	499
TOTAL	2005	20456	10518	6442	2083	734	343	336
	2008	23253	11909	7720	2316	733	288	287
	2009	23059	11759	7848	2259	666	272	255
19 lat i mniej <i>and less</i>		1448	1330	109	9	–	–	–
20–24		5430	3814	1328	243	36	4	5
25–29		8422	4599	2971	642	151	42	17
30–34		5557	1663	2656	810	237	101	90
35–39		1886	313	724	469	187	98	95
40–44		297	36	59	81	50	27	44
45 lat i więcej <i>and more</i>		19	4	1	5	5	–	4
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM	2000	100,0	49,0	30,2	11,6	4,6	2,2	2,4
TOTAL	2005	100,0	51,4	31,5	10,2	3,6	1,7	1,6
	2008	100,0	51,2	33,2	10,0	3,2	1,2	1,2
	2009	100,0	51,0	34,0	9,8	2,9	1,2	1,1
19 lat i mniej <i>and less</i>		100,0	91,9	7,5	0,6	–	–	–
20–24		100,0	70,2	24,4	4,5	0,7	0,1	0,1
25–29		100,0	54,6	35,3	7,6	1,8	0,5	0,2
30–34		100,0	29,9	47,8	14,6	4,3	1,8	1,6
35–39		100,0	16,6	38,4	24,9	9,9	5,2	5,0
40–44		100,0	12,1	19,9	27,3	16,8	9,1	14,8
45 lat i więcej <i>and more</i>		100,0	21,1	5,3	26,3	26,3	–	21,0

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (58). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15—49	38,9	37,7	44,0	44,0	41,9	47,3
15—19	19,5	16,4	20,3	20,4	20,1	20,7
20—24	93,0	65,4	70,2	66,7	57,9	78,7
25—29	94,2	92,0	96,8	96,4	91,3	104,6
30—34	49,3	55,7	68,9	70,3	70,1	70,6
35—39	20,1	21,0	27,0	27,0	26,1	28,2
40—44	4,4	4,4	5,0	4,7	4,1	5,6
45—49	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2
Współczynniki: Rates:						
Dzięności ogólnej	1,405	1,271	1,433	1,419	1,339	1,536
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,684	0,615	0,704	0,695	0,660	0,745
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	1,090	1,054	1,161	1,131	1,044	1,272
<i>Demographic dynamics</i>						

TABL. 17 (59). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH W 2009 R.**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED IN 2009

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
0—4 lata	166	97	69	104	63	41	62	34	28
5—9	18	11	7	10	7	3	8	4	4
10—14	27	18	9	18	12	6	9	6	3
15—19	61	50	11	33	27	6	28	23	5
20—24	110	90	20	62	51	11	48	39	9
25—29	110	91	19	59	50	9	51	41	10
30—34	185	147	38	120	94	26	65	53	12
35—39	222	158	64	135	94	41	87	64	23
40—44	332	233	99	197	135	62	135	98	37
45—49	614	435	179	380	256	124	234	179	55
50—54	1173	799	374	762	495	267	411	304	107
55—59	1696	1118	578	1085	682	403	611	436	175
60—64	1780	1191	589	1161	760	401	619	431	188
65—69	1635	1024	611	1093	644	449	542	380	162
70—74	2163	1255	908	1328	760	568	835	495	340
75—79	3010	1558	1452	1817	948	869	1193	610	583
80—84	3045	1254	1791	1814	733	1081	1231	521	710
85 lat i więcej and more	4042	1204	2838	2448	700	1748	1594	504	1090

TABLE 18 (60). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2008 R.**
DEATHS BY CAUSES^a IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	20027	969,0	10677	9350	12534	7493
Choroby zakaźne i pasożytnicze <i>Infectious and parasitic diseases</i>	137	6,6	83	54	102	35
Nowotwory <i>Neoplasms</i>	5427	262,6	3058	2369	3564	1863
w tym nowotwory złośliwe <i>of which malignant neoplasms</i>	5325	257,7	3005	2320	3491	1834
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ <i>Diseases of blood and blood-forming organs^Δ</i>	15	0,7	6	9	11	4
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej <i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>	387	18,7	167	220	243	144
w tym cukrzyca <i>of which diabetes mellitus</i>	357	17,3	155	202	223	134
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania <i>Mental and behavioural disorders</i>	115	5,6	95	20	84	31
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów <i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>	212	10,3	95	117	149	63
Choroby układu krążenia <i>Diseases of the circulatory system</i>	9187	444,6	4329	4858	5581	3606
w tym: <i>of which:</i>						
choroba nadciśnieniowa <i>hypertensive disease</i>	399	19,3	160	239	249	150
choroba niedokrwienności serca <i>ischaemic heart disease</i>	2632	127,4	1436	1196	1622	1010
choroby naczyń mózgowych <i>cerebrovascular disease</i>	1884	91,2	837	1047	1136	748
miażdżyca <i>atherosclerosis</i>	1565	75,7	587	978	874	691
Choroby układu oddechowego <i>Diseases of the respiratory system</i>	1074	52,0	644	430	626	448
Choroby układu trawiennego <i>Diseases of the digestive system</i>	832	40,3	441	391	591	241

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 18 (60). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2008 R. (dok.)**
DEATHS BY CAUSES^a IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	41	2,0	8	33	33	8
Choroby układu moczowo-płciowego <i>Diseases of the genitourinary system</i>	216	10,5	117	99	120	96
Ciąża, poród i połóg <i>Pregnancy, childbirth and the puer- perium</i>	2	0,1	–	2	–	2
Stany rozpoczynające się w okresie okotopłodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	61	3,0	35	26	25	36
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies^Δ</i>	60	2,9	30	30	27	33
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	1095	53,0	607	488	722	373
Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	1166	56,4	962	204	656	510
w tym zamierzone samookaleczenie <i>of which selfinflicted injury</i>	278	13,5	237	41	152	126

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 19 (61). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2009 R.**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE IN 2009

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	147	6,37	87	60	92	55
w tym: of which:						
0 dni days	48	2,08	30	18	28	20
0—6 days	77	3,34	45	32	45	32
7—29 dni days	28	1,21	18	10	20	8
1 miesiąc month	13	0,56	9	4	9	4
2 months	6	0,26	3	3	5	1
3—11 miesięcy months	23	1,00	12	11	13	10

TABL. 20 (62). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ ^a W 2008 R.
 INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES ^a IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziew- częta females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	136	5,85	74	62	64	72
w tym: of which:						
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze Selected infectious and parasitic diseases	4	0,17	3	1	3	1
w tym posocznica of which septicaemia	4	0,17	3	1	3	1
Choroby układu oddechowego Diseases of the respiratory system	7	0,30	6	1	5	2
w tym zapalenie płuc of which pneumonia	4	0,17	4	–	2	2
Stany rozpoczynające się w okresie okołopo- rodowym Conditions originating in the perinatal period	61	2,62	35	26	25	36
w tym: of which:						
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu disorders related to length of gestation and fetal growth	15	0,65	11	4	5	10
niedotlenienie wewnątrzmaciczne i zamartwica urodzeniowa intrauterine hypoxia and birth asphyxia	9	0,39	6	3	3	6
pozostałe stany okołoporodowe other causes of the perinatal period	13	0,56	8	5	6	7
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ Congenital anomalies ^Δ	52	2,24	25	27	22	30
w tym wrodzone wady serca of which congenital anomalies of heart	19	0,82	9	10	5	14
Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu Injuries and poisonings by external cause	6	0,26	2	4	5	1

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 21 (63). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>	
OGÓŁEM	262	327	323	333	284	TOTAL
Miasta	163	206	212	208	174	<i>Urban areas</i>
Wieś	99	121	111	125	110	<i>Rural areas</i>
Wiek samobójców: w tym:						Age of suicidal persons: of which:
14 lat i mniej	1	2	4	1	–	<i>14 and less</i>
15–20	21	24	18	22	22	<i>15–20</i>
21–30	41	56	53	50	47	<i>21–30</i>
31–50	119	135	128	122	107	<i>31–50</i>
51–70	54	89	98	114	92	<i>51–70</i>
71 lat i więcej	26	19	21	24	16	<i>71 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.
 Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.
 Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Bydgoszcz.

TABL. 22 (64). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
	0	15	30	45	60

MĘŻCZYŹNI
MALES

OGÓŁEM	2000	69,63	55,47	41,18	27,64	16,39
TOTAL	2005	70,59	56,32	42,07	28,54	17,32
	2008	71,02	56,65	42,44	28,85	17,59
	2009	71,35	57,08	42,77	29,10	17,61
Miasta		71,52	57,39	43,06	29,41	17,97
<i>Urban areas</i>						
Wieś		71,03	56,60	42,32	28,62	17,05
<i>Rural areas</i>						

KOBIETY
FEMALES

OGÓŁEM	2000	77,51	63,34	48,59	34,20	21,17
TOTAL	2005	79,10	64,74	49,99	35,59	22,53
	2008	79,55	65,10	50,33	35,83	22,76
	2009	79,50	65,09	50,28	35,88	22,81
Miasta		79,47	65,07	50,25	35,88	22,92
<i>Urban areas</i>						
Wieś		79,55	65,11	50,33	35,87	22,61
<i>Rural areas</i>						

TABL. 23 (65). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION
FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration	
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM ... TOTAL	2000	22699	11768	10766	165	23767	12078	10863	826	-1068
	2005	24372	14230	9918	224	26452	12712	12986	754	-2080
	2008	23974	13373	10013	588	25655	11610	12835	1210	-1681
	2009	23344	13130	9551	663	24741	11367	12629	745	-1397
Miasta Urban areas	2000	11852	5356	6371	125	12639	5478	6389	772	-787
	2005	11396	5244	5985	167	15808	6123	9023	662	-4412
	2008	11136	4834	5840	462	14924	5377	8566	981	-3788
	2009	10752	4589	5657	506	14467	5193	8634	640	-3715
Wieś Rural areas	2000	10847	6412	4395	40	11128	6600	4474	54	-281
	2005	12976	8986	3933	57	10644	6589	3963	92	+2332
	2008	12838	8539	4173	126	10731	6233	4269	229	+2107
	2009	12592	8561	3894	157	10274	6174	3995	105	+2318
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM ... TOTAL	2000	10,96	5,68	5,20	0,08	11,48	5,83	5,25	0,40	-0,52
	2005	11,78	6,88	4,79	0,11	12,78	6,14	6,28	0,36	-1,00
	2008	11,60	6,47	4,84	0,28	12,41	5,62	6,21	0,58	-0,81
	2009	11,28	6,35	4,62	0,32	11,96	5,49	6,10	0,36	-0,68
Miasta Urban areas	2000	9,23	4,17	4,96	0,10	9,85	4,27	4,98	0,60	-0,61
	2005	8,99	4,14	4,72	0,13	12,47	4,83	7,12	0,52	-3,48
	2008	8,90	3,86	4,67	0,37	11,92	4,30	6,84	0,78	-3,03
	2009	8,61	3,68	4,53	0,41	11,59	4,16	6,91	0,51	-2,98
Wieś Rural areas	2000	13,78	8,14	5,58	0,05	14,13	8,38	5,68	0,07	-0,36
	2005	16,17	11,20	4,90	0,07	13,26	8,21	4,94	0,11	+2,91
	2008	15,75	10,48	5,12	0,15	13,16	7,64	5,24	0,28	+2,58
	2009	15,35	10,41	4,75	0,19	12,53	7,53	4,87	0,13	+2,83

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 24 (66). MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2005	24148	19247	4901	25698	19247	6451
TOTAL						
2008	23386	18679	4707	24445	18679	5766
2009	22681	18144	4537	23996	18144	5852
Miasta 2005 <i>Urban areas</i>	11229	7916	3313	15146	10868	4278
2008	10674	7580	3094	13943	10241	3702
2009	10246	7335	2911	13827	10090	3737
Wieś 2005 <i>Rural areas</i>	12919	11331	1588	10552	8379	2173
2008	12712	11099	1613	10502	8438	2064
2009	12435	10809	1626	10169	8054	2115
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION						
OGÓŁEM 2005	11,67	9,30	2,37	12,42	9,30	3,12
TOTAL						
2008	11,32	9,04	2,28	11,83	9,04	2,79
2009	10,96	8,77	2,19	11,60	8,77	2,83
Miasta 2005 <i>Urban areas</i>	8,86	6,25	2,61	11,95	8,57	3,38
2008	8,53	6,06	2,47	11,14	8,18	2,96
2009	8,21	5,87	2,33	11,07	8,08	2,99
Wieś 2005 <i>Rural areas</i>	16,10	14,12	1,98	13,15	10,44	2,71
2008	15,60	13,62	1,98	12,88	10,35	2,53
2009	15,16	13,18	1,98	12,40	9,82	2,58

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABLE 25 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2000	20915	9942	10973	21783	10251	11532	-868	-309	-559
TOTAL 2005	24148	11315	12833	25698	11950	13748	-1550	-635	-915
2008	23386	10858	12528	24445	11324	13121	-1059	-466	-593
2009	22681	10529	12152	23996	11067	12929	-1315	-538	-777
0— 4 lata	2430	1284	1146	2576	1349	1227	-146	-65	-81
5— 9	1478	755	723	1550	794	756	-72	-39	-33
10—14	1051	546	505	1065	547	518	-14	-1	-13
15—19	1143	482	661	1169	493	676	-26	-11	-15
20—24	2667	886	1781	2807	913	1894	-140	-27	-113
25—29	4232	1734	2498	4786	1979	2807	-554	-245	-309
30—34	3037	1480	1557	3337	1634	1703	-300	-154	-146
35—39	1737	963	774	1821	976	845	-84	-13	-71
40—44	1036	568	468	1059	576	483	-23	-8	-15
45—49	762	437	325	799	450	349	-37	-13	-24
50—54	771	392	379	752	383	369	19	9	10
55—59	757	361	396	732	352	380	25	9	16
60—64	533	257	276	509	238	271	24	19	5
65 lat i więcej	1047	384	663	1034	383	651	13	1	12
<i>and more</i>									

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. *b* Cancelled registrations.

TABL. 26 (68). WYBRANE WYZNANIA RELIGIJNE W 2009 R.

Stan w końcu roku

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2009

End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Katolickie: Catholic:			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	1929662	1473	574
Kościół Polskokatolicki	471	2	3
Kościół Starokatolicki Mariawitów	4	–	–
Kościół Starokatolicki ^c	25	1	1
Prawosławne: Orthodox:			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^d	27500	16	12
Protestanckie i tradycji protestanckiej: Protestant and Protestant-tradition:			
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^e	750	4	7
Kościół Ewangelicko-Reformowany	10	–	–
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny ^e	305	2	3
Kościół Chrześcijan Baptystów ^e	86	1	2
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	367	4	6
Adwentyści Dnia Siódmego – Poruszenie Reformacyjne	1	–	1
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego ^e	45	4	2
Kościół Boży w Chrystusie	53	4	2
Kościół Zielonoświątkowy	684	13	9
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	28	6	1
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	36	5	2
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	82	18	4
Nowoapostolski Kościół w Polsce	157	3	3
Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP ^e	120	5	1
Kościół Chrystusowy ^f	20	1	–
Ewangeliczny Związek Braterski	20	1	1
Zbór Chrześcijański w RP	15	2	1
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan ^e	428	14	10
Kościół Reformowany Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce	4	–	–
Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	5	1	1
Kościół „Chrystus Dla Wszystkich” ^g	45	4	1
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ^{eh}	278	3	–
Centrum Chrześcijańskie „Kanaan” ^c	31	3	2
Islamskie: Muslim:			
Muzułmański Związek Religijny ^e	70	1	1
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	4	1	–
Stowarzyszenie Muzułmańskie Ahmadiyya	3	–	–
Dalekiego Wschodu: Far Eastern Religions:			
„Szkoła Zen Kwa Um” w Polsce	8	–	1
Związek Ajapa Joga	3	–	–
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang	125	–	1
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^e	150	1	1
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	95	4	–
Inne: Other:			
Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zareje- strowany Związek Wyznania Świadków Jehowy ^f	6301	–	90
Rodzima Wiara ^c	100	3	3
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych Dniach Ostatnich ^e	102	8	1
Związek Wyznaniowy „Eckankar” w Polsce	2	–	–
Kościół Ewangeliczny w Rzeczypospolitej Polskiej ^e	200	8	3
Związek Taoistów Tao Te King ^h	200	10	2

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. *b,d,h* Dane dotyczą: *b* — diecezji: bydgoskiej, toruńskiej, włocławskiej; *d* — diecezji łódzko-poznańskiej; *h* — całego kraju. *c* W 2008 r. *e* W 2007 r. *f* W 2006 r. *g* W 2005 r. *i* Dane o wyznawcach dotyczą województwa.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. *b,d,h* Data concern: *b* — bydgoska, toruńska, włocławska dioceses; *d* — łódzko-poznańska diocese; *h* — the whole country. *c* In 2008. *e* In 2007. *f* In 2006. *g* In 2005. *i* Data on faithful concern voivodship.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy, których całkowity okres planowanej nieobecności jest dłuższy niż rok, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowacanych, a także niespokrewnionych, razem mieszkających i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od I kwartału 2003 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Od II kwartału 2006 r. dane BAEL liczone są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- nie wykonywały pracy (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), ale formalnie miały pracę;
- uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is surveyed each week during the course of every quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for longer than 3 months, whose total duration of planned absence will be longer than one year, except for persons whose absence results from the type of their job. The term "household" means a group of related or not related people living together and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

Since I quarter 2003 the results of the LFS are generalized on the basis of the balances of the population compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2002. Due to this fact.

Since the II quarter 2006, the LFS data have been calculated on the basis of the exact data of birth.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is job, i.e. performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons, who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business beyond agriculture,
- did not perform work (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), but formally had a job;
- apprentices who were bound by a contract with company (or natural person) defining

zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lat, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć (do 2003 r. włącznie definicja nie uwzględniała ich gotowości do podjęcia pracy).

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej

obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Stopę bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”. Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi w przypadkach, gdy zastosowano bardziej szczegółowe podziały i występują liczby niskiego rzędu, mniejsze niż 15 tys.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań wczności oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Nie ujęto pracujących w jednostkach budżetowych resortów spraw wewnętrznych i obrony narodowej.

Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór);

teaching of profession or breaking in a stated job if they received wages or salaries.

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfill three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a four week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within 2 weeks after the reference week.

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin work within a 3-month period and they were able to take the job (until the end of 2003 the ability was not taken into consideration).

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The **unemployment rate** for a survey period is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population as well as to a given group.

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item “total”. Since this is a sample-based survey, it is important to be careful about using the data in cases where more detailed divisions were applied and where numbers are lower than 15 thous.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income. Data do not include persons employed in budgetary entities of the Ministry of the Interior and the Ministry of the National Defence.

Employed persons are:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election);

2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:

- a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych; patrz ust. 5 na str. 127,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych, innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną i spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII wyznaczono:

- 1) dla 2000 r. – przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w czerwcu 1996 r.,

2) *employers and own-account workers, i.e.:*

- a) *owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land; see item 5 on page 127,*
 - b) *owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,*
 - c) *other self-employed persons, e.g. persons practicing learned professions;*
- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, other co-operatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' co-operatives);*
- 6) *fully fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning persons employed on private farms in agriculture as of 31 XII estimated:

- 1) for 2000 – with the use of the results of Agricultural Census conducted in June 1996,
- 2) for the years 2005, 2008 and 2009 – with the use of the Population and Housing Census 2002 and Agricultural Census 2002.

Data on persons employed on private farms in agriculture, compiled on the basis of the 2002

2) dla lat 2005, 2008 i 2009 przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowane na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 różnią się od danych opracowanych na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 1996 r., gdyż w spisie 2002:

- 1) znacznie mniejsza liczba osób zadeklarowała pracę w swoim gospodarstwie rolnym;
- 2) do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnionych według stanu** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących wg stanu, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

W tabl. 3 i 4 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i od 2004 r. według faktycznego rodzaju

Population and Housing Census, differ from the data compiled on the basis of the 1996 Agricultural Census because in 2002 census:

- 1) *significantly fewer people declared to work on their farms;*
- 2) *the following employed persons were not included in the employed on private farms:*
 - a) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **only** for their own needs,*
 - b) *on farms with the area to 1,0 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **only** or **mainly** for their own needs.*

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

- 1) **the employment, on a given day**, *of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
- 2) **the average paid employment** — *full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. **Outworkers** *are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.*

8. **Agents** *are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.*

9. *Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

10. *Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of a given day, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.*

In table 3 and 4 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and since 2004 by actual kind of activity, however in other tables – by seat of management of unit.

11. *Information included in tables 5–10 covers economic entities employing over 9 persons. Data*

działalności, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby zarządu jednostki.

11. Informacje zawarte w tabl. 5–10 obejmują podmioty gospodarcze o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane nie obejmują podmiotów sporządzających sprawozdania z działalności: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych i duchownych.

12. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze) w badanym okresie do liczby zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym zakład pracy udzielił urlopu zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 XII 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. 2003, Nr 230, poz. 2291).

— Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

— Źródłem informacji o **wolnych miejscach pracy** jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). Od 2007 r. badanie jest prowadzone

do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers as well as clergy.

12. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care (or the number of terminations less the number of persons granted child-care) during a survey period to the number of persons employed on a given day as of 31 XII the previous year.

Persons **taking childcare leave** include persons (mothers as well as other persons authorized to care for the child), to whom a workplace has granted child-care leave in accordance with the regulations of the decree of the Minister of Economy, Labour and Social Policy dated 16 XII 2003 concerning detailed conditions of granting a child-care leave (Journal of Laws 2003 No. 230, item 2291).

— Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees.

— The survey on demand for labour (submitted Z-05) is the source of information on **job vacancies**. Since 2007, the survey has been carried out as a quarterly sample survey and covers local entities of legal persons, organizational entities

metodą reprezentacyjną z częstotliwością kwartalną, objęte są nim jednostki lokalne osób prawnych, jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba zatrudnionych wynosi 1 lub więcej osób.

Bezrobotnie

1. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne. Do 31 V 2004 r. obowiązywała ustawa z 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (jednolity tekst Dz. U. 2003 r., Nr 58, poz. 514, z późniejszymi zmianami)

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie niestacjonarnym, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyła 18 lat;
- kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna – 65 lat;
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej nie pobiera świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- nie jest właścicielem lub posiadaczem (samodzielnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych; nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospo-

without legal personality and natural persons conducting economic activity in which number of employees is 1 and more.

Unemployment

1. *Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promotion Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (the Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments) are classified as unemployed. Until 31 V 2004 the obligatory was the Law on Employment and Combating Unemployment of 14 XII 1994 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 58, item 514, with later amendments).*

An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, if he/she fulfilled, among others, the following conditions:

- *is aged 18 or more;*
- *is aged less than 60 (women), less than 65 (men);*
- *did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, pension due to training, social-welfare pension, family pension in the amount of exceeding half of minimal remuneration for work or after termination of employment does not receiving: a pre-retirement benefit, a rehabilitation benefit, a sick and maternity benefit or a benefit in the amount of a maternity benefit;*
- *is not the owner or holder (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha; is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with*

darstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;

- nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlega – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;
- nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;
- nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie lub staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

„Długotrwale bezrobotni” są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych:

- dla 2000 r. – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996;
- dla lat 2005, 2008 i 2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;

- *did not entered in the register rolls of economic activity or is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or retirement provision, excluding social insurance of farmers;*
- *is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence;*
- *does not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work, excluding income generated from interest income or other income generated from money gathered on bank accounts*
- *does not receive, on the basis of the regulations concerning social welfare, a permanent social benefit;*
- *does not receive, on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to the unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving;*
- *does not receive after termination of employment training.*

Since 1997 among the unemployed is not person undergoing training, an internship with the employer as well as since 1 VI 2004 person undergoing a job occupational training.

The “long term unemployed” are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship and occupational preparation at the work place.

2. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated:

- *for 2000 on the basis of the results of the Agricultural Census 1996;*
- *for 2005, 2008 and 2009 – of the Population and Housing Census 2002 and the Agricultural Census 2002.*

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy oraz sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w przypadku poszkodowanych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagle zdarzenie powodujące uraz u osoby poszkodowanej, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika: zwykłych czynności, poleceń przełożonych, czynności wykonywanych w interesie zakładu pracy, również bez polecenia, a także w czasie pozostawania w dyspozycji zakładu pracy, w drodze między siedzibą zakładu pracy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkami przy pracy traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- w związku z odbywaniem służby w zakładowych i resortowych formacjach samoobrony albo w związku z przynależnością do obowiązkowej lub ochotniczej straży pożarnej działającej w zakładzie pracy,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające w zakładzie pracy organizacje, np. związkowe.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

Za **wypadek przy pracy** uważa się również nagle zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;

Work conditions

1. *Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Data were compiled on the basis of statistical reports of accidents at work as well as on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) in cases of persons injured on private farms in agriculture.

An accident at work is a sudden event resulting in the injury of a person, caused by an outside factor, which occurred during or in connection with an employee performing: normal tasks, orders of superiors, tasks in the interest of the company (including employee initiated) as well as while an employee is at the company's disposal or while travelling between the company's head office and the workplace as defined in the work agreement.

Accidents considered equivalent to accidents at work include accidents which occur:

- during a business trip,
- in connection with performing service in company or institutional security units or in connection with serving as a member of an obligatory or voluntary fire-brigade operating in a company,
- while performing tasks for organizations operating in the company, e.g., trade unions.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or a mass accident, is counted as a single accident at work.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;

- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
 - 6) wykonania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
 - 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
 - 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
 - 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
 - 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
 - 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.
- 5) *stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
 - 6) *performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of a co-operatives, for the benefit of these co-operatives;*
 - 7) *performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
 - 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
 - 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
 - 10) *performing supplementary forms of military service;*
 - 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie rejestrowane przez oddziały KRUS dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika).

Accidents at work on private farms in agriculture, registered by branches of the ASIF, concern only those accidents for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. Accidents at work are classified, i.e., according to the **events** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material

Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy (do 2004 r. określane jako wydarzenia bezpośrednio powodujące urazy) pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniem EUROSTAT-u.

5. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz gospodarki łowieckiej, hodowli i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową), rybactwo (bez rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (w zakresie wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego, informatyki oraz prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych), edukacja (w zakresie szkolnictwa wyższego), ochrona zdrowia i pomoc społeczna (bez opieki wychowawczej i społecznej), działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami, pozostałymi usług sanitarnych i pokrewnych);
- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

6. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

7. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” – „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact mode of injury (until 2004 defined as events directly causing injury) since 2005 were grouped according to the EUROSTAT recommendation.

5. Information regarding **persons working in hazardous conditions** with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, hunting and forestry (excluding private farms in agriculture and hunting), fishing (excluding sea-fishing), mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas and water supply, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicle, motorcycles and personal and household goods, transport, storage and communication, real estate, renting and business activities (in regard to renting of machinery and equipment without operator and of personal and household goods, computer and related activities and research and experimental development on natural sciences and engineering), education (in regard to higher education), health and social work (excluding social work activities), other community, social and personal service activities (in the scope of sewage and refuse disposal, sanitation and similar activities);
- 2) exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

6. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

7. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" – "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (69). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009				SPECIFICATION	
	przeciętne roczne annual averages		kwartaly quarters					
	I	II	III	IV				
LUDNOŚĆ w tys.	1659	1537	1687	1660	1687	1680	1721	POPULATION in thous.
Mężczyźni	794	737	805	807	802	793	818	Men
Kobiety	866	801	882	853	885	887	903	Women
Aktywni zawodowo	924	806	925	898	924	929	950	Economically active persons
mężczyźni	508	460	521	508	516	532	530	men
kobiety	416	346	404	390	409	397	420	women
Pracujący	741	733	829	820	827	825	845	Employed persons
mężczyźni	415	422	468	463	462	476	473	men
kobiety	326	311	361	357	365	349	372	women
Bezrobotni	183	73	96	78	98	104	104	Unemployed persons
mężczyźni	93	38	53	45	54	56	57	men
kobiety	90	35	43	33	43	48	47	women
Bierni zawodowo	735	731	762	762	762	751	772	Economically inactive persons
Mężczyźni	285	277	284	299	286	261	288	Men
Kobiety	450	454	478	463	476	490	483	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	55,7	52,4	54,8	54,1	54,8	55,3	55,2	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	64,0	62,4	64,7	62,9	64,3	67,1	64,8	men
kobiety	48,0	43,2	45,8	45,7	46,2	44,8	46,5	women
Miasta	55,4	51,7	55,2	54,2	54,8	55,3	56,6	Urban areas
Wieś	56,1	53,8	54,2	53,9	54,8	55,3	53,0	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	44,7	47,7	49,1	49,4	49,0	49,1	49,1	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	52,3	57,3	58,1	57,4	57,6	60,0	57,8	men
kobiety	37,6	38,8	40,9	41,9	41,2	39,3	41,2	women
Miasta	43,7	47,0	49,2	49,4	48,9	48,6	50,0	Urban areas
Wieś	46,2	48,7	49,0	49,4	49,1	49,8	47,8	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	19,8	9,1	10,4	8,7	10,6	11,2	10,9	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	18,3	8,3	10,2	8,9	10,5	10,5	10,8	men
kobiety	21,6	10,1	10,6	8,5	10,5	12,1	11,2	women
Miasta	21,2	9,0	10,9	8,9	10,7	11,9	11,6	Urban areas
Wieś	17,6	9,5	9,6	8,4	10,1	10,2	9,8	Rural areas

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 i 2 na str. 125.

^a See general notes to the chapter, 1 and 2 items on page 125.

TABL. 2 (70). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a**
WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2009 R.
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE^a BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomi- cally in- active persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaź- nik za- trudnie- nia <i>Em- ployment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni <i>unem- ployed</i>				
		w tys. <i>in thous.</i>						
OGÓŁEM TOTAL	1721	950	845	104	772	55,2	49,1	10,9
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
w tym w wieku produkcyj- nym ^b <i>of which of working age^b</i>	1334	936	833	104	397	70,2	62,4	11,1
15–24 lata	305	118	93	25	186	38,7	30,5	21,2
25–34	350	286	257	29	64	81,7	73,4	10,1
35–44	271	228	215	13	43	84,1	79,3	5,7
45–54	294	238	209	29	57	81,0	71,1	12,2
55 lat i więcej <i>and more</i>	501	80	71	9	422	16,0	14,2	11,3
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe <i>Tertiary</i>	212	174	164	9	39	82,1	77,4	5,2
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	363	242	214	28	121	66,7	59,0	11,6
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	193	114	104	9	80	59,1	53,9	7,9
Zasadnicze (zawodowe) <i>Basic vocational</i>	494	315	281	34	179	63,8	56,9	10,8
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	459	105	81	25	353	22,9	17,6	23,8

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 i 2 na str. 125. ^b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

^a See general notes to the chapter, items 1 and 2 on page 125. ^b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (71). **PRACUJĄCY^a**

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	647917	667338	697505	709872	686564	TOTAL
Sektor rolniczy	118077	117943	118381	118306	117450	<i>Agriculture sector</i>
Sektor przemysłowy	189809	200760	213819	217804	205578	<i>Industry sector</i>
Sektor usługowy	340031	348635	365305	373762	363536	<i>Services sector</i>
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	152491	156213	165337	171244	161788	<i>trade; repair of motor vehicles^Δ; transportation and storage; accommodation and catering^Δ; information and communication</i>
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	22696	23861	25093	26008	24827	<i>financial and insurance activities; real estate activities</i>
pozostałe usługi	164844	168561	174875	176510	176921	<i>other services</i>

^a Według faktycznego miejsca pracy i faktycznego rodzaju działalności; bez jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^a By actual workplace and kind of activity; excluding budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

TABL. 4 (72). **PRACUJĄCY^a W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a IN 2009

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	686564	160450	526114	373671	312893	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	117450	1960	115490	68752	48698	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	160267	15121	145146	107931	52336	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	1091	#	#	906	185	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	144473	4994	139479	95437	49036	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	7015	#	#	5525	1490	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	7688	4891	2797	6063	1625	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>

^a Według faktycznego miejsca pracy i faktycznego rodzaju działalności; bez jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^a By actual workplace and kind of activity; excluding budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

TABL. 4 (72). PRACUJĄCY^a W 2009 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a IN 2009 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	SPECIFICATION
Budownictwo	45311	1759	43552	40516	4795	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	112408	395	112013	52795	59613	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	33206	14455	18751	25599	7607	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie gastronomia ^Δ	10029	621	9408	3531	6498	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	6145	455	5690	3975	2170	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	14045	3093	10952	4171	9874	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	10782	2645	8137	7091	3691	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15994	3044	12950	8151	7843	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	16055	478	15577	9858	6197	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	31676	#	#	12480	19196	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	55742	51573	4169	13052	42690	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	39914	28673	11241	7916	31998	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6400	4498	1902	2541	3859	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	11140	#	#	5312	5828	<i>Other service activities</i>

^a Według faktycznego miejsca pracy i faktycznego rodzaju działalności; bez jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^a By actual workplace and kind of activity; excluding budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

TABL. 5 (73). PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which			
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy paid employees hired on the basis of employment contracts		członkowie spółdzielni produkcji rolniczej members of agricultural production co-operatives	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
		razem total	w tym pełnozatrudnieni of which full-time paid employees		
OGÓŁEM 2000	419458	412846	387619	1573	4522
TOTAL 2005	369684	364586	337684	977	3369
..... 2008	401876	396434	367713	927	4329
2009	391502	385585	357150	1010	3973
sektor publiczny public sector	145821	145820	133151	–	–
sektor prywatny private sector	245681	239765	223999	1010	3973
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	7339	6452	5545	840	47
Przemysł Industry	129332	127677	123313	156	1445
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	568	#	527	–	#
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	118857	117235	113172	156	1412
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	3129	#	3080	–	#
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	6778	6757	6534	–	21
Budownictwo Construction	24730	24158	23118	14	558
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	54053	52782	50256	–	1180
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	10237	10067	9573	–	170
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	4443	4263	3565	–	180
Informacja i komunikacja Information and communication	1733	1712	1583	–	21
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	7930	7119	6841	–	25
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	8738	8720	4233	–	17

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 129; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter, item 11 on page 129; by seat of management of unit.

TABL. 5 (73). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which			
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy paid employees hired on the basis of an employment contracts		członkowie spółdzielni produkcji rolniczej members of agricultural production co-operatives	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
		razem total	w tym pełnozatrudnieni of which full-time employees		
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	5697	5639	5216	-	56
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	12206	12120	11178	-	86
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	31270	31270	29866	-	-
Edukacja Education	54009	53946	47160	-	63
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	32439	32365	30281	-	74
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	4936	#	4012	-	#
Pozostała działalność usługowa Other service activities	2406	2361	1410	-	45

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 129; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter, item 11 on page 129; by seat of management of unit.

TABL. 6 (74). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a****AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. in thous.					
OGÓŁEM	353634	357035	372260	387632	377248	TOTAL
sektor publiczny	155255	153843	153484	150805	143277	public sector
sektor prywatny	198379	203192	218776	236827	233971	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5881	5768	5796	5782	6035	Agriculture, forestry and fishing

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 129.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad, see general notes to the chapter, item 11 on page 129.

TABLE 6 (74). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. in thous.					
Przemysł	127666	128049	133084	136380	126903	Industry
górnictwo i wydobywanie ...	484	516	519	521	552	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	116611	117056	121990	125791	116420	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3798	3684	3710	3294	3137	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6773	6793	6865	6774	6794	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	17236	18098	20115	23436	23887	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	39992	42033	45643	50380	52385	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	13713	13218	14373	15186	9908	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2737	2937	3067	3542	4038	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2158	1498	1504	1474	1656	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7451	7444	7445	7147	7063	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4275	4268	4393	4435	4492	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4510	4796	4953	6058	5319	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	9162	9332	10676	11530	11631	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	28845	29487	30471	30713	31904	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	54105	54306	54182	53899	54304	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	30724	30361	30646	31361	31521	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3869	4033	4311	4708	4711	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1310	1407	1601	1601	1492	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 129.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad, see general notes to the chapter, item 11 on page 129.

TABL. 7 (75). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees		SPECIFICATION	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women		
OGÓŁEM	2000	387619	183061	25227	13706	TOTAL
	2005	337684	160372	26902	14445	
	2008	367713	177186	28721	14716	
	2009	357150	171719	28435	14696	
sektor publiczny		133151	86462	12669	7675	public sector
sektor prywatny		223999	85257	15766	7021	private sector
w tym:						of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		5545	1292	907	268	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		123313	41006	4364	2188	Industry
górnictwo i wydobywanie		527	121	30	17	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		113172	39008	4063	2041	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		3080	536	48	22	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		6534	1341	223	108	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		23118	2347	1040	377	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		50256	25963	2526	1481	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		9573	1218	494	109	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		3565	2419	698	413	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		1583	551	129	68	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		6841	5213	278	226	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4233	2020	4487	565	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		5216	2658	423	219	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		11178	3765	942	558	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpieczeni- a społeczne		29866	18166	1404	798	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		47160	36977	6786	4719	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		30281	25099	2084	1566	Human health and social work ac- tivities
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją		4012	2467	918	671	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		1410	558	951	469	Other service activities

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 129; według siedziby zarządu jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter, item 11 on page 129; by seat of management of unit. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 8 (76). PRZYJĘCIA DO PRACY^aHIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjęcia- cy pierwszą pracę persons starting work for the first time	osoby po- przednio pracujące persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons re- turning from child-care leaves ^b	
OGÓŁEM 2000	82929	31041	8930	40248	2044	20,4
TOTAL 2005	80747	30876	11004	36791	1415	24,0
..... 2008	98940	41191	13339	21431	1717	26,6
..... 2009	75244	31068	9714	37321	1467	20,2
sektor publiczny <i>public sector</i>	20080	11120	2877	9306	424	14,7
sektor prywatny <i>private sector</i>	55164	19948	6837	28015	1043	23,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	1218	253	158	382	18	21,5
Przemysł <i>Industry</i>	25519	8411	3124	13519	423	19,3
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	61	#	#	38	-	11,1
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	24378	8227	3006	12816	407	20,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply</i>	124	#	#	80	#	3,8
dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities</i>	956	153	96	585	11	14,3
Budownictwo <i>Construction</i>	7992	521	618	3729	74	33,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	13352	7364	2169	7199	443	25,3
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	1918	243	249	1134	13	20,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	1234	800	184	486	22	34,7
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	225	102	53	133	#	13,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	973	635	143	553	27	13,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	647	235	36	321	12	15,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1122	462	196	652	13	20,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	4359	1500	430	1072	20	39,1
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>	7643	3871	979	3398	108	25,5

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do dzia-
ła, ust. 11 na str. 129; według siedziby zarządu jednostki. ^b Do 2008 r. dane z osobami na urlopach bezpłatnych, od 2009 r. tylko
osoby na urlopach wychowawczych.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employ-
ing up to 9 persons, see general notes to the chapter, item 11 on page 129; by seat of management of unit. ^b Until 2008 data includ-
ing persons on unpaid leaves, since 2009 only persons on child-care leaves.

TABL. 8 (76). PRZYJĘCIA DO PRACY^a (dok.)HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejmują- cy pierwszą pracę persons starting work for the first time	osoby po- przednio pracujące persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons re- turning from child-care leaves ^b	
Edukacja Education	4487	3395	576	2524	136	9,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	3639	2831	634	1729	142	11,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	578	325	97	304	#	14,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	338	120	68	186	#	23,9

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 129; według siedziby zarządu jednostki. ^b Do 2008 r. dane z osobami na urlopach bezpłatnych, od 2009 r. tylko osoby na urlopach wychowawczych.

^a Data concern full-time paid employees, excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter, item 11 on page 129; by seat of management of unit. ^b Until 2008 data including persons on unpaid leaves, since 2009 only persons on child-care leaves.

TABL. 9 (77). ZWOLNIENIA Z PRACY^aTERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	kobiety women	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
			zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		z tytułu niezdolności do pracy, reha- biliteracji; przenie- sieni na emeryturę due to an inability to work or due to re- habilita- tion; re- tired	osoby, które otrzymały urlopy wycho- wawcze ^b persons granted/ child-care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
OGÓŁEM 2000	94350	37479	29524	11424	4823	2770	23,1
TOTAL 2005	75519	29290	13565	9917	4735	2169	22,2
..... 2008	97294	38223	16675	18418	6959	2676	25,9
..... 2009	81346	32890	18006	7760	3944	2019	21,8
sektor publiczny public sector	19987	10580	1542	854	1668	557	14,5
sektor prywatny private sector	61359	22310	16464	6906	2276	1462	25,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1160	230	146	49	92	17	20,5

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 129; według siedziby zarządu jednostki. ^b Do 2008 r. dane z osobami na urlopach bezpłatnych, od 2009 r. tylko osoby na urlopach wychowawczych.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes to the chapter, item 11 on page 129; by seat of management of unit. ^b Until 2008 data including persons on unpaid leaves, since 2009 only persons on child-care leaves.

TABLE 9 (77). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (cd.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		z tytułu niezdol- ności do pracy, re- habilitacji; przenie- sieni na emeryturę due to an inability to work or due to re- habilita- tion; re- tired	osoby, które otrzymały urlopy wychow- awcze ^b persons granted child-care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Przemysł Industry	31632	11270	9453	2797	1487	704	23,8
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	84	22	10	#	#	#	15,0
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	30339	11042	9181	2708	1328	684	24,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air condition- ing supply	201	40	19	#	#	#	6,2
dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities	1008	166	243	76	101	15	15,0
Budownictwo Construction	8647	512	1960	675	217	22	36,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	13920	6931	3444	2049	278	594	26,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1830	214	368	257	166	8	19,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	1157	754	214	192	30	30	32,3
Informacja i komunikacja Information and communication	263	98	54	56	#	#	15,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	922	688	133	143	54	36	13,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	607	249	178	72	74	#	14,4
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna Professional, scientific and technical activities	1281	448	223	120	74	13	23,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	4271	1781	708	513	199	60	38,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; com- pulsory social security	7273	3672	358	196	491	212	23,9

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do dzia-
 łu, ust. 11 na str. 129; według siedziby zarządu jednostki. ^b Do 2008 r. dane z osobami na urloпах bezpłatnych, od 2009 r. tylko
 osoby na urloпах wychowawczych.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employ-
 ing up to 9 persons; see general notes to the chapter, item 11 on page 129; by seat of management of unit. ^b Until 2008 data includ-
 ing persons on unpaid leaves, since 2009 only persons on child-care leaves.

TABLE 9 (77). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a** (dok.)
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		z tytułu niezdol- ności do pracy, re- habilitacji; przenie- sieni na emeryturę due to an inability to work or due to re- habilita- tion; re- tired	osoby, które otrzymały urlopy wychow- awcze ^b persons granted child-care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Edukacja Education	4219	3125	304	215	462	145	8,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	3269	2537	269	335	267	149	10,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	568	276	92	44	41	18	13,7
Pozostała działalność usługowa Other service activities	327	105	102	47	#	#	23,0

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 129; według siedziby zarządu jednostki. ^b Do 2008 r. dane z osobami na urlopach bezpłatnych, od 2009 r. tylko osoby na urlopach wychowawczych.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes to the chapter, item 11 on page 129; by seat of management of unit. ^b Until 2008 data including persons on unpaid leaves, since 2009 only persons on child-care leaves.

TABLE 10 (78). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodo- wych post- secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych za- wodowych basic vocational
OGÓŁEM 2000	7852	3708	2002	2377	878	2595
TOTAL 2005	9822	4512	2898	2924	1293	2707
..... 2008	11125	5538	3347	2835	1870	3073
2009	7803	3970	2365	1917	1335	2186
sektor publiczny public sector	2133	1474	1226	410	316	181
sektor prywatny private sector	5670	2496	1139	1507	1019	2005
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	128	48	30	53	13	32

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 129; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter, item 11 on page 129; by seat of management of unit.

TABLE 10 (78). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a (dok.)**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post-secondary and secondary vocational	liceów ogólnokształcących general secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational
Przemysł Industry	2135	689	376	626	292	841
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	2034	660	335	611	279	809
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	80	24	29	11	11	29
Budownictwo Construction	459	44	81	97	54	227
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1889	1172	314	516	480	579
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	225	24	36	41	15	133
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	126	86	24	34	15	53
Informacja i komunikacja Information and communication	46	23	30	#	#	#
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	135	98	80	24	31	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	28	18	15	#	#	#
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	171	102	90	33	23	25
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	393	203	71	77	102	143
Administracja publiczna i obrona narodu- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne Public administration and defence; com- pulsory social security	849	548	396	188	168	97
Edukacja Education	479	387	384	40	42	13
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	592	467	382	126	61	23
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	80	47	47	14	#	#
Pozostała działalność usługowa Other service activities	68	14	9	33	15	11

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 129; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter, item 11 on page 129; by seat of management of unit.

TABL. 11 (79). **WOLNE MIEJSCA PRACY**

Stan w dniu 31 XII

JOB VACANCIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Wybrane grupy zawodów Selected occupational groups							
		przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy public government representatives, senior officials and managers	specjaliści professional	technicy i inny średni personel technicians and associate professionals	pracownicy biurowi clerks	pracownicy usług osobistych i sprzedawcy service workers and shop and market sales workers	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy craft and related trades workers	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń plant and machine operators and assemblers	pracownicy przy pracach prostych elementary occupations
OGÓŁEM 2008 TOTAL 2009	3607 2284	62 46	540 466	567 230	302 229	373 386	1218 474	326 365	216 88
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	7	-	3	-	-	-	-	1	3
Przemysł <i>Industry</i>	940	11	84	71	48	3	417	262	44
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	856	5	75	54	36	3	405	252	26
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	2	-	2	-	-	-	-	-	-
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	82	6	7	17	12	-	12	10	18
Budownictwo <i>Construction</i>	48	5	11	1	-	-	26	3	2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	369	2	2	11	-	319	18	11	6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	115	1	4	1	14	-	7	88	-
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	29	-	-	-	-	4	-	-	25

TABL. 11 (79). **WOLNE MIEJSCA PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

JOB VACANCIES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Wybrane grupy zawodów Selected occupational groups							
		przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy public government representatives, senior officials and managers	specjaliści professional	technicy i inny średni personel technicians and associate professionals	pracownicy biurowi clerks	pracownicy usług osobistych i sprzedawcy service workers and shop and market sales workers	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy craft and related trades workers	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń plant and machine operators and assemblers	pracownicy przy pracach prostych elementary occupations
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	24	2	14	8	–	–	–	–	–
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	24	2	1	–	20	–	–	–	1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	15	–	2	2	9	–	2	–	–
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	103	–	56	11	22	12	2	–	–
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	88	–	24	–	56	8	–	–	–
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne .. <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	212	16	106	49	36	1	2	–	2
Edukacja <i>Education</i>	126	–	102	7	16	–	–	–	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	143	7	56	65	6	9	–	–	–
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	7	–	1	4	2	–	–	–	–
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	34	–	–	–	–	30	–	–	4

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 12 (80). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	181230	188021	110256	134127	Registered unemployed persons
mężczyźni	78745	84149	44292	62022	men
kobiety	102485	103872	65964	72105	women
Oferty pracy	366	1044	1031	1143	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	495	180	107	117	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	21,5	20,5	19,3	18,0	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5,9	2,1	1,5	1,5	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	22,0	16,1	20,5	22,3	Possessing benefit rights
Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	45,7	50,8	35,2	28,6	Unemployed persons without work for more than 12 months
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a	19,2	22,3	13,3	16,2	Registered unemployment rate ^a

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2 na str. 131.

^a See general notes to the chapter, item 2 on page 131.

TABL. 13 (81). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	163962	186064	171668	204617	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	74961	84866	86661	95869	Women
Dotychczas niepracujący	44621	48857	38524	42721	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	10012	1952	1830	2575	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	139041	197609	184655	180746	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	60960	88393	96764	89728	Women
Z tytułu podjęcia pracy	71443	93949	77174	72747	Received jobs

^a W ciągu roku.

^a During the year.

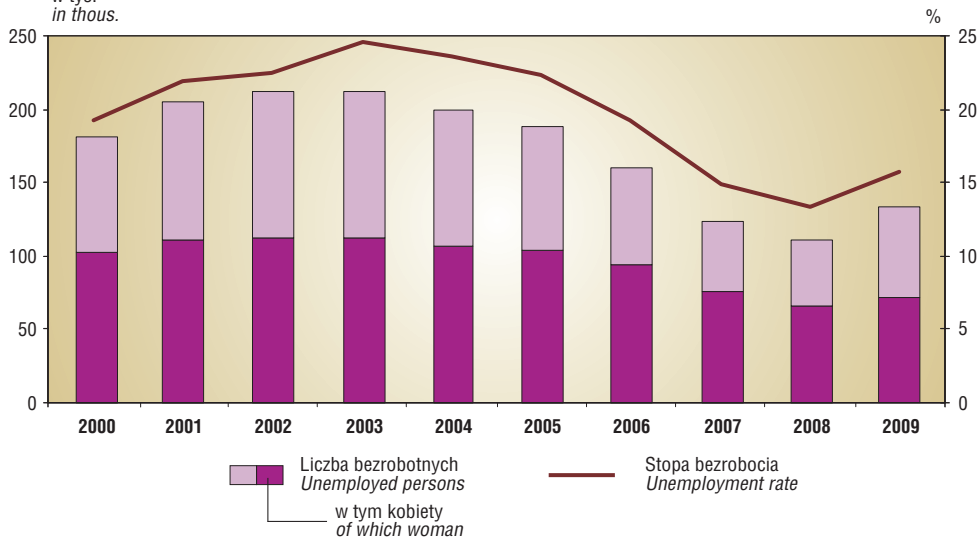
BEZROBOCIE REJESTROWANE

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYMENT

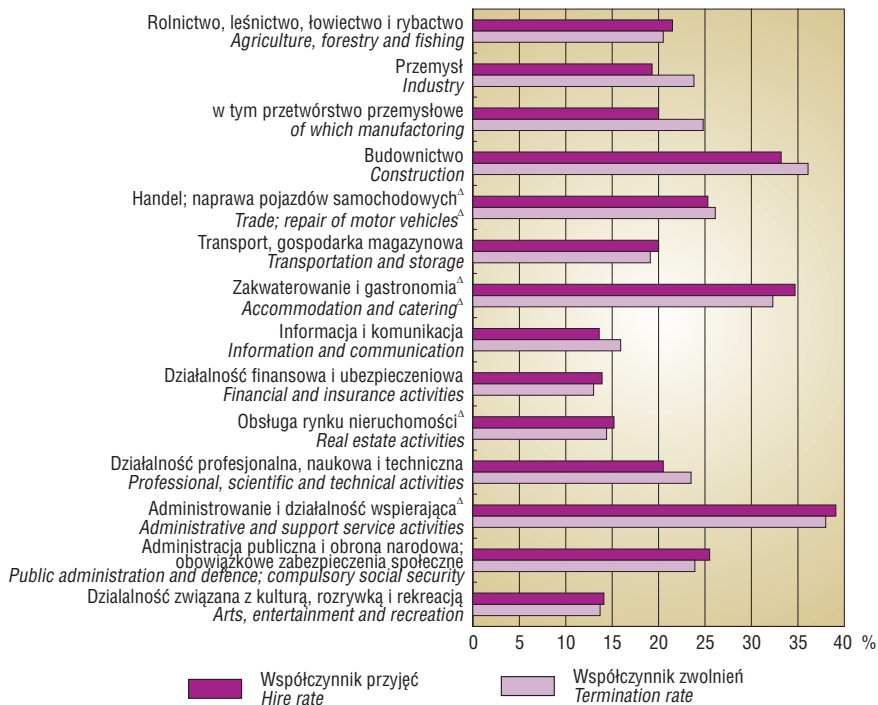
As of 31 XII

w tys.
in thous.

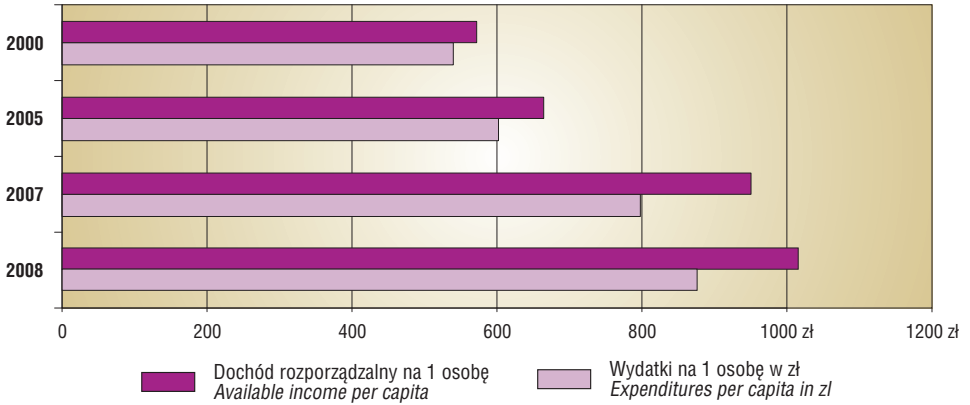
PRZYJĘCIA I ZWOLNIENIA PRACOWNIKÓW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI PKD W 2009 R.

HIRES AND TERMINATIONS OF EMPLOYED PERSONS BY SELECTED NACE SECTIONS IN 2009

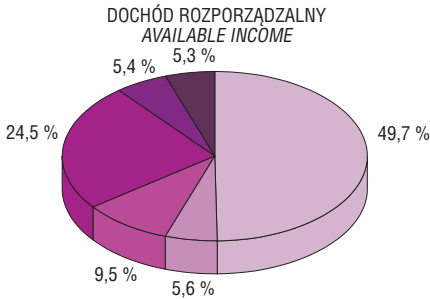
BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

HOUSEHOLD BUDGETS

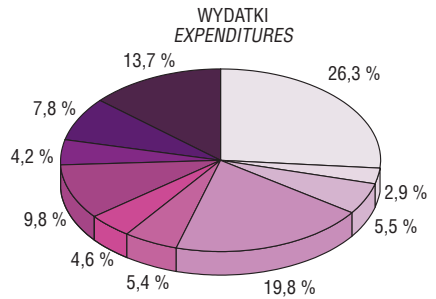
STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW GOSPODARSTW DOMOWYCH W 2009 R.

STRUCTURE OF INCOMES AND EXPENDITURES IN HOUSEHOLDS IN 2009

Utrzymujący się:
Maintained:

- z pracy najmniej
from hired work
- z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie
from private farm in agriculture
- z pracy na własny rachunek
from self-employment
- ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych
from social security benefits
- ze świadczeń pozostałych
from other assistance benefits
- z innych źródeł
from other incomes

Wydatki na:
Expenditures on:

- żywność i napoje bezalkoholowe
food and non-alcoholic beverages
- napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe
alcoholic beverages and tobacco
- odzież i obuwie
clothing and footwear
- użytkowanie mieszkania i nośniki energii
housing, water, electricity, gas and other fuels
- wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego
furnishing, households equipment and routine maintance of the house
- zdrowie
health
- transport
transport
- łączność
communication
- rekreacja i kultura
recreation and culture
- pozostałe
other

TABL. 14 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2008		2009	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	181230	102485	188021	103872	110256	65964	134127	72105
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	55194	29694	43878	23651	23807	14416	30683	16387
25–34	49006	29991	54446	32322	30990	20518	38593	22744
35–44	44113	25793	39489	22943	21791	13816	26455	15071
45–54	30242	16185	42065	22246	25390	14509	28047	14654
55 lat i więcej and more	2675	822	8143	2710	8278	2705	10349	3249
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	3252	2098	6629	4321	6013	4025	8510	5543
Policealne oraz średnie zawodowe Post-secondary as well as vocational secondary	30214	21374	34033	22592	21270	14732	25454	16070
Średnie ogólnokształcące General secondary	10216	8108	13024	9438	10362	7539	13232	8904
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	69914	34686	66449	33236	34299	18674	42126	20020
Gimnazjalne ^a , podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary ^a , primary and incomplete primary	67634	36219	67886	34285	38312	20994	44805	21568
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^b BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^b								
3 miesiące i mniej months and less	39193	15699	40585	16967	39133	19023	44564	20436
3–6	27862	15114	23476	12031	16164	9491	24608	12607
6–12	31416	16108	28436	14555	16106	9796	26655	13903
12–24	37763	21417	29378	15714	14149	9222	18680	11028
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	44996	34147	66146	44605	24704	18432	19620	14131

^a Od 2002 r. ^b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 pełnych miesięcy włącznie.

^a Since 2002. ^b From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g. in the interval 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 14 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2008		2009	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG STAŻU PRACY ^a BY WORK SENIORITY ^a								
Bez stażu pracy No work seniority	38950	24646	38516	24510	21297	15227	24145	15608
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	28597	18295	25799	16279	16202	10957	19129	11970
1–5	39438	20752	42076	22305	25353	14895	32891	17700
5–10	24904	13884	28187	15299	16065	9276	19727	9945
10–20	30501	17460	30690	17109	17493	10079	20838	10740
20–30	17817	7409	19763	7913	11216	4849	13708	5288
powyżej 30 lat more than 30 years	1023	39	2990	457	2630	681	3689	854

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby ze stażem pracy 1 rok i 1 dzień do pełnych 5 lat łącznie.

^a Intervals were shifted upward, e.g. in the interval 1–5 persons with work seniority from 1 year and 1 day to 5 years were included.

TABL. 15 (83). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS WITH A SPECIFIC SITUATION ON THE LABOUR MARKET

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	ogółem total		ogółem total	w % bezro- botnych ogółem in % unem- ployed	
OGÓŁEM	188021	110256	134127	100,0	TOTAL
z liczby ogółem:					of total number:
do 25 roku życia	44270	23807	30683	22,9	aged 25 and below
długotrwale bezrobotni	128285	60594	61956	46,2	long-term unemployed
kobiety, które nie podjęły zatrud- nienia po urodzeniu dziecka	13351	14536	10,8	woman who not undertake employ- ment after giving birth to child
powyżej 50. roku życia	26611	22065	25659	19,1	over 50 years of age
bez kwalifikacji zawodowych	54678	36480	41304	30,8	without occupational qualifications
bez doświadczenia zawodowego	27733	31905	23,8	without occupational experiences
bez wykształcenia średniego	72611	86931	64,8	without secondary education
samotnie wychowujący co naj- mniej jedno dziecko w wieku do 18. roku życia	10081	11679	8,7	bringing up single-handed at least one child aged 18 and below
osoby które po odbyciu kary po- zbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	1430	1983	1,5	persons who after serving a pris- on sentence not undertake employment
niepełnosprawni	4943	4443	5715	4,3	disabled

TABLE 16 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:				<i>Unemployment persons who:</i>
podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4628	2889	2445	<i>undertaking employment in intervention works</i>
podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	10017	7257	6994	<i>undertaking employment in public works</i>
rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	18825	22699	29102	<i>started training or traineeship with the employer</i>
Liczba zgłoszonych ofert pracy	56348	64982	56380	<i>Number of submitted job offers</i>
w tym:				<i>of which:</i>
na prace subsydiowane ^b	32698	37693	37684	<i>on subsidized works^b</i>
w sektorze publicznym	19466	22681	22016	<i>in public sector</i>

^a W ciągu roku. ^b Oferty pracy w ramach robót publicznych, interwencyjnych i innych dofinansowanych ze środków powiatowych urzędów pracy.

^a During the year. ^b Job offers in public works, intervention works and others financed by powiat's labour offices.

TABLE 17 (85). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	474,0	405,2	404,8	539,0	100,0	TOTAL
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	246,2	233,9	153,3	222,3	41,2	<i>Unemployment benefits</i>
Dodatki aktywizacyjne	4,8	6,8	8,6	1,6	<i>Activation benefits</i>
Programy na rzecz promocji zatrudnienia	153,1	226,9	287,0	53,3	<i>Employment promotion programs</i>
w tym:						<i>of which:</i>
środki na podjęcie działalności gospodarczej	17,7	36,1	58,0	10,8	<i>funds for commencement of economic activity</i>
koszty szkoleń	8,9	17,6	24,8	4,6	<i>training costs</i>
prace interwencyjne	9,6	12,6	13,7	12,7	2,3	<i>intervention works</i>
roboty publiczne	15,1	35,6	41,0	44,7	8,3	<i>public works</i>
stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne	59,1	86,2	97,4	18,1	<i>scholarships and contributions to compulsory social security</i>

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 18 (86). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In occupational accidents</i>			Poszkodowani według dni niezdolności do pracy <i>Persons injured by days of incapacity to work</i>				
		śmier- telnych <i>fatal</i>	ciężkich <i>serious</i>	lżejszych <i>lighter</i>	0 dni <i>days</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20 dni <i>days</i>	21 dni i dłużej <i>days and more</i>	
OGÓŁEM	2000	5605	19	79	5507
TOTAL	2005	4191	24	52	4115	250	25	1350	2542
	2008	5720	20	49	5651	373	47	1986	3294
	2009	4990	23	35	4932	351	50	1610	2956
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		115	1	–	114	4	–	30	80
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>									
Przemysł		2179	5	19	2155	94	21	748	1311
<i>Industry</i>									
górnictwo i wydobywanie		3	–	–	3	–	–	1	2
<i>mining and quarrying</i>									
przetwórstwo przemysłowe		2015	5	15	1995	86	19	695	1210
<i>manufacturing</i>									
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		38	–	2	36	2	–	8	28
<i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>									
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ		123	–	2	121	6	2	44	71
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation ac- tivities</i>									
Budownictwo		530	11	9	510	18	4	133	364
<i>Construction</i>									
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		659	–	1	658	50	6	248	355
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>									

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 18 (86). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)***PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach <i>In occupational accidents</i>			Poszkodowani według dni niezdolności do pracy <i>Persons injured by days of incapacity to work</i>			
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżejszych lighter	0 dni days	1–3 dni days	4–20 dni days	21 dni i dłużej days and more
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	229	5	4	220	11	—	59	154
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	48	—	—	48	5	1	23	19
Informacja i komunikacja	9	—	—	9	—	—	2	7
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	32	—	—	32	4	—	11	17
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	48	—	—	48	3	—	19	26
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	58	—	—	58	5	1	18	34
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	116	—	—	116	9	1	38	68
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	278	1	1	276	31	4	94	148
Edukacja	218	—	—	218	38	4	53	123
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	422	—	1	421	73	7	123	219
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	32	—	—	32	4	—	6	22
Pozostała działalność usługowa	17	—	—	17	2	1	5	9

^a Zgłoszone w danym roku.^a Registered in a given year.

TABLE 19 (87). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospo- darka maga- zynowa <i>trans- portation and stor- age</i>	opieka zdrowot- na i pomoc spo- łeczna <i>human health and social work ac- tivities</i>	
			razem <i>total</i>	w tym przetwór- stwo przemys- łowe <i>of which manu- facturing</i>					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZ CONTACT MODE OF INJURY									
OGÓŁEM	2000	5605	154	2674	2567	668	487	300	529
TOTAL	2005	4191	89	2054	1952	306	420	239	305
.....	2008	5720	129	2694	2601	563	722	286	344
.....	2009	4990	115	2179	2015	530	659	229	422
w tym: of which:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi	273	2	171	163	17	26	7	14	
<i>Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals</i>									
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie <i>Drowned, buried, enveloped</i>	13	1	4	3	5	1	1	1	
Zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt	1072	28	365	319	116	144	70	122	
<i>Horizontal or vertical impact with or against a stationary object</i>									
Uderzenie przez obiekt w ruchu	1143	27	566	531	160	159	52	45	
<i>Struck by object in motion, collision</i>									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	925	22	473	443	90	173	18	42	
<i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse Material Agent</i>									
Uwięzienie, zmiżdżenie	391	5	226	216	48	47	16	9	
<i>Trapped, crushed, etc.</i>									
Obciążenie fizyczne lub psychiczne <i>Physical or mental stress</i>	511	6	192	176	37	67	30	61	
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	116	19	10	7	7	5	14	22	
<i>Aggression human or animal</i>									
Inne wydarzenia	497	5	151	137	47	36	19	100	
<i>Other contacts</i>									

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 19 (87). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transportation and storage	opieka zdrowot- na i pomoc spo- łeczna human health and social work ac- tivities
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemys- łowe of which manu- facturing				
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
OGÓŁEM 2000	10220	286	5247	5078	1360	846	466	742
TOTAL 2005	8473	175	4538	4336	649	829	442	510
..... 2008	11659	274	5833	5664	1234	1534	518	542
2009	10149	280	4629	4280	1141	1409	478	721
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	911	27	414	377	112	112	56	64
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy <i>work</i>	543	14	276	261	90	59	15	30
stanowiska pracy <i>work post</i>	569	11	291	277	63	76	17	36
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikami materialnym <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>	844	15	458	427	76	156	25	38
Nieużywanie sprzętu ochronnego ... <i>Not using protective equipment</i>	168	2	94	85	21	29	5	2
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>	729	9	409	390	75	123	28	12
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>	199	7	73	70	15	25	8	32
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika <i>Incorrect employee action</i>	5552	186	2414	2216	637	734	272	445
Inna <i>Other</i>	634	9	200	177	52	95	52	62

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 20 (88). PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a WEDŁUG WYDARZEŃ POWODUJĄCYCH URAZ U OSOBY POSZKODOWANEJ W 2009 R. (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CAUSES OF OCCUPATIONAL ACCIDENTS BY CONTACT MODE OF INJURY IN 2009 (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym wydarzenie powodujące uraz Of which contact-mode of injury							
		kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi <i>contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals</i>	tonięcie, zakopanie, zamknięcie <i>drowned, buried, enveloped</i>	zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt <i>horizontal or vertical impact with or against a stationary object</i>	uderzenie przez obiekt w ruchu <i>struck by object in motion, collision</i>	kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym <i>contact with sharp, pointed, rough, coarse Material Agent</i>	uwieszczenie, zmiażdżenie <i>trapped, crushed, etc.</i>	obciążenie fizyczne lub psychiczne <i>physical or mental stress</i>	przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia <i>aggression human or animal</i>
OGÓŁEM	10149	572	31	2045	2436	2057	924	940	205
TOTAL									
w tym: of which:									
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material agent</i>	911	81	4	172	271	180	75	53	5
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy	543	37	5	89	160	102	64	49	4
stanowiska pracy <i>work post</i>	569	49	1	152	118	108	39	37	6
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym	844	39	3	96	259	240	102	76	2
<i>Absence or inappropriate use of material agent</i>									
Niewłaściwe samowolne zachowanie pracownika	729	36	2	108	167	179	147	49	7
<i>Inappropriate willful employee action</i>									
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika	199	3	1	45	25	28	15	56	7
<i>Inappropriate mental-physical condition of employee</i>									
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika	5552	280	10	1258	1252	1093	461	539	133
<i>Incorrect employee action</i>									

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 21 (89). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
				ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dan- gerous machinery	
		ogółem grand total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2000	122,4	104,1	67,3	54,2	34,2	32,6	20,9	17,3
TOTAL	2005	124,1	100,6	72,2	61,0	35,8	29,0	16,2	10,7
	2008	109,0	90,5	66,8	56,2	25,7	22,4	16,5	12,0
	2009	96,7	80,9	58,9	50,3	23,8	20,7	14,0	9,9
sektor publiczny		85,6	68,1	32,9	24,7	43,7	38,5	9,0	4,9
<i>public sector</i>									
sektor prywatny		99,8	84,6	66,3	57,6	18,2	15,7	15,4	11,3
<i>private sector</i>									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		40,7	31,8	11,5	8,5	10,1	8,9	19,1	14,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>									
Przemysł		134,7	113,5	91,4	79,7	23,5	20,7	19,8	13,1
<i>Industry</i>									
górnictwo i wydobywanie		99,1	74,0	99,1	74,0	x	x	x	x
<i>mining and quarrying</i>									
przetwórstwo przemysłowe		137,2	116,9	95,8	83,8	21,7	18,7	19,7	14,4
<i>manufacturing</i>									
wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		113,4	92,7	20,5	19,3	73,2	73,2	19,7	0,2
<i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>									
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ wody		113,1	76,4	71,3	58,1	16,8	15,6	25,0	2,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>									
Budownictwo		76,5	63,3	30,6	24,3	24,4	21,3	21,5	17,7
<i>Construction</i>									
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		26,1	22,9	12,6	10,7	7,2	6,8	6,3	5,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>									
Transport i gospodarka magazynowa		147,8	119,2	55,1	45,0	85,7	68,1	7,0	6,1
<i>Transportation and storage</i>									
Informacja i komunikacja		40,9	36,3	32,7	28,1	8,2	8,2	x	x
<i>Information and communication</i>									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		143,7	143,7	143,7	143,7	x	x	x	x
<i>Professional, scientific and technical activities</i>									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e. the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 21 (89). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	242,5	242,5	71,6	71,6	171,0	171,0	x	x
Edukacja ^b <i>Education^b</i>	50,1	39,2	8,2	8,2	41,2	30,3	0,7	0,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	44,8	33,2	33,1	21,6	11,2	11,2	0,5	0,5
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	116,1	116,1	x	x	116,1	116,1	x	x

^a W zakładach objętych badaniem w danej zbiorowości; liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Szkolnictwo wyższe.

^a In establishments covered by the survey in the given population; listed only once by predominant factor, i.e. the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons. ^b Higher education institutions.

TABL. 22 (90). **WYPADKI PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a WEDŁUG WYDARZEŃ POWODUJĄCYCH URAZY POWYPADKOWE**

OCCUPATIONAL ACCIDENTS IN INDIVIDUAL AGRICULTURE^a BY CAUSING OCCURENCE OF THE ACCIDENTS

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY	2005	2008	2009	EVENTS CAUSIN INJURY
OGÓŁEM	1653	1252	1287	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	14	4	7	<i>of which fatal accidents</i>
Upadek osób	720	536	572	<i>Falling persons</i>
Uderzenie lub przygnięcie przez spadające przedmioty	122	90	58	<i>Persons hit or crushed by falling objects</i>
Przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	65	27	21	<i>Persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
Pochwycenie i uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	236	161	156	<i>Persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
Uderzenie, przygnięcie, pogryzienie przez zwierzęta	279	258	268	<i>Persons hit crushed or bitten by animals</i>
Działanie skrajnych temperatur	21	8	6	<i>Influence extreme temperatures</i>
Działanie materiałów szkodliwych	3	1	–	<i>Influence hazardous materials</i>
Inne wydarzenia	207	171	206	<i>Other events</i>

^a Dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

^a Concern only those accidents for which the persons injured received one-time compensations due to permanent or long-term health damage within a given year.

TABL. 23 (91). **CHOROBY ZAWODOWE**^a
OCCUPATIONAL DISEASES^a

CHOROBY	Liczba przypadków Number of cases			DISEASES
	2005	2008	2009	
O G Ó Ł E M	103	126	143	T O T A L
w tym:				of which:
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa	1	–	2	Acute and chronic intoxications and their sequels
Pylice płuc	5	1	–	Pneumoconioses
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	–	–	1	Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc	1	–	–	Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation
Astma oskrzelowa	3	4	3	Bronchial asthma
Zewnętrzne pochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	1	3	1	Extrinsic allergic alveolitis
Alergiczny nieżyt nosa	2	3	2	Allergic rhinitis
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	30	44	38	Chronic diseases of vocal organ related to excessive voice effort
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	1	1	2	Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment
Choroby skóry	11	8	1	Skin diseases
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	4	11	8	Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	3	4	2	Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	21	19	11	Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type
Zespół wibracyjny	2	3	–	Vibration syndrome
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	17	25	72	Infectious and parasitic diseases or their sequels

^a Choroby zawodowe podano zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 1115); nowa lista chorób obowiązująca od 2 IX 2002 r.; dane według rodzajów chorób za lata 2008 i 2009 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

^a Occupational diseases are given in accordance with the decree of the Council of Ministers dated 30 VII 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115); the new list of diseases came into force 2 IX 2002; data by type of diseases for 2008 and 2009 are not strictly comparable with the data for the previous years.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 24 (92). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a

Stan w połowie grudnia

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatki urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions</i>
OGÓŁEM	2000	27794	82707	20427	45801	2624	7215	37024
TOTAL	2005	18050	66014	11346	22939	1159	2752	23031
	2008	17385	75843	6191	17041	1186	2789	15165
	2009	16043	36176	4056	12543	1315	2477	363
sektor publiczny		6005	8429	1855	6134	677	1185	180
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		10038	27747	2201	6409	638	1292	183
<i>private sector</i>								
w tym: <i>of which:</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		839	937	21	71	12	8	25
Przemysł		8698	22274	3662	8011	448	1571	193
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		333	407	–	260	–	–	8
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		5445	18789	3042	5617	433	1567	94
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		1595	1253	165	909	–	–	76
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		1325	1825	455	1225	15	4	15
Budownictwo		3350	6673	122	307	40	1	18
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		538	1963	133	507	58	50	27
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		2252	1170	99	3461	1	736	56
Informacja i komunikacja		4	43	–	10	–	18	6
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		–	–	5	151	–	–	8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		168	180	–	25	–	–	–
Edukacja ^b		42	1555	–	–	40	37	6
<i>Education^b</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		152	1381	14	–	716	56	24

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Szkolnictwo wyższe.

^a Data concern entities employing more than 9 persons. ^b Higher education institutions.

TABL. 25 (93). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Occupational accidents and occupational diseases compensations	
	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w złotych na 1 świadczenie in zł per benefit	
OGÓŁEM 2000	1662	1589	2809,8	2509,4
TOTAL 2005	1023	991	2387,4	2274,0
..... 2008	1118	1025	2288,6	2195,0
..... 2009	1024	997	2799,7	2712,9
sektor publiczny public sector	225	216	2688,0	2408,8
sektor prywatny private sector	799	781	2831,2	2797,1
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	31	26	4906,5	4919,2
Przemysł Industry	530	521	2679,8	2637,8
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	2	2	1750,0	1750,0
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	481	472	2705,8	2660,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	9	9	3200,0	3200,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	38	38	2276,3	2276,3
Budownictwo Construction	147	145	3055,1	3072,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^b Trade; repair of motor vehicles ^b	122	118	2857,4	2825,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	47	47	2393,6	2393,6
Informacja i komunikacja Information and communication	4	3	1525,0	1500,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	1	1	2200,0	2200,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	4	4	1775,0	1775,0
Edukacja ^b Education ^b	9	7	4244,4	1814,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	128	124	2571,1	2283,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1	1	1600,0	1600,0

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Szkolnictwo wyższe

^a Data concern entities employing more than 9 persons. ^b Higher education institutions.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 2 i 4 nie obejmują pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. **Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover in tables 2 and 4 do not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.a.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. **The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee** were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,

— honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 z późniejszymi zmianami).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych — ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa — w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. w ramach dotacji celowej).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. w ramach dotacji celowej), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz budżetu państwa (renty kombatanckie i socjalne), w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);

— *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.*

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. *Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887 with later amendments).*

Social security benefits

1. *Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution — from the source of the Social Insurance Fund and the state budget — within the scope of separate division of the state budget expenditures and within the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation).*

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits financed which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget — within the scope of separate division of the state budget expenditure and within the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation) as well as from the source of the Social Insurance Fund and the state budget (combatant and social pensions), in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. *Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:*

- 1) *employed persons;*
- 2) *outworkers;*
- 3) *members of agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives;*
- 4) *persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;*

- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy. Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);*

- 6) *clergy;*
- 7) *farmers;*
- 8) *war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pay;*
- 2) *pensions resulting from an inability to work;*
- 3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work. Benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

6. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABLE 1 (94). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
GROSS WAGES AND SALARIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wynagrodzenia brutto w tys. zł Gross wages and salaries in thous. zł
OGÓŁEM	2000	9439297,4
TOTAL	2005	10172734,0
	2008	14010981,0
	2009	14143277,5
sektor publiczny		5512186,8
<i>public sector</i>		
sektor prywatny		8631090,7
<i>private sector</i>		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		217999,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>		
Przemysł		4339513,1
<i>Industry</i>		
górnictwo i wydobywanie		27417,5
<i>mining and quarrying</i>		
przetwórstwo przemysłowe		3917527,8
<i>manufacturing</i>		
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		156720,1
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>		
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		237847,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		
Budownictwo		940210,8
<i>Construction</i>		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		2018522,3
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		
Transport i gospodarka magazynowa		391444,1
<i>Transportation and storage</i>		
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		128852,4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>		
Informacja i komunikacja		109441,7
<i>Information and communication</i>		
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		364610,9
<i>Financial and insurance activities</i>		
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		199224,7
<i>Real estate activities</i>		
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		311765,6
<i>Professional, scientific and technical activities</i>		
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		281794,8
<i>Administrative and support service activities</i>		
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		1394233,5
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		
Edukacja		2016385,9
<i>Education</i>		
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1118640,7
<i>Human health and social work activities</i>		
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		176996,3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>		
Pozostała działalność usługowa		133641,1
<i>Other service activities</i>		

^a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w uwagach ogólnych do działu, ust. 2 na str. 164.

^a Data includes only components of wages and salaries mentioned in general notes to the chapter, item 2 on page 164.

TABLE 2 (95). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Osobowe ^b <i>Personal^b</i>	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach <i>Payments from profit and balance surplus in co-operatives</i>	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej <i>Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities</i>	Pozostałe ^c <i>Other^c</i>	Uczniów <i>Apprentices</i>	
			w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM	2000	8919428,2	8463057,3	25512,6	137193,8	284139,0	9525,5
TOTAL	2005	9548311,9	9060536,5	5847,1	164502,2	312029,2	5396,9
	2008	13057691,3	12374441,3	8929,1	191310,8	476253,7	6756,4
	2009	13274745,0	12568383,8	3177,8	213117,3	483527,5	6538,6
sektor publiczny <i>public sector</i>		5672940,0	5298003,2	1195,2	213117,3	160394,7	229,6
sektor prywatny <i>private sector</i>		7601805,0	7270380,6	1982,6	–	323132,8	6309,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		215584,0	207356,5	16,8	25,1	8122,4	63,2
Przemysł <i>Industry</i>		4275905,9	4143656,8	771,0	2413,6	126186,0	2878,5
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>		25863,3	24756,1	–	–	1107,2	–
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		3859131,7	3740737,6	285,1	18,8	115265,1	2825,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>		156016,7	152941,7	25,0	138,0	2910,4	1,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		234894,2	225221,4	460,9	2256,8	6903,3	51,8
Budownictwo <i>Construction</i>		801940,1	768936,8	388,4	467,6	31415,5	731,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		1595087,9	1536580,9	982,9	–	55365,6	2158,5
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		304371,5	297127,2	174,5	1501,0	5410,9	157,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		93817,9	87722,0	–	974,9	4825,3	295,7

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABLE 2 (95). WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Osobowe ^b <i>Personal^b</i>	Wyplata z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach <i>Payments from profit and balance surplus in co-operatives</i>	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej <i>Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities</i>	Pozostałe ^c <i>Other^c</i>	Uczniów <i>Apprentices</i>
			w tys. zł <i>in thous. zł</i>			
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	87417,8	82847,5	112,5	–	4457,8	–
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	360725,9	345628,9	374,9	–	14722,1	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	175652,9	166570,7	70,9	491,9	8519,4	–
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	222411,8	206339,5	–	2641,3	13416,2	14,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	295944,6	251069,2	–	567,2	44308,2	–
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1443668,1	1313067,4	–	81163,6	49437,1	–
Edukacja <i>Education</i>	2064318,5	1900346,4	–	105468,6	58415,4	88,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1117209,4	1058573,0	285,9	15285,0	43030,2	35,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	171658,8	154706,2	–	2046,3	14905,4	0,9
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	49029,9	47854,8	–	71,2	990,0	113,9

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 3 (96). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. in thous.					
O G Ó Ł E M	2046,09	2147,05	2297,36	2527,93	2657,00	T O T A L
sektor publiczny	2423,76	2547,22	2722,22	3007,13	3206,03	public sector
sektor prywatny	1819,76	1914,82	2069,12	2295,62	2395,06	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo	2139,79	2211,90	2405,58	2672,50	2733,39	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2030,57	2136,82	2274,67	2529,54	2630,41	Industry
górnictwo i wydobywanie	3055,64	3094,88	3130,22	3310,86	3379,37	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1993,20	2103,50	2232,67	2491,69	2583,34	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2967,62	3067,02	3487,85	3776,81	4041,47	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ	2097,05	2159,62	2332,06	2587,36	2752,91	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1733,84	1838,29	2019,92	2261,18	2298,52	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1634,83	1747,01	1916,34	2112,99	2203,50	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka ma- gazyńowa	2044,18	2077,63	2166,32	2331,36	2225,38	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastrono- mia ^Δ	1304,83	1326,67	1416,57	1598,66	1692,98	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3148,05	3107,66	3132,56	3415,18	3583,13	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3049,38	3214,23	3481,21	3584,63	3879,10	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ	2295,24	2411,71	2535,23	2782,33	3004,08	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2303,21	2395,46	2575,75	2609,08	2812,41	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1276,73	1347,26	1539,00	1768,49	1822,84	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne	2742,52	2856,14	2971,78	3417,44	3640,33	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2381,31	2496,04	2617,69	2860,35	3069,30	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1869,30	1992,29	2317,03	2611,56	2800,89	Human health and social work activities
Działalność związana z kultu- rą, rozrywką i rekreacją	1965,85	2103,32	2311,75	2550,87	2705,92	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usłu- gowa	1951,72	2081,69	2124,81	2197,06	2414,11	Other service activities

TABLE 4 (97). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG SEKCJI^a
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009				SPECIFICATION
			ogółem total	w tym bez wypłat z zysku ^b of which excluding payments from profit ^b	z ogółem – sektory: of total – sectors:		
					publiczny public	prywatny private	
w złotych in zloty							
OGÓŁEM	2153,46	2691,69	2810,97	2763,19	3206,02	2569,06	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2228,20	2820,46	2863,83	2863,25	3881,17	2283,37	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2086,03	2598,81	2707,26	2705,16	3196,47	2650,41	Industry
górnictwo i wydoby- wanie	3320,45	3539,38	3737,33	3737,33	2030,80	3811,53	mining and quarrying
przetwórstwo przemy- słowe	2049,41	2561,89	2660,53	2660,32	3293,76	2621,57	manufacturing
wytwarzanie i zaopa- trywanie w energię elektryczną, gaz, pa- rę wodną i gorącą wodę ^Δ	2983,98	3797,28	4067,17	4062,84	3817,95	4290,63	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; go- spodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2124,62	2629,34	2795,84	2762,50	2882,86	2561,01	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1885,41	2592,71	2581,22	2578,23	2145,41	2593,99	Construction
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ	1834,41	2383,39	2437,71	2436,15	4358,50	2424,64	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2259,91	2646,80	2513,14	2499,05	2858,01	2314,08	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1475,93	1794,01	1830,46	1810,34	2604,59	1725,29	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunika- cja	3670,84	4125,50	4173,14	4167,48	5495,49	3872,20	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3212,57	3926,50	4081,99	4077,56	4677,83	3816,15	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieru- chomości ^Δ	2341,48	2897,74	3100,58	3090,14	3165,64	3079,45	Real estate activities
Działalność profesjona- lna, naukowa i tech- niczna	2640,17	3069,76	3273,46	3232,08	3497,99	3005,10	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i dzia- łalność wspierająca ^Δ	1224,50	1745,74	1802,91	1798,85	2116,04	1791,07	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	2743,32	3418,45	3641,43	3429,43	3641,43	–	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2388,03	2875,55	3078,06	2916,21	3103,18	2595,04	Education
Opieka zdrowotna i po- moc społeczna	1891,21	2657,25	2839,73	2798,57	2846,01	2789,37	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1960,62	2618,70	2772,82	2736,62	2687,37	3636,77	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1684,81	2435,49	2676,83	2672,86	2510,71	2681,64	Other service activities

^a W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Wypłaty z zysku do podziału i z nadwyżki bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

^a In units employing more than 9 persons. ^b Payments from profit for distribution and balance surplus in co-operatives and annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 5 (98). EMERYCI I RENCIŚCI^aRETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	476282	464529	471427	474121	TOTAL
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	366359	366051	381747	387258	Covered by the non-agricultural social security system
pobierający:					persons receiving:
emerytury	163875	193556	235998	245667	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	134678	102028	75721	71733	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	67806	70467	70028	69858	family pensions
Rolnicy indywidualni	109923	98478	89680	86863	Farmers
w tym pobierający emerytury	55055	71336	66852	65190	of which receiving retirement pay

^a Przeciętne w roku; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 na str. 165.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages; see general notes to the chapter, item 1 on page 165.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 6 (99). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^aGROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	4227,4	5436,7	6691,5	7306,0	Benefits in mln zł
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	3440,8	4551,2	5776,1	6364,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	777,82	1036,09	1260,89	1369,48	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	1773,3	2717,2	3912,8	4409,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	896,10	1169,88	1381,63	1495,91	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	1040,0	995,8	870,3	888,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	639,56	813,36	957,83	1032,32	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	627,4	838,1	993,0	1065,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	766,59	991,12	1181,66	1271,11	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS					
Razem ^b Total ^b					
Świadczenia w mln zł	786,6	885,5	915,4	941,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	596,35	749,31	850,65	903,64	Average monthly retirement pay and pension in zł
w tym emerytury of which retirement pay					
Świadczenia w mln zł	420,5	678,0	718,3	742,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	636,41	792,02	895,41	949,18	Average monthly retirement pay in zł

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 na str. 165. ^b Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a See general notes to the chapter, item 1 on page 165. ^b Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie grupy gospodarstw domowych, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe jedno- lub wieloosobowe**. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama, czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

Na skutek nieprzystąpienia do badania gospodarstw zamieszkałych w wylosowanych mieszkaniach struktura próby zbadanej ze względu na cechy społeczno-demograficzne gospodarstw różni się od struktury próby wylosowanej.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania od 2004 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 r. Wyniki za 2000 r. pozostały niezmienione w stosunku do wcześniej publikowanych i są przeważone strukturą gospodarstw domowych oszacowaną na podstawie liczby osób uzyskanej z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (televi-

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all groups of households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

Because of non-participation of number of households there is a difference between a structure of the surveyed sample and that of selected one revealed by the socio-demographic traits.

Therefore the survey results were weighted with the 2002 National Census data broken by number of persons and urban and rural areas. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, survey results since 2004 were weighted with data of the Population and Housing Census 2002, concerning the structure of households by number of persons and place of residence. The results for 2000 remained unchained in comparison with the previously published and are weighted with the structure of the households estimated on the ground of the number of persons from the Labour Force Survey (LSF).

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in

zor, pralkę, lodówkę itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, pracowników użytkujących gospodarstwo rolne, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

Począwszy od 2005 r. nie wyodrębnia się grupy społeczno-ekonomicznej pracowników użytkujących gospodarstwo rolne.

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) do osób pracujących zalicza się:

- a) pracowników najemnych;
- b) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców łącznie z bezpłatnie pomagającymi członkami rodzin gospodarstw indywidualnych w rolnictwie;
- c) właścicieli, współwłaścicieli (z wyłączeniem wspólników spółek kapitałowych, którzy nie pracują w spółce; łącznie z bezpłatnie pomagającymi członkami rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą, zatrudniających pracowników najemnych i pracujących na własny rachunek;
- d) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pracującymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- e) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- f) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych (łącznie z pracującymi członkami ich rodzin);
- g) pracujących na działkach pracowników państwowych gospodarstw rolnych i na działkach przyzagrodowych członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych;
- h) duchownych wszystkich wyznań;

2) osoby utrzymujące się ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i świadczeń pozostałych (do roku 2008 – „świadczenia z pomocy społecznej”), których głównym źródłem utrzymania są m.in. emerytura, świadczenia o charakterze rent inwalidzkich, renty rodzinne, świadczenia rehabilitacyjne oraz zasiłki, w tym macierzyńskie, porodowe, pogrzebowe, chorobowe, zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków rodzinnych, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, dodatki mieszkaniowe, pomoc materialna i pomoc w formie usług, renta socjalna, stypendia, jak również zasiłki dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy oraz zasiłki i świadczenia przedemerytalne;

3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane

households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, employee-farmers, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

Since 2005 do not distinguish socio-economic groups of employees using private farm in agriculture.

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

1) employed persons include:

- a) hired workers;*
- b) owners, joint owners and tenants (including family members helping free-of-charge) of a private farm in agriculture;*
- c) owners, joint owners (excluding joint stock company partners not employed by the company, but including family members of self-employed persons helping free of charge), who employ hired workers and are self-employed;*
- d) agents working on the basis of agency contracts or on commission (including employed family members and other persons employed by the agents);*
- e) cottage workers;*
- f) members of farming co-operatives (including the employed family members);*
- g) persons working on agricultural plots owned by employees of state farms or on agricultural plots of farming co-operative members;*
- h) clergymen of all religion;*

2) persons maintained from social security benefits and from other assistance benefits (until 2008 – „from social assistance benefits”), for whom the main source of maintenance are old age pensions, disability types of benefits, family pensions, rehabilitation benefits, maternity, funeral and sick leave benefits, family benefits, additions to family benefits, nursing benefits and nursing allowances, housing subsidies, material assistance and assistance in the form of services, disability welfare pension scholarships as well as unemployment benefits, Labour Fund based benefits and preretirement benefits and allowances;

3) dependents (without their own source

przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie, bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pozostałych (do roku 2008 – „świadczenia z pomocy społecznej”), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 166) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz dział „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 164), wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi bieżącymi nakładami na nią (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych) i podatkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie), w tym dochód z wynajmu budynków i budowli oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z tytułu własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy, dochody z dzierżawy ziemi) oraz dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i bu-

of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income from hired labour and social security benefits and from other assistance benefits (until 2008 – „from social assistance benefits”) excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 166) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries (see the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 164), payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees) as well as taxes connected with tending a private farm in agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture), of which income from leasing buildings and structures and income from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from title of property (interest, shares in company profits, including dividends, income from land leasing), income from the*

dowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, który stanowi różnicę między przychodami a poniesionymi nakładami i podatkami;

- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, który obejmuje m.in.: emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary otrzymane od innych gospodarstw domowych, emerytury i renty zagraniczne, odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne za 2005 r. nie uwzględniają funduszu remontowego, który został zaklasyfikowany do rozchodów kapitałowych.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem, niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości, straty pieniężne.

6. Grupowania przychodów i rozchodów gospodarstw domowych dokonano w dostosowaniu do zasad systemu rachunków narodowych, w tym wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zregulowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

rental of buildings (including dwellings) and structures (including garages) not connected with conducting economic activity, measured as a difference between revenues and investment and taxes;

- 5) *income from social security benefits and social assistance which include i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social assistance;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts received from other households, old age pensions and other pensions received from abroad, insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Expenditures on consumer goods and services for 2005 do not include repair fund which has been classified as capital expenditures.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts, boarding costs of youth and students studying away from home, some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate, monetary losses.

6. Household revenues and expenses are classified in accordance with national accounts, of which expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash and on credit, received free of charge and taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (100). GOSPODARSTWA DOMOWE
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Liczba zbadanych gospodarstw domowych	2057	1834	1951	1965	Number of surveyed households
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,14	3,17	3,06	2,98	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,06	1,08	1,21	1,14	employed
pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	0,95	0,91	0,84	0,88	receiving social security benefits and social assistance benefits
w tym emerytury i renty	x	0,67	0,67	0,67	of which retirement pay and pensions
pozostających na utrzymaniu	1,10	1,12	0,93	0,89	dependents

TABL. 2 (101). WSKAŹNIK ZAGROŻENIA UBÓSTWEM
AT-RISK OF POVERTY RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym po transferach socjalnych w %	24,0	17,6	x	At-risk of poverty rate after social transfers in % of persons
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem w % osób w gospodarstwach domowych o wydatkach:				At-risk of poverty rate in % of persons in households with the expenditure:
minimum egzystencji	13,2	7,5	6,9	subsistence minimum
relatywnej granicy ubóstwa	21,9	22,9	18,4	relative poverty line
ustawowej granicy ubóstwa	21,3	14,9	9,0	legal poverty line

TABL. 3 (102). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
OGÓŁEM	572,55	664,02	949,94	1014,99	TOTAL
w tym dochód do dyspozycji	553,98	639,59	919,58	979,17	of which disposable income
w tym dochody:					of which:
z pracy najemnej	253,34	284,66	492,54	504,92	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	52,02	48,60 ^a	61,40 ^b	56,34 ^c	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	36,55	43,33 ^d	77,60 ^e	96,20	from self-employment
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych	199,62 ^f	248,70 ^f	225,24	249,03	from social security benefits
ze świadczeń pozostałych ^g	x	x	49,37	55,18	from other assistance benefits ^g

a-e Błąd względny szacunków przekracza 10 % i wynosi: a – 14,04%, b – 12,44%, c – 20,27%, d – 10,12%, e – 10,16%. f Ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej. g Do 2008 r. – dochód ze świadczeń pomocy społecznej.

a-e Relative error of estimates exceeds 10 % and equals: a – 14,04%, b – 12,44%, c – 20,27%, d – 10,12% e – 10,16%. f From social security benefits and social assistance benefits. g Until 2008 – income from social assistance benefits.

TABL. 4 (103). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
OGÓŁEM^a	540,19	602,66	798,05	875,59	TOTAL^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^b	521,62	578,22	767,69	839,76	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	173,77	185,09	215,17	230,10	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	18,04	18,40	24,29	25,08	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	26,16	29,61	44,35	48,06	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	104,36	123,81	152,89	173,62	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	28,49	30,57	47,41	46,94	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	22,42	26,34	31,80	39,99	health
w tym artykuły farmaceutyczne	x	x	20,43	25,19	of which pharmaceuticals
transport	51,20	48,64	77,38	86,20	transport
łączość	18,31	32,31	37,92	36,74	communication
rekreacja i kultura	32,46	40,29	62,98	68,53	recreation and culture
edukacja ^c	7,14	5,14 ^d	9,93 ^e	10,05 ^f	education ^c
restauracje i hotele	8,38	7,63 ^g	10,64 ^h	16,54 ⁱ	restaurants and hotels
inne towary i usługi	25,24	26,17	39,34	46,12	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	x	x	23,60	26,46	of which personal hygiene

^a Od 2005 r. dane nie obejmują funduszu remontowego, który został zaklasyfikowany do rozchodów kapitałowych; do 2004 r. fundusz remontowy uwzględniano w opłatach za najem mieszkania w pozycji „użytkowanie mieszkania i nośniki energii”. ^b Łącznie z kieszkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^c Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. ^{d-i} Błąd względny szacunków przekracza 10 % i wynosi: *d* – 12,48 %, *e* – 13,27 %, *f* – 15,58 %, *g* – 15,45 %, *h* – 15,10 %, *i* – 11,64 %.

^a Since 2005 data do not include renovation fund which was classified as capital out going; until 2004 house renovation fund was included to actual rental for housing in item “housing, water, electricity, gas and other fuels”. ^b Including pocket money not taken into account in division by types of expenditures. ^c Including pre-school education. ^{d-i} Relative error of estimates exceeds 10 % and equals: *d* – 12,48 %, *e* – 13,27 %, *f* – 15,58 %, *g* – 15,45 %, *h* – 15,10 %, *i* – 11,64 %.

TABL. 5 (104). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,84	8,55	7,24	7,11	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	6,72	6,24	5,21	5,03	of which bread
Mięso w kg	5,76	6,06	5,61	5,76	Meat in kg
w tym przetwory mięsne i inne produkty zawierające mięso ^a	x	x	2,23	2,26	of which meat preserves and others products containing meat ^a
Ryby ^b w kg	0,43	0,42	0,47	0,48	Fish ^b in kg
Mleko ^c w l	5,50	4,38	3,63	3,47	Milk ^c in l
Napoje mleczne i jogurty w kg	x	0,57	0,71	0,77	Yogurt and milk-based beverages

^a Razem z „innymi przetworami mięsnymi”, których ilość jest notowana od 2008 r. ^b Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. ^c Bez zagęszczonego i w proszku.

^a Including “other meat preserves”, which amount has been note since 2008. ^b Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. ^c Excluding condensed and powdered milk.

TABLE 5 (104). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWIENIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sery w kg	0,74	0,82	0,83	0,86	Cheese in kg
Jaja w szt.	13,98	15,35	12,52	12,75	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,54	1,56	1,39	1,38	Oils and fats in kg
w tym masło	x	x	0,22	0,22	of which butter
Owoce ^a w kg	4,01	3,40	3,25	3,65	Fruit ^a in kg
Warzywa ^a w kg	12,98	12,11	9,92	10,08	Vegetables ^a in kg
w tym ziemniaki	x	x	5,24	5,29	of which potatoes
Cukier w kg	1,75	1,53	1,25	1,29	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l	x	x	6,55	7,03	Non-alcoholic beverages in l

^a Nasiona i pestki jadalne zaliczone zostały: w 2000 r. – do grupy warzywa, od 2005 r. – do grupy owoce.

^a Seeds and edible fruit seeds were included: in 2000 – into group vegetables, since 2005 – into group fruit.

TABLE 6 (105). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	94,9	98,6	98,6	99,0	Refrigerator
Zamrażarka	38,8	32,1	32,0	30,2	Freezer
Pralka automatyczna	63,8	77,1	85,3	87,8	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	x	2,9	7,6	10,5	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	x	33,0	51,5	54,2	Microwave oven
Samochód osobowy	46,0	45,7	53,2	56,2	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	35,1	46,7	44,7	45,8	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	97,3	99,1	99,6	99,1	Television set
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej ^b	53,1	60,9	62,8	69,6	Satellite television equipment ^b
Telefon komórkowy	x	66,6	87,5	90,4	Cellular phone
Magnetowid, odtwarzacz	51,2	48,1	33,8	31,3	Video recorder, video player
Zestaw kina domowego	x	x	19,3	20,1	Home theatre system
Odtwarzacz płyt kompaktowych	x	x	12,9	10,8	Compact disc player
Odtwarzacz DVD	x	x	53,8	57,9	DVD player
Komputer osobisty	13,2	37,0	57,3	63,4	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	x	16,8	43,1	53,7	of which with access to the Internet
Drukarka	x	x	38,8	40,8	Printer
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	x	39,6	48,2	Digital camera

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Łącznie z telewizją kablową.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Including cable television.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 24.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą przewodów bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. W przypadku sieci wodociągowej informacje ograniczają się do sieci rozdzielczej, a w przypadku sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej magistralnej i rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Wyłącz **połączenia wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dotychczas do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation systems compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 24.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the length of the water-line, the sewerage systems and gas-line system includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns conduits excluding connections leading to residential buildings and other constructions. In case of water-line network information limits to the distribution network and in case of gas-line network includes data on the transmission (main) and the distribution network.

Data regarding the **length of the sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line, sewerage and gas-line connections leading, to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage — sewerage inlets.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci (łącznie z korzystającymi z gazomierzy zbiorczych).

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ogrzewnictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348) z późniejszymi zmianami.

Dane w tabl. 5 dotyczą budynków o lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródła wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z urządzeniami w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domo-

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system (Including gas consumers using collective gas-meters).*

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity since 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

*Data regarding the **number of consumers using gas from gas-line** including consumers using collective gas-meters.*

The consumption of electricity and gas from the gas-line network in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of heating regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.

Data in table 5 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-operatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Information regarding urban ground transport concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

8. Data on municipal waste concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.

Information on communal wastes is quoted ac-

wych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się — zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

10. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki, itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nie przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych dla jednej rodziny, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego,

ording to decree of the Minister of Environment, dated 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on liquid waste concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business — in case they are not discharged by sewerage system.

10. Strolling-recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation and isolation.

Dwellings

1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes for a single family, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.

oddzielnego wejścia z podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie:

— wyników spisów powszechnych oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r.;

— bilansu zasobów mieszkaniowych — według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych (do 2001 r. dotyczyły mieszkań zamieszkałych).

4. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone w instalacje w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

5. Mieszkania na podstawie bieżącej sprawozdawczości sklasyfikowano według następujących form własności:

1) **gminy** (komunalne) — mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), będące własnością gminy, ale znajdujące się w budynkach stanowiących nieruchomości wspólne, tj. mieszkania, które służą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych ogółu mieszkańców gminy, a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, nauki, instytucje kultury, służące głównie zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych pracowników tych jednostek;

2) **spółdzielni mieszkaniowych** — mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu), znajdujące się w budynkach stanowiących własność lub współwłasność spółdzielni mieszkaniowych, z wyjątkiem tych mieszkań, dla których na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116, z późn. zm.) zostało ustanowione prawo odrębnej własności na rzecz jednej lub kilku osób fizycznych;

3) **Skarbu Państwa** — mieszkania pozostające w zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. *Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of:*

— *the results of general censuses as well as the Population and Housing Census as of 20 V 2002;*

— *the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.*

3. *The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census from 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks (until 2001 they concerned inhabited dwellings).*

4. *Data regarding the number of dwellings fitted with installations (on the basis of balances of dwelling stocks) include the modernization of dwellings belonging to housing co-operatives, gminas, employers, condominiums and public building society dwellings as well as the estimate of the increase of dwellings which were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.*

5. *Dwellings based current reporting have been classified according to the following forms of ownership:*

1) **gminas** (municipal dwellings) — dwellings owned by gminas or powiaty (local self-government communities), owned by gminas but located in buildings constituting a shared real property e.g. dwellings which serve meeting the needs of all inhabitants of a gmina, as well as dwellings handed over to gminas, but remaining at the disposal of public useunits, such as: health care institutions, social welfare centres, educational system entities, culture institutions, serving mainly the housing needs to employees of these entities;

2) **housing co-operatives** — privately-owned dwellings (occupied by virtue of the housing co-operative ownership dwelling entitlement) or tenancy dwellings (occupied by virtue of tenancy), located in buildings constituting the property or the joint property of housing cooperatives, excluding dwellings for which, on the grounds of the Act of December 15, 2000 (Dz. U. 2003, No 119, item 1116) a separate ownership title was established, for the benefit of one or more natural persons;

3) **the State Treasury** — dwellings staying as part of resources of Agricultural Property Agency (earlier Agricultural Property Agency of the State Treasury), the Military Housing Agency, under management of entities subordinate to ministers: National Defence Minister, Minister of Interior and Administration, Minister of Justice, under management of state authorities, of state administration, of state control, etc.;

(dawniej Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa), Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w zarządzie jednostek podległych ministrom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sprawiedliwości, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej itp.;

4) **zakładów pracy** – mieszkania, które są własnością przedsiębiorstw państwowych, w tym Lasów Państwowych oraz państwowych jednostek organizacyjnych np. instytutów badawczych, państwowych wyższych uczelni (bez uczelni katolickich), instytucji artystycznych, Spółdzielni Kółek Rolniczych; przedsiębiorstw komunalnych, z wyjątkiem przedsiębiorstw gospodarki mieszkaniowej; przedsiębiorstw prywatnych i innych prywatnych jednostek organizacyjnych;

5) **towarzystw budownictwa społecznego (tbs)** – mieszkania społeczno-czynszowe znajdujące się w budynkach będących własnością podmiotu prawnego, który w swojej nazwie ma wyrazy „towarzystwo budownictwa społecznego” lub skrót „TBS”, bez względu na fakt partycypowania w kosztach budowy budynku innego podmiotu (gminy, spółdzielni mieszkaniowej, zakładu pracy) w zamian za uzyskanie mieszkań (na zasadzie najmu) dla wskazanych przez te podmioty osób trzecich;

6) **wspólnot mieszkaniowych** – pojęcie to odnosi się do budynku (lub kilku budynków) wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnione własności osób fizycznych, potwierdzone wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych).

7) **pozostałych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze nie sprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, np. developerów; mieszkania stanowiące własność stowarzyszeń, fundacji, partii politycznych, związków zawodowych, samorządów zawodowych i gospodarczych; Kościoła katolickiego i innych kościołów, związków wyznaniowych, uczelni katolickich i instytutów kościelnych, itp.

6. Informacje o instalacjach techniczno-sanitarnych w mieszkaniach dotyczą urządzeń czynnych, jak i chwilowo nieczynnych, a także takich, które zainstalowano w mieszkaniu, ale nie podłączono do sieci.

7. Za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

8. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

4) **companies** – dwellings which are the property of public enterprises, including State Forests and state organizational entities e.g. public scientific and research institutes, public higher education institutes (excluding catholic universities) art institutes, Agriculture Circle Companies: municipal enterprises, excluding housing enterprises-; private enterprises and other private organizational entities;

5) **public building societies (TBS)** - dwellings in buildings being the property of legal entities having in their names "public building society" or the Polish abbreviation "TBS", irrespective of participation in costs of constructing the building by another entity (a gmina, a housing co-operative, a company) in return for receiving the dwellings (on rental terms) for third parties indicated by such an entity;

6) **housing communities** – this term refers to a multi-dwelling building (or several buildings), in which part of or all units represent separate ownerships of natural persons, confirmed by a relevant entry in the land and mortgage register. A given housing community comprises all owners of the premises (both residential and commercial);

7) **other entities** – dwellings constituting the property of institutions which erect buildings for profit – designated for sale (but not sold to any natural persons yet), or for rental; dwellings owned by associations, foundations, political parties, trade unions, Professional and economic self-governments; the Roman-Catholic Church and other churches and religious associations, catholic universities and church institutes, etc.

6. Information about technical and sanitary installations in dwellings refers to active and temporarily inactive devices, and also such, which are installed in a dwelling, but still not connected to the network.

7. As the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room, the total number of population as of 31 XII was used.

8. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

— **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;

— **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);

— **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the resi-

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego;
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalność gospodarczą), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

- dential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by the National Housing Fund;
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (106). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km:					Distribution network in km:
Wodociągowa	18203,8	19903,1	21254,1	21556,7	Water-line
Kanalizacyjna ^a	2830,1	4782,4	5666,8	6044,5	Sewerage ^a
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych:					Connections leading to residential buildings:
Wodociągowe	210429	238464	246294	251691	Water-line system
miasta	83643	91747	90430	91236	urban areas
wieś	126786	146717	155864	160455	rural areas
Kanalizacyjne	64318	97123	112804	123624	Sewerage system
miasta	49822	64995	73279	81712	urban areas
wieś	14496	32128	39525	41912	rural areas
Zdroje uliczne	374	265	249	236	Street outlets
Miasta	79	90	85	82	Urban areas
Wieś	295	175	164	154	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	76,9	68,7	69,3	68,2	Consumption of water from water-line systems in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	54,7	45,5	43,5	42,7	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	42,3	35,7	34,5	34,0	per capita in m ³
Wieś w hm ³	22,2	23,2	25,8	25,5	Rural areas in hm ³

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2 (107). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	596,9	690,3	702,6	708,0	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	451,9	471,8	478,8	481,9	Urban areas
Wieś	145,0	218,5	223,8	226,1	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GW·h	1109,7	1402,0	1485,7	1507,5	In GW·h
miasta	757,3	809,5	854,0	861,1	urban areas
wieś	352,4	592,5	631,6	646,3	rural areas
W kW·h:					In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca	585,6	635,1	677,5	684,5	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę	1685,2 ^b	1715,8	1783,7	1786,9	per consumer
wieś — na 1 odbiorcę	2455,4 ^b	2711,4	2822,2	2859,1	rural areas — per consumer

^a Bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowania gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie ^b Do przeliczeń przyjęto przeciętną liczbę odbiorców w roku.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a Excluding households, in which the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture ^b The average number of consumers during the year was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (108). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION
OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION	
	ogółem total		miasta urban areas	wieś rural areas		
Sieć gazowa w km	3176,0	3507,6	3634,6	2231,3	1403,3	Gas-line network in km
w tym rozdzielcza	2068,7	2339,3	2457,8	2099,9	357,9	of which distribution
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	55784	57720	62401	57725	4676	Connections leading to residential and non-residential buildings
Odbiorcy gazu w tys.	335,4 ^a	341,8	343,8	337,8	6,0	Consumers of gas in thous.
Zużycie gazu ^b (w ciągu roku) w hm ³	131,3	122,6	127,3	121,1	6,2	Consumption of gas ^b (during the year) in hm ³
na 1 mieszkańca ^c w m ³	63,5	59,3	61,5	96,2	7,6	per capita ^c in m ³

^a Bez odbiorców korzystających z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. ^c Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem bez wyodrębniania jej w tych miastach i wsiach, w których ta sieć istniała.

^a Excluding consumers using collective gas-meters. ^b In natural units on the basis of which settlements with clients occur. ^c Population total excluding its separation in those urban areas in which network existed.

TABL. 4 (109). **LUDBNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI^a WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009			SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>		
Ludność w tys. — korzystająca z:						<i>Population in thous. — using:</i>
wodociągu	1857,1	1871,0	1875,5	1207,6	667,9	<i>water-line system</i>
kanalizacji	1269,7	1304,6	1322,1	1104,8	217,3	<i>sewerage system</i>
gazu	931,4	923,7	927,6	905,4	22,2	<i>gas-line system</i>
Ludność — w % ogółu ludności — korzystająca z:						<i>Population — in % of total population — using:</i>
wodociągu	89,8	90,5	90,6	96,1	82,2	<i>water-line system</i>
kanalizacji	61,4	63,1	63,9	87,9	26,7	<i>sewerage system</i>
gazu	45,0	44,7	44,8	72,0	2,7	<i>gas-line system</i>

^a Dane szacunkowe.

^a *Estimated data.*

TABL. 5 (110). **OGRZEWNICTWO W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	SPECIFICATION
Sieć ciepła przesyłowa w km	876,5	815,3	61,2	<i>Heating transmission network in km</i>
Kotłownie	894	634	260	<i>Boiler rooms</i>
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	10716,1	10569,8	146,3	<i>Sale of heating energy (during the year) in TJ</i>
w tym budynków mieszkalnych	8701,1	8561,1	140,0	<i>of which residential buildings</i>
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	95442	92941	2502	<i>Cubature of buildings with central heating in dam³</i>
w tym budynków mieszkalnych	57238	55605	1632	<i>of which residential buildings</i>

TABL. 6 (111). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej	6	9	10	6	<i>Towns served by urban transport companies</i>
Ludność ^b w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	914	929	936	884	<i>Population^b in urban areas served by urban transport companies in thous.</i>
Linie komunikacyjne w km	1327	2394	2445	1633	<i>Transport lines in km</i>
Tabor autobusowy	554	576	537	476	<i>Bus fleet</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane szacunkowe.

^a *Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.*

TABLE 7 (112). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			w tym z gospodarstw domowych <i>of which from hou- seholds</i>	
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w t	445947,8	511961,4	523758,7	379257,5	Municipal waste collected ^b (during the year) in t
zmieszane	433232,5	485112,7	484396,3	350639,1	mixed
miasta	370364,0	398149,9	394486,4	281499,4	urban areas
wieś	62868,5	86962,8	89909,9	69139,7	rural areas
zebrane selektywnie	12715,3	26848,7	39362,4	28618,4	collected separately
w tym:					of which:
papier i tekstura	2603,9	3015,3	5136,5	3409,3	paper and cardboard
szkło	5302,2	9357,1	11477,3	9234,8	glass
tworzywa sztuczne	2958,6	4238,1	5614,5	4492,2	plastic
zużyte urządzenia elek- tryczne i elektroniczne ^c	3,6	621,7	2033,7	1766,4	waste electrical and elec- tronic equipment ^c
wielkogabarytowe	609,1	1457,8	2363,2	2165,7	bulky waste
biodegradowalne	6412,1	11023,2	6036,1	biodegradable
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII)	83	83	73	x	Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII)
miasta	8	11	7	x	urban areas
wieś	75	72	66	x	rural areas
powierzchnia w ha	241,5	257,7	221,2	x	area in ha
miasta	47,4	66,8	31,7	x	urban areas
wieś	194,1	190,9	189,5	x	rural areas
Nieczystości ciekłe ^d wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	1114,5	1235,4	1244,1	860,0	Liquid waste ^d removed (during the year) in dam ³
miasta	508,7	463,5	413,8	274,6	urban areas
wieś	605,8	771,9	830,3	585,4	rural areas

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 8 i 9 na str. 181-182. ^b Dane szacunkowe. ^c Odpady o kodach: 20 01 23*, 20 01 35*, 20 01 36. ^d Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes to the chapter, item 8 and 9 on page 181-182. ^b Estimated data ^c Waste with codas: 20 01 23*, 20 01 35*, 20 01 36. ^d Collected temporarily in cesspools.

TABLE 8 (113). **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLWEJ**
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM: w ha	3036,2	3112,5	3113,8	3243,2	TOTAL: in ha
w % powierzchni miast na 1 mieszkańca miast w m ²	3,7	3,8	3,8	3,9	in % of urban area space per capita in urban areas in m ²
23,2	24,5	24,7	25,8		
Tereny zieleni miejskiej ogólnodo- stępniej w ha:					Generally accessible urban area green belts in ha:
parki spacerowo-wypoczynkowe ..	1337,5	1461,2	1429,5	1433,6	strolling-recreational parks
zieleńce	417,1	477,1	478,3	483,2	lawns
Tereny zieleni osiedlowej w ha	1281,6	1174,2	1206,0	1326,4	Estate green belts in ha

Mieszkania*Dwellings*TABL. 9 (114). **ZASOBY MIESZKANIOWE**

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>			miasta <i>urban areas</i>		wieś <i>rural areas</i>
Mieszkania w tys.	670,2	686,1	692,7	468,9	223,8	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w tys.	2438,7	2508,3	2537,3	1634,8	902,5	<i>Rooms in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	43963,2	45534,3	46202,7	27667,1	18535,6	<i>Usable floor space of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna:						<i>Average:</i>
liczba izb w mieszkaniu	3,64	3,66	3,66	3,49	4,03	<i>number of rooms in a dwelling</i>
powierzchnia użytkowa w m ² :						<i>usable floor space in m²:</i>
1 mieszkania	65,6	66,4	66,7	59,0	82,8	<i>per dwelling</i>
na 1 osobę	21,3	22,0	22,3	22,0	22,8	<i>per person</i>
liczba osób na:						<i>number of persons:</i>
1 mieszkania	3,09	3,01	2,99	2,68	3,63	<i>per dwelling</i>
1 izbę	0,85	0,82	0,82	0,77	0,90	<i>per room</i>

TABL. 10 (115). **MIESZKANIA WEDŁUG STOSUNKÓW WŁASNOŚCIOWYCH^a**

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS BY TYPE OF OWNERSHIP^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2009	SPECIFICATION
Mieszkania w tys.	337,0	313,2	<i>Dwellings in thous.</i>
własność:			<i>ownership:</i>
Spółdzielni mieszkaniowych	174,1	135,6	<i>Housing co-operatives</i>
Wspólnot mieszkaniowych	91,9	114,3	<i>Housing condominiums</i>
Gmin (komunalna)	56,8	48,7	<i>Gmina (municipal)</i>
Zakładów pracy	7,0	6,0	<i>Companies</i>
Towarzystw budownictwa społecznego	3,4	4,2	<i>Public building societies</i>
Skarbu Państwa	3,4	3,0	<i>Natural persons</i>
Pozostałych podmiotów	0,4	1,4	<i>Other entities</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m²	16442,3	15250,0	<i>Usable floor space of dwellings in thous. m²</i>
własność:			<i>ownership:</i>
Spółdzielni mieszkaniowych	8618,8	6660,7	<i>Housing co-operatives</i>
Wspólnot mieszkaniowych	4546,3	5686,7	<i>Housing condominiums</i>
Gmin (komunalna)	2527,4	2136,9	<i>Gmina (municipal)</i>
Zakładów pracy	404,2	348,0	<i>Companies</i>
Towarzystw budownictwa społecznego	168,9	208,0	<i>Public building societies</i>
Skarbu Państwa	159,8	140,9	<i>Natural persons</i>
Pozostałych podmiotów	16,9	68,8	<i>Other entities</i>

^a Bez mieszkań stanowiących własność osób fizycznych niewchodzących w skład wspólnot mieszkaniowych.^a Excluding dwellings owned by natural persons not comprising condominiums.

TABL. 11 (116). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a**

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings			
Miasta				Urban areas
Wodociąg	99,0	99,0	99,1	Water-line system
Ustęp	94,7	94,8	94,9	Lavatory
Łazienka	90,2	90,4	90,5	Bathroom
Gaz z sieci	72,9	72,8	72,7	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	82,3	82,7	82,9	Central heating
Wieś				Rural areas
Wodociąg	92,3	92,5	92,6	Water-line system
Ustęp	77,4	78,0	78,3	Lavatory
Łazienka	77,8	78,4	78,7	Bathroom
Gaz z sieci	1,8	2,3	2,4	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	66,7	67,6	68,0	Central heating

^a Dane szacunkowe.^a Estimated data.TABL. 12 (117). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA****DWELLINGS COMPLETED**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Mieszkania	3782	4488	7641	6710	Dwellings
miasta	3006	2537	4863	4149	urban areas
wieś	776	1951	2778	2561	rural areas
Spółdzielcze	1205	614	589	230	Co-operative
Komunalne (gminne)	114	217	248	832	Municipal (gmina)
Zakładowe	9	109	54	3	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	740	665	2442	1945	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	238	158	348	71	Public building society
Indywidualne	1476	2725	3960	3629	Private
miasta	785	984	1238	1103	urban areas
wieś	691	1741	2722	2526	rural areas
Mieszkania na 1000 zawar- tych małżeństw	317	385	520	477	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	412	367	566	494	Urban areas
Wieś	167	412	455	452	Rural areas

TABL. 12 (117). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Izby	14591	20663	33482	29251	Rooms
miasta	10561	10354	18000	14735	urban areas
wieś	4030	10309	15482	14516	rural areas
Spółdzielcze	3651	1924	1802	762	Co-operative
Komunalne (gminne)	268	554	715	1799	Municipal (gmina)
Zakładowe	30	361	181	19	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2192	2065	7229	6129	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	748	444	1114	173	Public building society
Indywidualne	7702	15315	22441	20369	Private
miasta	3952	5532	7141	5951	urban areas
wieś	3750	9783	15300	14418	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	313502	474189	762781	676306	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	214690	216415	376752	313451	urban areas
wieś	98812	257774	386029	362855	rural areas
Spółdzielcze	66771	34128	36291	12577	Co-operative
Komunalne (gminne)	4716	8850	12311	35525	Municipal (gmina)
Zakładowe	788	6406	3525	384	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	40000	34127	135462	111703	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	12516	7963	17428	3435	Public building society
Indywidualne	188711	382715	557764	512682	Private
miasta	95279	136356	176685	151605	urban areas
wieś	93432	246359	381079	361077	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	82,9	105,7	99,8	100,8	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	71,4	85,3	77,5	75,5	urban areas
wieś	127,3	132,1	139,0	141,7	rural areas
Spółdzielcze	55,4	55,6	61,6	54,7	Co-operative
Komunalne (gminne)	41,4	40,8	49,6	42,7	Municipal (gmina)
Zakładowe	87,6	58,8	65,3	128,0	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	54,1	51,3	55,5	57,4	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	52,6	50,4	50,1	48,4	Public building society
Indywidualne	127,9	140,4	140,8	141,3	Private
miasta	121,4	138,6	142,7	137,4	urban areas
wieś	135,2	141,5	140,0	142,9	rural areas

TABL. 13 (118). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Grand total</i>	W budynkach indywidualnych <i>In private buildings</i>					W budynkach poza indywidualnymi <i>In non-private buildings</i>				
			razem <i>total</i>	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>				razem <i>total</i>	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>			
				1	2	3	4 i więcej <i>and more</i>		1	2	3	4 i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL	2000	3782	1476	0,1	3,8	8,4	87,7	2306	3,7	24,5	47,4	24,4
	2005	4488	2725	0,1	1,6	4,8	93,5	1763	2,0	22,9	49,0	26,1
	2008	7641	3960	0,1	1,1	3,7	95,1	3681	2,3	24,9	48,8	24,0
	2009	6710	3629	0,3	2,0	4,0	93,7	3081	6,6	28,1	41,0	24,3
Miasta <i>Urban areas</i>	2000	3006	785	0,3	6,2	11,3	82,2	2221	3,5	24,8	47,9	23,8
	2005	2537	984	0,2	3,3	5,0	91,5	1553	1,2	19,1	51,9	27,8
	2008	4863	1238	0,2	2,3	4,0	93,5	3625	2,3	25,1	48,5	24,1
	2009	4149	1103	0,8	5,3	7,6	86,3	3046	6,4	28,1	41,4	24,1
Wieś <i>Rural areas</i>	2000	776	691	x	1,0	4,9	94,1	85	9,4	15,3	35,3	40,0
	2005	1951	1741	0,1	0,7	4,7	94,5	210	7,6	51,4	27,2	13,8
	2008	2778	2722	x	0,5	3,6	95,9	56	3,6	8,9	69,6	17,9
	2009	2561	2526	0,0	0,5	2,4	97,1	35	25,7	28,6	2,9	42,8

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe,
- szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) i ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych działające do zakończenia cyklu kształcenia, które ujmuje się odpowiednio w ponadgimnazjalnych zasadniczych szkołach zawodowych, liceach ogólnokształcących oraz technikach.

3. Z dniem 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi); do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane poza szkołami wyższymi i dla dorosłych prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej, łącznie ze szkołami specjalnymi.

6. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rzą-

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. *The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.*

2. *Among schools covered by the educational system, there are:*

- *since the 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,*
- *since the 2002/03 school year upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification,*
- *upper secondary (post-primary) schools (for graduates from 8-year primary school) and their sections operating until the end of the education cycle in the structure of upper secondary schools, which are included respectively in basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools.*

3. *Since 1 IX 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools); until the 2003/04 school year children had a right to receive 1 year pre-primary education.*

4. *Data, presented in the chapter are, among others related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.*

5. *Data(excluding higher education institutions and schools for adults) are presented together with special schools, if not otherwise stated.*

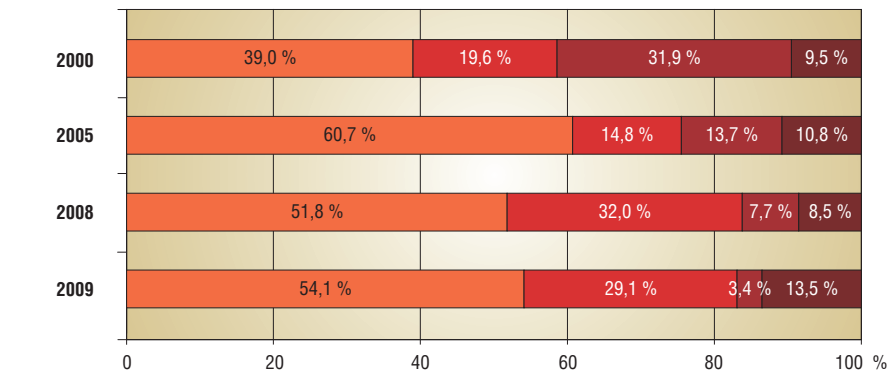
6. *Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.*

STRUKTURA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF COMPLETED DWELLINGS

As of 31 XII

Mieszkania:

Dwellings:

indywidualne private

przeznaczone na sprzedaż lub wynajem for sale or rent

spółdzielcze co-operatives

pozostałe others

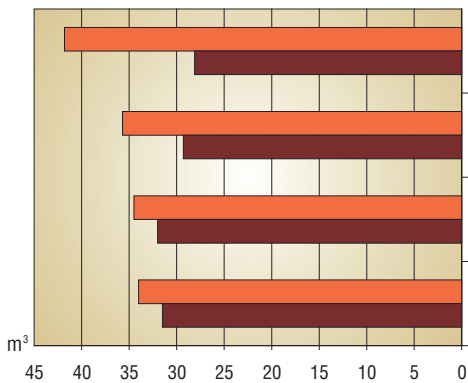
a Łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarkami zarejestrowanymi w izbach lekarskich i pielęgniarskich. *b* Łącznie z magistrami pielęgniarstwa.

a Including individual medical practises and nurses registered at chamber of physicians and nurses. *b* Including masters of nursing.

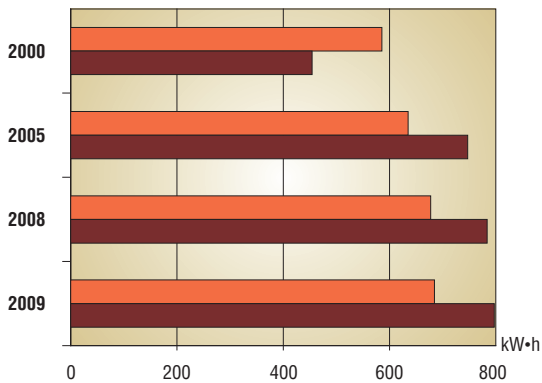
ŻUŻYCIE WODY I ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA

CONSUMPTION OF WATER AND ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS PER CAPITA

wody z wodociągów
water from water-line systems

energii elektrycznej
electricity

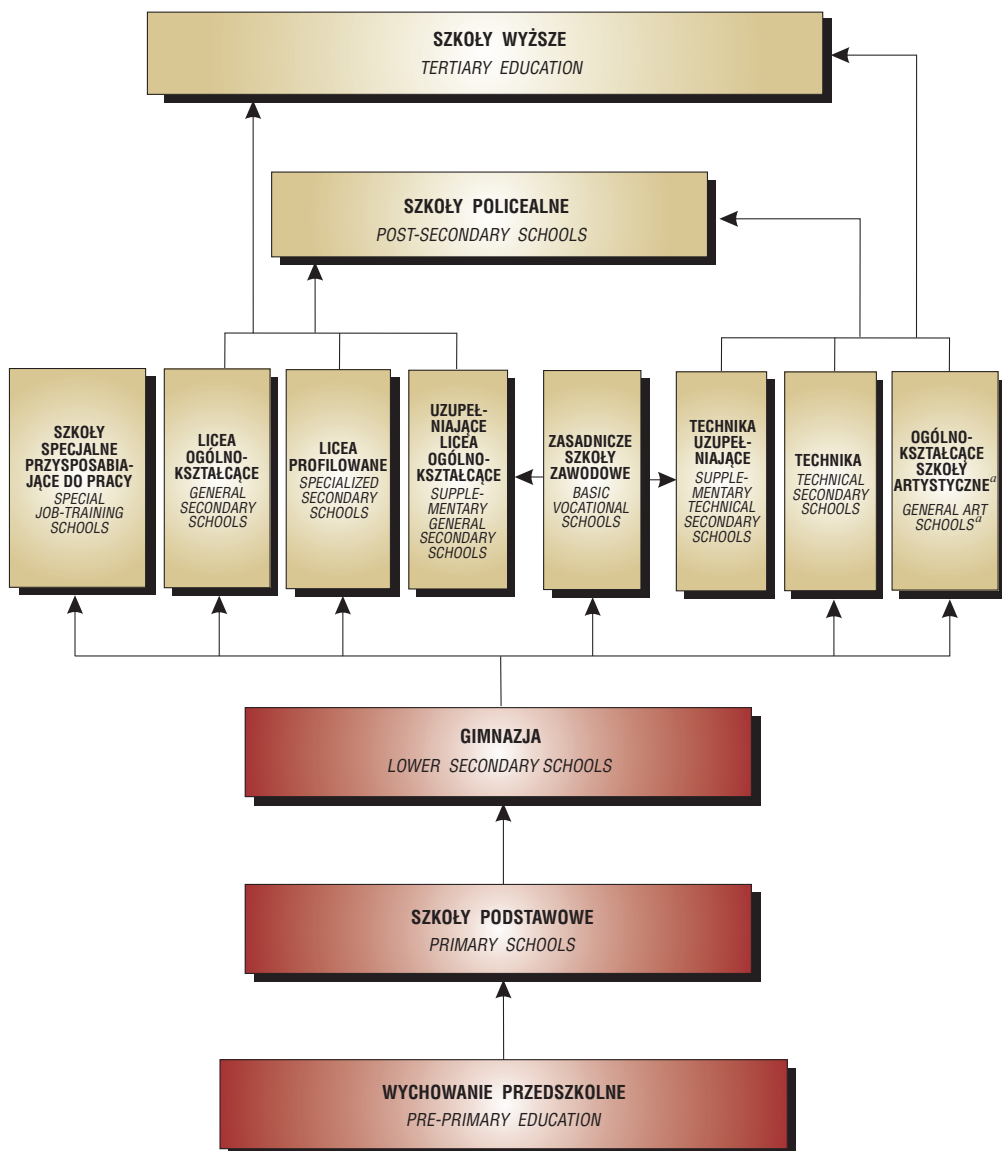

Miasto Urban areas

Wieś Rural areas

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2009/10

EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN 2009/10 SCHOOL YEAR

^a Dające uprawnienia zawodowe.

^a Leading to professional certification.

dowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

7. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej i niepublicznej. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne (do roku szkolnego 2004/05 określane jako szkoły państwowe i niepaństwowe); uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

8. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) szkoły artystyczne nie dające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej,
 - d) szkoły specjalne.
- 2) gimnazja, w tym:
 - a) gimnazja sportowe i mistrzostwa sportowe (bez szkół specjalnych),
 - b) filie gimnazjów (bez szkół specjalnych) – tylko w roku szkolnym 2000/01,
 - c) szkoły przysposabiające do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej (od roku szkolnego 2003/04 szkoły z oddziałami przysposabiającymi do pracy),
 - d) szkoły specjalne;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe,
- 4) licea ogólnokształcące,
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05),
- 6) licea profilowane (od roku szkolnego 2002/03),
- 7) technika,
- 8) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05),
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające

7. Schools (with the exceptions of higher education institutions) and establishments may be public, non-public with the competence of a public school and non-public. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the programme minimum as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can only administer public schools. Primary schools and lower secondary schools can be administrated either as public schools, or non-public schools with the competence of a public school.

Tertiary education can be public and non-public (until 2004/05 school year – state and non-state); non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

8. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) branch schools (excluding special schools),
 - c) art schools leading to professional certification (excluding special schools), simultaneously conducting a primary school programme,
 - d) special schools.
- 2) lower secondary schools, of which:
 - a) sports lower secondary schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) lower secondary branch schools (excluding special schools) – only in 2000/01 school year,
 - c) job-training schools on the basis of 6th grade of primary school (until 2003/04 school year schools with job-training sections),
 - d) special schools;
- 3) basic vocational schools,
- 4) general secondary schools,
- 5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school (since 2004/05 school year),
- 6) specialized secondary schools (since 2002/03 school year),
- 7) technical secondary schools,
- 8) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school (since 2004/05 school year),
- 9) general art schools leading to professional certification; (excluding special schools)
- 10) special job-training schools (since 2004/05 school year).

uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych),

- 10) specjalne szkoły przysposabiające do pracy (od roku szkolnego 2004/05).

9. Szkoły policealne — kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość — obejmują:

- 1) policealne (pomaturalne) szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata; bez szkół specjalnych) prowadzone przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich.
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) — w roku szkolnym 2005/06.

10. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (do roku szkolnego 2005/06 w systemie studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych).

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) jeśli nie zaznaczono inaczej, obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi, zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

11. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość — obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 — podstawowe studium zawodowe;
- 2) gimnazja dla dorosłych oraz w roku szkolnym 2000/01 — podstawowe studium zawodowe;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych,
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych,
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05),
- 6) licea profilowane dla dorosłych (od roku szkolnego 2002/03),
- 7) technika dla dorosłych łącznie z liceami zawodowymi oraz w roku szkolnym 2000/01 — średnie studium zawodowe,
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych na pod-

9. Post-secondary schools — educating in day, evening and weekend form as well as since 2008/09 school year also full-time and distance form — include:

- 1) post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges (in which graduates do not receive title of licentiate; excluding special schools) conducted by education departments of voivodship marshals' offices.
- 3) colleges of social work (3-year) in 2005/06 school year.

10. Tertiary education (university level) includes stationary and non-stationary studies (until 2005/06 school year includes day, evening, weekend and extramural studies).

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland unless otherwise indicated;
- 3) do not include Poles studying abroad.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat out-of-town teaching centres and consultative points. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

11. Schools for adults educating in full-time, weekend and distance form include:

- 1) primary schools for adults as well as until 2000/01 school year — primary vocational extramural studies;
- 2) lower secondary schools for adults as well as in 2000/01 school year — primary vocational extramural studies;
- 3) basic vocational schools for adults,
- 4) general secondary schools for adults,
- 5) supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational schools (since 2004/05 school year),
- 6) specialized secondary schools for adults (since 2002/03 school year),
- 7) technical secondary schools for adults including vocational secondary schools and in 2000/01 school year — secondary vocational extramural studies;
- 8) supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school (since 2004/05 school year).

budowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05).

12. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

13. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz **specjalne ośrodki wychowawcze** są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

14. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

15. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

16. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
 - oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- a także od roku szkolnego 2008/09 zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 38):
- zespoły wychowania przedszkolnego,
 - punkty przedszkolne.

17. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach dla dorosłych.

18. Dane dotyczące:

1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początek roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;

12. Special schools are organized for handicapped children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special departments or integration, mainstream classes are established) as well as in special educational centres, other educational institutions or health care institutions (including health resorts).

13. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability cannot attend regular nursery schools or schools.

14. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

15. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjusted as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

16. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age until beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools,

and also since 2008/09 school year according to a decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 (Journal of Laws No. 7, item 38):

- pre-primary education groups,
- pre-primary points.

17. Classrooms do not include classrooms in adult schools.

18. Data regarding:

1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates — the end of the school year;

2) tertiary education are presented as of 30 XI, data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year (e.g., for 2008/09 academic year, graduates from 1 X 2007—30 IX 2008 academic year); until the 2000/01 academic year graduates were shown according to the calendar year.

2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2008/09 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2007—30 IX 2008); do roku akademickiego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

19. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i dla dorosłych oraz do roku akademickiego 2004/05 – w szkołach wyższych.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowana poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

22. Dane statystyczne do roku szkolnego 2006/07 pochodzą z badań pełnych, realizowanych przez Główny Urząd Statystyczny na formularzach o symbolu „S”. Od roku szkolnego 2003/04 na sprawozdaniach tego typu brak informacji na temat zatrudnionych nauczycieli (nie dotyczy nauczycieli akademickich). Informację tę można pozyskać ze sprawozdań realizowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

19. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults as well as until 2004/05 academic year – tertiary education.

20. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

21. Extracurricular education offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

22. Statistical data, until 2006/07 school year originated from full polls realized by Central Statistical Office on forms with symbol “S”. There is no information about teacher employment (does not concern academic teachers) on this type of reports since 2003/04 school year. Such information may be received from reports realized by the Ministry of Education.

The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year), has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (119). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Podstawowe	875	745	708	705	Primary
Gimnazja	361	380	394	397	Lower secondary
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a	143	143	152	149	Basic vocational ^a
Licea ogólnokształcące	105	122	125	124	General
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	5	1	2	Supplementary general
Licea profilowane	x	71	46	28	Specialized
Technika	261	152	154	153	Technical
Technika uzupełniająca	x	51	17	11	Supplementary technical
Artystyczne ^b	10	10	7	7	Art ^b
Policealne	169	241	188	187	Post-secondary
Wyższe	13	30	31	33	Tertiary
Dla dorosłych	157	256	226	233	For adults
podstawowe	5	4	2	1	primary
gimnazja	4	12	10	13	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	8	7	8	10	basic vocational
licea ogólnokształcące	47	46	60	70	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	82	79	78	supplementary general
licea profilowane	x	10	8	8	specialized
technika	93	14	15	12	technical
technika uzupełniająca	x	81	44	41	supplementary technical
POMIESZCZENIA SZKOLNE ^c CLASSROOMS ^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	9319	8785	9681	9675	primary
gimnazja	2346	3743	4429	4464	lower secondary
ponadgimnazjalne ^d	4799	4664	5478	5521	upper secondary ^d
w tym licea ogólnokształcące	1674	1758	2082	2030	of which general
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^e	26015	21006	18443	17774	Pre-primary education ^e
Szkoły:					Schools:
podstawowe	181416	149442	130276	125655	primary
gimnazja	66480	90872	79500	75877	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe ^a	39001	16280	17189	17107	basic vocational ^a

^a Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy. ^b Dające uprawnienia zawodowe; od roku szkolnego 2007/08 szkoły ogólnokształcące artystyczne dające uprawnienia zawodowe. ^c Ze szkołami specjalnymi; bez szkół dla dorosłych. ^d Łącznie ze szkołami policealnymi. ^e Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach, ujętych również w tabl. 29 na str. 219.

^a Including special job-training schools. ^b Leading to professional certification; since 2007/08 school year general art schools leading to professional certification. ^c Including special schools; excluding schools for adults. ^d Including post-secondary schools. ^e Concerns children aged 6 attending pre-school sections of primary and nursery schools, also described in table 29 on page 219.

TABL. 1 (119). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)

EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły:					Schools:
licea ogólnokształcące	48051	37993	33970	31447	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	219	27	58	supplementary general
licea profilowane	x	8015	3356	2277	specialized
technika	45898	29055	31511	32037	technical
technika uzupełniająca	x	2362	558	414	supplementary technical
artystyczne ^a	1012	1046	711	715	art ^a
policealne	11323	19381	18714	16409	post-secondary
wyższe	69379	88878	84155	85133	tertiary
dla dorosłych	17830	21153	19569	19577	for adults
podstawowe	156	18	10	10	primary
gimnazja	300	1032	917	1217	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	953	585	553	628	basic vocational
licea ogólnokształcące	6124	8375	6306	6769	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	3634	6798	6629	supplementary general
licea profilowane	x	1121	1727	1516	specialized
technika	10297	879	630	451	technical
technika uzupełniająca	x	5509	2628	2357	supplementary technical
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	31301	27384	23507	.	primary
gimnazja	x	29661	25723	.	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe ^b	12260	5147	5417	.	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące	10250	12222	11709	.	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	57	–	.	supplementary general
licea profilowane	x	2822	1447	.	specialized
technika	9026	5551	6292	.	technical
technika uzupełniająca	x	1330	216	.	supplementary technical
artystyczne ^a	110	120	106	.	art schools ^a
policealne	4330	6920	4442	.	post-secondary
wyższe	14146	19491	21197	.	tertiary
dla dorosłych	4833	6682	4094	.	for adults
podstawowe	103	8	7	.	primary
gimnazja	x	202	278	.	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	330	159	179	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	1729	3112	1200	.	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	668	1471	.	supplementary general
licea profilowane	x	143	255	.	specialized
technika	2671	260	146	.	technical
technika uzupełniająca	x	2130	558	.	supplementary technical

^a Dające uprawnienia zawodowe; od roku szkolnego 2007/08 szkoły ogólnokształcące artystyczne dające uprawnienia zawodowe. ^b Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy.

^a Leading to professional certification; since 2007/08 school year general art schools leading to professional certification. ^b Including special job-training schools.

TABLE 2 (120). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools		Uczniowie i studenci Pupils and students		Absolwenci Graduates	
	2008/09	2009/10	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09
Szkoły podstawowe	708	705	130276	125655	24327	23507
Primary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	5	4	261	257	47	50
Jednostki samorządu terytorialnego	664	660	127388	122676	23915	23052
<i>Local self-government entities</i>						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	30	31	1582	1606	235	253
<i>Social organizations and associations</i>						
Organizacje wyznaniowe	4	4	807	868	112	120
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	5	6	238	248	18	32
<i>Others</i>						
Gimnazja	394	397	79500	75877	26567	25723
Lower secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	5	5	106	92	45	48
Jednostki samorządu terytorialnego	358	358	76784	73144	25861	25009
<i>Local self-government entities</i>						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	10	13	616	474	122	113
<i>Social organizations and associations</i>						
Organizacje wyznaniowe	8	8	1261	1330	404	384
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	13	13	733	837	135	169
<i>Others</i>						
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	152	149	17189	17107	4804	5417
Basic vocational^a						
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	8	8	298	265	127	109
Jednostki samorządu terytorialnego	138	135	16197	16066	4526	5103
<i>Local self-government entities</i>						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	3	3	364	345	112	157
<i>Social organizations and associations</i>						
Pozostałe	3	3	330	431	39	48
<i>Others</i>						
Licea ogólnokształcące^b	126	126	33997	31505	11640	11709
Basic vocational^b						
Jednostki samorządu terytorialnego	102	102	32227	29650	11038	11169
<i>Local self-government entities</i>						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	6	5	264	223	116	93
<i>Social organizations and associations</i>						
Organizacje wyznaniowe	8	9	984	968	369	350
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	10	10	522	664	117	97
<i>Others</i>						
Licea profilowane	46	28	3356	2277	1665	1447
Specialized						
Jednostki samorządu terytorialnego	45	27	3287	2211	1636	1434
<i>Local self-government entities</i>						
Pozostałe	1	1	69	66	29	13
<i>Others</i>						

^a Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy. ^b Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

^a Including special job-training schools. ^b Including supplementary general schools.

TABL. 2 (120). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools		Uczniowie i studenci Pupils and students		Absolwenci Graduates	
	2008/09	2009/10	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09
Technika^a	178	171	32780	33166	6483	6614
Technical^a						
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	10	8	1141	1540	222	310
Jednostki samorządu terytorialnego	156	151	31115	30975	6230	6243
Local self-government entities						
Pozostałe	12	12	524	651	31	61
Others						
Szkoły policealne	188	187	18714	16409	4812	4442
Post-secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	1	2	54	86	14	13
Jednostki samorządu terytorialnego	59	45	6534	4755	2047	1684
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	24	24	1463	1243	491	540
Social organizations and associations						
Organizacje wyznaniowe	–	1	–	6	–	7
Religious organizations						
Pozostałe	104	115	10663	10319	2260	2198
Others						
Szkoły wyższe	19	21	82057	82961	19265	20707
Tertiary education						
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	5	5	56133	56399	13434	14860
Pozostałe	14	16	25924	26562	5831	5847
Others						
Szkoły dla dorosłych	226	233	19569	19577	4170	4094
Schools for adults						
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	12	11	669	619	259	220
Jednostki samorządu terytorialnego	80	75	7764	7280	1992	1821
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	23	26	1029	1253	233	293
Social organizations and associations						
Organizacje wyznaniowe	–	1	–	39	–	5
Religious organizations						
Pozostałe	111	120	10107	10386	1686	1755
Others						

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^a Including supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Uwaga do tablic 3 i 4

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 3 and 4

The division by languages may include one person more than once.

**TABL. 3 (121). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
ORAZ POLICEALNYCH^a**
**PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS
FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a**

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of all school students</i>						
		podstawowych		<i>primary</i>		gimnaz- zjach <i>lower secondary</i>	ponad- gimna- zjalnych <i>upper secondary</i>	policeal- nych i pomatu- ralnych dla młodzieży ^b <i>post-se- condary^b</i>
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>				
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION								
Angielski <i>English</i>	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	187820 207849 244333 244643	39,6 41,1 84,1 89,3	42,3 44,0 86,1 90,7	35,4 36,8 79,2 85,1	71,9 73,6 80,9 85,4	52,8 82,8 86,5 86,6	44,6 40,3 7,8 6,5
Francuski <i>French</i>	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	12781 8489 6438 6271	0,9 0,4 0,3 0,2	1,2 0,5 0,4 0,4	0,5 0,2 0,2 0,1	3,0 1,3 1,1 1,5	6,8 6,9 6,2 5,9	5,6 4,3 – –
Niemiecki <i>German</i>	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	117845 105603 84731 91005	18,6 12,3 10,3 9,1	20,1 11,7 8,1 7,7	16,1 13,3 14,0 11,6	38,3 28,5 22,8 38,6	45,4 64,4 63,2 62,6	19,4 17,6 0,8 5,4
Rosyjski <i>Russian</i>	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	66554 27896 16230 15770	8,5 2,3 0,8 0,2	3,3 0,6 0,3 0,0	16,8 5,0 1,5 0,6	17,7 2,6 1,2 3,2	30,5 23,2 16,8 16,0	3,4 2,1 – –
Włoski <i>Italian</i>	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	374 488 354 379	– – – –	– – – –	– – – –	0,0 – – –	0,3 0,5 0,4 0,5	– – – –
Hiszpański <i>Spanish</i>	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	174 371 777 1019	– – – 0,2	– – – 0,3	– – – –	– – 0,2 0,4	0,1 0,2 0,8 0,7	0,9 3,8 – –
Łaciński <i>Latin</i>	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	3823 2942 2453 2729	– – – –	– – – –	– – – –	0,1 – 0,2 0,2	2,8 2,7 2,7 3,2	1,3 2,4 0,1 –
Inne <i>Others</i>	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	1602 74 127 17	0,1 – 0,1 –	– – – –	0,3 – 0,2 –	– – – 0,0	0,9 0,0 – –	4,2 0,9 – –

^a W roku szkolnym 2000/01 bez szkół specjalnych. ^b Bez kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych.

U w a g a. Do roku szkolnego 2006/07 dane według stanu w dniu 31 XII, a od roku szkolnego 2007/08 – stan w dniu 30 IX.

^a Excluding special schools in 2000/01 school year. ^b Excluding teacher training colleges and foreign language teacher training colleges.

N o t e: Until 2007/08 school year data as of 31 XII, since 2007/08 school year – as of 30 IX.

TABL. 3 (121). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS
FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of all school students</i>						
		podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	ponadgimnazjalnych <i>upper secondary</i>	policealnych i pomaturalnych dla młodzieży ^b <i>post-secondary^b</i>	
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>				
NAUCZANIE DODATKOWE^c ADDITIONAL EDUCATION^c								
Angielski <i>English</i>	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	13666 58025 19106 11234	6,1 17,1 7,3 4,4	5,8 32,4 5,8 2,5	6,5 31,2 9,3 7,2	2,8 10,3 10,9 7,3	0,5 x 1,3 0,3	7,1 3,0 10,9 13,8
Francuski <i>French</i>	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	915 3031 2868 2163	0,2 0,9 0,5 0,4	0,2 0,6 0,5 0,4	0,2 0,8 0,3 0,5	0,7 2,0 2,2 1,8	0,0 0,2 0,6 0,4	4,0 0,6 – –
Niemiecki <i>German</i>	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	4300 34755 32073 25030	1,3 10,2 7,6 6,2	0,5 8,4 7,8 5,8	2,6 7,3 7,2 6,4	2,8 24,0 25,9 20,4	0,1 0,2 2,6 2,9	0,7 0,9 2,9 –
Inne <i>Others</i>	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	4039 14962 12586 9824	1,0 4,4 2,5 2,1	0,3 2,8 0,9 0,9	2,1 1,1 4,8 4,0	2,4 10,3 9,3 7,5	0,3 1,3 2,4 2,0	4,6 2,9 6,7 5,1

^a W roku szkolnym 2000/01 bez szkół specjalnych. ^b Bez kolegów nauczycielskich i nauczycielskich kolegów języków obcych. ^c W roku szkolnym 2000/01 — nauczanie nadobowiązkowe prowadzone przez szkoły, fundacje itp.; od roku szkolnego 2003/04 dane obejmują wyłącznie nauczanie w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

U w a g a. Do roku szkolnego 2006/07 dane według stanu w dniu 31 XII, a od roku szkolnego 2007/08 — stan w dniu 30 IX.

^a Excluding special schools in 2000/01 school year. ^b Excluding teacher training colleges and foreign language teacher training colleges. ^c In 2000/01 school year — additional education conducted by schools, foundations etc.; since 2003/04 school year data include only education during the hours, which are at the disposal of headpersons.

N o t e: Until 2007/08 school year data as of 31 XII, since 2007/08 school year — as of 30 IX.

TABL. 4 (122). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH
W ROKU SZKOLNYM 2009/10
Stan w dniu 30 IX
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS
FOR ADULTS IN THE 2009/10 SCHOOL YEAR
As of 30 IX

JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of all school students</i>			
		podsta- wowych <i>primary</i>	gimnazjach <i>lower secondary</i>	ponadgimnazjal- nych <i>upper secondary</i>	policealnych <i>post-secondary</i>
		Angielski <i>English</i>	20651	61,3	55,1
Niemiecki <i>German</i>	2538	10,5	16,7	15,5	3,5
Rosyjski <i>Russian</i>	3604	7,7	28,2	11,1	1,6

TABL. 5 (123). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>		absolwenci <i>graduates</i>		
Szkoły podstawowe	4842	5066	977	1119	<i>Primary schools</i>
w tym specjalne	1814	1713	360	411	<i>of which special</i>
Gimnazja	4213	4586	1200	1323	<i>Lower secondary schools</i>
w tym specjalne ^a	2075	2097	578	610	<i>of which special^a</i>
Ponadgimnazjalne szkoły specjalne przysposabiające do pracy	547	679	81	151	<i>Upper secondary schools with special job-training schools</i>
Szkoły ponadgimnazjalne	2060	2110	626	555	<i>Upper secondary schools</i>
w tym specjalne	1565	1648	538	460	<i>of which special</i>
Szkoły policealne	1	1	12	–	<i>Post-secondary schools</i>

^a Łącznie z oddziałami przysposabiającymi do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

U w a g a. Kształcenie odbywa się w szkołach ogólnodostępnych, w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy m.in. integracyjne lub ogólnodostępne oraz w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych.

^a Including special job-training schools based on the programme of 6th grade of primary school.

N o t e: Education occurs in mainstream schools in which special sections or classes integration or mainstream are established among others as well as in special schools operating independently.

TABL. 6 (124). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE I MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, REHABILITATION-EDUCATION CENTRES AND YOUTH EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^a SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES^a					
Ośrodki	18	19	18	18	<i>Centres</i>
Miejsca	1464	1428	1330	1281	<i>Places</i>
Wychowankowie	1367	1307	1053	1024	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabo widzący	132	86	98	75	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabo słyszący	135	199	136	126	<i>deaf and hearing impaired</i>
przewlekłe chorzy	21	2	1	1	<i>chronically ill</i>
z niepełnosprawnością ruchową	11	8	–	–	<i>motor-skill impaired</i>
z upośledzeniem umysłowym	900	781	570	636	<i>mentally disabled</i>
zagrożeńi niedostosowaniem społecznym	124	116	12	1	<i>socially maladjusted</i>
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE REHABILITATION-EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	2	2	<i>Centres</i>
Miejsca	x	x	32	44	<i>Places</i>
Wychowankowie	x	x	32	41	<i>Residents</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	2	5	5	<i>Centres</i>
Miejsca	x	135	270	323	<i>Places</i>
Wychowankowie	x	138	255	315	<i>Residents</i>

^a Od 2003 r. łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2005 r. — 3 ośrodki ze 126 wychowankami; w 2008 r. — 4 ośrodki ze 171 wychowankami; w 2009 r. — 4 ośrodki ze 164 wychowankami).

U w a g a. Do 2006 r. — stan w dniu 31 X, a od 2007 r. — stan w dniu 30 IX.

^a Since 2003 including special educational centres (in 2005 were 3 centres with 126 residents; in 2008 were 4 centres with 171 residents; in 2009 were 4 centres with 164 residents).

N o t e: Until 2006 — as of 31 X, since 2007 — as of 30 IX.

TABL. 7 (125). INTERNATY (BURSY) SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH I ZAWODOWYCH
 Stan w dniu 30 IX
BOARDING-SCHOOLS (DORMITORIES) OF GENERAL AND VOCATIONAL SCHOOLS
 As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki <i>Estab- lishments</i>	Miejsca <i>Beds</i>	Korzystający <i>Boarders</i>		SPECIFICATION	
			ogółem <i>total</i>	na 100 miejsc <i>per 100 beds</i>		
OGÓŁEM	2000/01 ^{ab}	77	9572	7658	80	TOTAL
	2005/06 ^{ac}	56	6717	4993	74	
	2008/09	44	5093	4085	80	
	2009/10	46	5534	3995	72	
Internaty	35	3762	2662	71	71	<i>Boarding-schools</i>
szkół podstawowych	1	17	16	94	94	<i>primary schools</i>
gimnazjów	1	70	53	76	76	<i>lower secondary</i>
liceów ogólnokształcących	7	862	713	83	83	<i>general secondary</i>
liceów profilowanych	3	315	149	47	47	<i>specialized secondary schools</i>
szkół zawodowych	23	2498	1731	69	69	<i>vocational secondary schools</i>
Bursy	11	1772	1333	75	75	<i>Dormitories</i>

a Bez specjalnych. b,c Stan w dniu: b – 10 XI. c – 31 X.

a Excluding special schools. b,c As of: b – 10 XI. c – 31 X.

TABL. 8 (126). SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
------------------	---------	---------	---------	---------	---------------

SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIEŃ ZAWODOWYCH
LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION

Szkoły – kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	12	12	23	26	<i>Schools – schooling only in the art subjects</i>
Uczniowie	1709	1764	1696	1796	<i>Pupils</i>
w tym kobiety	1094	1131	1101	1151	<i>of which females</i>
Absolwenci	188	258	202	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	129	169	129	.	<i>of which females</i>

SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE
LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION

Szkoły	10	10	15	16	<i>Schools</i>
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	6	5	8	9	<i>of which schooling only in the art subjects</i>
Uczniowie	1012	1046	1170	1169	<i>Students</i>
w tym kobiety	640	666	803	801	<i>of which females</i>
Absolwenci	110	120	152	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	67	83	120	.	<i>of which females</i>

TABL. 9 (127). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoly posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools, which possess personal computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratory	Komputery ¹ w szkołach Personal computers ¹ in schools			
			ogółem grand total	w tym z dostępem do Internetu of which with Internet access	z liczby ogółem — — przeznaczone do użytku uczniów of grand total — used by pupils and youth	
<i>a</i> — rok szkolny 2008/09 2008/09 school year					razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with Internet access
<i>b</i> — rok szkolny 2009/10 2009/10 school year						
Podstawowe Primary	<i>a</i> 97,0 <i>b</i> 96,9	757 753	14807 15117	12410 12943	11618 11728	10136 10393
Gimnazja Lower secondary	<i>a</i> 80,7 <i>b</i> 81,4	390 394	7939 8177	7156 7422	6094 6079	5765 5782
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	<i>a</i> 31,0 <i>b</i> 33,6	48 54	1275 1432	1202 1347	979 1125	960 1098
Licea ogólnokształcące General	<i>a</i> 84,1 <i>b</i> 81,0	172 166	4680 4679	4468 4503	3612 3578	3553 3507
Zawodowe ² (bez zasadniczych) Vocational ² (excluding basic)	<i>a</i> 44,6 <i>b</i> 51,8	219 223	6256 6223	5789 5872	4960 4876	4789 4748
Policealne Post-secondary	<i>a</i> 56,3 <i>b</i> 69,2	6 4	139 132	129 129	103 87	101 87

1 W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół — wykazane tylko raz. *2* Łącznie z liceami profilowanymi.

1 In case of commonly used computers by a few schools — presented only once. *2* Including specialized secondary schools.

TABL. 10 (128). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE W 2009 R.**

Stan w dniu 30 IX

EXTRACURRICULAR EDUCATION IN 2009

As of 30 IX

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a						
		ogółem total	informacyjnych computing	przedmiotowych subject	arty- stycznych arts	tech- nicznych technical	sporto- wych sports	innych other
OGÓŁEM TOTAL	20	57073	1191	4699	30695	254	9847	10387
Pałace młodzieży Youth centres	1	22779	283	2353	12204	—	3550	4389
Młodzieżowe domy kultury Youth community centres	7	30284	670	2018	16930	75	5745	4846
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups	3	2442	186	15	1220	93	409	519
Inne placówki Other institutions	9	1568	52	313	341	86	143	633

a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X roku poprzedzającego rok badany do 30 IX roku badanego.

a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X of the year preceding the surveyed year to 30 IX of the surveyed year.

TABL. 11 (129). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01		2005/06		2008/09		2009/10	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
Szkoły	833	247	701	193	665	192	661	196
Schools								
W tym: Of which:								
sportowe i mistrzostwa spor- towe	4	4	1	1	7	6	7	7
<i>sports and athletic</i>								
filialne	47	–	26	–	15	–	15	1
<i>branch</i>								
artystyczne ^a	3	3	3	3	3	3	3	3
<i>arts ^a</i>								
Pomieszczenia szkolne	9305	4349	8392	3923	9271	4494	9235	4508
<i>Classrooms</i>								
Oddziały	8479,0	4606,0	7142,0	3723,0	6627,9	3362,0	6513,5	3316,0
<i>Sections</i>								
Uczniowie	178070	109161	147168	88000	128462	75614	123942	73755
Pupils								
w tym I klasa	27764	16766	21975	13086	20149	11994	19721	11773
<i>of which 1st grade</i>								
w tym kobiety	86911	53316	71699	42922	62191	36698	60081	35904
<i>of which females</i>								
W tym szkoły: Of which schools:								
sportowe i mistrzostwa spor- towe	1571	1571	200	200	3837	3656	3904	3904
<i>sports and athletic</i>								
filialne	1254	–	743	–	419	–	454	12
<i>branch</i>								
artystyczne ^a	581	581	679	679	675	675	693	693
<i>arts ^a</i>								
Absolwenci	30732	19154	26937	16209	23096	13619	.	.
Graduates								
w tym kobiety	15020	9397	13304	8019	11247	6637	.	.
<i>of which females</i>								
W tym szkoły: Of which schools:								
sportowe i mistrzostwa spor- towe	272	272	36	36	732	732	.	.
<i>sports and athletic</i>								
filialne	93	–	11	–	50	4	.	.
<i>branch</i>								
artystyczne ^a	96	96	98	98	101	101	.	.
<i>arts ^a</i>								
Liczba uczniów na: Number of pupils per:								
1 szkołę	214	442	210	456	193	394	188	376
<i>school</i>								
1 pomieszczenie szkolne	19	25	18	22	14	17	13	16
<i>classroom</i>								
1 oddział	21	24	21	24	19	22	19	22
<i>section</i>								

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABLE 12 (130). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01		2005/06		2008/09		2009/10	
	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>
Gimnazja	319	179	333	175	347	184	351	183
Lower secondary								
W tym szkoły: <i>Of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa sportowego	2	2	7	7	9	9	8	8
<i>sports and athletic</i>								
przysposabiające do pracy ^a <i>job-training^a</i>	3	3	4	4	4	4	5	5
Pomieszczenia szkolne	2339	1585	3507	2161	4167	2503	4186	2476
<i>Classrooms</i>								
Oddziały	2670,0	1814,0	3566,0	2299,0	3297,0	2070,0	3188,0	1961,0
<i>Sections</i>								
Uczniowie	64370	44735	88347	58542	77425	50376	73780	47066
Pupils								
w tym I klasa	32060	22145	28859	18982	25294	16427	24424	15409
<i>of which 1st grade</i>								
w tym kobiety	31350	21798	43081	28477	37762	24616	35820	22906
<i>of which females</i>								
W tym szkoły: <i>Of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa sportowego	702	702	1513	1513	2242	2242	1990	1990
<i>sports and athletic</i>								
przysposabiające do pracy ^a <i>job-training^a</i>	335	335	283	283	892	892	1094	1094
Absolwenci	x	x	28910	19332	25113	16135	.	.
Graduates								
w tym kobiety	x	x	14401	9609	12576	8051	.	.
<i>of which females</i>								
W tym szkoły: <i>Of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa sportowego	x	x	558	558	749	749	.	.
<i>sports and athletic</i>								
przysposabiające do pracy ^a <i>job-training^a</i>	x	x	187	187	337	337	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:								
1 szkołę	202	250	265	335	223	274	210	257
<i>school</i>								
1 pomieszczenie szkolne	28	28	25	27	19	20	18	19
<i>classroom</i>								
1 oddział	24	25	25	25	23	24	23	24
<i>section</i>								

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

^a Based on 6th grade primary school.

TABL. 13 (131). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Szkoły	120	90	100	96	81	15	Schools
Oddziały	1327,0	514,0	683,0	668,0	573,0	95,0	Sections
Uczniowie	36586	14017	15138	14984	13564	1420	Students
w tym I klasa	12600	6236	6646	6419	5853	566	of which 1st grade
w tym kobiety	14001	4162	4517	4558	4195	363	of which females
Absolwenci	11551	4488	4819 ^a	.	.	.	Graduates
w tym kobiety	4620	1593	1687 ^b	.	.	.	of which females

a,b W tym absolwentów w miastach: a — 4255, b — 1509.

a,b Of which graduates in urban areas: a — 4255, b — 1509.

Uwaga do tablic 14, 17, 19 i 21

Dane według grup kierunków (profilu) kształcenia od roku szkolnego 2007/08 podaje się według zmienionej metodologii zbierania danych na podstawie systemu informacji oświatowej.

Note to tables 14, 17, 19 and 21

Data by fields (profiles) of education since 2007/08 school year are presented according to the changed methodology of educational information collection.

TABL. 14 (132). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW
KSZTAŁCENIA**

**STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS
FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION**

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	15138	14984	4193	4819	TOTAL
w tym:					of which:
Artystyczne	85	84	15	35	Arts
Ekonomiczne i administracyjne	2184	2152	862	963	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	5592	5672	1331	1517	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1991	1698	611	558	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1599	1615	222	412	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	342	233	132	163	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	3245	3445	988	1108	Personal services

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 15 (133). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10			SPECIFICATION	
				ogółem total	z liczby ogółem of total number			
					uzu- pełniają- ce supple- mentary general	miasta urban areas		wieś rural areas
Szkoły	103	125	123	122	2	109	13	Schools
Oddziały	1558,0	1286,0	1175,0	1117,0	4,0	1074,0	43,0	Sections
Uczniowie	47920	38578	33920	31435	58	30515	920	Students
w tym I klasa	13415	13098	10871	10268	30	9958	310	of which 1st grade
w tym kobiety	30266	8291	21560	20170	35	19657	513	of which females
Absolwenci	10250	12251	11678 ^b	Graduates
w tym kobiety	6681	7558	7367 ^b	of which females

a,b W tym absolwentów: w liceach uzupełniających — brak, w miastach: a — 11345, b — 7180.

a,b Of which graduates: in supplementary general — lack, in urban areas: a — 11345, b — 7180.

TABL. 16 (134). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2008/09	2009/10			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Szkoły	71	46	28	26	2	Schools
Oddziały	294,0	135,0	92,0	83,0	9,0	Sections
Uczniowie	8015	3356	2277	2047	230	Students
w tym I klasa	2375	840	659	584	75	of which 1st grade
w tym kobiety	4340	2016	1414	1284	130	of which females
Absolwenci	2822	1447 ^a	.	.	.	Graduates
w tym kobiety	1585	845 ^b	.	.	.	of which females

a,b W tym absolwenci w miastach: a — 1279, b — 764.

a,b Of which graduates in urban areas: a — 1279, b — 764.

TABL. 17 (135). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI LICEÓW PROFILOWANYCH DLA MŁODZIEŻY
WEDŁUG PROFILI KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS
FOR YOUTH BY EDUCATIONAL PROFILE**

PROFILE KSZTAŁCENIA ^a	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	EDUCATIONAL PROFILE ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	3356	2277	1665	1447	TOTAL
Ekonomiczno-administracyjny	621	396	386	347	Business and administration
Kształtowanie środowiska	394	121	142	121	Shaping the environment
Leśnictwo i technologia drewna	—	157	5	60	Forestry and wood technology
Mechatroniczny	—	—	16	—	Mechatronics
Rolno-spożywczy	13	—	16	13	Agricultural and food processing
Socjalny	579	439	190	208	Social
Transportowo-spedycyjny	130	90	57	54	Transport and dispatching
Usługowo-gospodarczy	199	135	147	83	Services and economics
Zarządzanie informacją	1420	939	706	561	Information management

a Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 II 2002 r. (Dz. U. Nr 50, poz. 451) z późniejszymi zmianami.

a According to a decree of the Ministry of National Education and Sport, datek 26 II 2002 (Journal of Laws No. 50, item 451) with later amendments.

TABL. 18 (136). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10				SPECIFICATION
				ogółem total	w tym uzupełniające of which supplementary	miasta urban areas	wieś rural areas	
Szkoły	260	310	175	168	8	137	31	Schools
Oddziały	1632,0	1203,0	1292,0	1319,0	17,0	1163,0	156,0	Sections
Uczniowie	45864	32418	32734	33133	381	29595	3538	Students
w tym I klasa	12538	10222	9841	9856	150	8873	983	of which 1st grade
w tym kobiety	20662	13541	13979	14391	140	12721	1670	of which females
Absolwenci	8905	6991	6601 ^b	Graduates
w tym kobiety	4139	3014	2820 ^c	of which females

^a Od roku szkolnego 2007/08 łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^{b,c} W tym absolwentów: techników uzupełniających: ^b — 203, ^c — 65, w miastach: ^b — 5771, ^c — 2483.

^a Since 2007/08 school year including general art schools leading to professional certification. ^{b,c} Of which graduates: in supplementary: ^b — 203, ^c — 65, in urban areas: ^b — 5771, ^c — 2483.

TABL. 19 (137). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY**
(bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a
FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	32734	33133	6469	6601	TOTAL
w tym:					of which:
Artystyczne	1029	990	172	171	Arts
Spoleczne	5148	4970	1262	1220	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	2056	2268	432	390	Business and administration
Fizyczne ^c	175	181	33	32	Physical sciences ^c
Informatyczne	3565	4078	145	623	Computing
Inżynierijno-techniczne	5923	5688	1374	1218	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1069	1080	335	233	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	2370	2629	257	286	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	3183	2914	809	774	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	6738	6831	1339	1237	Personal services
Usług transportowych	698	732	110	117	Transport services
Ochrony środowiska	760	706	120	174	Environmental protection

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi oraz od roku szkolnego 2007/08 z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

^a Including supplementary technical schools and since 2007/08 school year general art schools leading to professional certification. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^c Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 20 (138). **SZKOŁY POLICEALNE WEDŁUG FORM KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS BY TYPE OF EDUCATION (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10						SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	dzienne <i>day</i>	wieczorowe <i>evening</i>	zaoczne <i>week-end</i>	na odległość <i>distance form</i>	stacjonarne <i>full-time programmes</i>	
Szkoły	169	241	188	185	Schools
Oddziały	505,0	869,0	840,0	784,0	95,0	9,0	629,0	1,0	50,0	Sections
Uczniowie	11323	19381	18714	16388	1768	133	13512	14	961	Students
w tym kobiety	7501	10745	8984	10248	1372	108	8189	3	576	of which females
Absolwenci ^a	4330	6920	4442	.	666	23	3367	12	374	Graduates ^a
w tym kobiety	2902	4327	2982	.	521	20	2191	3	247	of which females

^a W podziale według form kształcenia — z roku szkolnego 2008/09.

^a According to type of education — for 2008/09 school year.

TABL. 21 (139). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie <i>students</i>		absolwenci <i>graduates</i>		
OGÓŁEM	18714	16388	4812	4442	TOTAL
w tym:					of which:
Pedagogiczne	1040	915	352	313	Education science and teacher training
Artystyczne	106	147	—	9	Arts
Spoleczne	955	562	258	195	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	178	104	—	8	Journalism and information
Ekonomiczne i administracyjne	4849	5249	1049	1015	Business and administration
Informatyczne	3289	1316	616	447	Computing
Inżynierijno-techniczne	150	149	36	17	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	39	32	9	20	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	454	409	122	152	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	536	495	235	195	Agriculture, forestry and fishery
Medyczne	1695	1835	672	744	Health
Opieki społecznej	457	427	162	155	Social services
Usług dla ludności	2615	2565	564	585	Personal services
Usług transportowych	42	33	8	17	Transport services
Ochrony i bezpieczeństwa	2088	2011	443	348	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 22 (140). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Studenci Students	Absolwenci ^a Graduates ^a	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2000/01	13	69379	14146	TOTAL
2005/06	30	88878	19491	
2008/09	31	84155	21197	
2009/10	33	85133	.	
Uniwersytety	5	45079	12673	Universities
Wyższe szkoły techniczne	4	2079	561	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	1	9100	1710	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	5	6232	2101	Academies of economics
Wyższe szkoły artystyczne	1	417	123	Fine arts academies
Pozostałe szkoły	17	22226	4029	Other

^a W podziale według typów szkół — z roku szkolnego 2008/09.

^a According to type of school — for 2008/09 school year.

TABL. 23 (141). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW
I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Total	Systemy studiów Study systems		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne ^a full-time programmes ^a	niestacjonarne ^b part-time programmes ^b	
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM 2000/01	69379	31033	38346	GRAND TOTAL
2005/06	88878	44615	44263	
2008/09	84155	42064	42091	
2009/10	85133	43727	41406	
Uniwersytety	45079	30443	14636	Universities
Wyższe szkoły techniczne	2079	155	1924	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	9100	6369	2731	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	6232	1332	4900	Academies of economics
Wyższe szkoły artystyczne	417	417	—	Fine arts academies
Pozostałe szkoły	22226	5011	17215	Other

^{a, b} W roku szkolnym 2000/01 i 2005/06 dane dotyczą studiów: ^a — dziennych, ^b — wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych.

^{a, b} In 2000/01 and 2005/06 school year data concern studies: ^a — day, ^b — evening, weekend and extramural studies.

TABLE 23 (141). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ (dok.)**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS (cont.)

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Systemy studiów <i>Study systems</i>		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne ^a <i>full-time programmes^a</i>	niestacjonarne ^b <i>part-time programmes^b</i>	
W tym KOBIECY <i>Of which FEMALES</i>				
RAZEM				TOTAL
2000/01	42993	18977	24016	
2005/06	53619	27366	26253	
2008/09	50773	26308	24465	
2009/10	51985	27614	24371	
Uniwersytety	30964	20769	10195	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	460	36	424	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	3483	2793	690	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	3303	701	2602	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły artystyczne	218	218	—	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły	13557	3097	10460	<i>Other</i>

a, b W roku szkolnym 2000/01 i 2005/06 dane dotyczą studiów: *a* — dziennych, *b* — wieczorowych, zaocznycy i eksternistycznych.
a, b In 2000/01 and 2005/06 school year data concern studies: *a* — day, *b* — evening, weekend and extramural studies.

TABLE 24 (142). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Systemy studiów <i>Study systems</i>		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne ^a <i>full-time programmes^a</i>	niestacjonarne ^b <i>part-time programmes^b</i>	
O G Ó Ł E M <i>TOTAL</i>				
O G Ó Ł E M				GRAND TOTAL
2000/01	14146	5254	8892	
2005/06	19491	8700	10791	
2007/08	19934	9235	10699	
2008/09	21197	11158	10039	
Uniwersytety	12673	7881	4792	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	561	93	468	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	1710	1208	502	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	2101	741	1360	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły artystyczne	123	117	6	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły	4029	1118	2911	<i>Other</i>

a, b W roku szkolnym 2000/01 i 2005/06 dane dotyczą studiów: *a* — dziennych, *b* — wieczorowych, zaocznycy i eksternistycznych.
a, b In 2000/01 and 2005/06 school year data concern studies: *a* — day, *b* — evening, weekend and extramural studies.

TABL. 24 (142). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ (dok.)**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS (cont.)

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Systemy studiów <i>Study systems</i>		TYPE OF SCHOOLS	
		stacjonarne ^a <i>full-time programmes^a</i>	niestacjonarne ^b <i>part-time programmes^b</i>		
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>					
RAZEM	2000/01	9644	3324	6320	TOTAL
	2005/06	13142	5713	7429	
	2007/08	13211	6025	7186	
	2008/09	14268	7480	6788	
Uniwersytety		9144	5602	3542	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		174	25	149	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		714	594	120	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		1259	455	804	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły artystyczne		52	48	4	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły		2925	756	2169	<i>Other</i>

a, b W roku szkolnym 2000/01 i 2005/06 dane dotyczą studiów: *a* — dziennych, *b* — wieczorowych, zaocznycych i eksternistycznych.
a, b In 2000/01 and 2005/06 school year data concern studies: *a* — day, *b* — evening, weekend and extramural studies.

TABL. 25 (143). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
OGÓŁEM	2000/01 ^c	100	71	14	10	TOTAL
	2005/06	100 ^c	53 ^c	26	13	
	2008/09	96	53	15	12	
	2009/10	151	79	.	.	
studia: stacjonarne		128	67	13	10	<i>study: full-time programmes</i>
niestacjonarne		23	12	2	2	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety		89	47	12	11	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		2	—	—	—	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne		9	4	3	1	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły		51	28	—	—	<i>Other</i>

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. *b* W podziale według systemów studiów i typów szkół — z roku szkolnego 2008/09. *c* Bez filii, wydziałów i instytutów zamiejscowych oraz punktów konsultacyjnych uczelni spoza województwa kujawsko-pomorskiego.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. *b* According to study system and type of school — for 2008/09 school year. *c* Excluding branch sections, faculties and institutes operating in a place outside of kujawsko-pomorskie voivodship.

TABL. 26 (144). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**

Stan w dniu 30 XI

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a

As of 30 XI

SZKOŁY	2000/01 ^b	2005/06	2008/09	2009/10			SCHOOLS
				ogółem <i>total</i>	w tym stypendia socialne <i>of which social scholar- ships</i>	otrzymu- jący stypendia w % ogółu studen- tów <i>scholar- ship re- cipients in % of total students</i>	
O G Ó Ł E M	10698	17299	19515	21149	1393	24,9	TOTAL
Uniwersytety	6394	11883	10980	12135	319	27,0	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne ...	–	64	209	142	17	6,8	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	1752	2673	2743	2355	27	25,9	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	–	1201	1505	1239	93	19,9	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły artystyczne	146	155	185	176	1	43,1	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe	2406	1323	3893	5102	936	23,0	<i>Others</i>

^a Studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (w roku szkolnym 2005/06 – studiów dziennych, wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych); bez cudzoziemców. ^b Studenci studiów dziennych.

^a *Students of the stationary and non-stationary study system (in 2005/06 school year students of day, evening, weekend and extramural study); excluding foreigners. ^a Students attending classed in the day study system.*

TABL. 27 (145). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**

Stan w dniu 30 XI

STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

As of 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE^a STUDENT DORMITORIES^a					
Domy	23	22	24	25	<i>Dormitories</i>
Miejsca	6892	6081	6091	6046	<i>Beds</i>
Studenci korzystający	6821	5625	5269	5550	<i>Students</i>
w % ogółu studentów stu- diów stacjonarnych	22,0	12,6	12,5	12,7	<i>in % of total students in the full-time programmes study system</i>
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	6	2	3	3	<i>Canteens</i>
Miejsca konsumenckie	1790	490	590	579	<i>Seating</i>

^a Dla studentów studiów stacjonarnych.

^a *For students in the full-time programmes study system.*

TABL. 28 (146). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>		Szkoły <i>Schools</i>	Oddziały <i>Sections</i>	Uczniowie	Students	Absolwenci	Graduates
				ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>
Szkoły podstawowe <i>Primary schools</i>	2000/01	5	8,0	156	12	103	7
	2005/06	4	2,0	18	–	8	.
	2008/09	2	3,0	10	2	7	–
	2009/10	1	2,0	10	–	.	.
Gimnazja <i>Lower secondary schools</i>	2000/01	4	12,0	300	61	x	x
	2005/06	12	39,0	1032	229	202	56
	2008/09	10	36,0	917	242	278	82
	2009/10	13	48,0	1217	321	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe <i>Basic vocational schools</i>	2000/01	8	44,0	953	137	330	67
	2005/06	7	29,0	585	130	159	25
	2008/09	8	31,0	553	104	179	35
	2009/10	10	35,0	628	143	.	.
Licea ogólnokształcące ^a <i>General secondary schools^a</i>	2000/01	47	212,0	6124	2723	1729	841
	2005/06	128	476,0	12009	5179	3780	1901
	2008/09	139	466,0	13104	5464	2671	1426
	2009/10	148	494,0	13398	6332	.	.
według formy kształcenia: <i>by type of education:</i>							
zaoczne <i>weekend</i>		.	446,0	12076	5766	.	.
stacjonarne <i>full-time programmes</i>		.	48,0	1322	566	.	.
Technika ^b <i>Technical secondary^b</i>	2000/01	93	381,0	10297	3847	2671	1039
	2005/06	105	317,0	7509	3048	2533	970
	2008/09	67	322,0	4985	1801	959	447
	2009/10	61	310,0	4324	1652	.	.

^a Od roku szkolnego 2005/06 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^b Łącznie z technikami uzupełniającymi i liceami profilowanymi.

^a Since 2005/06 school year including supplementary general schools. ^b Including supplementary technical secondary and specialized secondary schools.

TABL. 29 (147). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
Placówki	887	815	798	885	Establishments
miasta	303	295	314	344	urban areas
wieś	584	520	484	541	rural areas
Przedszkola	342	299	309	354	Nursery schools
w tym specjalne	1	1	2	5	of which special
miasta	246	216	221	232	urban areas
wieś	96	83	88	122	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych	545	516	483	495	Pre-primary sections in primary schools
Punkty przedszkolne	x	x	5	35	Pre-primary points
Zespoły wychowania przed- szkolnego	x	x	1	1	Pre-primary education groups
Miejsca w przedszkolach	34000	31054	33416	35866	Places in nursery schools
w tym specjalnych	50	70	20	34	of which special
Miasta	28718	26611	28262	29685	Urban areas
Wieś	5282	4443	5154	6181	Rural areas
Dzieci	46277	41347	44573	48826	Children
miasta	32948	29764	32485	34449	urban areas
wieś	13329	11583	12088	14377	rural areas
w tym w wieku 6 lat	26015	21006	18443	17774	of which aged 6
Przedszkola	35341	30592	33952	35937	Nursery schools
w tym specjalne	77	78	9	47	of which special
miasta	30543	26375	28924	29860	urban areas
wieś	4798	4217	5028	6077	rural areas
w tym w wieku 6 lat	16129	11652	10258	9523	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych	10936	10755	10445	12243	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	9886	9354	8185	8251	of which aged 6
Punkty przedszkolne	x	x	90	632	Pre-primary points
w tym w wieku 6 lat	x	x	–	–	of which aged 6
Zespoły wychowania przed- szkolnego	x	x	86	14	Pre-primary education groups
w tym w wieku 6 lat	x	x	–	–	of which aged 6
Dzieci w placówkach wy- chowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre- primary education estab- lishments per 1000 child- ren aged:
3–6 lat	462	490	547	592	3–6
3–5	271	317	420	492	3–5
6 lat	983	984	930	901	6
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3–6 lat	353	363	420	439	3–6
6 lat	609	546	517	483	6
1 przedszkole	103	102	110	102	Nursery school
100 miejsc	104	99	102	100	100 places

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej z wyłączeniem jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408, z późniejszymi zmianami), na mocy której mogą być tworzone **publiczne** i **niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;

Publicznym zakładem opieki zdrowotnej jest zakład utworzony przez: ministra lub centralny organ administracji rządowej, wojewodę lub jednostkę samorządu terytorialnego, państwową uczelnię medyczną lub państwową uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych oraz do 2002 r. — Polskie Koleje Państwowe (PKP).

Niepublicznym zakładem opieki zdrowotnej jest zakład utworzony przez: kościół lub związek wyznaniowy, pracodawcę, fundację, związek zawodowy, samorząd zawodowy, stowarzyszenie, inną krajową lub zagraniczną osobę prawną lub osobę fizyczną, a także spółkę niemającą osobowości prawnej.

Zakładem opieki zdrowotnej jest m.in.:

- szpital, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, hospicjum, sanatorium, prewenterium i inny zakład udzielający całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych,
- przychodnia, ośrodek zdrowia, poradnia,
- pogotowie ratunkowe,
- medyczne laboratorium diagnostyczne,
- pracownia protetyki stomatologicznej i ortodontcji,
- zakład rehabilitacji leczniczej,
- żłobek;

2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jednolity tekst, Dz. U. 2001

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding health care services of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408, with later amendments), on the basis of which **public** and **non-public** health care facilities can be established;

A public health care facility is a facility established by: a minister or a central body of the government administration, a voivod or local self-government entity, state institution of higher medical education or a state higher education institution, which is conducting didactic and research activity in the field of medical sciences as well as until 2002 — the Polskie Koleje Państwowe (PKP).

A non-public health care facility is a facility established by a church or religious association, employer, foundation, trade union, professional self-government, association or other domestic or foreign legal or natural person or by company without legal personality.

A health care facility is, among other:

- hospital, chronic medical care home, nursing home, hospice, sanatorium, rehabilitation facility as well as any other facility providing 24-hour or regular working-hour health care services,
- out-patient department, health centre, out-patient clinic,
- emergency ambulance service,
- medical diagnostic laboratory,
- dental prosthetic and orthodontic out-patient clinic,
- rehabilitation treatment centre,
- nursery;

2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 5 VII 1996 (uniform text, Journal

Nr 57, poz. 602, z późniejszymi zmianami), na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;

- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (jednolity tekst, Dz. U. 2005 Nr 226, poz. 1943, z późniejszymi zmianami), na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności. Po zarejestrowaniu praktyki lekarz może leczyć pacjentów w ramach środków:

— publicznych, tj. podpisać kontrakt „praktyka lekarska — Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ)” lub „praktyka lekarska — zakład opieki zdrowotnej” (publiczny lub niepubliczny, jeśli ma on zawarty kontrakt z NFZ) i świadczyć dla niego określone usługi,

— niepublicznych, tj. pacjenci płacą prywatnie za świadczone usługi albo koszty leczenia pokrywane są z ubezpieczeń dobrowolnych, przez inne podmioty niż NFZ;

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych;**

- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135) z mocą obowiązującą od 1 X 2004 r., która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia. Ustawa ta zastąpiła ustawę z dnia 23 I 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, utworzonym z dniem 1 IV 2003 r., który zastąpił działający od 1 I 1999 r. kasy chorych.

Na mocy obowiązujących przepisów pacjent ma prawo wyboru lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej, jak również – na podstawie skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej – świadczeniodawcy ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych oraz szpitala. Skierowanie nie jest wymagane w przypadku świadczeń w zakresie m.in.: dermatologii, ginekologii, leczenia odwykowego, okulistyki, onkologii, psychiatrii, stomatologii.

3. Dane o **pracownikach medycznych** ochrony zdrowia obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin

of Laws 2001 No. 57, item 602, with later amendments), on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and midwives;

- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text, Journal of Laws 2005 No.226, item 1943, with later amendments), on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices** are created. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population. After the registration of a medical practice, a doctor may treat patients on the basis:

— of public funds, i.e., after signing a “medical practice — National Health Fund” contract or a “medical practice — health care facility” contract (public or non-public if the facility has concluded a contract with the National Health Fund) and to render defined services for it,

— of non-public funds, i.e., the patient pays for services rendered or costs are covered through voluntary insurance by entities other than a National Health Fund;

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds;**

- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (Journal of Laws No. 210, item 2135) with the effect from 1 X 2004, with the scope and condition for providing health services, the rules and procedure of financing them and activity of the National Health Fund. The law replaced the Law of 23 I 2003 on the Common Insurance in the National Health Fund. The National Health Fund, created on 1 IV 2003, replaced health funds, working since 1 I 1999.

According to regulations in power the patient has the right to choose basic health care doctor, nurse and midwife, as well as – on the basis of a referral from the basic health care doctor – provider of out-patient specialized health care services and hospital. The referral is not required for services in the scope of, among other, dermatology, gynaecology, addiction recovery, ophthalmology, oncology, psychiatry, dentistry.

3. Data regarding **medical personnel** of the health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for

w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

Od 2005 r. dane o pracownikach medycznych obejmują osoby pracujące bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

4. Dane o zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne). Porad z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielają również **praktyki lekarzy i lekarzy dentyków**, realizujące świadczenia zdrowotne finansowane ze środków publicznych (umowy z NFZ). Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczey lekarzy medycyny pracy. Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Informacje o szpitalach podano łącznie z filiami szpitali (do 2004 r. określane jako zamiejscowe oddziały szpitalne); oznacza to, że filie te nie są wykazane jako odrębne zakłady, a dane o ich działalności zaliczono do macierzystego szpitala.

6. Dane o łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków do 2007 r. oraz miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych, do 2002 r. obejmowały łóżka na oddziałach szpitalnych przy stacjach pogotowia ratunkowego.

7. W szpitalach ogólnych (tabl. 4) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 238, poz. 2402, z późniejszymi zmianami). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** – oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** – oddziały pulmonologiczne; do **oddziałów psychiatrycznych** – oddziały leczenia

a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Doctors, nurses, midwives and pharmacists were listed together with persons undergoing training.

Since 2005 data regarding medical personnel include persons working directly with patients, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social assistance, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

4. Data concerning facilities of the out-patient health care include out-patient departments, health centres and since 2001 out-patient clinics (independent). Consultations within the scope of out-patient health care are provided also by **medical and dentists' practices**, realizing health care services from public funds (contracts with the National Health Fund). Since 2009 out-patient health care consultations do not include occupational medical adjudications. Out-patient health care consultations include also those provided by doctors in admission rooms in general hospitals.

5. Information regarding hospitals is given together with hospital branches, located in other places; i.e., these branches are not listed as separate facilities, and data concerning their activity is included in those of the main hospital.

6. Data regarding beds in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding beds in general hospitals did not include places (beds and incubators) for newborns until 2007 as well as day places in hospital wards, until 2002 included beds in hospital wards located near emergency stations.

7. In general hospitals (table 4) types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 16 VII 2004 (Journal of Laws No. 238 item 2402, with later amendments). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** – communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** – pulmonology wards; in **psychiatric wards** – addiction recovery wards.

8. Chronic medical care home and nursing

uzależnień.

8. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

9. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

10. Działalność aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

Apteki ogólnodostępne nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, które działają na potrzeby tych zakładów.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Punkt apteczny może być prowadzony przez farmaceutę z rocznym stażem lub technika farmaceutycznego z trzyletnim stażem pracy w aptekach ogólnodostępnych.

11. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

12. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

- **interwencyjne** – zapewniające na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowujące diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalające wskazania do dalszej pracy z dzieckiem,
- **rodzinne** – tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiające całodobową opiekę i wychowanie (np. licznemu rodzeństwu), zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojo-

homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

9. Health resort treatment includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

10. The activity of public pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).

Public pharmacies do not include hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, which operate for the needs of these.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. Pharmaceutical outlet can be managed by pharmacists with one year service or pharmaceutical technician with three years service in public pharmacies.

11. Data regarding incidence of illnesses is given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

12. Care and education centres for children and young people are presented in accordance with the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (uniform text, Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments).

The centre provides the child with round-the-clock permanent or temporary care and also secures the necessary livelihood, developmental – including emotional, social and religious – needs of the child, and secures the child's benefiting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education.

There are following types of such centres:

- **intervention centres** – providing short-term care during a crisis situation, education adapted to the age and developmental capabilities, preparing diagnosis of a child and the child's family condition and establishing recommendations for the further course of working with the child,
- **family centres** – creating family with many children, allowing for 24-hour care for e.g. numerous brothers and sisters, providing educa-

wych i szkolnych,

- **socializacyjne** – zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne i terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,
- **wielofunkcyjne** – zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i socjalizacyjnej, a także łączące dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka,
- **wsparcia dziennego** – działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, w tym:
 - opiekuńcze – prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,
 - specjalistyczne – realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację.

13. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Rodziny zastępcze dzielą się na: spokrewnione i niespokrewnione z dzieckiem, zawodowe niespokrewnione z dzieckiem: wielodzietne, specjalistyczne, o charakterze pogotowia rodzinnego.

14. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

15. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami), według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

tion, compensating for worse development and performance at school,

- **socialization centres** – providing 24-hour care and education as well as fulfilling the necessary needs of the child, providing corrective activities, compensatory classes, speech therapy classes, therapeutic classes compensating lack of family care and preparing for life in society, and providing appropriate rehabilitation and specialized activities for children with disabilities,
- **multi-functional centres** – providing daytime and 24-hour care by performing tasks of: daytime assistance centre, intervention and socialization centre, as well as by combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activity, directed to child and child's family,
- **day-support centres** – operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, including:
 - care – in the form of extracurricular activities, after-school clubs, clubs, childcare centres, assisting children in overcoming difficulties at school and organizing their spare time,
 - specialized – implementing psychocorrective or psychoproflactic programme, including pedagogical therapy, psychological therapy, rehabilitation, resocialization

13. Foster family provides care and upbringing of a child deprived in part or in full of parental care.

Foster families are divided into related and not related to the child, professional families not related to the child: families with many children, specialized families, emergency foster families.

14. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004.

15. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (uniform text, Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments), following which the division into monetary and non-monetary assistance was made. Monetary assistance includes, among others:

- **zasiłek stały** – wypłacany z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasiłek okresowy** – przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasiłek celowy** – przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.
- **permanent benefit** – *paid in respect of complete inability to work because of age or disability,*
- **temporary benefit** – *entitled to a person or a family because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security,*
- **appropriated benefit** – *offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, fuel, clothing, indispensable objects for home use, small renovations and repairs in an apartment, covering burial costs. May be given to a person or a family, which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.*

TABL. 1 (148). **PRACOWNICY MEDYCZNI**^a

Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Lekarze	3676	3617	3748	4113	Doctors
w tym kobiety	1963	2021	2248	of which women
Lekarze dentyści	574	595	601	637	Dentists
w tym kobiety	453	454	484	of which women
Farmaceuci	996	1037	1048	1036	Pharmacists
w tym kobiety	831	837	831	of which women
Pielęgniarki	9514	9274	9338	9590	Nurses
w tym magistrzy pielęgniarstwa	5181	521	661	of which masters of nursing
Położne	1361	1228	1237	1255	Midwives
Fizjoterapeuci	838	1288	1323	Physiotherapists

^a Od 2002 r. łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarskimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich, Pielęgniarskich. Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia; w zakresie farmaceutów – łącznie z danymi US.

^a Since 2002 r. including individual medical practices and nurses registered at the Chamber of Physicians, Nurses. Since 2005 persons working directly with patients, i.e. excluding persons for whom the primary workplace in university, social assistance, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Source: data of the Ministry of Health; in regard to pharmacists including data of the SO.

TABL. 2 (149). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**^a
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	454	560	612	663	Health care institutions (as of 31 XII)
miasta	278	380	430	479	urban areas
wieś	176	180	182	184	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	176	360	321	351	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	158	308	260	280	urban areas
wieś	18	52	61	71	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	13225,1	15386,1	15878,6	15988,4	Consultations provided ^c in thous.
lekarskie	11885,7	14173,5	14673,6	14540,3	doctors
w tym specjalistyczne	4041,6	6651,4	5388,8	5135,1	of which specialized
stomatologiczne ^d	1339,4	1212,6	1205,0	1448,1	dental ^d
Porady udzielone ^c na 1 mieszkańca	6,3	7,5	7,7	7,7	Consultations provided ^c per capita
lekarskie	5,7	6,9	7,1	7,0	doctors
stomatologiczne ^d	0,6	0,6	0,6	0,7	dental ^d

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 4 na str. 222. ^b Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia lub z zakładami opieki zdrowotnej (patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2, pkt 3 na str. 220); do 2008 r. łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy (w 2000 r. — tylko w miastach). ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne). ^d Od 2005 r. wszystkie porady stomatologiczne zaliczane są do specjalistyki.

^a See general notes to the chapter, item 4 on page 222. ^b Data concern entities that have signed a contract with National Health Fund or health care facility (see general notes to the chapter, item 2, point 3 on page 220); until 2008 including medical practices conducted within the framework of workplace medical service (in 2000 — only in urban areas). ^c Including consultations paid by patients (non-public funds). ^d Since 2005 all dental consultations were included into specialized.

TABL. 3 (150). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII					
Szpital ogólny	32	35	36	39	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	6 ^a	11	17	20	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	1 ^a	7 ^a	9	8	Nursing homes
Hospicja	3	3	3	3	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment
sanatoria	16	21	20	21	sanatoria ^b
szpitale	10	8	9	8	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII					
Szpital ogólny	9338	9015	9276 ^b	9038 ^b	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	504 ^a	553	766	888	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	15 ^a	289 ^a	297	260	Nursing homes
Hospicja	56	64	58	59	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe	4516 ^c	5099	5365	5500	Health resort treatment
sanatoria	2858 ^c	3890	3415	3556	sanatoria
szpitale	1658 ^c	1209	1950	1944	hospitals
LECZENIE IN-PATIENTS					
Szpital ogólny ^d	320456	332964	347414	347648	General hospitals ^d
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	503 ^a	1035	1686	1855	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	15 ^a	868 ^a	775	824	Nursing homes
Hospicja	1247	962	914	1041	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze	71477	106719	102049	103471	Health resort treatment patients
w sanatoriach	47831	85684	64341	73097	in sanatoria
w szpitalach	23646	21035	37708	30374	in hospitals

^a Bez zakładów typu psychiatrycznego. ^b Łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. ^c Przeciętna liczba łóżek czynnych w ciągu roku. ^d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: od 2005 r. w zakresie szpitali ogólnych i zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Excluding nursing homes psychiatry types. ^b Including incubators as well as places for newborns. ^c Average number of beds occupied during the year. ^d Excluding inter-ward patient transfers.

Source: since 2005 in regard to general hospitals and long-term facilities – data of the Ministry of Health.

TABL. 4 (151). SZPITALA OGÓLNE
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Szpitala (stan w dniu 31 XII)	32	35	36	39	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	32	24	20	19	Public
Niepubliczne	–	11	16	20	Non-public
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	9338	9015	9276^d	9038^d	Beds (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	9334	7730	7404	6866	in: public hospitals
niepublicznych	4	1285	1872	2172	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	45,2	43,6	44,9	43,7	per 10 thous. population
w tym na oddziałach ^b :					of which in specified wards ^b :
Chorób wewnętrznych	1563	1633	1648	1646	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^c	190	405	415	413	of which cardiological ^c
Chirurgicznych	2478	2216	2146	2041	Surgical
Pediatrycznych	638	620	623	620	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1224	1085	1048	1026	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	219	203	199	202	Oncological
Intensywnej terapii	129	157	171	161	Intensive therapy
Zakaźnych	378	327	259	259	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	583	578	513	491	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	206	121	108	94	Dermatology
Neurologicznych	325	362	330	330	Neurological
Psychiatrycznych	183	217	239	257	Psychiatric
Ruch chorych					Patients
Leczeni ^d w tys.	320,4	333,0	347,4	347,6	In-patients ^d in thous.
w tym na oddziałach ^{be} :					of which in specified wards ^{be} :
chorób wewnętrznych	67,2	76,1	78,1	76,7	internal diseases
w tym kardiologicznych ^c	10,2	25,3	24,5	23,4	of which cardiological ^c
chirurgicznych	94,0	89,1	91,7	94,9	surgical
pediatrycznych	23,5	24,1	26,7	26,3	paediatric
ginekologiczno-położniczych	55,8	53,2	57,8	59,0	gynaecological-obstetric
onkologicznych	9,3	10,1	13,4	13,6	oncological
intensywnej terapii	4,4	4,3	5,3	4,5	intensive therapy
zakaźnych	12,2	11,5	11,5	11,4	communicable
gruźlicy i chorób płuc	10,2	14,7	15,7	16,1	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	3,1	1,9	2,2	2,1	dermatology
neurologicznych	10,7	12,8	13,1	13,6	neurological
psychiatrycznych	1,9	2,7	2,8	3,3	psychiatric
Leczeni ^d na: 10 tys. ludności	1549	1610	1680	1680	In-patients ^d per: 10 thous. population
1 łóżko	34	37	37	38	bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach	7,9	6,2	5,7	5,5	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	271,8	236,4	235,2	236,8	Average bed use in days

^a Łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. ^b Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7 na str. 222. ^c Łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego. ^d Bez międzydziałowego ruchu chorych. ^e Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Źródło: od 2005 r. dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Including incubators as well as places for newborns. ^b See general notes to the chapter, item 7 on page 222. ^c Including intensive cardiological care wards. ^d Excluding inter-ward patient transfers. ^e Including inter-ward patient transfers.

Source: since 2005 data of Ministry of Health.

TABL. 5 (152). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Apteki	464	541	522	505	Pharmacies
w tym prywatne	443	537	521	503	of which private
w tym na wsi	74	81	85	79	of which in rural areas
Punkty apteczne	28	76	74	78	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	25	75	72	77	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	4203	3352	3470	3549	pharmacy and pharmaceutical outlet
1 aptekę	4457	3823	3962	4097	pharmacy
w tym na wsi	10506	9823	9511	10283	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	771 ^b	968	980	962	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 10 na str. 223. ^b W przeliczeniu na pełne etaty.^a See general notes to the chapter, item 10 on page 223. ^b Calculated as full-time employment.TABL. 6 (153). **KRWIODAWSTWO
BLOOD DONATION**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	5	5	5	5	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	20791	31375	35155	37784	Blood donors
w tym honorowi	20768	31347	35139	37784	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	44346	54697	57792	63164	Blood taken in units of whole blood ^a
Wyprodukowane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^b	81359	59763	63746	68428	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

^a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. ^b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

^a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. ^b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Internal Affairs.

S o u r c e: data of the Hematology and Transfusiology Institute.

TABL. 7 (154). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONING**

CHOROBY	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Krztusiec	32	172	257	168	1,5	8,3	12,4	8,1	Whooping cough
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	4	2	2	18	0,19	0,10	0,10	0,9	type A
typ B	272	126	127	99	13,1	6,1	6,1	4,8	type B
typ C	180	221	181	89	8,7	10,7	8,8	4,3	type C

TABL. 7 (154). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONING (cont.)

CHOROBY	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Różyczka	3148	731	385	340	152,1	35,4	18,6	16,4	Rubella
AIDS ^a	10	7	2	3	0,48	0,34	0,10	0,15	AIDS ^a
Salmonellozy	1794	1389	765	516	86,3	67,2	37,0	24,9	Salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	5	1	1	–	0,24	0,05	0,05	x	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	315	141	78	92	15,2	6,8	3,8	4,4	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2 ^b	1213	1214	1867	1349	279,4	302,0	429,2	294,0	Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years) ^b
Szkarlatyna (płonica)	555	695	726	1052	26,8	33,6	35,1	50,9	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	58	65	53	44	2,8	3,1	2,6	2,1	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	64	88	54	39	3,1	4,3	2,6	1,9	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	26	7	17	8	1,26	0,34	0,82	0,4	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyuszniczy nagminne)	1440	7687	220	199	69,6	371,8	10,6	9,6	Mumps
Toksoplazmoza	56	88	39	.	2,7	4,3	1,9	x	Toxoplasmosis
Tasiemczyce	49	27	15	.	2,37	1,31	0,73	x	Cestode infestations
Włośnica	3	7	–	1	0,14	0,34	x	0,05	Trichinellosis
Świerzb	1431	1659	1021	.	69,2	80,2	49,4	x	Scabies
Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę	125484	28182	3215	40621	6064,5	1363,0	155,6	1963,5	Influenza and influenza-like illness
Szczepieni przeciw wścieklicznie	695	359	377	399	33,6	17,4	18,2	19,3	Rabies vaccinations
Choroby weneryczne ^c :	53	50	71	98	2,6	2,4	3,4	4,7	Venereal diseases ^c :
kiła	20	28	46	48	1,0	1,4	2,2	2,3	syphilis
rzeżączka	33	22	25	50	1,6	1,1	1,2	2,4	genococcal infections

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych.

U w a g a. Od 2009 r. nie ma obowiązku zgłaszania zachorowania na toksoplazmozę, tasiemczycę i świerzb.

Ź r ó d ł o: dane Państwowego Zakładu Higieny.

^a Preliminary data because of specific of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Refers to newly registered.

N o t e. Since 2009 there is no obligation of registering incidences of toxoplasmosis, cestode infestations and scabies.

S o u r c e: data of the National Institute of Hygiene.

TABL. 8 (155). ŻŁOBKI

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Żłobki	21	17	18	19	Nurseries
Oddziały żłobkowe	8	6	4	4	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^a	1358	1059	1075	1184	Places in nurseries ^a
Dzieci przebywające w żłobkach ^a (w ciągu roku)	2371	2061	2367	2322	Children staying in nurseries ^a (during the year)
Miejsca w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	37,9	31,7	29,4	31,1	Places in nurseries ^a per 1000 children up to age 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3	15,3	14,1	18,8	19,3	Children staying in nurseries ^a per 1000 children up to age 3

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a Including nursery wards.

TABLE 9 (156). **CAŁODOBOWE PLACÓWKI OPIEKUNICZO-WYCHOWAWCZE
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY^a**

Stan w dniu 31 XII

ROUND-THE-CLOCK CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUTH^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	2005	2008	2009	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	placówki centres			wychowankowie residents			wolontariusze ^b volunteers ^b			
OGÓŁEM	41	43	47	1266	1258	1283	229	161	101	TOTAL
placówki:	centres:									
Interwencyjne	2	–	–	88	–	–	25	–	–	Intervention
Rodzinne	14	15	16	96	105	113	3	–	–	Family
Socjalizacyjne	23	21	21	970	672	636	171	49	76	Socialization
Wielofunkcyjne	2	7	10	112	481	534	30	112	25	Multi-functional

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 12 na str. 223. ^b W ciągu roku.

^a See general notes to the chapter, item 12 on page 223. ^b During the year.

TABLE 10 (157). **RODZINY ZASTĘPCZE**

Stan w dniu 31 XII

FOSTER FAMILIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2522	2211	2193	2185	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	1922	1873	1846	Related to the child
Niespokrewnione z dzieckiem	261	266	276	Not related to the child
Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne	28	54	63	Professional not related to the child with many children
specjalistyczne	6	22	27	specialized
o charakterze pogotowia rodzinnego	.	3	9	10	emergency type
Dzieci w rodzinach zastępczych^b	3032	2860	2977	2947	Children in foster families^a
w tym w wieku 0-3 lata	110	186	252	271	of which at age 0-3
w tym posiadające orzeczenie o nie- pełnosprawności	220 ^c	329	380	346	of which children with legal confirmation of disability
Spokrewnionych z dzieckiem	2408	2372	2344	Related to the child
Niespokrewnionych z dzieckiem	359	400	374	Not related to the child
Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne	93	205	229	Professional not related to the child with many children
specjalistyczne	19	97	125	specialized
o charakterze pogotowia rodzinnego	9	27	26	emergency type
Dzieci usamodzielnione w ciągu roku .	338	45	60	60	Children who gained independence during the year

^a Stan w dniu 15 XII. ^b Dzieci do lat 18; łącznie z dziećmi niebędącymi pod nadzorem sądów. ^c Pobierające zasiłek pielęgnacyjny.

^a As of 15 XII. ^b Children up to age 18; including children not under court supervision. ^c Receiving nursing benefit.

TABL. 11 (158). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (z filiami)**

Stan w dniu 31 XII

SOCIAL WELFARE STATIONARY FACILITIES (with subbranches)

As of 31 XII

A. OGÓŁEM

TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	63	73	73	70	<i>Homes and facilities (excluding branches)</i>
Miejsca:					<i>Places:</i>
ogółem	5090	5621	5517	5159	<i>total</i>
na 10 tys. ludności	24,6	27,2	26,7	24,9	<i>per 10 thous. population</i>
Mieszkańcy:					<i>Residents:</i>
ogółem	4983	5375	5213	5001	<i>total</i>
w tym umieszczeni po raz pierwszy (w ciągu roku) ...	1400	1883	1408	1403	<i>of which placed within for the first time (during the year)</i>
na 10 tys. ludności	24,1	26,0	25,2	24,2	<i>per 10 thous. population</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie	717	201	267	251	<i>Persons awaiting a place</i>

B. WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW W 2009 R.

BY GROUP OF RESIDENTS IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii), w których mogą przebywać^a:		<i>Homes and facilities (excluding branches) in which may be^a:</i>
osoby w podeszłym wieku	10	<i>aged persons</i>
przewlekłe somatycznie chorzy	14	<i>chronically ill with somatic disorders</i>
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	11	<i>mentally retarded</i>
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie ...	4	<i>children and young mentally retarded</i>
przewlekłe psychicznie chorzy	11	<i>chronically mentally ill</i>
niepełnosprawni fizycznie	1	<i>physically handicapped</i>
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	3	<i>mothers with dependent children and pregnant women</i>
bezdomni	17	<i>homeless</i>
inne osoby	2	<i>other persons</i>
Mieszkańcy domów i zakładów:		<i>Residents of homes and facilities:</i>
osoby w podeszłym wieku	712	<i>aged persons</i>
przewlekłe somatycznie chorzy	1009	<i>chronically ill with somatic disorders</i>
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	879	<i>mentally retarded</i>
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie ...	216	<i>children and young mentally retarded</i>
przewlekłe psychicznie chorzy	1045	<i>chronically mentally ill</i>
niepełnosprawni fizycznie	80	<i>physically handicapped</i>
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	26	<i>mothers with dependent children and pregnant women</i>
bezdomni	1008	<i>homeless</i>
inne osoby	26	<i>other persons</i>

^a W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

^a In the division facilities may be shown several times, because one facility may be intended for some groups of residents.

TABL. 12 (159). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
 SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający <i>Beneficiaries</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2000	138596	TOTAL
	2005	291252	
	2008	222460	
	2009	218534	
Pomoc pieniężna	149117	186422,7	<i>Material assistance</i>
w tym zasiłek:			<i>of which benefits:</i>
stały	11938	39069,9	<i>permanent</i>
okresowy	41761	57870,2	<i>temporary</i>
celowy	90058	55358,0	<i>appropriated</i>
Pomoc niepieniężna	69417	49017,9	<i>Non-material assistance</i>
w tym:			<i>of which:</i>
schronienie	1609	1550,8	<i>shelter</i>
posiłek	60382	23850,7	<i>meals</i>
ubranie	489	145,7	<i>clothing</i>
sprawienie pogrzebu	181	397,8	<i>burial</i>

^a Organizowanej i świadczonej przez administrację rządową i jednostki samorządu terytorialnego.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a Organized and rendered by government administration and local self-government entities.

Source: data of Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

3. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

4. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmująca dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper i operetek (łącznie z teatrami tańca, musicalowymi i baletowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**,
- działalność **rozrywkową estradową**.

4. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo).

Wśród kin stałych wyróżnia się: **miniplexy** — posiadające od 3 do 7 sal i **multiplexy** — posiadające 8 sal i więcej.

6. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM

General notes

Culture

1. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.*

*A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.*

2. *Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as **exhibits** in museums.*

3. *Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.*

4. *Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta (including dance theatres, musical comedy theatres and ballet theatres),
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**,
- the concert activity of **song and dance ensembles**,
- **entertainment** activities.

4. *Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

5. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape).*

*Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** — equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** — equipped with 8 screens and more.*

6. *Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the sub-

mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin **turystyka** — zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki — obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (nie obejmujące pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

W ramach obiektów hotelowych do grupy „**Inne obiekty hotelowe**” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościeńce); do 2003 r. wliczane były do podgrupy „Pozostałe niesklasyfikowane”.

W ramach pozostałych obiektów do grupy „**Pozostałe niesklasyfikowane**” zalicza się obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania zgodnie z jego przeznaczeniem w całości lub w części, pełnią funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m.in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze, zakłady uzdrowskowe itp. Do 2003 r. do grupy tej zaliczano również obiekty, które nie spełniały wymogów kategoryzacyjnych dla poszczególnych rodzajów obiektów. Od 2009 r. zaliczane są tutaj obiekty do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego.

3. Dane o **obiekтах i miejscach noclegowych** wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

5. **Placówki gastronomiczne** w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodzianie, bufety itp.

scription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (WTO), includes activities of persons travelling for purposes other than that connected with earning income, i.e., mainly for recreational, work-related, religious and other purposes, and remaining outside their normal environment not longer than 1 year.

2. **Tourist accommodation facilities** include collective tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar facilities and other facilities (do not include rooms for rent and agrotourism lodgings);

Within hotels and similar facilities, the group “**Other hotel facilities**” has covered facilities which do not meet requirement for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns); until 2003 included in the subgroup “Other non-classified”.

Within other facilities, the group “**Other non-classified**” has covered facilities which during incomplete exploitation according to their purpose are used fully or partly as tourist accommodation establishments. These are i.a.: boarding-schools, student dormitories, employee boarding houses, health establishments etc. Until 2003 into this group were also included facilities which didn't fulfil categorization requirements for particular types of facilities. Since 2009 the weekend and holiday accommodation establishments has been included in this group.

3. Data on **facilities and number of beds** are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding facilities and the number of beds for tourists.

4. **Foreign tourists** using collective tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. Foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

5. **Catering establishments** in collective tourists accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

Kultura

Culture

TABL. 1 (160). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	481	464	452	450	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	305	290	283	282	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)....	223	175	155	151	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	145	95	79	71	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	7690,7	7750,6	7742,5	7684,2	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	3032,2	3050,3	3078,6	3082,6	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	364,3	362,5	309,5	305,0	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	104,9	102,3	88,2	86,1	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}.</i>
w tysiącach wol.	7290,6	6874,7	5733,0	5725,0	<i>in thousands volumes</i>
w tym na wsi	2187,3	2047,3	1711,1	1665,4	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	20,0	19,0	18,5	18,8	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	20,8	20,0	19,4	19,4	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. *b* Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. *b* Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (161). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
			własne ^b <i>own^b</i>	obce ^c <i>exterior^c</i>	ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students^d</i>	
OGÓŁEM							TOTAL
2000	23	787,7	106	55	908,3	437,3	
2005	26	629,9	130	102	685,9	247,9	
2008	27	678,0	136	98	798,7	264,1	
2009	29	732,9	149	88	850,2	260,3	
Archeologiczne	1	105,7	3	2	268,7	115,9	<i>Archaeological</i>
Biograficzne	4	12,1	12	4	18,4	3,8	<i>Biographical</i>
Etnograficzne	4	63,3	8	16	74,4	14,3	<i>Ethnographic</i>
Historyczne	6	165,9	37	15	268,8	39,7	<i>Historical</i>
Przyrodnicze	1	4,1	7	–	2,7	2,6	<i>Natural history</i>
Regionalne	9	250,2	59	44	115,2	57,2	<i>Regional</i>
Techniki	2	1,0	–	1	69,6	21,9	<i>Technical</i>
Inne	2	130,6	23	6	32,4	4,9	<i>Other</i>

a Stan w dniu 31 XII. *b* W kraju. *c* Krajowe i z zagranicy. *d* Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. *b* Domestic. *c* Domestic and foreign. *d* Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 (162). GALERIE SZTUKI
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	5	11	13	13	10	3	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	140	225	227	241	207	34	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy	13	20	18	18	18	–	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	141	236	246	258	222	36	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	102,1	95,4	134,5	135,0	132,1	2,9	<i>Visitors in thous.</i>

^a W kraju.^a In Poland.TABL. 4 (163). TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls^a</i>	Przed- stawienia i koncerty ^b <i>Perform- ances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne					<i>Theatres and music institution</i>
2000	7	4729	2933	753,2	
2005	7	4687	2410	594,4	
2008	8	4834	3152	705,2	
2009	8	4764	3044	635,1	
Teatry dramatyczne	5	2441	1353	279,1	<i>Dramatic theatres</i>
dramatyczne	3	1915	881	212,3	<i>dramatic</i>
lalkowe	2	526	472	66,8	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne	1	803	118	81,3	<i>Musical theatres</i>
Filharmonie	1	1200	1102	188,5	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry	1	320	463	79,2	<i>Orchestras</i>
Zespoły pieśni i tańca	–	x	8	7,0	<i>Song and dance ensembles</i>
Przedsiębiorstwa estradowe					<i>Entertainment enterprises</i>
2000	–	x	42	11,4	
2005	–	x	27	7,1	
2008	–	x	34	15,6	
2009	–	x	99	42,6	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa; łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area; including outdoor events.

TABL. 5 (164). **KINA STAŁE**^a
FIXED CINEMAS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym multipleksy <i>of which multiplex</i>	
Kina (stan w dniu 31 XII)	28	20	19	16	3	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	29	41	56	53	35	<i>Audience (as of 31 XII)</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys. ...	8,9	9,8	12,2	11,5	6,9	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) in thous.</i>
Seanse:						<i>Screenings:</i>
w tysiącach	16,9	41,7	74,0	82,5	67,5	<i>in thousands</i>
na 1 kino	604	2086	3894	5155	22488	<i>per cinema</i>
Widzowie:						<i>Audience:</i>
w tysiącach	746,9	1004,0	1663,0	1852,2	1519,6	<i>in thousands</i>
na 1 kino	26676	50200	87533	115764	506521	<i>per cinema</i>
na 1 seans	44	24	22	22	23	<i>per screening</i>

^a Wszystkie kina zlokalizowane są w miastach.

^a All cinemas are located in urban areas.

TABL. 6 (165). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tysiącach <i>in thousands</i>				na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>				
Abonenci radiowi ...	536,4	530,3	430,9	416,4	259	256	208	201	<i>Radio subscribers</i>
miasta	376,1	370,5	303,1	292,8	291	291	241	233	<i>urban areas</i>
wieś	160,3	159,8	127,8	123,6	206	201	158	152	<i>rural areas</i>
Abonenci telewizyjni	524,4	511,6	417,5	403,4	254	247	202	195	<i>Television subscribers</i>
miasta	367,4	355,9	292,6	282,5	285	280	232	225	<i>urban areas</i>
wieś	157,0	155,7	124,9	120,9	202	196	155	149	<i>rural areas</i>

Źródło: dane o abonentach radiowych i telewizyjnych – Dyrekcja Generalna Poczty Polskiej.

Source: data on the radio and television subscribers – the Polish Post General Directorate.

TABL. 7 (166). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**

Stan w dniu 31 XII

CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS, COMMUNITY CENTRES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2009			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Instytucje	181	203	199	81	118	<i>Institutions</i>
domy kultury	53	48	47	33	14	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	68	71	73	30	43	<i>cultural centres</i>
kluby	21	16	16	16	–	<i>clubs</i>
świetlice	39	68	63	2	61	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	225	241	252	182	70	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	10673	9523	9951	7299	2652	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	1472,8	1365,8	1416,3	1143,8	272,5	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	244	179	202	156	46	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	4014	2828	2953	2183	770	<i>Course graduates (during the year)</i>
Zespoły artystyczne	866	874	947	714	233	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	12878	12390	13655	10072	3583	<i>Members of artistic ensembles</i>
Koła (kluby)	720	679	995	877	118	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	13673	15405	17452	14557	2895	<i>Members of groups (clubs)</i>

Turystyka

Tourism

TABL. 8 (167). TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	386	338	306	296	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	184	188	192	of which open all year
Hotele	49	73	84	89	Hotels
Motele	4	5	4	4	Motels
Pensjonaty	6	6	5	5	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	33	31	33	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	18	4	3	3	Excursion hostels
Schroniska ^a	16	12	12	9	Shelters ^a
Pola biwakowe	32	22	16	15	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	125	85	65	52	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	6	7	5	4	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	21	28	19	19	Training-recreational centres
Zespoły domków turystycznych	37	24	21	20	Public tourist cottages
Kempingi	8	3	3	3	Camping sites
Zakłady uzdrowiskowe	15	14	21	21	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane ^b	49 ^c	22	17	19	Other not classified ^b
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	29488	26325	24746	26023	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	11790	13967	15378	16415	of which open all year
Hotele	3685	5316	6130	6488	Hotels
Motele	172	119	105	154	Motels
Pensjonaty	171	254	243	239	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	1110	1016	1426	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	952	284	246	210	Excursion hostels
Schroniska ^a	731	734	762	658	Shelters ^a
Pola biwakowe	4494	2845	2164	2797	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	7470	5760	4728	4157	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	501	898	450	480	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2419	3115	2102	2386	Training-recreational centres
Zespoły domków turystycznych	1902	1340	1192	1153	Public tourist cottages
Kempingi	1229	372	367	360	Camping sites
Zakłady uzdrowiskowe	3334	3492	4732	4766	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane ^b	2428 ^c	686	509	749	Other not classified ^b

^a Łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. ^b Łącznie z ośrodkami do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego ^c Łącznie z innymi obiektami hotelowymi; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2 na str. 235.

^a Including youth hostels and school youth hostels. ^b Data were supplemented by information on weekend and holiday accommodation establishments. ^c Including other hotel facilities; see general notes to the chapter, item 2 on page 235.

TABLE 8 (167). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	572226	662705	778400	766376	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	66848	86691	77398	65307	<i>of which foreign tourists</i>
Hotele	245645	344770	436451	400460	<i>Hotels</i>
Motele	10779	9639	11659	15104	<i>Motels</i>
Pensjonaty	5361	9747	8214	7374	<i>Boarding houses</i>
Inne obiekty hotelowe	42583	44446	50408	<i>Other hotel facilities</i>
Domy wycieczkowe	37461	9165	7676	6591	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska ^a	19802	25781	30654	33394	<i>Shelters ^a</i>
Pola biwakowe	13319	11497	8105	7934	<i>Tent camp sites</i>
Ośrodki wczasowe	46069	51484	48591	39822	<i>Holiday centres</i>
Ośrodki kolonijne	6804	4660	9687	3694	<i>Holiday youth centres</i>
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	52660	44386	35604	56674	<i>Training-recreational centres</i>
Zespoły domków turystycznych	27089	14813	12347	10963	<i>Public tourist cottages</i>
Kempingi	8306	7405	5031	7449	<i>Camping sites</i>
Zakłady uzdrowiskowe	46538	66391	104982	110873	<i>Health establishments</i>
Pozostałe niesklasyfikowane ^b	52393 ^c	20384	14953	15636	<i>Other not classified^b</i>
Udzielone noclegi	2271708	2395374	2892903	2838606	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	124630	159052	189740	154221	<i>of which foreign tourists</i>
Hotele	405653	554386	735087	664155	<i>Hotels</i>
Motele	20347	16125	15926	28252	<i>Motels</i>
Pensjonaty	14311	18886	17718	15070	<i>Boarding houses</i>
Inne obiekty hotelowe	87087	109705	112796	<i>Other hotel facilities</i>
Domy wycieczkowe	77502	18914	12387	14211	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska ^a	50747	48853	61794	64543	<i>Shelters ^a</i>
Pola biwakowe	41107	43185	32403	28047	<i>Tent camp sites</i>
Ośrodki wczasowe	364104	280205	210983	170516	<i>Holiday centres</i>
Ośrodki kolonijne	38256	39819	25836	21233	<i>Holiday youth centres</i>
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	152420	147048	118046	135189	<i>Training-recreational centres</i>
Zespoły domków turystycznych	94895	54348	40586	36444	<i>Public tourist cottages</i>
Kempingi	18927	10215	9242	12257	<i>Camping sites</i>
Zakłady uzdrowiskowe	851957	1018086	1458146	1481767	<i>Health establishments</i>
Pozostałe niesklasyfikowane ^b	141482 ^c	58217	45044	54126	<i>Other not classified^b</i>

^a Łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. ^b Łącznie z ośrodkami do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego. ^c Łącznie z innymi obiektami hotelowymi; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2 na str. 235.

^a Including youth hostels and school youth hostels. ^b Data were supplemented by information on weekend and holiday accommodation establishments. ^c Including other hotel facilities; see general notes to the chapter, item 2 on page 235.

TABL. 9 (168). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURISTS ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	66848	86691	77398	65307	Tourists accommodated
Hotele	55005	73292	68513	56213	Hotels
Motele	1159	459	289	139	Motels
Pensjonaty	630	412	148	110	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	3064	1521	1337	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	1319	182	107	35	Excursion hostels
Schroniska ^a	755	825	433	652	Shelters ^a
Pola biwakowe	422	1283	870	483	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	363	605	569	87	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1261	327	592	170	Training-recreational centres
Zespoły domków turystycznych	571	458	309	280	Public tourist cottages
Kempingi	1807	5039	2510	4271	Camping sites
Zakłady uzdrowiskowe	267	297	1239	1110	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	3289 ^b	448	298	420	Other not classified
Udzielone noclegi	124630	159052	189740	154221	Nights spent (overnight stay)
Hotele	94780	126833	154146	123274	Hotels
Motele	2139	506	456	212	Motels
Pensjonaty	994	1315	328	177	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	7265	4865	4839	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	3425	371	223	66	Excursion hostels
Schroniska ^a	1951	1913	1310	1848	Shelters ^a
Pola biwakowe	598	3540	1643	714	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	3676	3311	2556	729	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3380	1543	4471	1402	Training-recreational centres
Zespoły domków turystycznych	1283	1114	576	415	Public tourist cottages
Kempingi	2387	6350	4919	5981	Camping sites
Zakłady uzdrowiskowe	3387	3980	13376	12688	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	6630 ^b	1011	871	1876	Other not classified

^a Łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. ^b Łącznie z innymi obiektami hotelowymi; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2 na str. 235.

^a Including youth hostels and school youth hostels. ^b Including other hotel facilities; see general notes to the chapter, item 2 on page 235.

TABL. 10 (169). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**

Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

As of 31 VII

RODZAJE OBIEKTÓW	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary i kawiarnie <i>Bars and coffee houses</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	TYPE OF FACILITIES
OGÓŁEM	2000 87	174	110	95	TOTAL
	2005 105	125	74	40	
	2008 108	112	73	48	
	2009 113	98	82	25	
Hotele	71	39	6	3	<i>Hotels</i>
Motele	3	1	–	–	<i>Motels</i>
Pensjonaty	3	1	2	–	<i>Boarding houses</i>
Inne obiekty hotelowe	12	14	5	5	<i>Other hotel facilities</i>
Domy wycieczkowe	1	1	2	1	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska ^a	1	–	3	–	<i>Shelters ^a</i>
Pola biwakowe	–	–	1	3	<i>Tent camp sites</i>
Ośrodki wczasowe	7	14	21	6	<i>Holiday centres</i>
Ośrodki kolonijne	–	–	4	–	<i>Holiday youth centres</i>
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	7	9	11	4	<i>Training-recreational centres</i>
Zespoły domków turystycznych ...	2	2	4	2	<i>Public tourist cottages</i>
Kempingi	1	–	1	1	<i>Camping sites</i>
Zakłady uzdrowiskowe	2	14	20	–	<i>Heath establishments</i>
Pozostałe niesklasyfikowane	3	3	2	–	<i>Other not classified</i>

^a Łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.^a Including youth hostels and school youth hostels.TABL. 11 (170). **ZAPLECZE KONFERENCYJNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W 2009 R.**

Stan w dniu 31 VII

CONFERENCE FACILITIES IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2009

As of 31 VII

RODZAJE OBIEKTÓW	Obiekty posiadające: <i>Equipment of facilities:</i>			rzutnik/ /projector <i>slide/ /projector</i>	TYPE OF FACILITIES
	salę konferencyjną <i>conference room</i>		zestaw audio- -video <i>audio- -video set</i>		
	obiekty <i>facilities</i>	miejsca <i>seats</i>			
OGÓŁEM	130	14370	96	110	TOTAL
Hotele	70	8922	52	65	<i>Hotels</i>
Motele	2	90	–	–	<i>Motels</i>
Pensjonaty	3	299	1	3	<i>Boarding houses</i>
Inne obiekty hotelowe	10	908	7	7	<i>Other hotel facilities</i>
Domy wycieczkowe	–	–	1	–	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska ^a	2	65	2	1	<i>Shelters ^a</i>
Pola biwakowe	1	25	–	1	<i>Tent camp sites</i>
Ośrodki wczasowe	11	1455	8	5	<i>Holiday centres</i>
Ośrodki kolonijne	–	–	1	1	<i>Holiday youth centres</i>
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	15	1241	11	13	<i>Training-recreational centres</i>
Zakłady uzdrowiskowe	14	1205	13	13	<i>Heath establishments</i>
Pozostałe niesklasyfikowane	2	160	–	1	<i>Other not classified</i>

^a Łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.^a Including youth hostels and school youth hostels.

Uwagi ogólne

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania podstawowe i stosowane oraz prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych):
 - a) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
 - b) jednostki badawczo-rozwojowe, tj. jednostki państwowe, działające na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst, Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
 - c) inne, tj. jednostki prywatne, zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **jednostki obsługi nauki** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, stowarzyszenia naukowe i inne jednostki obsługi nauki);
- 3) **jednostki rozwojowe**, tj. podmioty gospodarcze, przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe posiadające własne zaplecze badawczo-rozwojowe (laboratoria, biura konstrukcyjne, zakłady rozwoju techniki itp.), prowadzące działalność B+R, głównie o charakterze prac rozwojowych, obok swojej podstawowej działalności;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** — m.in. szpitale prowadzące prace badawczo-rozwojowe obok swojej podstawowej działalności, z wyjątkiem klinik akademii medycznych (uniwersytetów) i Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego ujętych w kategorii „szkoły wyższe” oraz szpitale posiadających status instytutów naukowo-badawczych ujętych w kategorii jednostki badawczo-rozwojowe”.

2. Dane dotyczące zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10 % nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

3. Nakłady na działalność badawczo-rozwo-

General notes

1. Research and development activity (i.e. research and experimental development work — R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge about man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development activity includes **basic research, applied research and experimental development**.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities:

- 1) **scientific and research-development units** (i.e. units whose main activity is performing R&D activity):
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences,
 - b) branch research-development units, i.e. state owned units working on the basis of the Law of 25 VII 1985 on the Branch R&D Units (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
 - c) others, i.e. private units whose main activity is performing R&D (NACE Rev. 2, the division 72 “Scientific research and development”);
- 2) **science support units** (scientific libraries, scientific archives, scientific societies and other “auxiliary units”);
- 3) **development units**, i.e. economic entities, primarily industrial enterprises, with their own R&D facilities (laboratories, design offices, technical development plants, etc.), performing R&D activity mainly with an experimental development character along with their principal activity;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** — among the other hospitals conducting R&D activity along with their principal activity, excluding clinics of medical academies (universities) and the Medical Centre for Postgraduate Education included in the category “higher education institutions” as well as hospitals having the status of research institutes included in the category “branch research-development units”.

2. Data regarding employment in R&D activity include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal work time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

3. Expenditures on research and develop-

jąw) obejmują nakłady będące poniesione na badania podstawowe, przemysłowe (do 2006 r. określane jako stosowane) i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej (do 2001 r. zwanej specjalną), niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

4. Działalność innowacyjna w przemyśle dotyczy opracowania i wdrażania nowych lub istotnie ulepszonych produktów (wytrobów, usług) — innowacja produktowa i procesów — innowacja procesowa, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa. Obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym.

5. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw — patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

6. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

7. Innowacja procesowa to zastosowanie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcyjnych, a także nowych lub istotnie ulepszonych metod z zakresu logistyki, zaopatrzenia i dystrybucji oraz metod (systemów) wspierających procesy w przedsiębiorstwie

8. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

9. Wynalazek podlegający opatentowaniu

ment activity include current expenditures borne on basic research, industrial research (until 2006 defined as applied) and development work as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D regardless of the origin (source) of the financial funds.

Capital expenditures on fixed assets connected with research and development activity comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment (until 2001 so-called special research equipment), necessary for performing particular R&D projects and meeting criteria for inclusion in fixed assets but according to the regulation in force temporarily, till completion of the a.m. projects not included in fixed assets; until 2002, expenditure on a.m. equipment was included in the current expenditures on R&D.

4. Innovation activity in industry concerns elaborating and implementing of new or significantly improved products (goods and services) — product innovation and processes — process innovation which are novel at least for the enterprise. It comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial steps.

5. Expenditures on innovation include expenditures on: R&D activity (intramural and extramural), acquisition of external knowledge (disembodied technology and know-how — patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, acquisition of fixed assets required for introduction of innovations (instruments and equipment and land and buildings), training directly linked to technological innovations, marketing for technologically new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

6. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

7. Process innovation is the adoption of new or significantly improved production methods, and also new or significantly improved logistics, delivery or distribution methods and support activity for processes in enterprise.

8. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

9. A patentable invention — regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert

— bez względu na dziedzinę nauki — jest to nowe rozwiązanie posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

10. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

11. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

12. Dane dotyczące **przedsiębiorstw wyposażonych w technologie informacyjno-telekomunikacyjne (ICT)** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według PKD 2007, do sekcji: przetwórstwo przemysłowe; wytworzenie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo; handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacja i komunikacja; działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca. W 2009 roku badaniem objęto 14,4 tys. przedsiębiorstw (tj. 14,9 % ich ogólnej liczby).

13. Lokalna sieć komputerowa (LAN) to rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niedużym obszarze, często w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Sieć ta może być przewodowa lub bezprzewodowa.

14. Intranet to wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biura, zakłady, filie).

does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

10. A utility model eligible for protection — any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

11. *The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.*

12. Data regarding enterprises equipped with Information Communication Technology (ICT), concern economic entities employing more than 9 persons and included in the sections according to the NACE Rev. 2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities. In 2009 the survey covered 14,4 thous. of enterprises (i.e. 14,9 % of total enterprises).

13. Local area network (LAN) is a type of a network located on a relatively small area, often within one building or group of buildings. LAN can consist of from two to several hundred computers. This network can be wirebased or wireless.

14. Intranet is an inner, isolated enterprise network based on solutions used in the Internet, i.e. the same standards, protocols and programmes, covering all elements of an enterprise (offices, plants, branches).

TABLE 1 (171). **ZATRUDNIENIE I NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ**
EMPLOYMENT AND GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH
AND DEVELOPMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Liczba jednostek	38	37	43	54	Number of units
Zatrudnieni ^a	3150	2841	3101	2640	Personnel ^a
pracownicy naukowo- -badawczy	2469	2488	2737	2137	researchers
technicy i pracownicy równorzędni	307	208	207	414	technicians and equivalent staff
pozostały personel	374	145	157	89	other supporting staff
Zatrudnieni ogółem	4866	4729	4099	4284	Personnel with education of:
z wykształceniem wyższym:					higher:
z tytułem naukowym profesora	279	329	333	363	with title of professor
ze stopniem naukowym:					with scientific degree of:
doktora habilito- wanego	425	464	532	560	habilitated doctor ^b (HD)
doktora	1021	1341	1631	1670	doctor (PhD)
z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata	2256	2085	1219	1348	with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equivalent)
pozostałym	885	510	384	343	other
Nakłady ^c na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) w tys. zł	124345,6	114713,1	129390,9	346780,7	Gross domestic expendi- tures ^c on research and development activity (current price) in thous. zł
bieżące ^d	107663,3	82576,8	88837,2	312911,6	current ^d
w tym osobowe	53955,7	42605,8	40676,6	139716,4	of which labour costs
na badania:					on research:
podstawowe	24316,7	25328,0	37691,4	#	basic
przemysłowe ^e	24428,7	15902,7	19844,2	#	industrial ^e
prace rozwojowe	58917,9	41346,1	31301,6	46035,7	experimental deve- lopment
inwestycyjne na środki trwale ^d	16682,3	32136,3	40553,7	33869,1	capital ^d
w tym maszyny, urzą- dzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu	15028,1	12630,4	24267,0	29034,2	of which instruments and equipment

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy. ^c Bez amortyzacji środków trwałych. ^d Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 3 na str. 245. ^e Do 2006 r. określane jako stosowane.

^a In full-time equivalents. ^b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. ^c Excluding depreciation of fixed assets. ^d See general notes to the chapter, item 3 page 245. ^e Until 2006 defined as applied.

TABL. 2 (172). **STOPIEŃ ŻYZIENIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % <i>degree of consumption in %</i>				
OGÓŁEM	68,5	83,9	88,5	81,2	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	39,3	47,4	86,1	#	<i>Scientific and research-development units</i>
Jednostki rozwojowe	87,4	75,2	77,8	#	<i>Development units</i>
Szkoły wyższe	67,7	85,9	89,2	81,9	<i>Higher education institutions</i>

TABL. 3 (173). **STRUKTURA NAKŁADÓW^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**

STRUCTURE OF GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w % in %				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
W tym środki:					<i>Of which funds from:</i>
z budżetu państwa ^b	38,3	36,1	58,0	60,4	<i>the state budget^b</i>
podmiotów gospodarczych	58,6	58,6	31,7	13,8	<i>economic entities</i>
placówek naukowych PAN i jednostek badawczo- rozwojowych	0,8	1,6	1,8	0,5	<i>scientific units of the Polish Academy of Sciences and research-development units</i>
organizacji międzynarodowych i instytucji zagranicznych	0,6	3,3	5,9	2,2	<i>international organizations and foreign institutions</i>

^a Bez amortyzacji środków trwałych. ^b Których głównym dysponentem jest od lutego 2005 r. minister właściwy do spraw nauki, a do stycznia 2005 r. był Komitet Badań Naukowych.

^a Excluding depreciation of fixed assets. ^b Those held since February 2005 by minister competent for science, and until January 2005 by the State Committee for Scientific Research.

TABL. 4 (174). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**

EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w % in %			
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Z tego środki:				<i>Of which funds:</i>
własne	78,3	78,0	75,0	<i>own</i>
pozyskane z zagranicy (bezzwrotne)	0,6	5,6	17,4	<i>from abroad (not repayable)</i>
kredyty bankowe (krajowe i zagraniczne)	12,1	9,1	5,9	<i>bank credits (domestic and foreign)</i>
pozostałe	9,0	7,3	1,7	<i>other</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 49 person.

TABL. 5 (175). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W ZAKRESIE INNOWACJI PRODUKTOWYCH I PROCESOWYCH W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES FOR PRODUCT AND PROCESS INNOVATIONS IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INNOVATION ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym nakłady Of which expenditures							
		na działalność badawczą i rozwojową on research and development activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the acquisition of external knowledge	inwestycyjne capital			na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products	
				na budynki i budowę oraz grunty on a land and buildings	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment				
					razem total	w tym z importu of which import			
w tys. zł in thous. zł									
OGÓŁEM	2005	784199	133343	13063	217284	376962	168282	14328	8819
TOTAL	2008	1792737	92928	4361	618271	1018265	629950	2720	7937
	2009	857518	44463	4181	302486	480265	222274	1654	9993
W tym przetwórstwo przemysłowe		581077	44294	4104	83187	424969	222274	1578	9993
Of which manufacturing									
w tym: of which:									
Produkcja artykułów spożywczych		65246	610	12	6818	47312	22303	335	8366
Manufacture of food products									
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		4193	668	–	1034	1552	543	33	–
Manufacture of paper and paper products									
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		96107	6588	20	2668	84617	323	3	11
Manufacture of chemicals and chemical products									
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych		158989	1727	740	44577	108162	64729	224	647
Manufacture of rubber and plastic products									
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		46812	12797	1268	9449	21288	8853	748	387
Manufacture of metal products ^Δ									
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych		115958	2595	1076	9856	100138	81109	20	24
Manufacture of computer, electronic and optical products									
Produkcja urządzeń elektrycznych		7136	5519	–	412	432	–	10	247
Manufacture of electrical equipment									
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		16181	3101	22	879	11103	4709	30	128
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.									
Produkcja mebli		4293	11	15	709	3494	1311	24	33
Manufacture of furniture									

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 49 person.

TABL. 6 (176). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSŁE ^a

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w szt <i>Means for automating production processes in units</i>						Obrabiarki laserowe sterowane numerycznie <i>Laser machine-tools numerically controlled</i>	
	linie produkcyjne <i>production lines</i>		centra obróbkowe <i>processing centres</i>	roboty i manipulatory przemysłowe <i>industrial robots and manipulators</i>		komputery ^b <i>computers ^b</i>		
	automatyczne <i>automatic</i>	sterowane komputerem <i>computer controlled</i>		ogółem <i>total</i>	w tym roboty <i>of which robots</i>			
OGÓŁEM	2005	453	342	168	188	68	907	17
TOTAL	2008	603	524	276	210	96	1065	44
	2009	585	621	344	306	174	1072	51
sektor publiczny		22	9	42	1	1	222	1
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		562	612	301	305	173	850	50
<i>private sector</i>								
W tym przetwórstwo przemysłowe <i>Of which manufacturing</i>		568	608	344	306	174	949	51
w tym: <i>of which:</i>								
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>		101	95	5	16	–	147	–
Produkcja napojów		10	4	–	–	–	–	–
<i>Manufacture of beverages</i>								
Produkcja wyrobów tekstylnych		13	1	1	4	4	6	–
<i>Manufacture of textiles</i>								
Produkcja odzieży		6	–	–	–	–	4	–
<i>Manufacture of wearing apparel</i>								
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^A		12	7	8	–	–	–	–
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^A</i>								
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		114	64	3	1	–	49	–
<i>Manufacture of paper and paper products</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 person. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 6 (176). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE^a (dok.)
 Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w szt <i>Means for automating production processes in units</i>						Obrabiarki do metali laserowe sterowane numerycznie <i>Laser machine-tools numerically controlled for metals</i>
	linie produkcyjne <i>production lines</i>		centra obróbkowe <i>processing centres</i>	roboty i manipulatory przemysłowe <i>industrial robots and manipulators</i>		komputery ^b <i>computers^b</i>	
	automatyczne <i>automatic</i>	sterowane komputerem <i>computer controlled</i>		ogółem <i>total</i>	w tym roboty <i>of which robots</i>		
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.) <i>Of which manufacturing (cont.)</i>							
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	27	11	–	–	–	22	–
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	35	98	–	22	4	132	–
Produkcja wyrobów z gumy i z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	110	193	55	174	124	153	4
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	18	14	1	3	3	20	–
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	6	17	1	5	5	9	–
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	29	28	102	22	18	176	17
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	15	30	3	13	11	97	–
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	19	5	3	40	–	35	1
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	8	7	91	2	2	42	20
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles trailers and semi-trailers</i>	8	12	1	4	3	9	–
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	8	21	65	–	–	46	7

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 person. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 7 (177). **PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW (WYROBÓW I USŁUG) NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEMYSŁE ^a W 2009 R.**

REVENUES FROM SALE OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS (GOODS AND SERVICES) IN INDUSTRY^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychody ze sprzedaży produktów (wrobów i usług) nowych lub istotnie ulepszonych wprowadzonych na rynek w latach 2007–2009						SPECIFICATION
	<i>Revenues from sale of new or significantly improved products (goods and services) introduced into the market in years 2007–2009</i>						
	ogółem <i>grand total</i>	z tego produkty <i>of which products</i>		w tym eksport ogółem <i>of which total export</i>			
		nowe dla rynku ^b <i>new to the market^b</i>	nowe dla przedsiębiorstw ^c <i>new to the enterprise^c</i>	razem <i>total</i>	z tego produkty <i>of which products</i>		
nowe dla rynku ^b <i>new to the market^b</i>					nowe dla przedsiębiorstw ^c <i>new to the enterprise^c</i>		
<i>w tys. zł in thous. zł</i>							
OGÓŁEM	5224611	2019769	3204842	3503065	1248509	2254556	TOTAL
sektor publiczny	136380	59079	77301	21391	12247	9144	<i>public sector</i>
sektor prywatny	5088231	1960690	3127541	3481674	1236262	2245412	<i>private sector</i>
W tym przetwórstwo przemysłowe	5159165	2019769	3139396	3503065	1248509	2254556	Of which manufacturing
w tym:							<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	300481	68424	232058	84193	48346	35847	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	374355	241680	132675	113492	110795	2697	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	144016	–	144016	12441	–	12441	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	275392	110422	164969	62321	30622	31699	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	21824	13123	8701	876	–	876	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	243319	200225	43094	61677	52120	9557	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	41012	38263	2749	17388	16171	1217	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	72782	38797	33985	16891	3290	13601	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	68186	–	68186	32989	–	32989	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Produkcja mebli	113077	51865	61212	54321	17797	36524	<i>Manufacture of furniture</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta. ^{b,c} Nowe i/lub istotnie ulepszone: ^b w skali rynku, na którym działa przedsiębiorstwo; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta; ^c tylko z punktu widzenia przedsiębiorstwa.

^a *Data concern economic entities employing more than 49 person; value of sold production is given in producer's prices. ^{b,c} New and/or improved: ^b to the market on which the company operates; value of sold production is given in producer's prices; ^c only for the company.*

TABL. 8 (178). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	68	75	82	115	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	34	39	49	53	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	33	42	45	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	75	30	26	<i>rights of protection granted</i>

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

TABL. 9 (179). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET W 2009 R.**

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING INTERNET IN 2009

As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	Udział jednostek w całej populacji w % <i>The proportion of entities in % of total population</i>	SPECIFICATION
Dostęp do Internetu	86,4	<i>Internet access</i>
Połączenie z Internetem przez:		<i>Internet access via:</i>
łącze szerokopasmowe ^b	53,3	<i>broadband connection^b</i>
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna) lub cyfrowy ISDN	41,0	<i>analogue modem (connection over plain telephone line) or digital modem ISDN</i>
łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS itp.)	19,2	<i>wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)</i>
Przedsiębiorstwa posiadające własną stronę internetową	50,7	<i>Enterprises with own Website</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W technologii DSL (xDSL, ADSL, SDSL itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczną – PLC).

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Data DSL connections (xDSL, ADSL, SDSL, etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, via power supply traction – PLC).

TABL. 10 (180). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE W 2009 R.**

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED ICT SYSTEMS IN 2009

As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	Udział jednostek w całej populacji w % <i>The proportion of entities in % of total population</i>	SPECIFICATION
Komputery	89,9	<i>Computers</i>
Sieć lokalną LAN	55,2	<i>Local area network (LAN):</i>
w tym bezprzewodowa	22,3	<i>of which wireless</i>
Intranet	25,5	<i>Intranet</i>
Bezpłatne oprogramowanie, systemy open source, jak np. Linux	11,6	<i>Free, open source software and operating systems, like Linux</i>
CRM – oprogramowanie do zarządzania informacjami o klientach zapewniające dostęp do nich innym komórkom przedsiębiorstwa	13,2	<i>Customer Relationship Management system</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1600 w 2009 r.). Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przyjmując system wag z roku poprzedzającego rok badany. Systemy wag opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Od 2007 r. ceny towarów i usług notowane były raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były trzy razy w miesiącu.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen ziemniaków, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen (obliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów, bez podatku od towarów i usług) płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen wybranych produktów dokonane przez stałych ankietów Głównego Urzędu Statystycznego na celowo wytypowanych targowiskach. Do 2004 r. źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników była miesięczna sprawozdawczość korespondentów rolnych, którzy notowali również ceny uzyskiwane w bezpośrednich obrotach między poszczególnymi gospodarstwami. W związku z tym dane od 2005 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1600 in 2009). Price indices of consumer goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey. Weight systems were based on the structure of household expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budget survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the HICP (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Since 2007 r. prices of goods and services were reported once a month, excluding fruit and vegetables, in that case quotations were conducted three times a month.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of potatoes which have been compiled using ratios indicating shares of purchases made by population in particular months of year.

3. Data on **procurement prices** concern average annual prices (computed as a quotient of value and quantity of each product, without value added tax – VAT) paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on market-places** comes from price quotations of selected agricultural products, provided by a network of interviewers of the Central Statistical Office collecting it on selected market-places. Until 2004 information on prices received by farmers was collected monthly from agricultural correspondents, whose reports also included prices of products traded between farms. Therefore data since 2005 are not fully comparable with data in previous years. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (181). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	110,1	102,0	104,4	103,3	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	109,8	102,4	106,3	103,9	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	109,2	103,2	107,2	109,9	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	104,2	91,1	89,9	89,4	Clothing and footwear
Mieszkanie	110,2	103,1	108,3	107,3	Dwelling
Zdrowie	110,6	102,7	103,5	103,3	Health
Transport	122,1	105,5	103,0	97,4	Transport
Rekreacja i kultura	110,4	100,4	98,1	101,7	Recreation and culture
Edukacja	113,4	103,7	103,2	103,1	Education

TABL. 2 (182). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	2,31	2,71	3,91	4,48	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytny — za 0,5 kg ...	1,10	1,26	1,73	1,75	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	3,32	4,39	3,39	3,72	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	1,45	1,28	2,02	1,85	Wheat flour — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg	9,93	17,36	20,72	23,60	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg	12,54	12,67	14,19	14,63	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,58	5,45	6,09	6,76	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	18,97	19,78	21,34	22,80	Pork ham, boiled — per kg
Kiełbasa „Toruńska” — za 1 kg	11,56	12,08	12,96	13,44	Sausage "Toruńska" — per kg
Filety z morszczuka mrożone — za 1 kg	12,57	12,49	13,14	15,51	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	9,45	11,65	12,79	13,07	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	5,26	8,21	7,84	8,45	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5 % — za 1 l ..	2,12	2,47	2,84	2,70	Cows' milk, fat content 3–3.5 % — per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 ml	1,13	1,34	1,52	1,58	Sour cream, fat content 18% — per 200 ml
Ser twarogowy półtusty — za 1 kg	8,38	9,56	11,43	11,50	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający „Gouda” — za 1 kg	16,51	17,06	20,43	17,19	Ripening "Gouda" cheese — per kg
Jaja kurze świeże — za 1 szt.	0,34	0,34	0,39	0,42	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g	2,76	3,20	3,85	3,64	Fresh butter, fat content 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	3,90	4,70	6,06	6,08	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg	3,92	4,82	5,30	5,81	Oranges — per kg

TABL. 2 (182). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Jabłka ^a — za 1 kg	2,39 ^b	1,96	3,13	2,14	Apples ^a — per kg
Buraki ^a — za 1 kg	1,10	1,09	1,60	1,48	Beetroots ^a — per kg
Marchew ^a — za 1 kg	1,21	1,43	1,79	1,99	Carrots ^a — per kg
Ziemniaki ^a — za 1 kg	0,66	0,73	0,89	0,92	Potatoes ^a — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	2,91	2,97	2,66	3,09	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family” — za 250 g	6,27	4,20	5,63	5,80	Natural coffee “Tchibo Family”, ground — per 250 g
Herbata „Madras” — za 100 g	1,89	2,17	2,76	3,05	Tea “Madras” — per 100 g
Wódka czysta „Polonaise — Polish Vodka” 40% — za 0,5 l	25,55 ^d	19,75	19,61	20,47	Vodka pure „Polonaise — Polish Vodka” 40% — per 0,5 l
Papierosy „Mars” — za 20 szt.	4,30	5,29	6,82	8,19	Cigarettes “Mars” — per 20 pcs
Ubranie męskie 2-częściowe, z elanowetny — za 1 kpl.	363,38	390,38	495,32	501,55	Men's suit, polyester staple fibres and wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	128,88	158,69	169,46	168,20	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	120,05	141,02	169,29	174,50	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	17,67	23,51	29,64	31,22	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	1,33	1,93	2,32	2,57	Cold water by municipal water-system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^d — za 1 kW·h	0,29	0,40	0,49	0,54	Electricity for households (all-day tariff) ^d — per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^e — za 1 m ³	0,90	1,52	2,24	2,45	Natural net-gas, high-methanated for households ^e — per m ³
Węgiel kamienny — za 1 t	390,51	477,69	615,58	719,03	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	10,29	14,62	16,39	17,91	Hot water — per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² powierzchni użytkowej	2,64	3,39	3,49	3,61	Heating of dwellings — per 1 m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego ^f , poj. ok. 300 l	1946	1483	1203	1175	Fridge-freezer ^f , capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1445	1253	1184	1181	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzaczy typu domowego	347,64	315,78	352,60	355,85	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	114,06	137,23	168,35	171,10	Iron with duschsystem
Proszek do prania ^g — za 400 g	5,29	4,36	4,10	4,18	Washing powder ^g — per 0,4 kg
Benzyna silnikowa „Euro-Super” — za 1 l	3,13	4,01	4,37	4,18	Motor petrol “Euro-Super” — per l
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,40	1,79	2,04	2,24	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km	9,53	11,03	11,83	12,45	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina	8,98	10,98	13,95	16,22	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	41,23	50,61	54,53	57,19	Women's cold wave
Ciągnik „Ursus 2812”	33555	62899	70987	71769	Tractor “Ursus 2812”
Mocznik nawozowy 46 % N — za 25 kg	13,70	22,89	35,43	32,21	Urea, nutritive content 46 % N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt	14,06	18,75	19,27	20,00	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy	14,07	18,21	22,88	22,36	Cow's clinical examination

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^b c W 2000 r.: ^b — droższe, ^c — 50 %. ^d Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składniki stały i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej. ^e Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu. ^f W 2000 r. o pojemności ok. 280 l, w 2005 r. o pojemności ok. 320 l. ^g Do 2006 r. o gramaturze 0,6 kg.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^b c In 2000: ^b — dessert apple, ^c — 50 %. ^d Since 2001 including charge for electricity, system rate, standing and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity. ^e Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas. ^f To 2000 capacity about 280 l, in 2005 capacity about 320 l. ^g To 2006 weight 0,6 kg.

TABLE 3 (183). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż (bez siewnego) — za 1 dt:	50,68	36,87	66,40	47,39	Cereal grain (excluding sowing seed) — per dt:
pszenicy	52,12	37,90	67,50	49,65	wheat
żyta	36,66	29,91	57,77	34,43	rye
jęczmienia	49,24	35,65	70,98	40,36	barley
owsa i mieszanek zbożowych	41,04	30,48	62,17	35,00	oats and mixed cereal
pszenżyta	47,40	31,00	57,48	38,06	triticale
Ziemniaki — za 1 dt	20,47	21,77	24,36	27,10	Potatoes — per dt
w tym jadalne (bez wczesnych) ...	25,44	51,68	48,17	57,00	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe — za 1 dt	10,13	18,76	10,18	12,01	Sugar beets — per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	78,73	77,91	123,40	104,01	Industrial rape and agrimony — per dt
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					Animals for slaughter — per kg:
bydło (bez cieląt)	2,87	4,21	4,14	4,69	cattle (excluding calves)
cielęta	4,44	7,42	7,01	6,79	calves
trzoda chlewna	3,67	3,81	4,11	4,52	pigs
Mleko krowie — za 1 l	0,79	0,95	1,02	0,87	Cows' milk — per l
Jaja kurze spożywcze — za 1 szt ...	0,25	0,21	0,27	0,30	Hen eggs — per piece

TABLE 4 (184). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziemniopłody — za 1 dt					Crops — per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	56,91	41,40	84,37	61,85	Cereal grain of: wheat
żyta	42,17	31,61	73,05	59,85	rye
jęczmienia	51,46	39,69	81,68	60,47	barley
owsa	42,63	32,56	88,29	49,63	oats
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych)	42,33	56,59	67,58	88,16	Edible potatoes (excluding early kinds)
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.					Livestock — per head
Krowa dojna	1439	.	2508	.	Dairy cow
Jałówka 1-rocznia	887	.	1600	.	One-year heifer
Prosię na chów	78,63	130,37	84,59	158,57	Piglet
Koń roboczy	2663	.	3733	.	Farm horse
Żywiec rzeźny — za 1 kg					Animals for slaughter — per kg
Trzoda chlewna	3,59	4,09	3,67	.	Pigs

DZIAŁ XV

ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

4. Za **gospodarstwo indywidualne** uważa się gospodarstwo rolne o powierzchni użytków rolnych od 0,1 ha, będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej lub grupy osób oraz gospodarstwo rolne osoby nieposiadającej użytków rolnych lub posiadającej użytki o powierzchni mniejszej niż 0,10 ha, która ma co najmniej: 1 sztukę bydła lub (i) 5 sztuk trzody chlewnej albo 1 lochę lub (i) 3 sztuki owiec bądź kóz lub (i) 1 konia lub (i) 30 sztuk drobiu lub (i) 1 strusia lub (i) 5 sztuk samic zwierząt futerkowych (w tym królików) lub (i) 3 sztuki pozostałych zwierząt utrzymywanych na rzeź lub (i) 1 pień pszczeli.

5. Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Łąki i pastwiska są to grunty pokryte trawami, do których nie zalicza się gruntów rolnych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

W pozycji **pozostałe grunty** zawarto również użytki rolne nieużytkowane rolniczo, tj. tereny budowlane, rekreacyjne.

CHAPTER XV

AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information has been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

3. An **agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running a holding.

4. **Private farms** are understood as an agricultural holding from 0,1 ha of agricultural land, being exclusive property or used by natural person or group of persons as well as an agricultural holding of person having no agricultural land or with agricultural land less than 0,10 ha who has at least: 1 head of cattle or (and) 5 heads of pigs or 1 sow or (and) 3 heads of sheep or goats or (and) 1 horse or (and) 30 heads of poultry or (and) 1 ostrich or (and) 5 females of fur animals (rabbits included) or (and) 3 heads of animals kept for slaughter or (and) 1 beehive.

5. Data regarding the total area of agricultural land and area by land type have been presented excluding non-farm land.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Meadows and pastures are understood as area covered with a permanent grass, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

Item **other land** includes non-farm land, i.e. occupied by buildings, pleasure gardens.

Od 2007 r., zgodnie z metodologią EUROSTAT-u, prezentuje się grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwałe w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306, z późniejszymi zmianami); dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

6. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywności rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

7. Dane o **powierzchni zasiewów** dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym, łącznie z powierzchnią upraw sadowniczych poza sadami.

8. Dane o **zbiorach, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszka, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik,

According to EUROSTAT methodology, since 2007 data on arable land, orchards, meadows and pastures concern area in good agricultural condition – maintained in accordance with in norms defined in the regulation of Minister of Agricultural and Rural Development dated 12 III 2007 about minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306, with later amendments); data are not comparable with data published in previous editions of the Yearbook.

6. Gross agricultural output includes of:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). **Final output**, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

7. Data regarding **sown area** concern the harvested area of respective crops cultivated as a main crop, including area of fruit-growing outside orchards.

8. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower,

mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykoria). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. konieczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

9. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nie objętych sprawozdawczością.

11. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa — stan w czerwcu.

12. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2008/09 oznacza okres od 1 VII 2008 r. do 30 VI 2009 r.).

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
 - a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. — Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),
 - b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
 - a) osób fizycznych,
 - b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,

soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). Feed plants include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, swede, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

9. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.

10. Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural censuses results, estimation and evaluations made by field experts for data not included in reports.

11. Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit — as of June.

12. Farming years cover to the period since 1 VII until 30 VI (e.g. the 2008/09 farming year covers to the period since 1 VII 2008 until 30 VI 2009).

13. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

- 1) **public forests** owned by:
 - a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 — the Agricultural Property Agency of the State Treasury),
 - b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);
- 2) **private forests** owned by:
 - a) natural persons,
 - b) land held in common by all or part of the residents of a village,

- c) spółdzielni produkcji rolniczej i kółek rolniczych oraz oddane im w zarząd i bezpłatnie użytkowanie,
- d) innych osób prawnych.

2. Do **powierzchni gruntów leśnych** – w rozumieniu ustawy o lasach – zalicza się grunty:

- o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona) lub przejściowo jej pozbawione (powierzchnia niezalesiona). Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub stanowiące rezerваты przyrody, wchodzące w skład parków narodowych lub wpisane do rejestrów zabytków. Kategoria ta w statystyce jest określana jako „**powierzchnia lasów**”,
- **związane z gospodarką leśną**, zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, urządzenia melioracji wodnych, tereny pod liniami energetycznymi, parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

Powierzchnia zalesiona obejmuje grunty pokryte uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami: topoli, nasiennymi i drzew szybkorosnących.

Powierzchnia niezalesiona obejmuje grunty:

- znajdujące się w produkcji ubocznej (tj. plantacje choinek, krzewów, poletka łowieckie na gruntach leśnych); przejściowo pozbawione drzewostanu i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach (tj. zręby, halizny, płazowiny);
- przewidziane do objęcia ochroną prawną (np. zaliczane do lasów śródleśne „oczka”, nieużytkowane płyty roślinności – hale i poloniny);
- przeznaczone do wyłączenia z produkcji grunty leśne wylesione (np. zalewiska i zapadliska na obszarze szkód górniczych).

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat i przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie — 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

- c) *agricultural production co-operatives,*
- d) *other legal persons.*

2. **The area of forest land** – within the meaning of the Forest Act – includes:

- *land with a homogenous area of at least 0,10 ha, covered with forest vegetation (wooded area), or temporarily devoid of forest vegetation (non-wooded area) These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks, or registered as nature monuments. This category is in statistical terms referred to as “the forest area”,*
- *land connected with silviculture, used for the purposes of forest management, such as: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, water drainage devices, ground under electricity lines, forest parking lots and tourism facilities.*

Wooded area includes any land covered with crops, greenwoods and older wood stands, as well as poplars, seed plantations and fast-growing tree species.

Non-wooded area includes:

- *land utilised for by-production (such as: plantations of Christmas trees and bushes, and hunting fields within forest area); temporarily devoid of tree stands and designated for renewal in the nearest future (such as: felling sites, blanks, irregularly stocked open stands);*
- *land designated to be covered by legal protection (e.g. forest ponds, plants wasteland – mountain meadows and pastures);*
- *deforested forest land designated to be excluded from production (e.g. marshes and hollows in the area of mining damage).*

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21–40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III or higher age category

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (tj. na gruntach nieleśnych).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne nasadzenia drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach. Celem ich jest produkcja drewna i użytków niedrzewnych, oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz kształtowanie krajobrazu. Do zadrzewień nie zalicza się: lasów i gruntów leśnych, gruntów przeznaczonych prawomocnymi decyzjami do zalesienia, sadów, plantacji oraz szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach (parki miejskie, lasy komunalne, zieleńce użyteczności publicznej), obszaru morskiego pasa nadbrzeżnego, ogrodów działkowych, nieruchomości otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Wskaźnik **zalesienia** (zalesienie) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni zalesionej do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

(41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed classes.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs located on public and private land outside the forest and green urban areas. Plantings are designated for the production of wood and derived materials, and for interaction on the natural environment and landscape shaping. Plantings do not include forests, forest land and land designated for afforestation, in accordance with lawful decisions, orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries, estate green belts within cities (city parks, estate forests, public utility greenery), coastal belt zones, home gardens and allotments, and trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

The **afforestation indicator** (afforestation) was calculated as the percentage ratio of forest covered area to the total area of the voivodship.

4. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.

Rolnictwo

Agriculture

TABLE 1 (185). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	1126,1	1026,1	1087,5	1068,0	<i>Agricultural land area^a (as of June) in thous. ha</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	991,8	922,4	988,7	968,7	<i>of which private farms</i>
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) w %:					<i>Share in total sown area (as of June) in %:</i>
zbóż podstawowych	59,0	56,4	56,6	56,5	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	52,1	51,3	52,2	57,7	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	5,5	3,0	2,7	2,5	<i>potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	5,3	2,9	2,6	2,6	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	4,5	7,2	10,8	12,6	<i>rape and agrimony</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	3,2	5,4	8,7	11,3	<i>of which private farms</i>
Plony z 1 ha w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zbóż podstawowych	25,5	32,8	33,2	38,0	<i>of basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	24,4	31,0	32,0	36,5	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	202	170	183	202	<i>of potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	198	165	178	196	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	22,3	30,8	29,1	30,8	<i>of rape and agrimony</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	22,0	29,0	28,2	29,8	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych	58,6	63,2	57,8	60,4	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June)^b per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	60,6	65,5	59,2	62,3	<i>of which private farms</i>

^a Według granic administracyjnych. ^b Patrz uwaga do tabl. 10 na str. 275; trzoda chlewna – stan w końcu lipca.

^a By administrative borders. ^b See note to table 10 on page 275; pigs – as of the end of July.

**TABL. 1 (185). UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
 W ROLNICTWIE (dok.)**
**TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
 IN AGRICULTURE (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) w %	41,9	41,5	38,4	39,7	Share of cows in cattle stocks (as of June) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	42,2	41,6	38,4	39,6	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w %	9,7	10,4	9,4	10,7	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	9,6	10,2	8,9	10,3	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^a na 1 ha użytków rolnych w kg ...	267,9	302,2	275,6	276,2	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^a per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka w l:					Production of milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	594,2	716,9	729,6	815,4	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	595,6	691,0	699,5	791,8	of which private farms
na 1 krowę	3798	4528	4764	4812	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3659	4290	4498	4574	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt	7,4 ^b	8,2	8,6	8,8	Agricultural tractors (as of June) per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	8,0 ^b	9,0	9,4	9,7	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^c w kg	109,1	132,3	189,8	175,5	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^c in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	101,9	120,4	185,7	171,2	of which private farms

^a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej cieplej. ^b Ciągniki według stanu w dniu 31 XII. ^c Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych 1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09.

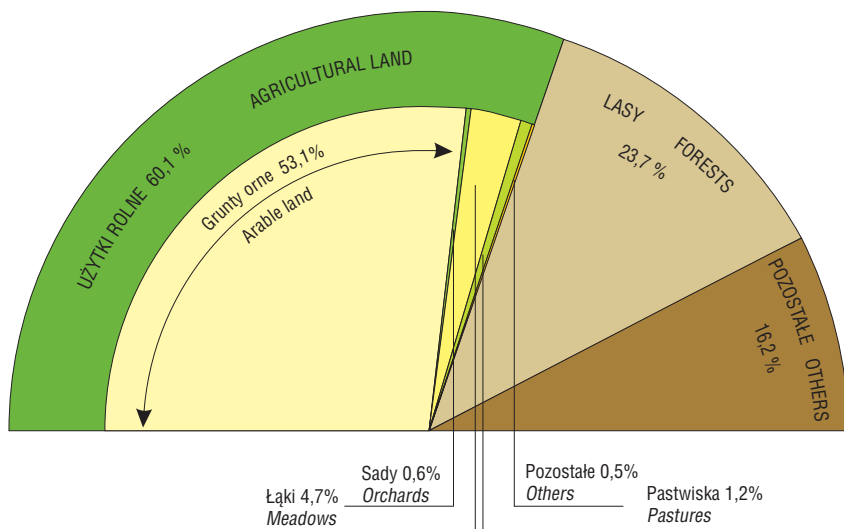
^a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^b As of the 31 XII. ^c Concerns respectively the 1999/2000, 2004/05, 2007/08 and 2008/09 farming years.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a W 2009 R.

Stan w czerwcu

LAND USE^a IN 2009

As of June

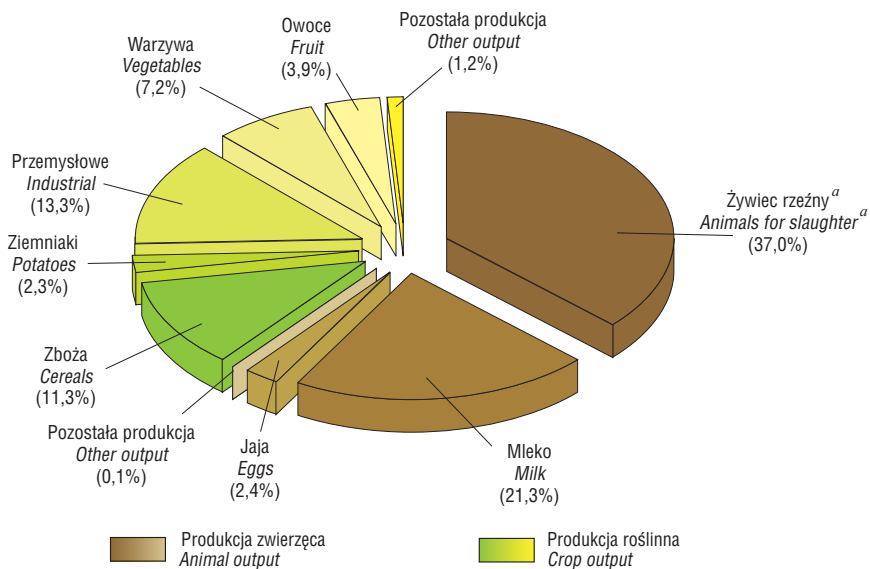

^a Według siedziby użytkownika.

^a By seat of land user.

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2008 R.

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2008

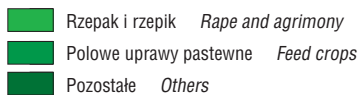
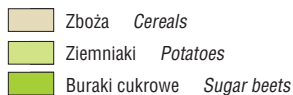
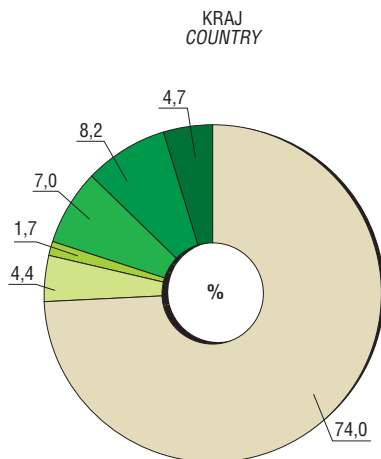
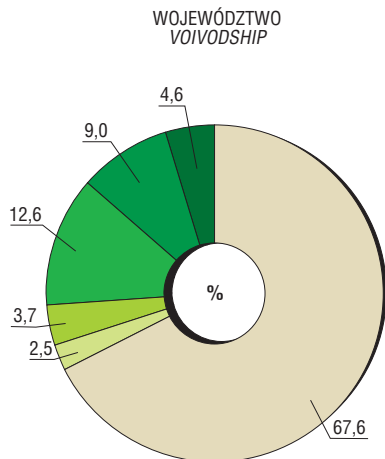

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

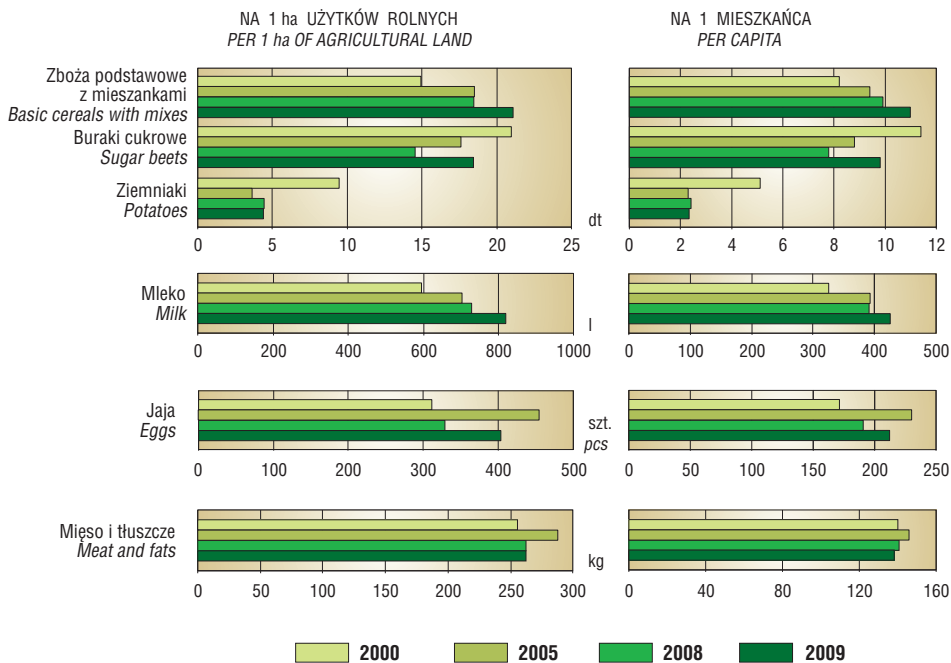
STRUKTURA ZASIEWÓW W 2009 R.

SOWN STRUCTURE IN 2009

PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

TABL. 2 (186). **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**

Stan w czerwcu

LAND USE^a BY OWNERSHIP SECTORS

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION	
			razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
				w ha in ha		
WEDŁUG GRANIC ADMINISTRACYJNYCH BY ADMINISTRATIVE BORDERS						
Powierzchnia ogólna	2000	1796972	533532	1263440	1092483	Total area
	2005	1796972	578901	1218070	1013600	
	2008	1797169	542145	1255024	1082407	
	2009	1797169	558822	1238347	1060836	
Użytki rolne	2000	1126087	39173	1086914	991817	<i>Agricultural land</i>
	2005	1026074	19710	1006364	922429	
	2008	1087477	21276	1066202	988733	
	2009	1067975	20087	1047888	968704	
grunty orne	2000	986919	32592	954327	868195	<i>arable land</i>
	2005	910482	16415	894067	817599	
	2008	965167	14633	950534	879765	
	2009	942221	13995	928227	856445	
sady ^b	2000	11567	123	11444	10944	<i>orchards^b</i>
	2005	10059	71	9988	9355	
	2008	9198	48	9150	8561	
	2009	10558	41	10516	9915	
łąki	2000	86788	3874	82914	76877	<i>meadows</i>
	2005	80424	2102	78321	73304	
	2008	85833	1324	84509	80377	
	2009	84893	1078	83815	79248	
pastwiska	2000	40813	2584	38229	35801	<i>pastures</i>
	2005	25109	1122	23987	22170	
	2008	19960	563	19396	17984	
	2009	20548	360	20188	18798	
pozostałe	2000	<i>others</i>
	2005	
	2008	7320	4707	2612	2045	
	2009	9755	4613	5142	4297	
Lasy ^c	2000	405490	367501	37989	35883	<i>Forests^c</i>
	2005	423627	383453	40174	29341	
	2008	427602	390275	37327	31124	
	2009	427897	389962	37935	31739	
Pozostałe grunty ^d	2000	265395	126858	138537	64783	<i>Other land^d</i>
	2005	347270	175737	171533	61831	
	2008	282090	130594	151496	62550	
	2009	301297	148773	152524	60394	

^a Od 2007 r. wprowadzono pojęcie gruntów utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej. Dane dla gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^b Łącznie ze szkółkami drzew i krzewów owocowych. ^c Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^d Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a Since 2007 to introduce term area in good agricultural condition. Data for agricultural land, orchards, and pastures are not comparable in full with previous years. ^b Including nurseries. ^c Including land connected with silviculture. ^d For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 2 (186). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (dok.)

Stan w czerwcu

LAND USE^a BY OWNERSHIP SECTORS (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION	
			razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
				w ha		in ha
WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA BY THE OFFICIAL RESIDENCE OF LAND USER						
Powierzchnia ogólna	2000	1797574	522440	1275134	1099590	Total area
	2005	1808328	569229	1239099	1025482	
	2008	1817830	541316	1276514	1095533	
	2009	1808141	549450	1258692	1073658	
Użytki rolne	2000	1134213	38090	1096123	997936	Agricultural land
	2005	1045928	20445	1025482	934119	
	2008	1107618	22055	1085564	1001528	
	2009	1087485	21122	1066363	981193	
grunty orne	2000	996534	31726	964808	875853	arable land
	2005	929321	17241	912080	828624	
	2008	984099	15646	968453	891613	
	2009	960447	14993	945454	868036	
sady ^b	2000	10222	122	10100	9600	orchards ^b
	2005	10159	71	10087	9456	
	2008	9304	48	9257	8667	
	2009	10685	41	10644	10041	
łąki	2000	88283	3760	84523	78368	meadows
	2005	80717	2066	78651	73448	
	2008	86270	1257	85014	80564	
	2009	85346	1124	84221	79432	
pastwiska	2000	39174	2482	36692	34115	pastures
	2005	25731	1067	24664	22592	
	2008	20455	521	19933	18338	
	2009	21191	459	20732	19162	
pozostałe	2000	others
	2005	
	2008	7490	4583	2907	2345	
	2009	9818	4505	5312	4522	
Lasy ^c	2000	404559	366422	38137	36038	Forests ^c
	2005	423438	383199	40238	29321	
	2008	427464	390039	37425	31120	
	2009	427940	389947	37993	31728	
Pozostałe grunty ^d	2000	258802	117928	140874	65616	Other land ^d
	2005	338963	165584	173378	62042	
	2008	282748	129223	153525	62885	
	2009	292716	138380	154336	60737	

^a Od 2007 r. wprowadzono pojęcie gruntów utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej. Dane dla gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^b Łącznie ze szkółkami drzew i krzewów owocowych. ^c Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^d Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a Since 2007 to introduce term area in good agricultural condition. Data for agricultural land, orchards, and pastures are not comparable in full with previous years. ^b Including nurseries. ^c Including land connected with silviculture. ^d For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABLE 3 (187). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
(constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	94,2	93,6	104,9	95,5	95,9	93,8	105,4	94,5	<i>Gross output</i>
roślinna	94,6	82,8	115,3	94,8	94,8	82,1	116,3	94,0	<i>crop</i>
zwierzęca	93,8	106,3	95,8	96,4	97,1	107,1	96,0	95,1	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	96,8	92,6	103,0	93,4	98,5	92,2	103,2	91,7	<i>Final output</i>
roślinna	102,9	74,4	116,8	89,0	101,2	71,0	118,4	86,3	<i>crop</i>
zwierzęca	93,7	106,1	95,4	96,6	97,1	107,2	95,3	95,3	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	98,0	96,3	101,6	92,9	99,2	96,0	102,3	91,3	<i>Market output</i>
roślinna	105,1	93,2	104,2	89,6	105,6	90,6	105,8	87,1	<i>crop</i>
zwierzęca	93,7	98,4	99,9	95,3	95,4	99,5	100,3	93,8	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 26.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 26.

TABLE 4 (188). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	51,7	47,8	51,6	54,5	Crop output
Zboża	16,9	18,6	17,9	25,2	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	14,7	15,2	14,5	21,3	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	8,0	7,0	6,3	10,1	<i>of which: wheat</i>
żyto	2,0	1,3	1,3	1,9	<i>rye</i>
jęczmień	2,7	3,3	3,4	3,8	<i>barley</i>
Ziemniaki	6,6	2,8	3,8	3,1	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	9,2	11,1	12,1	9,1	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	6,7	7,0	6,1	3,2	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	5,5	5,7	7,5	5,7	<i>Vegetables</i>
Owoce	3,5	1,8	1,8	2,9	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	1,2	1,0	1,4	1,1	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	8,7	6,9	7,1	7,4	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 26.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 26.

TABL. 4 (188). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.)					
GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	48,3	52,2	48,4	45,5	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	33,1	32,9	31,3	26,3	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,3	3,5	4,9	3,1	cattle (excluding calves)
cielęta	0,3	0,2	0,3	0,3	calves
trzoda chlewna	23,7	22,8	20,6	15,7	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	5,7	6,2	5,4	7,1	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-1,0	0,9	-1,1	-0,8	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	11,7	13,6	14,3	16,2	Cows' milk
Jaja kurze	2,2	2,8	2,5	2,1	Hen eggs
Obornik	1,9	1,6	1,2	1,6	Manure
Pozostałe	0,5	0,3	0,2	0,1	Other
PRODUKCJA TOWAROWA					
MARKET OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	40,4	39,0	39,6	39,2	Crop output
Zboża	11,6	11,9	8,0	11,3	Cereals
w tym zboża podstawowe	11,3	10,9	7,0	21,3	of which basic cereals
w tym: pszenica	9,7	9,0	5,6	8,2	of which: wheat
żyto	0,7	0,6	0,5	0,7	rye
jęczmień	0,5	0,7	0,6	0,6	barley
Ziemniaki	3,3	1,6	2,4	2,3	Potatoes
Przemysłowe	13,7	15,7	17,2	13,3	Industrial
w tym buraki cukrowe	10,0	10,0	8,7	5,2	of which sugar beets
Warzywa	6,6	6,5	8,7	7,2	Vegetables
Owoce	4,2	2,2	2,3	3,9	Fruit
Pozostałe	1,0	1,1	1,0	1,2	Other
Produkcja zwierzęca	59,6	61,0	60,4	60,8	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	43,6	41,6	40,4	37,0	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	4,4	4,7	6,6	4,7	cattle (excluding calves)
cielęta	0,4	0,3	0,4	0,4	calves
trzoda chlewna	30,9	28,5	26,3	21,6	pigs
owce	0,1	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	7,7	7,9	7,0	10,3	poultry
Mleko krowie	13,2	16,2	17,1	21,3	Cows' milk
Jaja kurze	2,2	2,9	2,7	2,4	Hen eggs
Pozostałe	0,6	0,4	0,2	0,1	Other

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (189). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu

SOWN AREA

As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha <i>in ha</i>							
OGÓŁEM	962301	909535	975068	951094	936279	859406	TOTAL
Zboża	689882	647634	672907	643007	635483	592994	Cereals
zboża podstawowe	567688	513092	551480	537217	530877	495545	basic cereals
pszenica	216639	180165	191868	196409	192668	172095	wheat
żyto	142103	80492	76804	76418	76178	72508	rye
jęczmień	123236	120080	134648	114311	113284	108300	barley
owies	18020	12509	11228	11842	11395	10684	oats
pszenżyto	67690	119846	136932	138237	137353	131958	triticale
mieszanki zbożowe	116090	100233	87672	78168	78134	77775	cereal mixed
gryka, proso i inne zbożowe	690	788	554	542	522	522	buckwheat, millet and other cereal
kukurydza na ziarno	5414	33523	33201	27081	25950	19153	maize for grain
Strączkowe	17999	9552	6911	7025	6910	6524	Pulses
konsumpcyjne	7161	3279	1505	1924	1877	1719	edible
pastewne ^a	10838	6273	5406	5101	5033	4805	feed ^a
Ziemniaki	52665	27367	26648	23303	22971	22222	Potatoes
Przemysłowe	108074	117790	140588	160795	156747	133342	Industrial
w tym:							of which:
buraki cukrowe	57692	48840	30894	35264	34707	30623	sugar beets
oleiste	45249	66997	106873	122508	119017	99711	oil-bearing
w tym rzepak i rzepik	43661	65361	105451	119399	115962	96834	of which rape and agrimony
Pastewne	66542	76133	96800	85295	82559	74228	Feed
w tym:							of which:
okopowe	9796	4109	2848	2430	2430	2345	root plants
kukurydza na paszę	15014	33546	52487	43265	41568	36213	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^b ...	27139	31059	31214	31669	31609	30096	Other crops ^b
w tym warzywa gruntowe	14534	20134	17474	24253	24244	23265	of which field vege- tables

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^b Warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych itp.

^a Including cereal and pulse mixed for grain. ^b Vegetables, strawberries, green fertilizer crops, root plant planting etc.

TABL. 6 (190). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>							
Zboża	1724512	2100506	2203813	2444563	2395869	2154330	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	1449525	1684099	1833136	2041804	2004234	1807942	<i>basic cereals</i>
pszenica	673052	714696	797545	876801	853045	722447	<i>wheat</i>
żyto	270686	190340	180831	208203	207392	194321	<i>rye</i>
jęczmień	285466	351464	341492	386155	380381	357399	<i>barley</i>
owies	31731	28898	22036	35644	33449	30770	<i>oats</i>
pszenżyto	188591	398701	491231	535001	529967	503004	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	245643	257716	207132	240295	240203	239210	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	1065382	465618	488759	469849	460632	435206	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	2368555	1820212	1611192	1997241	1965356	1762474	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	97404	201242	306576	368236	355614	288568	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	359275	331706	369577	440301	437187	422205	<i>Meadow hay</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>							
Zboża	25,0	32,4	32,8	38,0	37,7	36,3	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	25,5	32,8	33,2	38,0	37,8	36,5	<i>basic cereals</i>
pszenica	31,1	39,7	41,6	44,6	44,3	42,0	<i>wheat</i>
żyto	19,0	23,6	23,5	27,2	27,2	26,8	<i>rye</i>
jęczmień	23,2	29,3	25,4	33,8	33,6	33,0	<i>barley</i>
owies	17,6	23,1	19,6	30,1	29,4	28,8	<i>oats</i>
pszenżyto	27,9	33,3	35,9	38,7	38,6	38,1	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	21,2	25,7	23,6	30,7	30,7	30,8	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	202	170	183	202	201	196	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	411	373	522	566	566	576	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	22,3	30,8	29,1	30,8	30,7	29,8	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	40,7	41,1	42,8	51,6	51,9	53,2	<i>Meadow hay</i>

TABLE 7 (191). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES

WARZYWA	2000	2005	2008	2009			VEGETABLES
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu <i>AREA in ha — as of June</i>							
OGÓŁEM	14534	20134	17474	24253	24244	23265	TOTAL
Kapusta	1537	1518	1228	1615	1615	1605	<i>Cabbages</i>
Kalafiorzy	530	1092	874	1195	1194	1187	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	2050	4702	4019	5491	5490	5258	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	1987	3316	2534	3531	3529	3420	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	597	665	612	839	838	838	<i>Beetroots</i>
Ogórki	894	1154	1014	1399	1398	1396	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	1522	1490	1608	2245	2245	2187	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	5417	6196	5585	7938	7935	7375	<i>Others^a</i>
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>							
OGÓŁEM	301243	393372	375535	528501	528345	508133	TOTAL
Kapusta	58543	53010	46657	59347	59326	58995	<i>Cabbages</i>
Kalafiorzy	11174	14191	15819	17977	17972	17856	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	47341	95122	90669	125710	125693	120597	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	61479	94085	76435	117120	117061	109440	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	16196	13533	15347	20963	20953	20939	<i>Beetroots</i>
Ogórki	10820	12311	12876	18103	18096	18077	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	35353	35774	48050	65455	65451	62875	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	60338	75347	69684	103827	103793	99354	<i>Others^a</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>							
Kapusta	381	349	380	367	367	367	<i>Cabbages</i>
Kalafiorzy	211	130	181	150	150	150	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	231	202	226	229	229	229	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	309	284	302	332	332	320	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	271	204	251	250	250	250	<i>Beetroots</i>
Ogórki	121	107	127	129	129	129	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	232	240	299	292	292	287	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	111	122	125	131	131	135	<i>Others^a</i>

^a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABLE 8 (192). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu <i>AREA in ha — as of June</i>							
OGÓŁEM	9995	7993	7848	8885	8847	8368	TOTAL
Jabłonie	5403	4076	3625	4254	4217	3899	<i>Apples</i>
Grusze	617	543	509	572	572	519	<i>Pears</i>
Śliwy	1300	1073	1055	1201	1201	1171	<i>Plums</i>
Wiśnie	1973	1588	1582	1748	1748	1674	<i>Cherries</i>
Czereśnie	411	445	510	581	581	577	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	290	268	566	527	527	527	<i>Others^a</i>
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>							
OGÓŁEM	68516	60516	62031	65932	64981	60294	TOTAL
Jabłka	55454	47287	46349	47796	46846	43673	<i>Apples</i>
Gruszki	2374	2151	2149	2556	2556	1764	<i>Pears</i>
Śliwki	3876	4233	4774	5618	5618	5155	<i>Plums</i>
Wiśnie	5437	5467	6530	6938	6938	6694	<i>Cherries</i>
Czereśnie	986	922	1144	1459	1459	1443	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	389	458	1085	1565	1565	1565	<i>Others^a</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>							
Jabłka	103	116	128	112	111	112	<i>Apples</i>
Gruszki	38	40	42	45	45	34	<i>Pears</i>
Śliwki	30	39	45	47	47	44	<i>Plums</i>
Wiśnie	28	34	41	40	40	40	<i>Cherries</i>
Czereśnie	24	21	22	25	25	25	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	13	17	19	30	30	30	<i>Others^a</i>

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

^a Peaches, apricots, walnuts.

TABLE 9 (193). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH
I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT

OWOCE	2000	2005	2008	2009			FRUIT
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu

AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	5020	4832	4225	3944	3938	3793	TOTAL
Truskawki	2668	2494	2135	1728	1725	1701	Strawberries
Maliny ^a	166	178	145	166	166	146	Raspberries ^a
Porzeczki	1743	1465	1472	1550	1550	1528	Currants
Agrest	282	185	139	144	144	144	Gooseberries
Pozostałe ^b	161	510	334	356	353	274	Others ^b

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	15111	17911	16755	14742	14731	14303	TOTAL
Truskawki	6720	8055	7553	5889	5881	5629	Strawberries
Maliny ^a	310	361	286	331	331	227	Raspberries ^a
Porzeczki	6277	6821	7263	6762	6762	6725	Currants
Agrest	1443	1455	931	982	982	982	Gooseberries
Pozostałe ^b	361	1220	723	778	775	741	Others ^b

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki	25	32	35	34	34	33	Strawberries
Maliny ^a	19	20	20	20	20	16	Raspberries ^a
Porzeczki	36	47	49	44	44	44	Currants
Agrest	51	79	67	68	68	68	Gooseberries
Pozostałe ^b	22	24	22	22	22	27	Others ^b

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^b Aronia, borówka wysoka i inne.

^a Including thornless blackberry. ^b Aronia, highbush blueberry and others.

TABL. 10 (194). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
W SZTUKACH <i>IN HEADS</i>					
Bydło	2000	423379	413592	385617	<i>Cattle</i>
	2005	408578	400356	369999	
	2008	444943	436499	408425	
	2009	482603	473570	445061	
w tym krowy	2000	177546	173559	162723	<i>of which cows</i>
	2005	169359	165942	153811	
	2008	171051	167864	157026	
	2009	191358	187461	176318	
Trzoda chlewna ^a	2000	2037603	2009936	1850280	<i>Pigs^a</i>
	2005	2151199	2129267	2031572	
	2008	1810099	1791970	1690543	
	2009	1724568	1711124	1625044	
w tym lochy	2000	197173	194803	177871	<i>of which sows</i>
	2005	223641	221283	206381	
	2008	171039	169516	150083	
	2009	184031	182770	167030	
Owce	2000	42089	37083	31191	<i>Sheep</i>
	2005	23236	22267	18420	
	2008	19415	18640	15950	
	2009	15229	14449	12098	
w tym maciorki	2000	23804	21297	17467	<i>of which ewes</i>
	2005	16883	16778	14023	
	2008	14245	13291	11946	
	2009	10674	10389	8757	
Konie	2000	17059	16822	16664	<i>Horses</i>
	2005	9516	9304	9187	
	2008	11455	11217	11100	
	2009	10626	10415	10285	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie).....	2000	664770	652153	605195	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2005	660917	650760	611396	
	2008	640477	630703	592697	
	2009	656612	647096	611058	

^a Stan w końcu lipca.^a As of the end of July.

TABL. 10 (194). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt.					
PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads					
Bydło	2000	37,3	37,7	38,6	Cattle
	2005	39,1	39,0	39,6	
	2008	40,2	40,2	40,8	
	2009	44,4	44,4	45,4	
w tym krowy	2000	15,7	15,8	16,3	of which cows
	2005	16,2	16,2	16,5	
	2008	15,4	15,5	15,7	
	2009	17,6	17,6	18,0	
Trzoda chlewna ^a	2000	179,6	183,4	185,4	Pigs ^a
	2005	205,7	207,6	217,5	
	2008	163,4	165,1	168,8	
	2009	158,6	160,5	165,6	
w tym lochy	2000	17,4	17,8	17,8	of which sows
	2005	21,4	21,6	22,1	
	2008	15,3	15,6	15,0	
	2009	16,9	17,1	17,0	
Owce	2000	3,7	3,4	3,1	Sheep
	2005	2,2	2,2	2,0	
	2008	1,8	1,7	1,6	
	2009	1,4	1,4	1,2	
w tym maciorki	2000	2,1	1,9	1,8	of which ewes
	2005	1,6	1,6	1,5	
	2008	1,3	1,3	1,2	
	2009	1,0	1,0	0,9	
Konie	2000	1,5	1,5	1,8	Horses
	2005	0,9	0,9	1,0	
	2008	1,0	1,0	1,1	
	2009	1,0	1,0	1,0	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	58,6	59,5	60,6	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	63,2	63,5	65,5	
	2008	57,8	58,0	59,2	
	2009	60,4	60,7	62,3	

^a Stan w końcu lipca.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a As of the end of July.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 11 (195). **DRÓB^a**

Stan w końcu roku

POULTRY^a

As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	5465,5	4998,9	5708,9	5026,1	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	2169,2	1819,8	2178,8	1630,4	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	452,8	27,4	60,6	43,0	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	50,4	104,7	99,9	89,9	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt.	1055,2	288,6	144,0	144,0	<i>Ducks ^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	522,5	451,3	525,0	512,2	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski	207,4	164,3	200,4	166,2	<i>of which laying hens</i>

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.^a More than 2 weeks old. ^b Including other poultry.TABL. 12 (196). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Bydło (bez cieląt)	105,8	93,1	74,0	83,7	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	33,7	25,4	23,4	22,1	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	2564,1	2412,6	2262,3	2010,7	<i>Pigs</i>
Owce	15,8	3,3	6,2	5,1	<i>Sheep</i>
Konie	0,7	1,5	0,2	1,1	<i>Horses</i>
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt)	44,4	50,5	41,5	48,0	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	2,4	2,0	1,9	1,8	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	279,2	266,4	245,1	228,8	<i>Pigs</i>
Owce	0,5	0,1	0,2	0,2	<i>Sheep</i>
Konie	0,4	0,7	0,1	0,7	<i>Horses</i>
Drób	66,3	91,6	108,4	114,0	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,3	0,5	0,1	0,1	<i>Goats and rabbits</i>

^a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy.^a Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter.

TABLE 13 (197). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) w tys. t	303,9	316,2	305,3	300,3	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) in thous. t
mięso i tłuszcze	290,1	301,2	291,0	285,7	meat and fats
wołowe	23,1	26,6	21,7	25,0	beef
cielęce	1,4	1,2	1,2	1,1	veal
wieprzowe	217,7	207,8	191,2	178,5	pork
baranie	0,2	0,0	0,1	0,1	mutton
końskie	0,2	0,4	0,0	0,4	horseflesh
drobiowe	46,4	64,1	75,9	79,8	poultry
kozy i królicze ^b	0,9	1,1	0,9	0,8	goat and rabbit ^b
podroby	13,8	15,0	14,3	14,6	pluck
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso na 100 ha użytków rolnych w dt	267,9	302,2	275,6	276,2	Production of animals for slaughter in terms of meat per 100 ha of agricultural land in dt

^a W wadze poubojowej ciepłej; dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight; data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter. ^b Including game.

TABLE 14 (198). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka krowiego: w mln l	673,9	749,9	808,1	886,7	776,9	Cows' milk production: in mln l
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	59,4	71,7	73,0	81,5	79,2	per 100 ha agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3798	4528	4764	4812	4574	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj kurzych w mln szt.	354,4	475,8	365,1	438,7	349,2	Hen eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	191	193	178	224	216	Average annual number of eggs per laying-hen in units

TABL. 15 (199). MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH

Stan w dniu 31 XII

DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tys. hektarów	466,3	466,7	462,5	462,5	<i>in thous. hectares</i>
grunty orne	391,6	392,0	390,0	390,0	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	346,6	346,9	347,3	347,3	<i>of which: drained</i>
nawadniane	4,2	3,5	4,0	4,0	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	74,8	74,7	72,4	72,4	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	8,0	7,3	7,3	7,3	<i>of which: drained</i>
nawadniane	7,9	7,9	7,8	7,8	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	41,1	44,6	41,8	42,5	<i>in % of total agricultural land</i>

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 16 (200). ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH
(w przeliczeniu na czysty składnik)

CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS

(in terms of pure ingredient)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2007/08	2008/09		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywidualne of which private farms	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	123782	138315	210253	190775	167976	<i>Mineral or chemical fertilizers^a</i>
azotowe	86967	88986	116525	113329	99607	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	16236	20384	42862	36056	32204	<i>phosphatic</i>
potasowe	20579	28945	50867	41389	36165	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^b	107672	93358	39734	42295	24837	<i>Lime fertilizers^b</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg

PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	109,1	132,3	189,8	175,5	171,2	<i>Mineral or chemical fertilizers^a</i>
azotowe	76,7	85,1	105,2	104,2	101,5	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	14,3	19,5	38,7	33,2	32,8	<i>phosphatic</i>
potasowe	18,1	27,7	45,9	38,1	36,9	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^b	94,9	89,3	35,9	38,9	25,3	<i>Lime fertilizers^b</i>

^a Łącznie z wieloskładnikowymi. ^b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.^a Including mixed fertilizers. ^b Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABLE 17 (201). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
W MILIONACH ŻŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS						
OGÓŁEM	2025,9	2801,7	3016,6	3267,3	2829,0	TOTAL
Produkty: roślinne	764,0	979,7	1061,3	1260,0	1015,4	<i>Products: crop</i>
zwierzęce	1261,9	1822,0	1955,3	2007,3	1813,3	<i>animal</i>
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł						
OGÓŁEM	1786	2679	2724	3004	2883	TOTAL
Produkty: roślinne	674	937	958	1159	1035	<i>Products: crop</i>
zwierzęce	1113	1742	1765	1846	1848	<i>animal</i>

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.
^a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABLE 18 (202). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	od gospodarstw indywidualnych <i>from private farms</i>	pozostałe <i>others</i>	
Zboża w t	624783	841361	520984	888024	652334	235690	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	607363	761680	454260	805073	604667	200406	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	518805	632855	374571	658638	494695	163943	<i>wheat</i>
żyto	46614	52738	31589	58462	45300	13162	<i>rye</i>
jęczmień	24032	32589	20496	28107	18404	9703	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	4204	1928	1200	1386	658	728	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	13708	41570	26404	58480	45610	12870	<i>triticale</i>

TABL. 18 (202). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS (cont.)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	od gospodarstw indywidualnych <i>from private farms</i>	pozostałe <i>others</i>	
Zboża w t (dok.)							<i>Cereals in t (cont.)</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	604293	833757	510102	878538	644525	234013	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	586914	754239	444302	795594	596862	198732	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	508293	628996	369548	653782	490463	163319	<i>wheat</i>
żyto	45565	52397	30821	58138	45000	13138	<i>rye</i>
jęczmień	19729	30667	18362	25713	16330	9383	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	2305	1576	638	882	546	336	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	11022	40603	24933	57079	44523	12556	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	230	380	858	152	96	56	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	146120	112904	134684	125537	115441	10096	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	2368555	1820212	1645917	1997241	1762474	234767	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik ^a w t	93864	201195	269924	357685	280317	77368	<i>Rape and agrimony^a in t</i>
Warzywa w t	114793	210176	233542	248139	228646	19493	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	16135	39318	27777	41634	37859	3775	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	250920	335624	330773	330002	312094	17908	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	29624	40984	26540	34070	29335	4735	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	179	221	94	167	113	54	<i>calves</i>
trzoda chlewna	164114	212480	204299	193463	183221	10242	<i>pigs</i>
owce	92	14	2	1	–	1	<i>sheep</i>
konie	252	504	55	422	276	146	<i>horses</i>
drób	56659	81421	99783	101879	99149	2730	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	183459	244841	243225	240388	227894	12492	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	487511	612148	653132	656759	554649	102110	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	4366	3611	2035	1532	379	1153	<i>Consumer hen eggs in thous. units</i>

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABLE 19 (203). **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	od gospodarstw indywidualnych <i>from private farms</i>	pozostałe <i>others</i>	
w tys. zł <i>in thous. zł</i>							
Zboża	318673,3	311364,4	341190,4	422004,9	309078,4	112926,5	Cereals
w tym zboża podstawowe	309840,1	281352,8	302819,9	382095,4	286184,3	95911,0	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	271655,7	240088,8	253397,9	327363,9	245612,4	81751,6	<i>wheat</i>
żyto	17176,4	15905,4	18257,2	20141,3	15544,4	4596,9	<i>rye</i>
jęczmień	12359,8	11804,0	14941,7	11693,4	7542,3	4151,1	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1926,6	609,2	873,0	513,9	248,8	265,1	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	6721,6	12945,4	15349,9	22382,9	17236,5	5146,4	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	306269,9	307498,7	332013,4	416951,2	305021,3	111929,9	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	297495,0	278069,4	295017,0	377049,6	282129,8	94919,8	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	264905,3	238396,3	249448,9	324622,7	243325,5	81297,2	<i>wheat</i>
żyto	16703,9	15673,5	17805,6	20017,8	15430,8	4586,9	<i>rye</i>
jęczmień	9714,8	10932,9	13033,4	10377,6	6441,7	3935,8	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	946,0	480,4	396,6	308,7	179,6	129,1	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	5224,9	12586,2	14332,4	21722,8	16752,1	4970,7	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^b	232,1	359,8	1128,2	362,9	160,2	202,2	<i>Edible pulses^b</i>
Ziemniaki	29903,9	24577,4	32808,8	34021,0	28807,1	5214,0	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	239858,4	341531,7	167558,5	239855,2	211567,3	28288,0	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik ^b	73899,5	156745,0	33308,0	371977,7	288695,9	832817,9	<i>Rape and agrimony^b</i>
Warzywa	48051,2	86827,8	124948,0	131681,0	119643,4	12037,7	<i>Vegetables</i>
Owoce	28575,8	37544,5	34378,8	29438,9	27246,6	2192,3	<i>Fruit</i>
Żywiec rzeźny ^c	860102,5	1232951,7	1285268,7	1398013,6	1316034,6	81978,9	<i>Animals for slaughter^c</i>
bydło (bez cieląt)	85028,0	172528,2	109810,8	159901,3	136871,5	23029,8	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	793,9	1640,4	659,3	1133,8	775,9	357,8	<i>calves</i>
trzoda chlewna	601554,8	808804,7	838905,8	875356,2	828192,0	47164,1	<i>pigs</i>
owce	237,9	93,6	4,4	4,0	-	4,0	<i>sheep</i>
konie	1333,5	3741,3	296,0	2074,4	1242,2	832,2	<i>horses</i>
drób	171154,5	246143,6	335592,4	359544,1	348953,0	10591,1	<i>poultry</i>
Mleko krowie	386441,0	580065,6	663806,2	574144,4	476688,8	97455,6	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze konsumpcyjne	1074,3	770,8	543,5	462,1	117,6	344,5	<i>Consumer hen eggs</i>

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 20 (204). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	413219	425659	427897	428586	TOTAL in ha
Lasy	403232	415725	418023	418731	Forests
Publiczne	362638	371522	371956	372065	Public
zalesione	358775	363641	364487	364440	wooded
niezalesione	3863	7881	7469	7625	non-wooded
własność Skarbu Państwa	359189	368051	368423	368513	owned by the State Treasury
zalesione	355471	360278	361076	360998	wooded
niezalesione	3718	7773	7347	7516	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	355649	366202	366707	366770	managed by State Forests
zalesione	352231	358619	359498	359369	wooded
niezalesione	3418	7582	7209	7400	non-wooded
własność gmin ^a	3449	3471	3533	3552	owned by gmina ^a
zalesione	3304	3363	3411	3443	wooded
niezalesione	145	108	122	109	non-wooded
Prywatne	40594	44203	46067	46666	Private
zalesione	38691	42884	44982	45548	wooded
niezalesione	1903	1319	1085	1119	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	9986	9934	9874	9855	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	22,4	23,1	23,3	23,3	FOREST COVER in %
ZALESINIENIE w %	22,1	22,6	22,8	22,8	AFFORESTATION in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a It also concerns gminas which are cities with powiat status as well.

TABL. 21 (205). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^d <i>private forests^d</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	185	168	171	171	171	171	–	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia ^b	3353	3175	2657	2514	2304	2293	210	<i>Renewals and afforestations^b</i>
szkółek	3297	3006	2626	2488	2279	2270	209	<i>artificial</i>
zrębów ^c	2012	2032	2231	2165	2132	2123	34	<i>felling sites^c</i>
halizn i płazowin	120	78	76	85	75	75	10	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
użytków rolnych ^d i nieużytków	1165	896	319	237	73	72	165	<i>agricultural land^d and wasteland</i>
naturalne	56	169	31	26	25	23	1	<i>natural</i>
Poprawki i uzupełnienia ^e	515	380	404	541	471	458	70	<i>Corrections and supplements^e</i>
Pielęgnowanie ^f	18632	17025	16144	14604	13535	13448	1069	<i>Tending^f</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	13740	12155	11802	10513	9444	9381	1069	<i>crops</i>
młodników	3944	4452	4147	4023	4023	4023	–	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszyciów ^g	342	118	73	34	34	34	–	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje	2449	2595	2900	2903	2903	2903	–	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. *b* Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. *c* Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. *d* Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. *e* Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. *f* Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. *g* Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. *b* Excluding the afforestation of tree stand gaps and introduction of the second layer. *c* Including renewals protected by tree stands. *d* Designated for afforestation in land development plan. *e* Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. *f* Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. *g* Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 22 (206). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>			las prywatne <i>private forests</i>
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³	1303,4	1572,4	1698,7	1728,9	1695,6	1691,5	33,2	TOTAL in dam³
Grubizna	1191,8	1423,7	1578,7	1595,3	1562,1	1557,9	33,2	Timber
Grubizna iglasta	965,9	1167,3	1287,8	1306,7	1281,2	1278,5	25,5	<i>Coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	443,7	491,2	514,0	544,0	535,4	533,7	8,5	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	477,4	609,1	677,6	646,4	636,4	635,8	10,0	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	225,9	256,3	290,9	288,6	280,9	279,4	7,8	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	83,0	88,6	94,0	78,4	76,9	76,2	1,5	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	109,3	109,8	116,7	117,6	114,8	114,5	2,7	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe	111,5	148,7	120,0	133,5	133,5	133,5	-	Slash
Do przerobu przemysłowego	23,8	23,6	12,8	11,3	11,3	11,3	-	<i>Slash for industrial uses</i>
Opałowe	87,7	125,1	107,2	122,2	122,2	122,2	-	<i>Slash for fuel</i>
Karpina ^b	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	Stump wood^b
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	295,6	342,5	377,7	381,0	420,0	422,8	71,2	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 23. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.

^a Excluding logging (large timber) from plantings; see table 23. ^b Exclusively in public forests.

TABL. 23 (207). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEN^a**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywatnych <i>of which on private land</i>	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha	16	6	6	3	0	<i>Production area of nurseries^a in ha</i>
Sadzenie w szt: drzew	213352	153109	136984	153956	121190	<i>Plantings in units of: trees</i>
krzewów	210054	80496	69276	114500	30847	<i>bushes</i>
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	26072	38642	54515	59049	41758	<i>Removals (timber)^b in m³</i>
grubizna iglasta	974	4370	6048	5181	3132	<i>coniferous</i>
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	535	2401	2227	2250	1723	<i>of which large-size general purpose wood</i>
grubizna liściasta	25098	34272	48467	53868	38626	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	7772	10653	15019	17059	13519	<i>of which large-size general purpose wood</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny) z lasów.

^a As of 31 XII. ^b Estimated data; excluded from data on total removals (timber) from forests.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 1 i 4 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 4 dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 24.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU), a ich nazwy uściślono zgodnie z klasyfikacją obowiązującą od 1 I 2009 r.

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje umowne” niezgodne z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

Wprowadzenie tej klasyfikacji, w miejsce PKWiU obowiązującej do 31 XII 2008 r., nie wpływa na dotąd prezentowane dane.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

In tables 1 and 4 budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections), were included and moreover, in table 4 data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 24.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU) and their names are more precisely defined according to the classification used since 1 I 2009.

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Introduction of this classification, instead of PKWiU, binding until 31 XII 2008, does not influence the data presented up to now.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej.
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 25.

Jako **cenę stałą** od 2006 r. przyjęto ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

- 1) *the value of finished goods sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- 3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 25.*

***As constant prices** since 2006 constant prices 2005 (average current prices 2005) were adapted.*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

*6. Data concerning **employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.*

Employed in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;*
- 2) *agents;*
- 3) *persons engaged in outwork.*

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według grup PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 24.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceńiowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńiodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.

2. Data according to NACE Rev. 2 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 24.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system for out side clients.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Data on **buildings completed** (by all investors) concerns:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (the expanded part only).

6. Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, posting, appointment or election) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABLE 1 (208). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYSŁE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
			ogółem total	2008 = = 100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	30859,4	40183,9	39369,1	93,2 ^a	Sold production (current prices) in mln zł
Pracujący ^b	160076	173026	160267	92,6	Employed persons ^b
Przeciętne zatrudnienie	137697	147403	137479	93,3	Average paid employment
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł	2030,57	2529,54	2630,41	104,0	Average monthly gross wages and salaries ^c in zł

a Ceny stałe. b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. c Bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.
a Constant prices. b As of 31 XII; by actual workplace. c Excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABLE 2 (209). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2008 = 100 (ceny stałe) (constant prices)	
	ceny bieżące current prices						
OGÓŁEM	28177,0	30375,3	35161,6	37155,1	36652,6	100,0	93,8
TOTAL							
sektor publiczny	4715,2	4803,3	4199,3	2907,2	2825,5	7,7	x
public sector							
sektor prywatny	23461,8	25572,0	30962,3	34247,9	33827,1	92,3	x
private sector							
Przetwórstwo przemysłowe	26356,4	28564,4	33237,8	35308,2	34761,7	94,8	93,9
Manufacturing							
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych	7771,0	8339,7	9378,8	9270,0	9671,1	26,4	101,9
Manufacture of food products							
Produkcja napojów	185,9	205,3	234,9	176,1	198,3	0,5	134,6
Manufacture of beverages							
Produkcja wyrobów tekstylnych	181,4	187,0	222,8	273,9	283,9	0,8	86,8
Manufacture of textiles							
Produkcja odzieży	399,3	404,2	413,9	383,3	342,0	0,9	84,7
Manufacture of wearing apparel							
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related products	133,6	157,0	148,7	113,3	125,4	0,3	97,1

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 2 (209). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (cd.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2008 = 100 (ceny stałe) (constant prices)	
	ceny bieżące current prices						
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)							
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	467,7	485,4	580,2	538,4	546,0	1,5	101,3
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>							
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	3064,1	3390,8	3709,0	3952,5	3796,8	10,4	96,5
<i>Manufacture of paper and paper products</i>							
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	343,7	341,8	339,2	315,0	341,2	0,9	105,5
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3691,9	4276,8	3955,3	4548,2	4619,0	12,6	98,3
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>							
Produkcja wyrobów z gumy i z tworzyw sztucznych	1736,8	2141,3	2422,5	2460,0	2469,0	6,7	81,0
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>							
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	514,3	555,9	680,7	713,0	644,2	1,8	96,1
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>							
Produkcja metali	527,7	596,2	624,4	310,0	243,0	0,7	69,3
<i>Manufacture of basic metals</i>							
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2209,9	2486,6	2727,0	2994,3	2716,1	7,4	83,2
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>							
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych ^Δ	271,4	330,5	2752,2	3841,6	3871,3	10,6	97,3
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products.</i>							
Produkcja urządzeń elektrycznych	531,4	557,8	529,7	530,1	482,2	1,3	88,3
<i>Manufacture of electrical equipment</i>							
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	867,8	988,7	1100,0	1333,9	1161,0	3,2	77,7
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (209). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		2008 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent		
	ceny bieżące current prices						
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)							
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	238,0	300,3	385,2	381,1	245,3	0,7	58,1
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>							
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	83,0	88,5	119,3	127,4	137,9	0,4	91,9
<i>Manufacture of other transport equipment</i>							
Produkcja mebli	1222,7	1253,8	1307,2	1281,2	1196,3	3,3	84,3
<i>Manufacture of furniture</i>							
Pozostała produkcja wyrobów	295,0	286,8	311,4	345,7	457,8	1,2	128,4
<i>Other manufacturing</i>							
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1503,4	1068,7	1158,0	1300,4	1080,7	2,9	82,9
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>							
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	1045,2	1024,4	1041,2	810,4	898,4	2,5	98,0
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	1045,2	1024,4	1041,2	810,4	898,4	2,5	98,0
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	631,4	622,3	690,4	861,9	818,9	2,2	84,4
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
w tym: of which:							
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	75,7	81,6	84,4	96,4	105,9	0,3	96,5
<i>Water collection, treatment and supply</i>							
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	286,7	269,7	313,1	448,3	352,5	1,0	69,5
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 3 (210). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with following number of paid employees					
		49 i mniej 49 and less	50—249	250—499	500—999	1000 i więcej 1000 and more	
		w mln zł in mln zł					
OGÓŁEM 2005	28177,0	3344,5	9183,1	3807,0	6992,2	4850,2	
TOTAL 2008	37155,1	4603,9	11142,0	5318,7	7861,0	8229,5	
	2009	36652,6	4346,1	11282,4	5232,0	4297,6	11494,5
sektor publiczny public sector	2825,5	101,8	623,0	402,7	#	#	
sektor prywatny private sector	33827,1	4244,3	10659,4	4829,3	#	#	
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	34761,7	4071,4	10510,3	4841,5	3844,0	11494,5	

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons

TABLE 4 (211). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2000	2005	2008	2009		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produk- cji krajo- wej w % share in domestic production in %	
Piasek naturalny pozostały w tys. t	1373,1	1197,6	2126,9	2325,3	4,8	Natural construction non-crushed sand in thous. t
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	12,6	3,4	1,5	1,2	0,6	cattle and calves
trzody chlewnej	74,5	71,2	52,9	45,5	5,0	pigs

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcz, podroby oraz części niejadalne (odpadki); w wadze poubojowej ciepłej.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; in post-slaughter warm weight.

TABLE 4 (211). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2000	2005	2008	2009		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produk- cji krajo- wej w % share in domestic produc- tion in %	
Drób (kura domowa) cały, świeży lub chłodzony w tonach	38601	44887	23583	24186	4,1	Poultry (hen) complete, fresh and refrigerated
Mleko płynne przetworzone ^b w tys. hl	1246,7	1683,8	1536,5	1458,8	5,4	Processed liquid milk ^b in thous. hl
Masło oraz inne tłuszcze otrzy- mywane z mleka w tys. t	11,9	35,3	36,6	31,7	18,6	Butter and other fats from milk in thous. t
Sery świeże niedojrzewające i twaróg w t	15766	11516	11920	12715	3,7	Cheese unripened fresh and curd in t
Mąka pszenna w tys. t	272,2	720,9	218,2	223,0	10,0	Wheat flour in thous. t
Pieczywo świeże w tys. t	90,6	82,6	81,9	78,9	4,7	Fresh bread in thous. t
Cukierki czekoladowane w t	2980	3488	2250	2589	8,7	Chocolate sweets in t
Bluzki i bluzki koszulowe ^c w tys. szt.	3925	2167	1069	1035	13,5	Textile blouses and shirt- blouses ^c in thous. units
Obuwie z wierzchami wykona- nymi ze skóry w tys. par	132	183	77	80	0,7	Footwear with leather uppers in thous. pairs
Tarcica iglasta w dam ³	121,2	152,7	154,7	149,8	4,8	Coniferous sawnwood in dam ³
Tarcica liściasta w dam ³	16,4	27,6	18,5	18,2	4,1	Deciduous sawnwood in dam ³
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. m ²	69,5	108,3	97,3	68,1	0,5	Windows, French windows and their frames, doors and their frames and thresholds, of wood in thous. m ²
Masa betonowa prefabrykowana w tys. t	555,5	724,3	1004,6	1227,4	3,3	Ready-mixed concrete in thous. t
Rowery ^d w szt.	#	33563	59805	44308	4,9	Bicycles ^d in units
Energia elektryczna w GW·h	2620,7	2395,1	1926,7	2951,8	1,9	Electricity in GW·h
Ciepło w parze lub gorącej wodzie w TJ	53264,2	52265,9	48404,8	47961,4	9,3	Thermal energy from steam or hot water in TJ

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. ^c Damskie lub dziewczęce wyłączając z dzianin. ^d Łącznie z dziecięcymi

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including milk forwarded for further processing ^c Women's or girls' excluding knitted. ^d Including bicycles for children.

TABLE 5 (212). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętne zatrudnienie <i>Average paid employment</i>	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł <i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2005	127666	TOTAL
	2008	136380	
	2009	126903	
sektor publiczny	13210	3196,47	<i>public sector</i>
sektor prywatny	113692	2650,41	<i>private sector</i>
w tym:			<i>of which:</i>
Przetwórstwo przemysłowe	116420	2660,53	Manufacturing
w tym:			<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	23375	2660,52	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja wyrobów tekstylnych	2934	1908,10	<i>Manufacture of textiles</i>
Produkcja odzieży	6744	1631,73	<i>Manufacture of wearing apparel</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	3906	1834,56	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	7955	3278,00	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1887	2520,40	<i>Printing and reproduction of recorded media</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	5954	4340,71	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	9485	2576,04	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3240	2694,63	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja metali	1484	2420,31	<i>Manufacture of basic metals</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	14584	2638,66	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	4831	2558,27	<i>Manufacture of computer, electronic and optical products.</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	3032	2848,67	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	6564	2844,28	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	1944	2196,96	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Produkcja mebli	8234	2264,02	<i>Manufacture of furniture</i>
Pozostała produkcja wyrobów	2241	2264,38	<i>Other manufacturing</i>
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	5671	3218,87	<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	3137	4067,17	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	6794	2795,84	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:			<i>of which:</i>
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1586	2757,69	<i>Water collection, treatment and supply</i>
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2349	3013,78	<i>Sewerage</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	2859	2637,94	<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo

Construction

TABL. 6 (213). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł					w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	1958,6	2318,6	2681,1	3470,8	3716,6	100,0	TOTAL
Budowa budynków ^Δ	809,9	978,3	1133,0	1490,2	1471,3	39,6	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii ładowej i wodnej ^Δ	687,0	772,7	855,5	1084,2	1266,2	34,1	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	461,7	567,6	692,6	896,4	979,1	26,3	Specialised construction activities

^a Zrealizowana systemem zlecieniowym przez jednostki budowlane mające siedzibę na terenie województwa.

^a Realized on the basis of contract system by construction entities with the head office in the voivodship.

TABL. 7 (214). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
		Total	Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character	
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2005	1958,6	1423,4	535,2	TOTAL
	2008	3470,8	2300,7	1170,1	
	2009	3716,6	2486,4	1230,2	
Budynki		1874,4	1316,6	557,8	Buildings
Budynki mieszkalne		657,0	437,7	219,3	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne		84,9	54,5	30,4	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciowe		441,3	292,3	149,0	two-and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania		130,8	90,9	39,9	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the kujawsko-pomorskie voivodship without subcontractors participation.

TABLE 7 (214). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł		in mln zł	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	1217,4	878,9	338,5	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania				
turystycznego	59,4	44,6	14,8	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	64,2	37,4	26,8	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	328,3	265,4	62,9	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	11,8	8,4	3,4	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe				
ogólnodostępne obiekty kulturalne,	332,7	232,8	99,9	<i>industrial buildings and warehouses</i>
budynki o charakterze edukacyjnym,				
budynki szpitali i zakładów opieki				
medycznej oraz budynki kultury				
fizycznej	307,0	242,4	64,6	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	114,0	47,9	66,1	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1842,2	1169,8	672,4	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	975,0	547,2	427,8	<i>Transport infrastructures</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice				
i drogi pozostałe	908,6	503,6	405,0	<i>highways, streets and roads</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele				
i przejścia nadziemne i podziemne	33,0	25,3	7,7	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne				
i elektroenergetyczne	565,2	446,4	118,8	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne				
oraz linie elektroenergetyczne				
przesyłowe	127,6	102,1	25,5	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie				
kablowe rozdzielcze	437,6	344,3	93,3	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach				
przemysłowych	94,5	65,9	28,6	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej				
pozostałe	207,5	110,3	97,2	<i>Other civil engineering works</i>
w tym budowle sportowe i rekreacyjne	67,1	24,8	42,3	<i>of which sports and recreational buildings</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the kujawsko-pomorskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 8 (215). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Budynki^a	2682	3972	5620	4794	Buildings^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkańciach i wielomiesz- kaniowe ^b	1359	2638	3873	3494	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^b</i>
miasta	1593	1693	1873	1597	<i>urban areas</i>
wieś	1089	2279	3747	3197	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^c	2112	3483	5131	4358	<i>Of which private buildings^c</i>
miasta	1083	1278	1500	1243	<i>urban areas</i>
wieś	1029	2205	3631	3115	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkańciach i wielomieszkania ^b	1248	2547	3736	3339	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling resi- dential buildings^b</i>
niemieszkalne	864	834	1257	867	<i>non-residential</i>
Kubatura^d w dam³	3493,7	5415,1	8932,6	7042,4	Cubic volume^d in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkańciach i wielomiesz- kaniowe ^b	1562,1	2264,3	3621,8	3217,1	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^b</i>
miasta	2292,6	3151,8	5155,0	3522,0	<i>urban areas</i>
wieś	1201,1	2263,3	3777,6	3520,4	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^c	1590,3	3033,3	4900,8	3935,3	<i>Of which private buildings^c</i>
miasta	867,7	1152,7	1820,5	1079,5	<i>urban areas</i>
wieś	722,6	1880,6	3080,3	2855,8	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkańciach i wielomieszkania ^b	933,4	1855,0	2642,4	2435,0	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling resi- dential buildings^b</i>
niemieszkalne	656,9	1141,0	2211,6	1452,9	<i>non-residential</i>

a Nowo wybudowane. *b* Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych, a w 2000 r. – w budynkach niemieszkalnych). *c* Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. *d* Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. *b* Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings, in 2000 – in non-residential buildings). *c* Realized by natural persons, churches and religious associations for own use of the investor or for sale or rent. *d* Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (216). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPES OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	BUDYNKI ^a		BUILDINGS ^a		
Budynki mieszkalne	1361	2742	4012	3647	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielo- mieszkaniowe	1359	2638	3873	3494	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling build- ings
w tym jednorodzinne	1267	2647	3737	3371	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	2	4	1	2	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1321	1230	1608	1147	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	114	59	25	15	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	15	31	42	24	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	212	176	221	223	Wholesale and retail trade build- ings
Budynki garaży	586	459	324	292	Garage buildings
Budynki przemysłowe	50	74	71	82	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki maga- zynowe	106	146	250	155	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kultural- ne oraz budynki muzeów i bibliotek	3	2	11	11	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badaw- czych	9	7	9	10	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	11	6	15	10	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	6	7	9	24	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	195	241	614	292	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do spra- wowania kultu religijnego i czynności religijnych	3	3	5	1	Buildings used as places of worship and for religious activities
	KUBATURA ^b w dam ³		CUBIC VOLUME ^b in dam ³		
Budynki mieszkalne	1569,9	2326,5	3669,0	3269,2	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielo- mieszkaniowe	1562,1	2264,3	3621,8	3217,1	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling build- ings
w tym jednorodzinne	910,9	1871,4	2623,9	2411,6	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	7,8	32,9	3,7	9,7	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1923,9	3088,6	5263,5	3773,2	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	59,7	37,0	82,0	105,0	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	112,5	106,4	91,3	54,3	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	384,6	897,7	1263,5	730,0	Wholesale and retail trade build- ings

a Nowo wybudowane. b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (216). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
		KUBATURA ^a w dam ³ (dok.)		CUBIC VOLUME ^a in dam ³ (cont.)	
Budynki niemieszkalne (dok.)					Non-residential buildings (cont.)
Budynki garaży	58,7	50,7	85,8	93,8	Garage buildings
Budynki przemysłowe	317,8	702,6	1294,5	788,1	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	442,9	544,6	1237,7	1117,9	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	4,7	85,7	103,4	56,0	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	209,0	96,0	97,2	84,7	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	36,1	32,6	122,9	92,4	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	63,5	49,8	53,1	67,5	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	191,7	437,9	805,2	548,4	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	27,3	30,7	11,4	18,5	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (217). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	17236	23436	23887	Average paid employment
sektor publiczny	1283	1225	674	public sector
sektor prywatny	15953	22211	23212	private sector
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1885,41	2592,71	2581,22	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	1909,81	2476,49	2145,41	public sector
sektor prywatny	1883,45	2599,12	2593,99	private sector

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości budowlanych linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 z późniejszymi zmianami) na następujące kategorie: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe, drogi gminne

Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowemu potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII were established as the sum of the construction length of standard gauge, narrow gauge and large gauge railway lines (data concerning the length of these lines is included in length of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the railway network between two junction stations (or terminal stations).

2. **Public roads** are divided according to the function they have in the road network, in accordance with the provisions of the Act of 21 March 1985 concerning public roads (uniform text Journal of Laws 2007 No. 19, item 115 with later amendments), into the following categories: national roads, regional roads, district roads, communal road.

National roads include:

- motorways and expressways, as well as roads which are designated to be upgraded motorway and expressway status,
- international roads,
- roads constituting other links to ensure continuity of the national road network,
- access roads leading to generally accessible border crossings serving international passenger and freight transport,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a great significance for the voivodship, and roads with a military significance not included among national roads.

District roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Do dróg o nawierzchni twardej zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej).

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa transportu samochodowego) oraz od 2003 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej oraz dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób.

6. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności pochodzą ze sprawozdawczości przedsiębiorstw łączności (Poczta Polska, firmy prowadzące działalność w zakresie ruchomej publicznej sieci telefonicznej) oraz danych administracyjnych Urzędu Komunikacji Elektronicznej (informacje o telefonii stacjonarnej, Internecie, radiodifuzji, abonentach telewizji kablowej oraz o niepublicznych operatorach pocztowych).

2. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski (obsługiwane przez pracowników operatora publicznego), a do 2002 r. uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi pocztowe obejmują usługi opłacone i nieopłacone.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Hard surface roads are roads with improved hard surface (cobble stone, clinker, concrete, stone and concrete slabs, bitumen) and roads with unimproved surface (with macadam or cobble-d surface).

4. A bus line is a permanent road connection between two extreme localities as well as between selected intermediate localities which involves using one or several buses travelling between these localities according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route, given in kilometres, between the two extreme localities regardless of the number of journeys carried out by buses on that line.

5. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities for which road transport services are the basic economic activity (road transport entities) and since 2003 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet and entities employing up to 9 persons.

6. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications come from the statistical statements of communications enterprises (Poczta Polska, Polska, entities conduct their activity in public mobile phone network) and administrative data of the Office of Electronic Communications (in relation to information about fixed phone network, Internet, radio-difusion, subscribers of cable modem and private postal operators).

2. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks (run by public operator's employees), as well as until 2002 — telecommunication service offices.

3. Postal services include paid and unpaid services.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakieciki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne są to standardowe telefoniczne łącza główne powiększone o liczbę łączy w dostęпах ISDN.

ISDN – telefoniczna sieć cyfrowa z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transferu głosu, obrazu, faksów, danych.

5. Konsumentci – osoby fizyczne wnioskujące o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych lub korzystające z takich usług dla celów niezwiązanych bezpośrednio z ich działalnością gospodarczą lub wykonywaniem zawodu.

Data concerning letters include: letters, postcards, forms, direct mail, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price list for postal services (domestic and cross-border traffic).

4. Telephone main lines are standard telephone main lines enlarged by the number of lines in ISDN access routers.

ISDN – telephone digital network with service integration enabling use of the same network for transferring voice, image, faxes, data.

5. Consumers – natural persons applied for rendering of the public available telecommunication services or used the same services for purposes not directly connected with their economical activities or profession.

Transport

Transport

TABLE 1 (218). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM	1581	1338	1302	1301	TOTAL
Normalnotorowe ^b	1412	1272	1302	1301	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	546	563	563	563	of which electrified
jednotorowe	875	741	765	764	single track
dwu- i więcej torowe	537	531	537	537	double and more tracks
Wąskotorowe	169	66	–	–	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	8,8	7,4	7,2	7,2	Per 100 km² of total area

^a W 2000 r. dane dotyczą przedsiębiorstwa państwowego Polskie Koleje Państwowe, a od 2002 r. – spółek przewozowych PKP powstałych w wyniku restrukturyzacji tego przedsiębiorstwa oraz innych podmiotów, które otrzymały koncesję na zarządzanie siecią i/lub transportem kolejowym; długość linii na podstawie znormalizowanych przepisów Polskich Kolei Państwowych. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokokorowe.

^a In 2000 data concern of the state owned enterprise Polskie Koleje Państwowe, and since 2002 – transport enterprises of PKP created as a result of restructuring of the company and other entities, which obtained licences for management of the railway network and/or transport; the length of railways according to normalized regulations of Polskie Koleje Państwowe. ^b Broad gauge lines have not existed.

TABLE 2 (219). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	13767	14109	14609	15140	13406	TOTAL
miejskie	2066	2268	2382	2497	2368	urban
zamiejskie	11701	11841	12227	12643	11038	non-urban
Krajowe	1027	1039	1067	1067	1066	National
miejskie	218	222	223	218	218	urban
zamiejskie	809	817	844	849	848	non-urban
Wojewódzkie	1724	1731	1753	1756	1752	Regional
miejskie	180	189	191	193	192	urban
zamiejskie	1544	1542	1562	1563	1560	non-urban
Powiatowe	6574	6616	6608	6624	6457	District
miejskie	509	511	512	515	511	urban
zamiejskie	6065	6105	6096	6109	5946	non-urban
Gminne	4442	4723	5181	5693	4131	Communal
miejskie	1159	1346	1456	1571	1447	urban
zamiejskie	3283	3377	3725	4122	2684	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (220). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	777684	818343	1142096	1196719	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	529240	595851	848694	883039	Passenger cars
Autobusy	4777	3622	4796	5070	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	92602	98279	133387	140298	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	80134	67137	85396	94363	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	65291 ^c	49364	63840	67505	Motorcycles

^a Według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez MSWiA; w latach 2005–2008 r. na podstawie danych starostw powiatowych ujętych w systemie „Pojazd”; w 2000 r. – według ewidencji prowadzonej przez wojewodów. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Określane jako motocykle i skutery.

^a According to central vehicle register kept by Ministry of Interior and Administration; in 2005–2008 based on powiat starosts data from the “Pojazd” system; in 2000 – according to registers maintained by voivods. ^b Including vans. ^c Defined as motorcycles and scooters.

TABL. 4 (221). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1579	1405	1502	1517	National: number
długość w km	71602	69963	77274	74162	length in km
dalekobieżne: liczba	33	44	42	41	long distance: number
długość w km	7790	12184	17776	13873	length in km
regionalne: liczba	317	348	282	277	regional: number
długość w km	23320	24649	20855	20710	length in km
podmiejskie: liczba	1220	1009	1177	1190	suburban: number
długość w km	40413	33084	38628	39440	length in km
miejskie: liczba	9	4	1	9	urban: number
długość w km	79	46	15	139	length in km
Międzynarodowe: liczba	–	–	–	–	International: number
długość w km	–	–	–	–	length in km

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Entities employing more than 9 persons providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (222). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	4576,0	3690,2	6850,7	6797,0	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	83,9	153,3	218,5	151,2	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ...	50188,3	48722,7	54361,0	47505,0	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	34,0	52,2	35,3	35,1	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	276,8	1617,6	2623,9	1798,3	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1230,5	1079,3	1215,8	1333,2	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ...	16,7	11,5	22,6	13,3	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	2243,3	752,0	1170,1	1865,7	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób, bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons, excluding municipal public transport services.

TABL. 6 (223). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wypadki	2877	2157	1912	1635	Total accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	37,0	26,4	16,7	13,7	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	3941	3082	2664	2167	Road traffic casualties
Śmiertelne	327	325	311	229	Fatalities
Ranni	3614	2757	2353	1938	Injured

^a Zarejestrowane przez policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy.

^a Registered by the police. ^b Vehicles as of 31 XII.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Bydgoszcz.

Łączność Communications

TABLE 7 (224). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE^a**
BASIC POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII) ^b	471	463	476	467	Post offices (as of 31 XII) ^b
miasta	198	204	210	203	urban areas
wieś	273	259	266	264	rural areas
Przesyłki listowe polecone nadane ^c w tys.	14693,6	14583,7	17538,3	17675,9	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i listy wartościowe nadane ^c w tys.	790,8	897,1	1094,4	1007,7	Packages and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^c w tys.	1510,9	4712,1	4349,8	Postal transfers paid ^c in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	5170,9	12364,7	12618,3	Payments to bank accounts in thous.

^a Dane dotyczą poczty publicznej. ^b W 2000 r. łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. ^c W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX.

^a The data apply to the public post. ^b In 2000 including telecommunication service offices. ^c In overturn within Poland and from Poland abroad; excluding mailing through EMS-POCZTEX system.

TABLE 8 (225). **KONSUMENTY TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE**

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE CONSUMERS AND TELEPHONE SETS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	593,2	587,1	439,0	396,6	Telephone main line in thous.
w tym konsumenci ^a	478,8	413,0	294,4	260,8	of which consumers ^a
miasta	457,9	484,8	351,9	317,4	urban areas
w tym konsumenci ^a	360,6	324,9	228,4	201,6	of which consumers ^a
wieś	135,3	102,3	87,1	79,2	rural areas
w tym konsumenci ^a	118,2	88,1	66,0	59,2	of which consumers ^a
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)	581,3	530,1	389,5	350,4	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	447,0	434,3	307,3	275,7	urban areas
wieś	134,3	95,8	82,2	74,7	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	6107	4664	2602	2460	Public pay telephones
miasta	4645	3615	1820	1675	urban areas
wieś	1462	1049	782	785	rural areas

^a Do 2006 r. określani jako abonenci prywatni; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5 na str. 301.

^a Until 2006 defined as private subscribers; see general notes to the chapter, item 5 on page 301.

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp.; nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data regarding the **retail sales** include:

- 1) the sale of consumer and non-consumer goods at:
 - retail sales outlets,
 - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;
- 2) the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, is marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods has been done on the following basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by

wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedawczej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedawczej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedawczej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do **pozostałych sklepów** zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do placówek gastronomicznych zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jed-

settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, particularly non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

General shops are shops primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized shops are shops selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other shops include shops with a sales area up to 119 m².

The division of shops by voivodships was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include public pharmacies.

7. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and takeout consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons since 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

9. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail

nostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

9. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetailicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABLE 1 (226). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

LATA YEARS	Ogółem w mln zł Grand total in mln zł	W tym udział przedsiębiorstw handlowych ^a w % Of which share of trade enterprises ^a in %	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in zł
2000	15520,4	x	7501
2005	15661,2	20,2	7574
2008	20498,8	26,4	9920
2009	20539,3	30,5	9928

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABLE 2 (227). **STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ TOWARÓW^a (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF RETAIL SALES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM | **5176,0** | **7125,0** | **10319,1** | **10265,9** | **TOTAL**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **TOTAL**

Towary konsumpcyjne	71,1	67,4	68,7	73,1	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	26,3	25,6	27,8	31,2	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	5,3	4,1	4,3	5,1	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	39,5	37,7	36,6	36,8	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	28,9	32,6	31,3	26,9	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) and employing more than 9 persons.

TABLE 3 (228). **STRUKTURA SPRZEDAŻY HURTOWEJ TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF WHOLESALE SALES IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM | **17579,7** | **26554,7** | **25901,5** | **TOTAL**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **TOTAL**

Żywność i napoje bezalkoholowe	15,0	13,3	13,2	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	6,4	5,2	4,2	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	78,6	81,5	82,6	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (229). SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH^a I STACJE PALIW
 Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORMS^a AND PETROL STATIONS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sklepy	20117	20882	19352	Shops
Domy towarowe	5	3	2	Department stores
Domy handlowe	19	12	13	Trade stores
Supermarkety	160	236	255	Supermarkets
Hipermarkety	21	27	27	Hipermarkets
Sklepy powszechne	339	310	314	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	907	1311	1415	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	18666	18983	17326	Other shops ^b
Stacje paliw	576	693	574	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5 str. 307. ^b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes to the chapter, item 7 on page 307. ^b Data concern economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (230). GASTRONOMIA^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	361	412	436	438	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	131	145	168	175	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	127812	166390	302341	399811	Sales from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
produkcja gastronomiczna	85366	116687	216166	320114	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	25131	27667	39227	33566	alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (231). **MAGAZYNY HANDLOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

TRADE WAREHOUSES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				<i>Secured warehouses:</i>
liczba	1592	1556	1813	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	789,5	887,6	1693,6	<i>storage space in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:				<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	172	155	183	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	42,2	54,4	73,2	<i>storage space in thous. m²</i>
Place składowe:				<i>Storage sites:</i>
liczba	318	341	369	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	814,5	984,5	868,1	<i>storage space in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki – pojemność w tys. m ³	227,1	215,1	521,4	<i>Siloes and reservoirs in thous. m³</i>

^a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.TABL. 7 (232). **TARGOWISKA**

Stan w dniu 31 XII

MARKETPLACES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	143	145	140	138	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	120	126	122	121	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia targowisk w tys. m ²	709,7	699,4	681,2	674,0	<i>area of marketplaces in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	381,5	392,2	365,0	369,3	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	5617	6049	5246	5103	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	4644	4465	4333	3632	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	56	73	79	127	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	11171,7	10095,2	8395,9	9257,9	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw dla 2000 r. prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121 poz. 591) z późniejszymi zmianami, od 2003 w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002, Nr 76, poz. 694) z późniejszymi zmianami. Dane od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), od 2005 r. łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa — do 2001 r. przychody ze sprzedaży lub wpływy z likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji rozpoczętych), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności społecznej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises for 2000 are presented according to the Act of Accounting dated 29 IX 1994 (Journal of Laws No. 121, item 591) with later amendments, since 2003 adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 9 XI 2000, valid since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002, No. 76, item 694) with later amendments. Data since 2002 are not fully comparable with data for the previous years.

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), from 2005 including subsidies on products;
- 2) net sales revenues of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights — until 2001 sales revenues or income from the liquidation of fixed assets and investments begun), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;

4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji — do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi — do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług) są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy) lub do 2001 r. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży — do 2001 r. wartość sprzedanych składników majątku trwałego, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na prawne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności społecznej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji — do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi — do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

4) *financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity; amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments — until 2001 the related income and costs were reported separately, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses — until 2001 income and costs were reported separately.*

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant) or until 2001 the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant);*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale — until 2001 the value of fixed assets sold depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments — until 2001 income and costs were reported separately, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains — until 2001 income and costs were reported separately.*

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanymi z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia. Do zdarzeń nadzwyczajnych nie są kwalifikowane zdarzenia, takie jak: zmiana metod produkcji lub sprzedaż zorganizowanej części jednostki, zaniechanie lub zawieszenie części działalności oraz postępowanie układowe.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Od 2002 r. w myśl znowelizowanej ustawy o rachunkowości (art. 37) podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną:
— część bieżąca to podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
— część odroczone stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początku okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 5 obliczono następująco:

1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity. Such events as change in the methods of production or the sale of an organised part of an entity, ceased or suspended activity as well as negotiations are not qualified as extraordinary events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. Since 2002 according to the modified Act of Accounting (art. 37) the income tax consists of the current and the deferred part:

— the current part in the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
— the deferred part constitutes a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. While the reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 5 were calculated as follows:

1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;

2) **wskaznik rentowności obrotu:**

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;

3) **wskaznik płynności finansowej:**

- **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności (oraz do 2001 r. – roszczeń) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności (oraz do 2001 r. – roszczeń), inwestycji krótkoterminowych oraz od 2002 r. krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności (oraz do 2001 r. – roszczenia), inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i od 2002 r. krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne.

U w a g a. Należności z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych — kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

2) **turnover profitability rate:**

- **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
- **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;

3) **financial liquidity ratio of:**

- **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
- **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues (and until 2001 – claims) to short-term liabilities excluding special funds,
- **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues (and until 2001 – claims), short-term investments and since 2002 short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues (and until 2001 – claims), short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and since 2002 short-term deferred expenditures.

N o t e. Dues from deliveries and services since 2002 are included in short-term dues (irrespective of its due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- share capital — in joint stock companies,
- initial capital — in limited liability companies,
- founders' capital — in state owned enterprises,
- participation fund — in co-operatives,
- owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

U w a g a. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Note. Liabilities from deliveries and services since 2002 are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABLE.1 (233). **BILANS FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW¹ W 2009 R.**
FINANCIAL BALANCE OF ENTERPRISES¹ IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Suma bilan- sowa <i>Balancing total</i>	Aktywa Assets		Pasywa – w tym <i>Liabilities – of which</i>			
		trwale <i>fixed</i>	obro- towe <i>turn- over</i>	kapitał (fun- dusz własny) <i>capital (own fund)</i>	zobowiązania <i>dues</i>		fundu- sze spe- cjalne <i>special funds</i>
					długo- termi- nowe <i>long- term</i>	krótko- termi- nowe <i>short- term</i>	
		w mln zł		<i>in mln zł</i>			
OGÓŁEM	a 50059,9	27765,1	22294,9	26050,2	5033,4	16502,9	266,4
TOTAL	b 57932,2	31947,9	25984,2	30265,2	5868,1	18504,2	263,3
sektor publiczny	a 5064,3	3828,8	1235,6	2894,9	669,9	766,1	20,5
<i>public sector</i>	b 7887,6	5452,4	2435,2	4833,2	839,9	1130,9	23,1
sektor prywatny	a 44995,6	23936,3	21059,3	23155,3	4363,5	15736,7	245,9
<i>private sector</i>	b 50044,6	26495,6	23549,0	25432,0	5028,2	17373,3	240,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	a 908,9	515,9	392,9	569,2	151,7	155,8	4,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>	b 982,1	564,7	417,4	634,6	148,4	164,1	5,5
Przemysł	a 26831,0	16312,0	10519,0	14085,9	2721,1	8338,1	127,1
<i>Industry</i>	b 33326,4	19694,0	13632,4	17685,3	3459,0	9737,7	133,4
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe	a 22930,9	13072,4	9858,5	11931,9	2132,3	7781,7	109,0
<i>manufacturing</i>	b 28642,0	15760,1	12881,9	15143,5	2779,6	9000,2	112,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	a 2496,2	2095,8	400,4	1278,7	463,3	316,8	10,9
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	b 2852,9	2467,6	385,3	1352,2	565,5	421,4	10,0
Budownictwo	a 3109,2	1203,4	1905,9	1609,4	288,7	989,4	16,0
<i>Construction</i>	b 3486,2	1354,4	2131,8	1785,8	323,8	1135,3	16,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	a 11601,1	3689,7	7911,4	4602,3	735,6	6028,3	55,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	b 12742,9	4554,0	8189,0	5330,8	761,7	6378,7	55,8
Transport i gospodarka magazynowa	a 952,0	567,5	384,5	551,5	126,9	215,9	5,1
<i>Transportation and storage</i>	b 978,5	600,3	378,2	532,8	111,3	287,5	6,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	a 190,0	139,7	50,3	105,9	46,5	27,8	2,9
<i>Accommodation and catering^Δ</i>	b 204,8	160,5	44,4	101,9	65,3	28,8	2,0
Informacja i komunikacja	a 348,9	198,0	150,9	190,4	38,9	70,3	1,2
<i>Information and communication</i>	b 345,4	201,3	144,1	195,0	39,6	52,4	1,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	a 18,7	5,9	12,8	10,5	2,6	3,3	0,2
<i>Financial and insurance activities</i>	b 39,4	19,7	19,6	23,7	2,6	11,9	0,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	a 4915,9	4502,4	413,5	3644,4	817,3	375,8	38,5
<i>Real estate activities</i>	b 4539,1	4117,8	421,3	3263,9	811,1	382,5	29,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techni- czna	a 461,6	253,4	208,2	291,2	17,6	104,7	0,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>	b 452,8	236,2	216,6	296,3	11,8	98,6	0,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	a 222,5	59,2	163,3	105,1	11,2	86,7	11,5
<i>Administrative and support service activities</i>	b 215,4	66,0	149,4	104,9	9,6	79,4	9,5
Edukacja	a 11,0	7,8	3,2	6,2	0,8	3,8	0,1
<i>Education</i>	b 11,7	8,6	3,1	7,2	0,9	3,5	0,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	a 319,9	225,2	94,8	187,4	57,8	55,1	2,1
<i>Human health and social work activities</i>	b 358,7	259,0	99,7	206,8	58,6	67,4	1,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	a 119,0	76,5	42,5	62,7	15,8	35,8	0,4
<i>Arts, entertainment and recreation</i>	b 129,9	86,4	43,5	76,3	10,7	40,3	0,5
Pozostała działalność usługowa	a 50,1	8,4	41,8	27,9	0,9	12,1	0,2
<i>Other service activities</i>	b 118,8	25,1	93,7	20,0	53,7	36,2	0,4

¹ Prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, z wyłączeniem banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów (biur) maklerskich, szkół wyższych, samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

¹ Keeping accounting ledgers, where the number of employed persons exceeds 9 persons, excluding banks, insurance institutions, brokerage institutions, tertiary education institutions, independent health care institutions and private farms in agriculture.

TABL. 2 (234). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł		in mln zł
Przychody z całokształtu działalności	45033,0	57233,2	83332,6	84436,2	4777,8	79658,4
<i>Revenues from total activity</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wrobów i usług)	26166,8	33290,6	46700,6	47035,0	4061,4	42973,6
<i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>						
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	16813,5	22527,9	33993,6	34663,2	246,9	34416,3
<i>Net sales revenues of goods and materials</i>						
Przychody finansowe	1107,3	440,0	1079,2	957,3	58,9	898,4
<i>Financial revenues</i>						
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	43683,3	55054,7	80283,1	80803,3	4321,5	76481,8
<i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług)	9031,7	33812,8	47526,2	47671,2	3683,0	43988,2
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>						
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	14851,0	19622,9	29529,7	30091,5	218,6	29872,8
<i>Value of goods and materials sold</i>						
Koszty finansowe	1603,9	654,7	1950,4	1800,7	42,2	1758,5
<i>Financial costs</i>						
Wynik finansowy na działalności gospodarczej ...	1349,7	2178,5	3049,5	3632,9	456,3	3176,6
<i>Financial result on economic activity</i>						
Zyski nadzwyczajne	34,9	9,6	12,6	11,5	3,0	8,5
<i>Extraordinary profits</i>						
Straty nadzwyczajne	33,5	4,4	3,6	6,8	1,5	5,4
<i>Extraordinary losses</i>						
Wynik finansowy brutto	1351,1	2183,7	3058,5	3637,6	457,8	3179,7
<i>Gross financial result</i>						
Zysk brutto	1901,0	2710,5	4294,4	4336,9	506,2	3830,7
<i>Gross profit</i>						
Strata brutto	549,9	526,8	1235,9	699,3	48,3	651,0
<i>Gross loss</i>						
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	440,9	464,3	661,8	674,2	119,0	555,2
<i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>						
W tym podatek dochodowy ^a	419,3	454,5	651,3	673,7	118,8	555,0
<i>Of which income tax^a</i>						
Wynik finansowy netto	910,2	1719,4	2396,7	2963,3	338,8	2624,5
<i>Net financial result</i>						
Zysk netto	1471,0	2258,9	3621,7	3668,9	386,5	3282,3
<i>Net profit</i>						
Strata netto	560,8	539,5	1225,0	705,5	47,7	657,8
<i>Net loss</i>						

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 9 na str. 314.

^a See general notes to the chapter, item 9 on page 314.

TABLE 3 (235). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
OGÓŁEM	2000 45033,0	43683,3	1351,1	440,9	910,2
TOTAL	2005 57233,2	55054,7	2183,7	464,3	1719,4
	2008 83332,6	80283,1	3058,5	661,8	2396,7
	2009 84436,2	80803,3	3637,6	674,2	2963,3
sektor publiczny	4777,8	4321,5	457,8	119,0	338,8
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	79658,4	76481,8	3179,7	555,2	2624,5
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	799,5	730,5	70,9	1,9	69,0
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	38828,6	36821,2	2009,2	415,5	1593,7
<i>Industry</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
przetwórstwo przemysłowe	36646,4	34820,5	1827,7	376,3	1451,4
<i>manufacturing</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	921,8	857,1	64,7	18,1	46,6
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo	4794,4	4390,9	403,5	58,9	344,6
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	34323,5	33470,5	852,5	129,3	723,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	1476,5	1436,1	41,0	10,2	30,8
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	209,0	206,7	2,3	0,8	1,5
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	356,8	334,0	22,8	4,9	17,9
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	172,3	157,3	15,1	1,7	13,4
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1236,3	1163,8	72,6	16,0	56,6
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	601,7	561,8	41,3	17,5	23,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	566,2	529,6	36,6	4,7	31,9
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	16,4	14,5	2,0	0,3	1,7
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	609,6	573,5	36,1	5,5	30,6
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	212,8	180,2	31,9	6,8	25,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	232,5	232,8	-0,3	0,2	-0,5
<i>Other service activities</i>					

TABLE 5 (237). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej ^d <i>Financial liquidity ratio^d of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
				w %		in %	
OGÓŁEM	2000	97,0	3,0	2,0	12,7	77,9	120,8
TOTAL	2005	96,2	3,8	3,0	22,2	22,4	141,0
	2008	96,3	3,7	2,9	21,3	83,8	136,4
	2009	95,7	4,3	3,5	25,8	89,6	142,4
sektor publiczny		90,4	9,6	7,1	80,1	140,4	219,8
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		96,0	4,0	3,3	22,3	86,3	137,4
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		91,4	8,9	8,6	54,6	135,4	263,1
Przemysł		94,8	5,2	4,1	28,5	88,6	141,9
<i>Industry</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
przetwórstwo przemysłowe		95,0	5,0	4,0	27,9	89,0	144,9
<i>manufacturing</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		93,0	7,0	5,1	50,3	88,0	93,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		91,6	8,4	7,2	53,4	141,9	190,5
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		97,5	2,5	2,1	9,8	73,4	129,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		97,3	2,8	2,1	47,7	119,9	134,4
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		98,9	1,1	0,7	75,7	136,9	165,4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		93,6	6,4	5,0	141,4	253,0	281,4
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		91,2	8,8	7,8	87,2	151,3	170,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		94,1	5,9	4,6	65,1	104,9	119,3
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		93,4	6,9	4,0	60,1	174,8	221,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		93,5	6,5	5,6	82,1	193,2	213,7
Edukacja		88,0	12,0	10,4	36,7	85,7	89,7
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		94,1	5,9	5,0	65,0	140,0	152,3
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		84,7	15,0	11,8	58,6	95,6	109,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		100,1	-0,1	-0,2	32,8	167,9	261,9
<i>Other service activities</i>							

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11, pkt 3 na str. 315.

^a See general notes to the chapter, item 11, point 3 on page 315.

TABL. 6 (238). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy			
			razem total	w tym		
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semifinished products and products in progress	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2000	12613,0 ^b	4482,5	1523,8	605,6
2	TOTAL	2005	17429,7	5988,3	1553,5	527,3
3	2008	25427,0	9359,1	2716,3	1005,1
4	2009		25984,2	9108,5	2692,7	945,8
5	sektor publiczny		2435,2	854,4	154,4	51,5
	<i>public sector</i>					
6	sektor prywatny		23549,0	8254,1	2538,3	894,3
	<i>private sector</i>					
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		417,4	197,7	37,2	11,9
	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
8	Przemysł		13632,4	4920,3	2327,7	738,5
	<i>Industry</i>					
	w tym:					
	<i>of which:</i>					
9	przetwórstwo przemysłowe		12881,9	4777,6	2197,0	737,9
	<i>manufacturing</i>					
10	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		385,3	17,3	12,0	0,3
	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
11	Budownictwo		2131,8	407,2	112,8	135,9
	<i>Construction</i>					
12	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		8189,0	3445,2	142,8	45,7
	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
13	Transport i gospodarka magazynowa		378,2	26,2	13,2	0,8
	<i>Transportation and storage</i>					
14	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		44,4	4,6	1,5	–
	<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
15	Informacja i komunikacja		144,1	9,4	5,2	0,7
	<i>Information and communication</i>					
16	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		19,6	1,1	0,0	–
	<i>Financial and insurance activities</i>					
17	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		421,3	27,3	15,1	3,4
	<i>Real estate activities</i>					
18	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..		216,6	20,6	6,3	8,0
	<i>Professional, scientific and technical activities</i> ..					
19	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		149,4	10,3	1,0	0,3
	<i>Administrative and support service activities</i>					
20	Edukacja		3,1	0,1	0,1	–
	<i>Education</i>					
21	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		99,7	5,0	4,0	0,2
	<i>Human health and social work activities</i>					
22	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		43,5	4,4	0,8	0,3
	<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
23	Pozostała działalność usługowa		93,7	29,2	24,9	0,0
	<i>Other service activities</i>					

a W 2000 r. środki pieniężne oraz krótkoterminowe papiery wartościowe przeznaczone do obrotu. b Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 12 na str. 315.

a In 2000 cash equivalents and short-term securities designated for trading. b See general notes to the chapter, item 12 on page 315.

Inventories		Krótkoterminowe należności		Inwestycje krótkoterminowe ^a	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	Lp. No.
of which		Short-term dues				
produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług ^b of which from deliveries and services ^b	Short-term investments ^a	Short-term deferred expenditures	
<i>in mln zł</i>						
1008,1	1292,2	6802,3 ^b	5759,4	1328,2	x	1
1810,3	1993,8	8432,8	1178,7	2740,4	268,2	2
1798,9	3771,6	11658,9	10144,3	3972,8	436,2	3
1819,3	3544,1	11644,4	10154,4	4701,9	529,5	4
626,1	20,8	668,1	488,2	887,2	25,6	5
1193,2	3523,3	10976,3	9666,2	3814,7	503,9	6
138,0	9,8	128,1	79,1	86,6	5,0	7
1558,1	240,3	5774,0	4946,6	2736,2	201,9	8
1556,0	231,6	5434,5	4675,5	2478,7	191,2	9
1,0	3,7	155,3	104,6	206,8	5,9	10
56,3	94,5	989,5	878,3	598,0	137,1	11
57,3	3159,9	4024,5	3658,6	619,2	100,1	12
0,0	10,8	203,2	176,2	134,3	14,5	13
0,1	2,7	16,4	9,6	20,3	3,1	14
0,2	3,1	57,2	49,7	72,4	5,1	15
–	1,1	7,4	4,0	10,0	1,1	16
4,8	3,7	140,6	114,5	229,8	23,7	17
1,9	3,9	112,1	94,4	58,8	25,2	18
1,0	8,0	77,7	55,3	57,4	4,0	19
–	0,0	1,7	1,4	1,2	0,1	20
0,2	0,6	49,1	43,7	42,6	3,0	21
–	3,0	14,7	10,8	23,4	1,1	22
1,3	2,7	48,3	32,3	11,8	4,4	23

TABL. 7 (239). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		
		kapitały (fundusze) podstawowe core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2000	15856,6	7061,3	4898,1	-253,9	886,4
TOTAL	2005	21903,7	11290,0	6444,8	402,5	1686,9
	2008	28222,4	13214,3	10237,3	-570,9	2385,0
	2009	30265,2	13535,0	11430,6	-1050,1	2940,4
sektor publiczny		4833,2	3536,6	830,0	-158,7	337,5
public sector						
sektor prywatny		25432,0	9998,4	10600,6	-891,4	2602,9
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		634,6	163,4	317,6	8,1	69,0
Przemysł		17685,3	8077,2	6757,2	-711,1	1573,5
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		15143,5	6371,9	6326,9	-617,5	1446,3
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1352,2	1164,4	121,1	-78,4	46,6
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		1785,8	696,0	592,2	43,9	344,7
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		5330,8	1460,9	2612,6	-197,9	723,4
Transport i gospodarka magazynowa		532,8	372,0	124,2	-35,9	31,0
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		101,9	48,1	44,1	5,6	1,5
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		195,0	94,0	46,1	1,4	17,9
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		23,7	5,6	10,2	0,3	9,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		3263,9	2264,0	677,7	-129,2	56,6
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		296,3	128,3	126,1	4,0	23,8
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		104,9	23,5	46,2	-1,0	31,9
Edukacja		7,2	0,6	4,7	0,5	1,7
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		206,8	124,0	54,3	-7,1	30,6
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		76,3	34,1	14,4	0,3	25,2
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa		20,0	43,4	3,1	-32,0	0,1
Other service activities						

TABL. 8 (240). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate		
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwo- wych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2000	3637,6	693,3	299,0	709,0	568,8
	2005	7374,5	1213,5	963,3	1398,1	1363,3
	2008	9481,1	1259,5	639,8	2034,4	2116,5
	2009	10056,3	1197,4	438,4	1920,9	2380,1
sektor publiczny		3503,2	1149,8	168,0	245,0	56,8
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		6553,1	47,7	270,5	1676,0	2323,3
<i>private sector</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ...		151,9	32,6	40,0	21,1	25,3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		7501,2	1072,7	234,2	1016,1	1937,0
<i>Industry</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe		5804,3	1024,4	177,4	946,7	1912,6
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1161,3	–	5,9	56,9	24,4
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>						
Budownictwo		395,3	0,0	9,3	218,8	1,0
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		994,9	10,4	23,0	549,2	252,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		310,9	15,1	33,4	23,0	74,6
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		43,6	0,8	0,2	26,5	1,2
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		93,4	0,7	0,5	15,3	43,6
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ...		4,0	–	–	3,9	–
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		257,3	12,5	–	16,8	0,2
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techni- czna		98,8	0,1	67,3	4,7	0,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		12,2	–	0,1	9,0	1,2
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja		0,4	–	–	0,3	–
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		115,3	52,6	30,4	9,4	0,2
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		34,1	–	–	4,9	2,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa		43,1	–	–	1,8	41,4
<i>Other service activities</i>						

TABL. 9 (241). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki ^a of which credits and loans ^a	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki ^a credits and loans ^a	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^b liabilities from deli- veries and services ^b	
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2000	12897,4	2460,2	1694,3	10437,2 ^c	3009,7	5156,2
TOTAL	2005	15784,6	3160,9	2212,9	12623,7	3294,5	6676,0
	2008	24111,6	5181,9	3682,4	18929,7	4289,3	9995,8
	2009	24372,3	5868,1	3754,3	18504,2	3560,0	10570,7
sektor publiczny		1970,8	839,9	453,2	1130,9	96,0	459,3
public sector							
sektor prywatny		22401,5	5028,2	3301,2	17373,3	3464,0	10111,4
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ...		312,5	148,4	125,7	164,1	45,6	89,6
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		13196,7	3459,0	1914,1	9737,7	1879,3	5230,9
Industry							
w tym:							
of which:							
przetwórstwo przemysłowe		11779,8	2779,6	1590,2	9000,2	1751,5	5062,9
manufacturing							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a		986,9	565,5	218,5	421,4	44,0	55,4
water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities							
Budownictwo		1459,1	323,8	221,3	1135,3	198,6	624,1
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		7140,4	761,7	542,0	6378,7	1289,6	4169,4
Trade; repair of motor vehicles ^a							
Transport i gospodarka magazynowa		398,8	111,3	26,0	287,5	47,5	140,3
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^a		94,1	65,3	51,7	28,8	5,3	13,2
Accommodation and catering ^a							
Informacja i komunikacja		92,0	39,6	25,7	52,4	7,5	29,8
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ... Financial and insurance activities		14,5	2,6	2,6	11,9	1,2	1,8
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^a		1193,6	811,1	772,1	382,5	37,4	146,9
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techni- czna		110,4	11,8	8,3	98,6	18,5	31,2
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		89,0	9,6	8,0	79,4	8,5	19,0
Administrative and support service activities							
Edukacja		4,4	0,9	0,8	3,5	1,0	0,4
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		126,0	58,6	53,1	67,4	12,6	31,4
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		51,0	10,7	2,9	40,3	7,2	10,2
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		89,9	53,7	–	36,2	0,2	32,5
Other service activities							

^a W 2000 r. wyłącznie kredyty bankowe. ^b Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 14 na str. 316. ^c Bez funduszy specjalnych.

^a In 2000 — bank credits only. ^b See general notes to the chapter, item 14 on page 316. ^c Excluding special funds.

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami. W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1592), z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 17 X 2008 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 220, poz. 1419),
- ustawa z dnia 21 XI 2008 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 2).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. Natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane w dziale dane w podziale według rozdziałów i paragrafów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 VI 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących

CHAPTER XX PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e. of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining these processes is provided by the Law of 30 June 2005 on Public Finances (Journal of Laws No. 249, item 2104), with later amendments. In the case of the financial management of local self-government entities, the legal basis is provided also by the following:

- the Law of 8 March 1990 on Gmina Self-government (Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1591), with later amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Powiat Self-government (Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592), with later amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Voivodship Self-government (Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1590), with later amendments,
- the Law of 13 November 2003 on Incomes of Local Self-government Entities (Journal of Laws No. 203, item 1966), with later amendments,
- the Law of 17 X 2008 on change of the Law on Incomes of Local Self-government Entities (Journal of Laws No. 220, item 1419),
- the Law of 21 XI 2008 on change of the Law on Incomes of Local Self-government Entities (Journal of Laws of 2009 No. 1, item 2).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables revenue and expenditure of gminas are presented excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. However data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the Regulation of the Minister of Finance. The data presented in the chapter divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the decree of the Minister of Finance of 14 June 2006 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from

ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2006 r. Nr 107, poz. 726 z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek rolny, podatek leśny, podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych, podatek od działalności gospodarczej, podatek od spadków i darowizn, podatek od czynności cywilno-prawnych,
 - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: z opłaty skarbowej, eksploatacyjnej, targowej,
 - d) dochody z majątku w tym z najmu i dzierżawy,
 - e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np. środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych, opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;

2) dotacje:

- a) celowe
 - z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej; własne; realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej;
 - otrzymane na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
 - otrzymane z funduszy celowych;
 - b) dotacje rozwojowe;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów (składająca się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej).

3. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się m.in.:

- 1) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne;
- 2) wydatki bieżące, w tym:
 - a) dotacje, w tym dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych,
 - b) świadczenia na rzecz osób fizycznych,
 - c) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym:
 - wynagrodzenia,
 - pochodne od wynagrodzeń,
 - zakup materiałów i usług,
 - d) wydatki na obsługę długu publicznego,
 - e) wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

Foreign Resources (Journal of Laws of 2006 No. 107, item 726, with later amendments).

6. Revenue of local self-government entities budgets consist of:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenue from the shares in receipts from personal and corporate income taxes,
 - b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts (i.e. agricultural tax, forest tax, tax on real estate, tax on means of transport, economic activity tax, inheritance and gifts tax, tax on civil law transactions),
 - c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts (i.e. from treasury, service, marketplace fees),
 - d) revenue from property of which income from renting and leasing,
 - e) other receipts of local self-government entities (i.e. funds for the additional financing of own tasks from non-budgetary sources, administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments);

2) allocations:

- a) appropriated
 - from the state budget of which for tasks: government administration; own; realized on the basis of agreements with government administration bodies;
 - received for tasks based on agreements with bodies of the government administration,
 - received from appropriated funds;
 - b) development allocations;
- 3) general subsidies from the state budget transferred to all local self-government entities for supplementing their own revenue (consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional).

3. Expenditure of local self-government budgets include among others:

- 1) property expenditure including investment expenditure;
- 2) current expenditure, of which:
 - a) allocations of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units and appropriated funds,
 - b) benefits for natural persons,
 - c) current expenditure of budgetary entities, of which:
 - wages and salaries,
 - derivatives of wages and salaries,
 - purchase of materials and services,
 - d) expenditures on public debt servicing,
 - e) expenditures related to granting endorsements and guarantees.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (242). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiatas	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2000	3660816,8	1479093,0	1418795,0	582181,4	180747,4
TOTAL	2005	5269198,1	2346564,9	1915560,8	682589,5	324482,9
	2008	7399395,3	3191082,1	2715887,0	866754,5	625671,6
	2009	7982235,5	3372364,8	2643793,0	1013958,6	952119,1
Dochody własne		3388061,0	1373183,1	1547615,6	242158,4	225103,9
Own revenue						
w tym: of which:						
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa — w podatku dochodowym share in income from taxes comprising state budget revenue — in income tax		1436721,4	444649,0	680983,7	122314,1	188774,5
od osób prawnych		236848,8	23782,4	58984,6	4833,7	149248,2
corporate income tax						
od osób fizycznych		1199872,6	420866,6	621999,1	117480,5	39526,4
personal income tax						
podatek rolny		86730,2	86319,3	410,9	—	—
agricultural tax						
podatek od nieruchomości		726318,7	390825,0	335493,7	—	—
tax on real estate						
podatek od środków transportowych		36660,4	20987,0	15673,4	—	—
tax on means of transport						
podatek od czynności cywilnoprawnych		69303,9	33121,0	36182,9	—	—
tax on civil law transactions						
opłata skarbowa		23749,9	11102,2	12647,7	—	—
treasury fee						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (242). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
w tym (dok.): of which (cont.):					
dochody z majątku <i>revenue from property</i>	289519,8	119230,0	158543,3	10100,9	1645,5
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz in- nych umów o podobnym charakterze <i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>	92340,9	58439,7	25024,0	7620,9	1256,2
środki na dofinansowanie własnych zadań po- zyskane z innych źródeł <i>funds for additional financing of own tasks from other sources</i>	92945,0	36631,3	31051,6	2023,5	23238,6
Dotacje Allocations	1912215,7	782776,4	365132,1	272832,8	491474,5
celowe <i>appropriated</i>	1366542,9	720279,1	348452,0	233719,0	64092,7
z budżetu państwa na zadania: <i>from the state budget for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej <i>for government administration tasks</i>	904524,4	498375,9	232220,9	124705,4	49222,2
własne <i>for own tasks</i>	370157,1	181713,1	103283,3	80705,2	4455,5
realizowane na podstawie porozumień z or- ganami administracji rządowej <i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>	7545,4	5809,8	688,3	852,3	195,0
na zadania realizowane na podstawie poro- zumień między jednostkami samorządu tery- torialnego <i>for tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities</i>	50426,0	13831,2	9284,7	23204,9	4105,2
otrzymane z funduszy celowych <i>received from appropriated funds</i>	33890,1	20549,2	2974,8	4251,3	6114,8
rozwojowe <i>development</i>	545672,8	62497,2	16680,0	39113,8	427381,8
Subwencja ogólna z budżetu państwa General subsidies from the state budget	2681958,7	1216405,4	731045,3	498967,3	235540,7
w tym na zadania oświatowe <i>of which for educational tasks</i>	1913103,6	839446,6	663373,0	354988,7	55295,3

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (243). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2009 R.**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISIONS IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM	7982235,5	3372364,8	2643793,0	1013958,6	952119,1
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	91948,3	73152,8	63,1	1738,1	16994,3
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	15391,1	21,3	–	106,1	15263,8
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę	8207,2	8207,2	–	–	–
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	312290,3	74163,8	136462,5	66235,4	35428,5
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	306476,5	127174,3	168974,6	9839,1	488,4
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	15751,6	1738,0	5644,1	8255,9	113,6
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	71737,7	23762,4	21847,9	17282,1	8845,3
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpoża- rowa	106361,8	4457,6	46774,2	55129,9	–
<i>Public safety and fire protection</i>					
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych <i>Corporate income tax and personal income tax</i>	2546739,7	1056843,9	1153516,7	145982,4	190396,8
Oświata i wychowanie	80821,3	46988,7	18218,9	14409,9	1203,8
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	107656,5	921,8	44344,3	51172,1	11218,3
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.....	956833,2	563419,9	257240,5	129766,5	6406,5
<i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	45690,3	34081,8	8535,9	3052,0	20,6
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	56076,9	41037,5	11990,6	64,5	2984,3
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	13237,7	7357,6	1714,3	497,9	3667,8
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	87161,8	60902,7	21447,7	4810,7	0,7
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (244). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship	
	w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM	2000	3897906,6	1553510,1	580554,8	1571244,7	192597,0
TOTAL	2005	5347256,1	2327514,3	676685,7	1972817,4	370238,7
	2008	7563087,4	3198606,6	863704,6	2860060,2	640715,8
	2009	8455453,9	3574737,1	2823346,9	1082821,4	974548,5
Wydatki majątkowe		1989078,6	754122,2	566746,3	223277,8	444932,3
<i>Property expenditure</i>						
w tym inwestycje ^b		1940942,6	747484,1	529860,3	221207,8	442390,3
<i>of which investment expenditure^b</i>						
Wydatki bieżące		6466375,4	2820614,9	2256600,6	859543,6	529616,2
<i>Current expenditure</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
dotacje		689902,0	151686,4	237067,6	46422,9	254725,0
<i>allocations</i>						
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, go- spodarstw pomocniczych, środków specjal- nych i funduszy celowych		70130,5	22339,7	46880,2	910,5	–
<i>of which allocations for budgetary establish- ments, auxiliary units, special funds and ap- propriated funds</i>						
świadczenia na rzecz osób fizycznych		969829,5	641769,4	271194,9	36808,4	20056,7
<i>benefits for natural persons</i>						
wydatki bieżące jednostek budżetowych		4694554,6	1999987,6	1683987,4	768164,4	242415,2
<i>current expenditure of budgetary entities</i>						
wynagrodzenia		2480145,9	1067890,1	873755,8	437853,5	100646,5
<i>wages and salaries</i>						
składki na obowiązkowe ubezpieczenia spo- łeczne i Fundusz Pracy		416725,8	187947,6	144367,7	67555,4	16855,0
<i>contributions to compulsory social security and the Labour Funds</i>						
zakup materiałów i usług		1469148,4	596582,7	575652,0	180763,5	116150,3
<i>purchase of materials and services</i>						
obsługa długu publicznego		93783,6	23780,3	51972,5	5611,4	12419,3
<i>public debt servicing</i>						
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji		2130,3	23,0	–	2107,3	–
<i>related to granting endorsements and guaran- tees</i>						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 (245). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2009 R.
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISIONS IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	8455453,9	3574737,1	2823346,9	1082821,4	974548,5
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	156233,5	127802,7	2087,6	403,2	25940,0
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	132725,5	54,0	–	111,0	132560,5
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę	10194,3	10194,3	–	–	–
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	1493295,6	368937,6	529145,2	232935,6	362277,3
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	162491,8	98806,7	60046,9	3481,6	156,7
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	38657,0	12138,1	14924,6	8640,7	2953,6
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	693711,2	337754,6	180639,2	109511,1	65806,4
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	166050,0	37653,7	71055,8	56428,1	912,5
<i>Public safety and fire protection</i>					
Obsługa długu publicznego ^b	97224,6	24297,5	52739,0	7768,7	12419,3
<i>Public debt servicing^b</i>					
Oświata i wychowanie	2549048,2	1217321,5	953395,3	325195,1	53136,2
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	229265,1	20766,4	84265,4	61603,9	62629,4
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1453177,1	696380,6	444306,6	215269,0	97220,8
<i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	194334,8	54683,9	79269,6	45397,6	14983,6
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	406322,2	282354,6	110646,5	62,5	13258,6
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	267642,3	106792,5	83388,6	4471,0	72990,3
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	342246,9	162637,7	130077,5	7342,2	42189,6
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczebelkowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące od 2005 r. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne — jeśli nie zaznaczono inaczej — zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of “European System of Accounts 1995” (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that used since 2005 International Accounting Standards – IAS).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Od 2002 r. — w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami) – nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczone do nakładów tych podmiotów.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

— osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,

— osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonoego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbudowanie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

3. Since 2002 due to amendment of the Accounting Act, dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments) investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units.

4. The value of investment outlays incurred by:

— legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,

— legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and sacral construction, was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e. not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance of the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć, w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- od 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzonych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

5. Od 2002 r. — w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami) — niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców).

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fi-

*The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII, within the scope of fixed assets designated for exploitation:*

- before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,
- after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,
- since 2005 also revaluation according to fair value in units that used International Accounting Standards (IAS).

*The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).*

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

*The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.*

4. Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

5. Since 2002 due to amendment of the Accounting Act, dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223) some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee).

6. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons con-

zycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych — ustalono szacunkowo.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

ducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

7. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) *buildings and structures:*
 - a) *buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,*
 - b) *land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);*
- 2) *machinery, technical equipment and tools:*
 - a) *boilers and power industry machinery,*
 - b) *general usage machinery, equipment and apparatus,*
 - c) *special use machinery, equipment and apparatus,*
 - d) *technical equipment,*
 - e) *tools, instruments, moveables and endowments;*
- 3) *transport equipment;*
- 4) *other fixed assets, i.e.: long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

Uwaga do tablic 1–4

Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 3 na str. 335.

Note to tables 1–4

See general notes to the chapter, item 3 on page 335.

TABLE 1 (246). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	9954,0	11120,4	3770,2	7350,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnictwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	288,4	236,3	23,9	212,4
Przemysł <i>Industry</i>	4073,8	5021,1	909,5	4111,6
w tym: of which:				
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	3183,5	4020,0	48,2	3971,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	383,5	360,2	273,3	86,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	489,9	611,6	587,9	23,7
Budownictwo <i>Construction</i>	396,6	321,6	36,5	285,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1258,6	804,4	3,5	800,9
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	972,2	1667,6	1477,6	190,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	77,9	55,4	3,1	52,3
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	102,3	46,8	2,3	44,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	131,6	167,4	15,5	151,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1303,3	1232,8	140,2	1092,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	123,2	86,5	19,9	66,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	123,0	124,4	0,5	123,9
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	173,5	184,2	183,5	0,7
Edukacja <i>Education</i>	266,3	327,3	275,7	51,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	355,4	367,7	270,6	97,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	281,1	450,6	406,3	44,3
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	26,8	26,3	1,6	24,7

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

TABLE 2 (247). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
					<i>total</i>	<i>public sector</i>	<i>private sector</i>
	w mln zł		<i>in mln zł</i>				
OGÓŁEM	3480,7	3773,9	5052,3	6299,6	6466,2	1259,0	5207,2
TOTAL							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	79,3	98,2	84,4	97,9	58,2	23,7	34,5
Przemysł	2188,2	2323,1	2945,4	3866,5	4757,8	755,9	4001,9
<i>Industry</i>							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe	1800,1	1822,8	2254,2	3176,6	3931,7	48,2	3883,5
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	273,0	313,3	341,2	368,3	342,9	266,9	76,0
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	109,4	165,4	329,5	307,2	459,3	440,7	18,6
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo	123,4	120,0	173,3	181,0	205,8	21,9	183,9
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	454,1	523,8	853,4	1012,1	523,4	3,5	519,9
Transport i gospodarka magazynowa	123,8	100,9	232,4	184,0	138,8	70,7	68,1
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	19,9	26,3	36,8	40,3	40,8	1,2	39,6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	80,2	91,9	76,4	81,7	31,1	2,3	28,8
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	69,5	72,8	71,9	103,5	77,6	15,5	62,1
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	102,5	94,7	110,7	247,5	218,7	80,5	138,2
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	29,9	63,4	142,9	96,5	27,6	18,9	8,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	26,2	12,9	16,6	111,1	41,7	–	41,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	155,7	197,0	245,1	233,3	263,3	235,1	28,2
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18,0	31,2	38,3	27,2	46,9	27,4	19,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (248). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP W 2009 R.**
(ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS IN 2009 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM	4351,7	1843,0	2186,9	304,2
TOTAL				
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	65,5	29,4	23,7	8,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przetwórstwo przemysłowe	2318,0	707,8	1535,8	66,4
<i>Manufacturing</i>				
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	115,4	30,6	83,0	1,2
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>				
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	459,0	405,7	39,8	13,2
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>				
Budownictwo	195,8	86,8	75,3	33,5
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	405,3	178,4	136,8	89,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	137,6	52,0	24,6	60,9
<i>Transportation and storage</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	41,7	21,4	17,2	3,1
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	177,5	153,4	14,4	6,4
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	26,7	4,5	18,3	3,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Edukacja	30,3	26,3	3,1	0,9
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	258,6	95,9	154,8	7,8
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	47,2	17,6	29,1	0,6
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to the seat of investor.

TABLE 4 (249). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH W 2009 R. (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES IN 2009 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM TOTAL	2464,8	2287,5	116,3	57,8
własność państwowa state ownership	758,8	697,7	42,8	18,3
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	1706,0	1589,9	73,5	39,5
w tym: of which:				
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and re- mediation activities	9,4	6,7	1,5	1,2
Budownictwo Construction	381,2	378,2	1,6	1,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	72,8	70,7	1,1	0,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	9,5	7,7	1,8	0,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	1736,3	1625,9	55,1	52,1
Edukacja Education	133,7	84,3	48,6	0,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	11,7	6,9	4,4	0,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	108,3	106,2	1,5	0,5

^a Według siedziby inwestora.

^a According to the seat of investor.

Środki trwałe

Fixed assets

Uwaga do tablic 5-8

Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5 na str. 336.

Note to tables 5-8

See general notes to the chapter, item 5 on page 336.

TABLE 5 (250). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a BY OWNERSHIP SECTOR

(current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	93852,8	102238,0	38698,8	63539,2
TOTAL				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8119,0	8646,2	1375,8	7270,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	30567,9	33997,6	9213,7	24783,9
<i>Industry</i>				
w tym:				
of which:				
przetwórstwo przemysłowe	20300,4	23615,0	923,9	22691,1
<i>manufacturing</i>				
wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	5537,1	5722,1	4091,4	1630,7
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>				
dostawa wody ^Δ ; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	4622,5	4530,0	4191,7	338,3
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>				
Budownictwo	2993,0	3465,8	1707,0	1758,8
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	6060,2	6165,3	84,7	6080,6
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	13895,9	14501,8	12947,5	1554,3
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	545,2	624,9	20,6	604,3
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	1522,8	1606,5	176,3	1430,2
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	740,9	744,2	269,0	475,2
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	18325,7	19075,5	1467,1	17608,4
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	855,7	1502,1	1056,6	445,5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	287,1	338,7	37,4	301,3
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2544,0	3029,0	3012,1	16,9
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	3191,4	3520,9	3343,4	177,5
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2575,1	3001,3	2511,1	490,2
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1295,6	1676,9	1454,4	222,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	333,3	341,3	22,1	319,2
<i>Other service activities</i>				

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABLE 6 (251). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTOR (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
					w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM TOTAL	38472,7	40560,5	43297,0	46959,4	51204,9	13266,9	37938,0
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	682,8	779,1	852,9	951,1	956,0	472,8	483,2
Przemysł <i>Industry</i>	22484,0	24007,5	25510,6	27686,5	30880,3	7010,2	23870,1
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	16083,0	17406,9	18194,6	19601,5	22882,0	923,8	21958,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	4530,7	4558,2	5047,4	5398,9	5567,3	4061,7	1505,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	1833,8	1985,3	2190,3	2582,9	2306,6	2018,0	288,6
Budownictwo <i>Construction</i>	1361,6	1471,9	1593,3	1769,0	1960,3	657,9	1302,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2736,0	3425,9	3979,8	4696,4	4682,2	82,6	4599,6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	1288,7	1315,1	1484,0	1738,1	1666,9	727,8	939,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	255,1	269,6	333,6	368,6	430,7	11,6	419,1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1790,9	1334,6	1324,5	1350,4	1430,0	175,9	1254,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	604,8	644,5	660,0	688,7	691,3	269,0	422,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	5112,7	5076,8	4804,0	4654,6	4279,7	397,7	3882,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	328,4	346,0	480,6	431,3	1010,2	902,3	107,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	201,5	90,5	141,4	136,4	172,7	6,2	166,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1391,8	1510,5	1755,6	1961,8	2351,1	2136,9	214,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	151,3	186,4	244,1	387,7	497,2	391,6	105,6

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 7 (252). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH W 2009 R. (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES IN 2009 (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	14743,8	12477,1	1605,2	574,1
TOTAL				
własność państwowa	3099,4	2137,2	741,3	220,0
<i>state ownership</i>				
własność jednostek samorządu terytorialnego	11644,4	10339,9	863,9	354,1
<i>local self-government entities ownership</i>				
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	104,9	21,5	3,4	1,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	29,7	25,3	4,1	0,2
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>				
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2158,0	2033,6	99,8	23,7
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>				
Budownictwo	1049,1	1022,5	14,5	12,1
<i>Construction</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	2420,9	2323,7	23,8	73,4
<i>Transportation and storage</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1069,4	1054,6	8,3	5,6
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	154,4	111,4	29,7	13,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	31,2	24,9	4,2	2,2
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3012,1	2013,2	619,1	374,6
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	3319,1	2599,0	674,4	45,3
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	362,4	265,2	79,0	17,7
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	999,2	953,3	40,4	4,3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	22,1	21,1	0,8	0,2
<i>Other service activities</i>				

TABL. 8 (253). **STOPIEŃ ŻYZIENIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY

STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES IN 2009

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		środki transportu transport equipment
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	
		w %	in %	
OGÓŁEM TOTAL	33,6	27,1	76,9	58,9
własność państwa state ownership	35,8	16,9	81,9	64,6
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	33,0	29,2	72,5	55,4
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	10,7	32,9	77,9	76,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	36,3	30,8	68,6	58,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	38,5	36,9	63,7	70,6
Budownictwo Construction	23,1	22,0	68,2	60,8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	21,9	19,5	75,2	79,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	48,2	48,0	68,3	65,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	37,4	24,1	80,1	53,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	36,8	26,9	83,5	60,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	34,4	17,9	77,6	52,0
Edukacja Education	40,6	30,1	78,7	74,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	46,8	34,7	82,7	68,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	17,9	16,0	59,6	49,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	37,8	37,3	42,2	64,3

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. **Wartość dodana brutto** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts (ESA 1995)". The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. **Gross value added** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. **Intermediate consumption** includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. **Gross primary income in the households sector** is comprised of: gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e., wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by em-

płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne,

employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. The grouping of data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among institutional sectors are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. Estimation of "hidden economy" is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).

związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane za lata 2001-2007 dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych, m.in. aktualizacji składek na ubezpieczenia społeczne oraz różnych transferów bieżących.

Dane dotyczące realnego wzrostu produktu krajowego brutto za 2007 rok zostały zweryfikowane w wyniku aktualizacji wskaźników cen na poziomie województw zastosowanych w przeliczeniach na ceny stałe.

Dane o nominalnych dochodach w sektorze gospodarstw domowych prezentowane w niniejszej edycji Rocznika są w pełni porównywalne.

13. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2008 r.”.

12. Data concerning nominal income in the households sector for the years 2001-2007 have been changed with reference to data published in previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification in the national accounts including data on social contributions as well as other current transfers updating.

Data concerning real growth of gross domestic product for the year 2007 were verified as a result of updating price indices at voivodships' level, applied in the calculations at constant prices.

Data on nominal income in the households sector presented in this edition of the Yearbook, are fully comparable.

13. Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2008”.

TABLE 1 (254). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		2000	2005	2007	2008
	w mln zł in mln zł				2007= =100	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM TOTAL	36837	46469	55358	59773	108,0	x	x	x	x
rok poprzedni = 100 (ceny stałe) ^a previous year = 100 (constant prices) ^a	.	102,4	106,2	104,5	x	x	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ^b Of which gross value added ^b	32772	40942	48429	52323	108,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:									
przedsiębiorstw non-financial corporations	14112	17515	21742	23695	109,0	43,1	42,8	44,9	45,3
instytucji rządowych i samorządowych general government	5133	6433	7136	7823	109,6	15,7	15,7	14,7	15,0
gospodarstw domowych households	11949	15203	17214	18450	107,2	36,5	37,1	35,5	35,3
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	2296	2765	2847	2713	95,3	7,0	6,8	5,9	5,2
Przemysł Industry	7956	9700	12028	12461	103,6	24,3	23,7	24,8	23,8
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	7418	8763	11139	11485	103,1	22,6	21,4	23,0	22,0
Budownictwo Construction	2344	2375	3348	3937	117,6	7,2	5,8	6,9	7,5
Handel i naprawy ^Δ ; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność Trade and repair ^Δ ; hotels and restau- rants; transport, storage and communi- cation	9274	11548	13229	14518	109,7	28,3	28,2	27,3	27,7
Pośrednictwo finansowe; obsługa nieru- chomości i firm ^Δ Financial intermediation; real estate, renting and business activities	4806	6223	7570	8280	109,4	14,7	15,2	15,6	15,8
Pozostała działalność usługowa Other service activities	6096	8331	9407	10414	110,7	18,6	20,3	19,4	19,9
NA 1 MIESZKAŃCA PER CAPITA	17803^c	22474^c	26801^c	28926^c	107,9	x	x	x	x
rok poprzedni = 100 (ceny stałe) previous year = 100 (constant prices)	.	102,4	106,3	104,5	x	x	x	x	x

^a Dane za 2007 r. zostały zweryfikowane; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 12 str. 348. ^b Dane według rodzaju działalności prezentowane są w układzie PKD 2004; patrz uwagi ogólne ust. 2 pkt. 1 str. 22. ^c W złotych.

^a Data for 2007 were verified, see general notes, item 12 on page 348. ^b Data by kind of activity are presented applying the NACE Rev. 1.1; see general notes to the Yearbook, item 2, point 1) on page 22. ^c In zlotys.

TABL. 2 (255). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO^a (ceny bieżące)**
GROSS VALUE ADDED PER 1 EMPLOYED PERSONS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł		in zł	
OGÓŁEM^a	61771	69477	71815	TOTAL^a
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo ^b	23127	23792	22666	Agriculture, hunting and forestry; fishing ^b
Przemysł	60931	71193	71689	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	59264	70604	70642	of which manufacturing
Budownictwo	74788	86853	88673	Construction
Handel i naprawy ^Δ ; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność	82151	84722	Trade and repair ^Δ ; hotels and restaurants; transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe; obsługa nieruchomości i firm ^Δ	116566	119194	Financial intermediation; real estate, renting and business activities
Pozostała działalność usługowa	65369	69505	Other service activities

^a Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. ^b Dane dotyczące pracujących opracowano uwzględniając w obliczeniach pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

^a For calculations the average number of employed persons was applied. ^b Data concerning employed persons were compiled including the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 in calculations of employed persons on private farms in agriculture.

TABL. 3 (256). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w mln zł			2007=		
	in mln zł			=100		
Produkcja globalna	72861	93747	116123	124680	107,4	Gross output
Zużycie pośrednie	40090	52805	67695	72357	106,9	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	32772	40942	48429	52323	108,0	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	14151	16424	19158	21701	113,3	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	18229	24276	29122	30508	104,8	Gross operating surplus

TABL. 4 (257). **DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a**
INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych			2007=		
	in absolute numbers			=100		
Nominalne dochody pierwotne brutto: w milionach złotych	26674	32807	37571	40746	108,4	Gross nominal primary income: in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	12891	15866	18190	19718	108,4	per capita in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto: w milionach złotych	26470	33361	37604	40694	108,2	Gross nominal disposable income: in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	12793	16134	18205	19693	108,2	per capita in zł
Dynamika realnych dochodów do dyspozycji brutto (rok poprzedni = 100)	x	100,7	104,6	103,7	x	Indices of gross real disposable income (previous year = 100)

^a Dane za lata 2005-2007 zostały zmienione, patrz uwagi ogólne do działu, ust.12 na str. 348.

^a Data for the years 2005-2007 have been changed, see general notes to the chapter, item 12 on page 348.

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. **Proces prywatyzacji** przedsiębiorstw państwowych zapoczątkowany został 1 VIII 1990 r. na mocy ustawy z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298) z późniejszymi zmianami, która zdefiniowała podstawowe kierunki i zasady przekształceń własnościowych w Polsce. Wymieniona ustawa obowiązywała do 7 IV 1997 r. Obecnie prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561) z późniejszymi zmianami, obowiązującej od 8 IV 1997 r. oraz następujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 57, poz. 603) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych (z wyłączeniem ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa) stosuje się trzy zasadnicze **metody postępowania** z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych — NFI,
 - innym,
 - b) do 30 IV 2004 r. — w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. **The process of privatizing** state owned enterprises began on 1 VIII 1990, on the basis of the Law on the Privatization of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990 (Journal of Laws No. 51, item 298) with later amendments, which defined the basic directions and principles of ownership transformations in Poland. The above mentioned law was valid until 7 IV 1997. At present, the privatization of state owned enterprises is conducted on the basis of the Laws on the Commercialization and Privatization of State Owned Enterprises, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments, valid since 8 IV 1997 as well as the following legal documents:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80 with later amendments),
- the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991, as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2001 No. 57, item 603) with later amendments,
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

2. On the basis of the legal acts mentioned above (excluding the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury) three **basic methods** are used relative to state owned enterprises:

- 1) **commercialization**, i.e. the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - the transfer of shares or holdings to the National Investment Funds — NIF,
 - other,
 - b) until 30 IV 2004 — into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;

2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);

3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

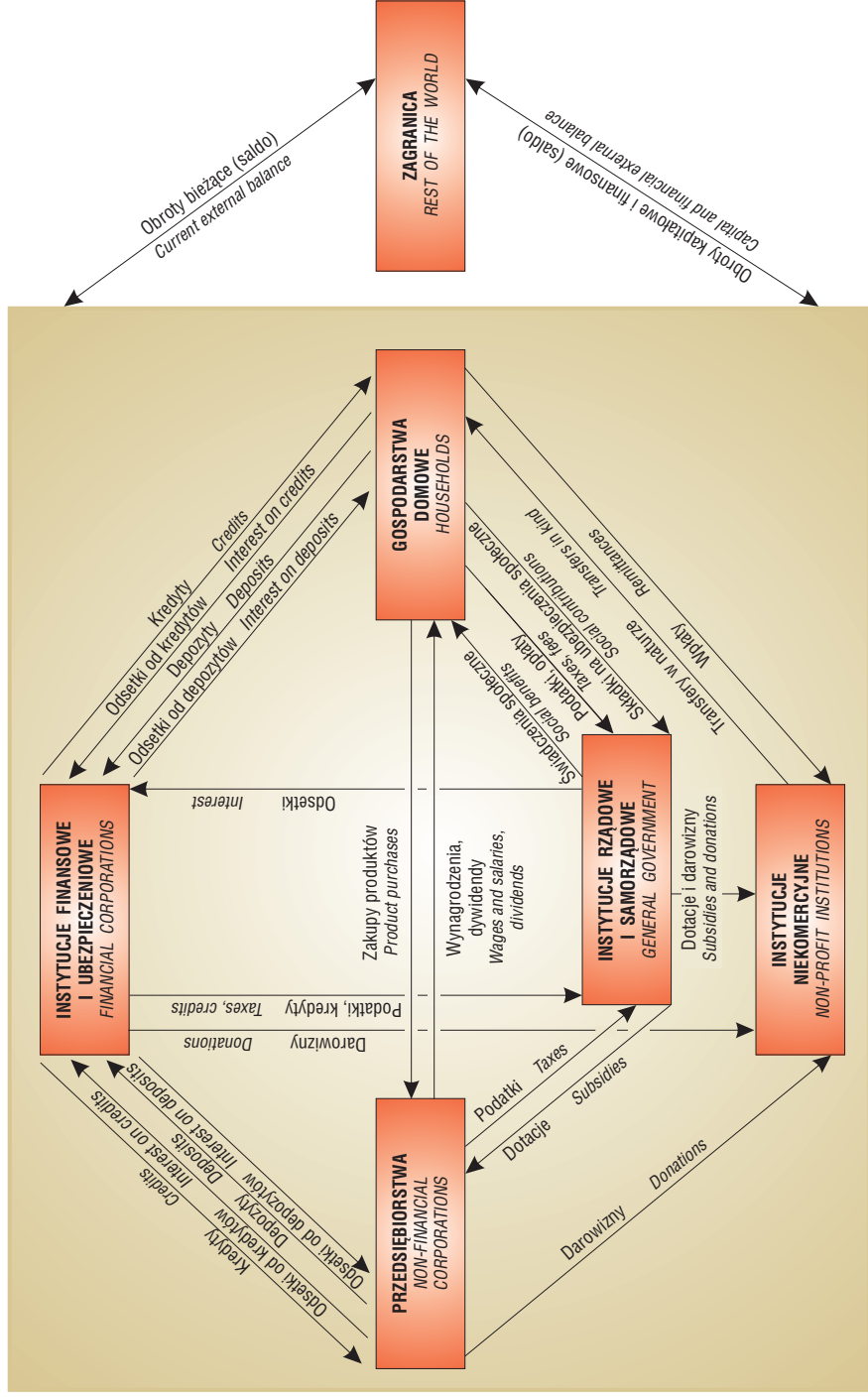
3. Odrębnym procesom – w myśl ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);

3) **the liquidation** of an enterprise **due to economic reasons**.

3. Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury – consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.

SEKTORY INSTYTUCJONALNE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA
INSTITUTIONAL SECTORS AND THEIR RELATIONSHIPS

Prywatyzacja*Privatization*TABL. 1 (258). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS IN 2009

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		SPECIFICATION
		w upadłości <i>in bankruptcy</i>	bez zmian prawno- organizacyjnych <i>without legal and organizational changes</i>	
OGÓŁEM	5	2	2	TOTAL
Przetwórstwo przemysłowe	1	1	–	Manufacturing
Budownictwo	2	–	2	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1	–	–	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1	1	–	Real estate activities

TABL. 2 (259). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	327	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	94	28,7	Commercialized
Objęte prywatyzacją bezpośrednią ... w tym sprywatyzowane	131 127	40,1 38,8	Included in direct privatization of which privatized
Poddane likwidacji	102	31,2	Subject to liquidation
w tym zlikwidowane	64	19,6	of which liquidated

^a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.^a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.TABL. 3 (260). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIA ORAZ ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**

STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD AS WELL AS LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym w wyniku <i>Of which as a result of</i>			Zlikwidowane <i>Liquidated</i>
		sprzedaży majątku <i>sale of assets</i>	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa <i>transfer of assets to a company of the State Treasury</i>	oddania majątku do odpłatnego korzystania <i>leasing</i>	
OGÓŁEM	127	27	7	89	64
TOTAL w tym: <i>of which:</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	47	9	6	30	18
Manufacturing					
Budownictwo	28	2	–	24	10
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	25	5	–	20	9
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	8	3	1	4	4

TABL. 4 (261). **SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**

COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	85	TOTAL
powstałe w celu:		established for the purpose of:
prywatyzacji ^a	47	privatization ^a
innym	38	other
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	23	Of which indirectly (capital) privatized
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	4	of which with foreign capital participation

^a Pośredniej (kapitałowej) oraz wniesienia do NFI.

^a Indirect (capital) privatization and transfer to NIF.

TABL. 5 (262). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**

COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	110	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wnieśienia majątku przedsiębiorstw państwowych	10	Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3	of which with foreign capital participation
Spółki pracownicze ^a	100	Employee companies ^a

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

TABL. 6 (263). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGION**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGION REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	168668	187231	192182	182031	TOTAL
sektor publiczny	5034	6567	5773	5756	public sector
sektor prywatny	163634	180664	186409	176275	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	130	61	11	9	State owned enterprises
Spółki	20655	22198	23327	25068	Companies
w tym:					of which:
handlowe	6538	9310	10400	10810	commercial
cywilne	13910	12676	12708	12587	civil
Spółdzielnie	1064	1035	968	962	Co-operatives
Fundacje	166	300	380	417	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	2239	3449	4370	4548	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	137151	149606	151475	140560	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABLE 7 (264). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>			
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	
				spółki handlowe commercial companies			z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation	spółki cywilne civil law partnerships				spółdzielnie co-operatives
				razem total	w tym of which	jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury						
OGÓŁEM 2000	168668	31517	130	6538	40	1163	13910	1064	137151			
TOTAL 2005	187231	37625	61	9310	27	1443	12676	1035	149606			
..... 2008	192182	40707	11	10400	26	1617	12708	968	151475			
..... 2009	182031	41471	9	10810	26	1645	12587	962	140560			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	4788	1170	–	321	–	35	174	181	3618			
Przemysł <i>Industry</i>	17710	4605	5	2683	13	558	1699	110	13105			
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	142	51	–	30	–	2	21	–	91			
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	16656	4123	5	2383	13	510	1598	106	12533			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	256	162	–	127	–	27	30	2	94			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	656	269	–	143	–	19	50	2	387			
Budownictwo <i>Construction</i>	21026	2696	1	1389	1	155	1189	73	18330			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	54301	9176	1	3547	1	556	5404	197	45125			
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	13796	866	–	340	4	57	498	18	12930			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4503	897	–	194	–	39	658	2	3606			

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABLE 7 (264). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which					
				spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives		
				razem total	w tym of which				
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation					
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	3330	718	–	366	1	31	337	3	2612
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	6954	517	–	186	–	5	178	46	6437
Obsługa rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>	7148	5986	1	292	2	50	184	286	1162
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	12624	1982	1	763	1	67	1039	12	10642
Administrowanie i działalność wspierająca ^a <i>Administrative and support service activities</i>	3800	687	–	277	–	54	284	17	3113
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1438	1438	–	1	–	1	–	–	–
Edukacja <i>Education</i>	5196	2783	–	62	–	5	189	1	2413
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	10835	852	–	230	3	10	253	5	9983
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3278	1793	–	98	–	11	199	–	1485
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	11301	5302	–	61	–	11	302	11	5999
Organizacje i zespoły eksteritorialne <i>Activities of extraterritorial organisations and bodies</i>	3	3	–	–	–	–	–	–	–

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 8 (265) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint- stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited partner- ships	koman- dytowe limited partner- ships	
OGÓŁEM	2000	6538	6496	331	6165	42	32	10
TOTAL	2005	9310	8115	338	7777	1195	1130	30
	2008	10400	8967	336	8631	1433	1306	81
	2009	10810	9334	338	8996	1476	1321	103
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		321	303	6	297	18	16	2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		2683	2335	124	2211	348	319	29
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		30	27	1	26	3	3	–
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		2383	2063	114	1949	320	302	18
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		127	109	4	105	18	7	11
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		143	136	5	131	7	7	–
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		1389	1273	37	1236	116	103	13
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3547	2879	76	2803	668	639	29
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		340	295	10	285	45	42	3
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		194	171	3	168	23	20	3
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								

^a Wśród spółek osobowych zarejestrowane były również spółki partnerskie w ilości: 35 w 2005 r., 45 w 2008 r. i 51 w 2009 r. oraz 1 spółka komandytowo – akcyjna w latach 2008-2009.

^a There were also: 35 professional partnerships in 2005, 45 in 2008 and 51 in 2009 r., as well as 1 joint stock-limited partnership in years 2008-2009.

TABL. 8 (265) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
		razem total	akcyjne joint- stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which	
						jawne unlimited partner- ships	koman- dytowe limited partner- ships
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	366	344	9	335	22	19	3
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa <i>Financial and insurance activities</i>	186	160	14	146	26	23	2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	292	262	11	251	30	26	4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	763	674	20	654	89	57	9
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	277	252	7	245	25	22	3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpiec- zenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1	1	–	1	–	–	–
Edukacja <i>Education</i>	62	57	–	57	5	5	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work acti- vities</i>	230	186	2	184	44	16	–
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	98	92	17	75	6	5	1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	61	50	2	48	11	9	2

^a Wśród spółek osobowych zarejestrowane były również spółki partnerskie w ilości: 35 w 2005 r., 45 w 2008 r. i 51 w 2009 r. oraz 1 spółka komandytowo-akcyjna w latach 2008-2009.

^a There were also: 35 professional partnerships in 2005, 45 in 2008 and 51 in 2009 r., as well as 1 joint stock-limited partnership in years 2008-2009.

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011 (NSP 2011) 1 IV – 30 VI 2011 r.

(według stanu na dzień 31 marca 2011 r., godz. 24:00)

Podstawa prawna:

*ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r.
(Dz. U. z 2010 r., Nr 47, poz. 277) oraz akty prawne Unii Europejskiej.*

Spis umożliwi m.in.:

- zebranie aktualnych informacji demograficzno-społecznych oraz społeczno-ekonomicznych niezbędnych dla realizacji polityki społecznej i planowania rozwoju społeczno-gospodarczego kraju,
- dostarczenie informacji o zmianach i przeobrażeniach, jakie zachodziły od ostatniego spisu powszechnego ludności i mieszkań w 2002 r.,
- wykonanie zobowiązań międzynarodowych.

Spisem są objęte:

- osoby stale zamieszkałe i czasowo przebywające w mieszkaniach, budynkach i pomieszczeniach niebędących mieszkaniami,
- osoby niemające miejsca zamieszkania,
- mieszkania, budynki, obiekty zbiorowego zakwaterowania i inne zamieszkałe pomieszczenie niebędące mieszkaniami.

Dane pozyskiwane są bezpośrednio z rejestrów i systemów informacyjnych oraz poprzez:

- samospis internetowy – w dniach 1 IV – 16 VI 2011 r.,
- wywiad telefoniczny – w dniach 8 IV – 30 VI 2011 r.,
- wywiad bezpośredni – w dniach 8 IV – 30 VI 2011 r.

Dane zbierane będą wyłącznie na formularzach elektronicznych

Obowiązek udzielania odpowiedzi

wynika z ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r.

Na zasadzie dobrowolności zbierane są dane dotyczące:

pozostawania w związku nieformalnym, wyznania (przynależności wyznaniowej),
liczby urodzonych dzieci i planów prokreacyjnych, niepełnosprawności

Tajemnica statystyczna

Wszystkie zbierane podczas spisu dane są poufne i podlegają szczególnej ochronie.
Będą wykorzystywane wyłącznie do opracowań zbiorczych i analiz.

W sprawie pytań i wątpliwości można kontaktować się:

- z Gminnym lub Wojewódzkim Biurem Spisowym,
- z działającą podczas spisu infolinią – Call Center.

Pytania dotyczące spisu można kierować na adres: spis@stat.gov.pl
lub poprzez stronę internetową www.stat.gov.pl – w części – „Pytania do GUS”.